

Виктор Пелевин

ДПП (NN)

Диалектика на преходния период
(от никъде за никъде)

Така измислях аз стратегия
за туй как пише се елегия

ЕЛЕГИЯ 2

Не скоро ще се срещнем май.
След болка бой,
след браво вай,
след пропаст catcher in the rye,
след рая също рай.

След пладне здрач и после мрак,
след гей чифут,
след кур простак.
Стани и пак запей, тъпак,
и Бог ще ти е враг.

Другарю, виж. Другарю, дръж.
След кеф тъга,
след слънце дъжд.
Тук и сега най-изведнъж
пак няма да си мъж.

Съдбата прави кръговрат,
след мутра врат,
след брата брат;
глупакът само не е чат,
че всичко тук е ад.

Милиционер, милионер,
след звяра звяр,
след пора пер.
И изкушения в размер от
скоч до браун шекер.

И няма кой да каже „куш“.
След хора Гор,
след Буш пак Буш.
Омир, нали се скъса
уж прогнилият ботуш.

И след закона пак закон,

след МУР е мор,
След тях ОМОН.
След каламбура под пагон
мамон, жаргон, нагон.

И е така открай докрай,
след тира тур,
след воя лай.
Лъжецаре на Първи май,
любим мой роден край.

Наоколо поля, села,
след хълма хълм,
след дъб ела
и само мъничка кола
със прашни колела.

И без и не, и без и да,
и здрач,
блещукаща звезда.
И мислиш: леле-мале, въл,
не е то току-тъй.

M:/TXT/PELEVIN/DPP(NN)/МОЩТА НА ВЕЛИКОТО

На Зигмунд Фройд и Феликс Дзержински

ЧИСЛА

Роман

Окнов: Не, пуснете ме!... Пуснете ме!
Пусни ме!... Да, това исках да направя!
Стрючков и Мотилков: Какъв ужас!
Окнов: Ха-ха-ха!
Мотилков: А къде е Козлов?
Стрючков: Ската се.

Даниил Хармс

I

Идеята на Стьопа Михайлов да сключи съглашение със седмицата узря тогава, когато той горе-долу се понаучи да чете и почна да се замисля за разликите между половете. Първите форми на този алианс бяха примитивни. За различните житейски случаи Стьопа изписваше различни седмици. Голяма празна на цяла страница например го пазеше от по-големите и по-силните деца. Четири заострени седмици, разположени в ъглите на листа, трябваше да озаптят буйните съседи по стая, които по време на следобедната почивка редовно се прокрадваха, за да го пухнат с някоя възглавница по главата или да му тикнат някаква гадост под носа. Няколко досадни произшествия обаче, от които седмиците трябваше да го защитят, доказаха, че този метод не върши работа.

Стьопа реши, че в единствено число седмицата не притежава достатъчно сила, и започна да изписва страница след страница миниатюрни синички тъгълчета, чувстваше се като завоевател, който събира армия, за да покори света. Армията обаче, както бързо се изясни, не искаше да се сражава. Синините на Стьопа от летния лагер, след като точно седем тетрадки бяха изписани със седмици, доказаха това съвсем убедително.

Докато бродеше след училище из тихите краймосковски горички и пълните със съкровища сметища, Стьопа мислеше и мислеше, и накрая разбра къде е проблемът. Неизвестно защо той още от самото начало беше решил, че седмицата е наясно с всичките му планове. Струваше му се съвсем естествено, че тя разбира мислите му в момента, когато се появяват в главата му. От друга страна, светът беше пълен с такива като него! Стьопа се сети, че трябва по някакъв начин да привлече

вниманието на седмицата към себе си, да направи така, че тя да разбере за съюза, който иска да сключи с нея, и да го различава в тълпите.

В училище им казаха, че в древни времена, когато искали да се сдобият с милостта на боговете, хората им принасяли жертви. Седмицата може и да не беше бог точно като Зевс или Аполон, но явно обитаваше надчовешки измерения. Така че забравената технология можеше и да подейства.

Стьопа знаеше, че древните богове приемали като жертва изгаряни бикове. Няколко седмици той сериозно обмисля да подпали ритуално един от совхозните краварници – беше близо до вилата им. Снабди се с шише бензин и нарязва дълги ленти от велосипедна гума, за да ги използва като бикфордов шнур. В последния момент се отказа. Проектът все пак беше прекалено мащабен.

Но бензинът свърши работа. Стьопа открадна от къщи седем консерви телешко – тенекиени военни цилиндри с бича глава, вписана в овал, като снимка от тези по старите гробове. За такова количество храна трябваше голям огън и Стьопа си изгори ръката, но като цяло ритуалът, извършен в гората близо до вилата, мина гладко.

Вонята на изгоряло месо му напомни за нещо тайнствено и отдавна забравено (дойде му наум и едно странно словосъчетание – „геена огнена“). Преживяването беше прекалено мимолетно за анализ – просто халуцинация на паметта, сянка на мисъл за нещо, което съвсем сигурно никога не беше ставало с него. И въпреки това именно този странен полупомен му отвори очите за грешката му.

В какво беше смисълът на жертвоприношението като такова? На небето се предлагаше онова, което то ни дава – животът, душата. А сивкавото телешко от стратегическите запаси на СССР беше само опаковка, останала от отдавна изчезналата жизнена сила – също както и консервените кутии бяха опаковка на изгореното месо. Да принасяш мъртва материя в жертва на духа беше все едно да подариш на рожден ден празна кутия бонбони. Дори дъските на старата ограда, с които бе запалил огъня, бяха по-подходящи, понеже тук-там по тях все пак имаше жива плесен.

Следващата стъпка беше проста и логична. Стьопа нави седем страници от вестник в удобна дълга мухобойка и започна да изпраща в отвъдното мухите, които влизаха в кухнята. За да могат душите им да стигнат до необходимия адрес, всеки път щом улучеше някоя, Стьопа шепнешком повтаряше незнайно как измисленото стихче: „Седем бора и brezички, седем сте по седем всички“. Не беше съвсем ясно колко

точно мухи трябва да прати при седмицата под този стихотворен съпровод – дали седем по седем, или седемдесет и седем. Стъопа реши да се спре на втория вариант и тъкмо вече приближаваше заветното число, когато един внезапен удар на съдбата направи проекта неактуален.

Нанесе му го една книга, която баща му беше оставил на кухненската маса, дори не цялата книга, а само една фраза на страницата, която Стъопа прочете мимоходом – за някой си Щирлиц, който толкова вярвал в щастието, което носи числото седем, че когато подмушвал на врага лъжлива информация, се стараел сборът на съдържащите се в нея цифри да е седем.

Стъопа разбра до каква степен е неконкурентоспособен с мухобойката си в този свят, пълен с големи, които изповядваха същите възгледи за чудесното. Техните възможности бяха неизмеримо по-големи: какви ти мухи, някои от големите можеха да пратят на магическия адрес милиони и милиони хора. Нима можеше да се надява, че седмицата, заобиколена от тъпни могъщи почитатели, ще му обърне внимание? Това беше толкова наивно, все едно слон, заобиколен от духов оркестър, да чуе бръмчащ комар.

Стъопа за доста време изгуби вярата си, че може да спечели нещо от съюза с цифрите. Дори самата мисъл, че такъв съюз може да се сключи, започна да му изглежда съмнителна.

Трябваша да минат няколко години, докато душевната му рана зарасне, и тогава Стъопа бе осенен от нови идеи, свързани с цифрите и числата.

Седмицата беше всеобща избраница. Към нея се обръщаха всички – британските суперагенти, героите от приказките, градовете, издигнати на по седем хълма, дори и ангелските йерархии, ориентирани към седмото небе. Седмицата беше разглежена и скъпа куртизанка и не беше чудно, че скромното му ухаждане оставаше без отговор. Но пък тя не беше единствената цифра на света.

Научен от горчивия си опит обаче, Стъопа не бързаше да избере друга цифра. Досещаше се, че към която и цифра да се обърне, на света ще се намерят много хора, които са направили същия избор. А колкото повече конкуренти имаше, толкова по-малък беше шансът избраната цифра да откликне на врачуванията му и дори да забележи съществуването му. От друга страна, логиката подсказваше, че двузначните и тризначните числа не са толкова разглежени от внимание.

Стъопа интуитивно чувстваше, че цифрите от единицата до деветката са по-могъщи от двузначните числа, а двузначните са по-силни от

тризначните и така нататък. Но му бяха направили впечатление думите на Цезар, чути по история – че е по-добре да си пръв в някое галско селце, отколкото последен в Рим (учителката сбърка и каза, че било по-добре да си пръв в Рим, отколкото последен в някое галско селце, но Стюпа разбра, че е сгрешила, понеже за Цезар това звучеше прекалено самодоволно). И той почна да си избира някое по-спокойно галско селце.

След дълги размисли се спря на числото „34“. Сборът на тройката и четворката му даваше седмицата. Това придаваше на числото „34“ нещо като небесната генеалогия, като при гръцките герои, водещи потеклото си от боговете. Стюпа не предаваше изначалното си божество, просто търсеше по-рационален начин да се обърне към него. Освен това, също като седмицата, тройката и четворката бяха особени цифри – имаха цветове. Стюпа си спомняше, че едно време, когато беше съвсем мъничък, всички цифри си имаха цветове. Но после те избледняха и само четворката си остана с добре видим зелен, седмицата беше синя, а тройката имаше малко оранжевко там, където полукръгчетата ѝ се съединяваха.

Имаше и много други съображения, които взе под внимание – „трисет и четворката“ например беше най-добрият руски танк през Втората световна и следователно числото „34“ грееше с отразената светлина на сполуката и победата. Изборът му съзрява в ума му толкова дълго, преди да го направи, че дори не беше съвсем ясно той ли избра числото „34“, или то него.

Вече беше голямо момче – завършваше училище и под носа му тъмнееше мъх, който приличаше на два минуса – Стюпа се надяваше, че с времето те ще дадат обещаваания от математиката плюс. Сега той вече беше по-предпазлив. Беше се обзавел с нов патрон в света на числата, но не искаше да повтаря жестоките си мухоприношения. На числото „34“ изобщо не му трябваша убити мухи, дори убити хора не му трябваша, това му беше ясно. Трябваше да тръгне по друг път – не да извършва неясни магични ритуали, а да посвети на това число целия си живот, да се слее с него, да докаже предаността си с ежедневно усърдие.

Започна с това, че взе да става не в шест и половина, както досега, а в шест и трисет и четири. По същия начин се изместиха и всички останали точки от разписанието му, които зависеха от него. Определяше си среща например в пет и половина и закъсняваше с четири минути, като специално се бавеше в станцията на метрото, та стрелката да си измине чертичките. Когато рационалната част на ума му започваше да му шепне, че се държи глупаво, той си имаше рационален отговор.

Всичко около нас се променя всеки миг и във всеки момент светът

е сбор, сума от обстоятелства, различни от тези преди или след секунда. Хората, с които си имаме работа, също непрекъснато се променят и се държат различно в зависимост от това какви точно мисли попадат в моментния срез на умовете им. Затова, като избираме времевата и пространствената точка на срещата си със света, ние се занимаваме със съвсем реална магия, може би дори с единствено възможната магия, защото всеки път решаваме в кой точно свят да влезем. В един ни чака падналата от перваза саксия с бегония или връхлитащ камион, в друг – благосклонната усмивка на Непознатата или натъпкан портфейл до бордюра, и всичко това на едни и същи улици... Стъопа намери тези думи много по-късно, когато вече се беше научил да превръща числата в пари, но самата мисъл, към която насочваха те, в неоформен вид му беше позната още от училище.

За да заспи, той не броеше до сто, а до тридесет и четири, после пак до тридесет и четири и така нататък. Когато влизаше в някое ресторантче, преди да седне, броеше масите в кръг, по няколко пъти, докато не излизаше тридесет и четири. Преди да скочи в морето от кея, правеше тридесет и четири бързи вдишвания. Всеки път, когато трябваше да вземе решение, той го свързваше по един или друг начин с това свещено число. Това му даваше чувството, че е избрал уникален маршрут, различен от житейските пътища на другите. И въпреки че външно съдбата му не се различаваше по нищо от съдбите на връстниците му, маршрутът наистина беше необичаен. Когато измина достатъчно голяма част от него, Стъопа започна да получава потвърждение след потвърждение за това. Или може би се научи да разпознава потвържденията.

Едно лято, беше неделя, той си седеше вкъщи и зяпаше през прозореца. Внезапно чу тежки удари – на близкия строеж някаква машина забиваше дебели метални пилони. Стъопа несъзнателно започна да ги брои. Показаха се точно тридесет и четири, после машината спря и не се обади повече. В това може би нямаше да има нищо особено, ако само секунда преди първия удар той не си беше помислил, че всъщност не знае дали е успял да почука на вратата – на сърцето – на божеството си. Да не говорим, че всичко това стана в почивен ден, когато бачкаторите не бачкат – и това обстоятелство окончателно убеди Стъопа, че случилото се е знак.

Друг път, когато бе обзет от съмнения, подтикнат от някакъв импулс, той пусна телевизора. На екрана се заредиха титрите на полския филм „Тримата танкисти и кучето“ – което, както той веднага се сети, означаваше „34“ – тройка (трима танкисти) и три плюс едно (пълен

екипаж). Дори алюзията да беше мъничко насилена, това беше прости-мо, след като танкът на кучелюбивите поляци беше „Т-34“.

17

В зори на седемнайсетия си рожден ден – особен ден, понеже седемнадесет по две е тридесет и четири – Стъопа реши да подложи на последен изпит и себе си, и избраното число.

Каза си, че този съюз ще го доведе до целта му (което си е истина, още не знаеше що за цел е това), ако на билета, който ще си купи в киното, ги има цифрите „3“ и „4“. За да даде достатъчно време на развитието на събитието, Стъопа отиде на кино чак в другия край на Москва. Единият час в метрото беше подобен на изкачването към планински храм, когато от човек се отлюспват и падат натрупаните му в този свят грехове.

Купи си билета точно тридесет и четири минути преди да почне филмът. Излезе от киното, въздъхна дълбоко и го погледна като играч, който обръща карта, от която зависи цялата му игра.

В шестцифреното число нямаше нито тройки, нито четворки. Редът беше единайсети, мястото – петнайсето. Стъопа усети как светът, който толкова години беше сглобявал парченце по парченце, рухва. Не беше издържал изпита.

Купи си шише вино в близкия магазин, изпи го до дъно в някакъв вход, запали цигара до черния от мръсотия прозорец и се върна в киното – и без това нямаше какво да прави. Седна, погледна гърба на стола отпред и усети как салонът се люшва. Но не беше от виното.

Пред него с дебел черен маркер пишеше: „САН-34“. Той не знаеше какво е „САН“ – може би неформална група в някое учебно заведение или нещо от сорта. Но пък много добре знаеше какво е „34“. Прокара пръст по надписа. Изкуствената кожа беше хладна и грапавичка. Стъопа мигна няколко пъти, за да провери не го ли лъжат очите. А после закрепя така, че целият салон наскоча, и от неприятностите го спаси само това, че загасиха светлините – филмът почваше.

След този случай стана съвсем ясно, че пактът, за който мечтаеше от дете, е сключен. Приятната новина беше, че числото „34“ вече си имаше съюзници – „17“ и „68“. Не ги беше назначавал Стъопа – всичко стана от само себе си. Просто в един момент той разбра, че тези две числа служат на трийсет и четири, че са предвестници – още не слънцето,

но обещание за слънце, сияние по ръба на изтъняващите облаци.

Щом разбра, че е чул, Стъопа не само се зарадва, но и се уплаши. Не беше съвсем ясно кой го е чул. Понякога се плашеше – разбираше, че е влязъл в странна игра, от която се излиза трудно.

А правеше опити да излезе. Един път, докато извършваше ритуала, посветен на числото „34“, седя в мазето на някаква селска къща тридесет и четири часа и почти умря от страх. Имаше и халюцинации – безинтересни обаче: някаква жена с разпусната коса и по вретиче местеше разни гърнета покрай стената всеки път, щом той се замислеше за нещо и забравеше, че няма никаква жена и никакви гърнета. След този опит той реши, че се побърква, и се зарече да не се занимава повече с глупости. Но не можеше да направи нищо с психическия заряд, който капка по капка беше влял в любимото си число. Тази енергия вече съществуваше независимо от него – или поне така му се струваше. Можеше колкото си иска да де самоубеждава, че „34“ си е число като всички други числа, и да се кълне, че край вече на детинските игри, но това нямаше нищо общо с дълбините на душата му. Щом зърнеше тройка до четворка, централният нерв на душата му затреперваше и му доказваше, че договорът му с числата си остава в сила – и че вече ще е в сила завинаги.

43

От кръглолик юноша Стъопа стана също такъв кръглолик млад мъж, сякаш всичките възрастови промени бяха имали само една цел – да го напомпат и да му извият мустачките нагоре. Ако сред близките и познатите му имаше човек, запознат с тайната му, този човек вероятно щеше да види в чертите му връзка с числото „34“. Носът на Стъопа беше прав като предната чертичка на четворка – в епохата на класическото образование такива носове са се наричали гръцки. Кръглите му, леко пухкави бузки напомняха за извивките на тройка и пак нещо от същата тройка имаше в малките му черни мустачки, които самички си се завишаха нагоре. Стъопа беше симпатичен и по нещо приличаше на покемона Пикачу, само че порасъл и уплашен.

Въпреки известно му наднормено тегло, жените го обичаха. Мъжете също – по друга причина: той правеше впечатление на перко и никой не го вземаше на сериозно. Мнозина брутални простаци си платиха за този приборзан извод. Стъопа не беше коварен, но и не прощаваше.

Изборът на професия беше лесен – Стъопа се записа да учи икономика. Не че беше страстно влюбен в счетоводството, но данните за института бяха на тридесет и четвърта страница на справочника за вуз.

Докато наблюдаваше колегите си, той забеляза, че много от тях, също като него, придават важно значение на числата. Но не поемаха отговорността за това кои точно числа ръководят живота им и приличаха на овце. Прекланяха се пред разглезената седмица и уважаваха тройката – Светата Троица, въпреки че като цяло не вярваха в Бога. Освен това всички се страхуваха от числото „13“. За този страх си имаше дори специален гръцки термин, „triskaidekaphobia“. Тази ужасна дума беше производно от гръцкото „тринадесет“, но в нея Стъопа долавяше нещо като ирационален страх – да не се продрискаш, след като си ял стари консерви например.

Постепенно Стъопа престана да се мисли за ненормален. За това много му помогна един фрагмент от романа на Толстой „Възкресение“ – той го прочете през лятото, на вилата, когато нямаше нищо интересно за четене. Един от героите правеше нещо, което се стори на Стъопа толкова важно, че той преписа в тетрадката си по гражданска отбрана:

„Сега, когато влизаше, беше съсредоточен, защото му беше станало навик да гадае с всички възможни средства и да търси отговори на въпросите, които си задаваше. Сега си каза, че ако крачките от вратата на кабинета до креслото се делят на три без остатък, то новият режим ще го излекува от катара, а ако не се делят – няма. Крачките бяха двадесет и шест, но той направи още една мъничка и стигна до креслото точно на двадесет и седмата.“

Стъопа разбираше, че едва ли някой юрист е седнал да разправя на метежния граф за навигите си на чашка шартръоз. Най-вероятно Толстой беше приписал на героя някоя от собствените си тайни черти. А след като самият Толстой бе имал подобни грехове, нямаше защо да се тревожи за разума си.

Когато съмненията отпаднаха, животът на Стъопа стана по-лесен. Числото „34“ му диктуваше всичките му важни постъпки с желязна логика. Но това не означаваше, че Стъопа от сутрин до вечер се занимаваше единствено с това да се чуди как да натъпче тези цифри в реалността. Елементарните ежедневни неща можеха да са в неутралната зона – там, където повечето хора водят всичките си животи. Но ако решението,

което му предстоеше да вземе, можеше да има сериозни последици, Стъопа се обръщаше към невидимия си съюзник.

На практика във всяко събитие или процес можеше да се намери област, огрявана от лъчите на заветното число. Можеше да седнеш например на място трийсет и четири във влака, да направиш тридесет и четири лицеви опори сутрин или да си изпиеш чая на трийсет и четири глътки. Най-лесното беше да си брой наум до тридесет и четири. Тъкмо по тази причина, между другото, смятаха Стъопа за човек с желязно самообладание, човек, който никога не кипва и не се забърква в неприятности – дори когато не издържаха най-непробиваемите, онези, които спазваха правилото „брой до десет“, преди да отговорят на ругатнята с ругатня или да фраснат събеседника си в муцуната. Самообладанието на Стъопа си имаше математическо обяснение: $34 > 10$.

Не всичко в живота обаче течеше гладко. Постепенно на хоризонта се появи облак, който с всеки ден закриваше все по-голяма част от безоблачните някога простори. И този облак дойде от същото измерение, откъдето преди него се беше появило числото „34“.

Проблемът беше, че от същите цифри – тройката и четворката – можеше да се състави още едно число, „43“. Но ако „34“ беше всичко хубаво в живота на Стъопа, „43“ беше неговият антипод, своего рода портрет на Дориан Грей. На Стъопа това сравнение му се струваше много подходящо, защото между Дориан Грей и „43“ имаше връзка, макар и малко отдалечена – „Е“ беше четвъртата буква в латиницата, а съгласните в името „Дориан“ бяха три. Стъопа съзнателно беше избрал „34“ за свой ангел пазител. Но „43“ се намъкна в живота му, без да пита и без изобщо да се интересува иска ли го, или не.

Лека-полека Стъопа започна да забелязва някои неприятни неща, свързани с това число. Това, че цифрите в него бяха в обратен ред, го караше някак си да противоречи на световната хармония – или във всеки случай на онази част на световната хармония, която помагаше на Стъопа. За това си имаше историческо доказателство – през хиляда деветстотин четирийсет и трета се беше състояла една от решаващите битки във великата война, при Курската дъга, и в числото „43“ и до днес отекваше плашещото ехо на тази дата. В тази битка бяха унищожени безброй „трийсет и четворки“. Числото „43“ без съмнение символизираше гибелта на всичко, което носеше на Стъопа късмет и светлина.

Стъопа започна да си отбелязва при какви обстоятелства „43“ се появява в живота му. Винаги имаше по нещо неприятно. Щом видеше това число, Стъопа предварително се настроиваше за неуспех, а на четвърти

март още от сутринта си знаеше, че този ден го очакват само лоши неща.

Можеше ли обаче той подсъзнателно сам да си навлича тези неприятности? Да, мислеше за тази възможност. Всичко можеше да се обясни с елементарно самовнушение. Само че това обяснение на практика не обясняваше нищо. Човешкото съществуване, казваше един негов познат, не е нищо друго освен сеанс на самохипноза с насилствено изваждане от трансa. Думата „самовнушение“ звучеше научно, но Стъопа не изучаваше живота си, а го живееше. И както и да го наричаха другите, радостта, която изпълваше душата му, когато съдбата му пращаше тройка и четворка в необходимия ред, за него си беше съвсем реална. За нея обаче се налагаше да плаща със също толкова реална мъка, която свиваше сърцето му, когато редът на цифрите се оказваше обратният.

Най-силно го плашеше дори не това, че в живота му неканено се появяваше числото „43“, около което се съсредоточаваше злото. Той знаеше, че светлината и сянката са неразделни. Проблемът беше в друго. Понякога му беше трудно да разбере с какво си има работа – с четирисет и три или с тридесет и четири. Като гледаше снимката на „Титаник“ например, той веднага забелязваше четирите комина и трите прожекторътка между тях. Това си беше „43“ и не бяха нужни никакви доказателства. А и да бяха нужни, съдбата на кораба сама по себе си беше доказателство.

От друга страна, вилицата, с която всяка сутрин си хапваше бекон с яйца, също имаше четири зъба и три прожекторътка между тях. Но той открай време виждаше в тази комбинация числото „34“, което зареждаше с позитивна енергия всяка хапка. В такива случаи беше безполезно да се търси рационално обяснение.

Логиката и здравият разум впрочем все пак имаха място в живота. Но влизаша в действие не тогава, когато трябваше да се вземе решение, а когато то вече беше взето. И бяха необходими единствено да дадат на решението убедителна обосновка.

Ръката със свит палец означаваше „43“, когато я гледаше от вътрешната страна. А от външната означаваше „34“. Стъопа го виждаше без никаква логика. Но не знаеше защо е така. И тогава на помощ идваше разумът. Той му казваше например следното: нокътят прилича по нещо на стъкло на мотоциклетна каска или на забрало на космически шлем. Затова, когато дава добър знак, дланта един вид се обръща към него. А когато я обърнеш и се види сгънатиият, все едно победен палец, това е лоша поличба – „43“. Но Стъопа не се съмняваше, че ако

подсъзнанието подредеше числата на обратно, логиката и здравият разум пак щяха да измислят нещо. Затова се отнасяше към тях с добродушна ирония, като към информационните проститутки от телевизора, и не ги приемаше сериозно. И може би точно по тази причина постигна успех в бизнеса, където рационалността решава всичко единствено според дилетантите.

34

Бизнесът на Стъопа почна обикновено – с търговия с компютри в късната горбачовска епоха. Любимото му число имаше достатъчно простор, нелюбимото също. Стъопа особено строго контролираше договорите, в чиито поредни номера изскачаше „43“, а пък ако това число се повтореше, изобщо отказваше да ги подписва – намираше си всякакви, често съвсем смехотворни предлози – каквото и както и да крещяха съдружниците и клиентите му. При доставките винаги се стараеше партидите да са по 34 („Така ни ги доставят – обясняваше на клиент, поръчал сто бройки например. – И утре пак толкова, а вдругиден – остатъкът“). Ако партидите бяха съвсем малки, се мъчеше да ги разпредели така, че първия ден да изпрати три бройки, а на следващия – четири. След това правеше пауза, за да не би случайно да се получи „43“. Имаше си много такива технологии.

Тъй като целият страх, който изработваше душата му, беше насочен към отношенията му с числата, Стъопа почти не се боеше от бандитите. Е, плашеше го мисълта, че могат да го прострелят с колт 43-ти калибър, но подобна вероятност беше малка. Понякога поредната поява на мутрите по някакъв начин съвпаднаше с появата на омразното число и тогава Стъопа се държеше като най-обикновен пзлив комерсант. Бандитите обаче, които си мислеха, че са го уплашили те, можеше да си изпатят.

Един път в бизнеса му се намесиха гастролеращи в Москва чеченци – някакви си урусмартанци. Стъопа анализира думата и чрез сложни изчисления, свързани с поредния номер на буквите в азбуката и реда им в самата дума, намери в нея да се повтаря два пъти „43“ – и се съгласи с всичките им искания. Сутринта обаче, като повтори изчисленията, разбра, че е сбъркал. Провери ги още два пъти и се обади на своите хора, също чеченци – двама братя с библиейските имена Иса и Муса. И когато урусмартанците дойдоха за парите, се проведе кратък хералдичен

диалог, по време на който Иса и Муса разстреляха гостите с два броя „Стечкин“ – куршумите бяха изпилени на кръст. Урусмартанците принадлежаха към враждебен тейп¹.

Кръстовете на куршумите нямаха никакво отношение към християнството – когато попаднеше в тялото, такъв куршум не го пробиваше и не излиташе, а разцъфваше като космата оловна роза и отхвърляше събеседника назад, без да му оставя онези няколко секунди дееспособност, които често развалят всичко на света. В резултат Стъопа се прослави като пресметлив и жесток човек с желязна ръка, човек, който не само може да прати разните там нахалници на среща с Аллах, но е способен дори да скара чеченци с чеченци.

Тази слава беше много полезна, когато Стъопа започна да разширява бизнеса си. Да те мислят за мръсник и убиец беше полезно. Това го предпазваше от човешката низост: душите с повишена конкурентоспособност виждаха в него демона с по-висок ранг и се разкарваха – да трепят онези, в които виждаха поне някои черти на Спасителя. По природа Стъопа беше добър човек, склонен да прощава обидите и да помага на изпадналите в беда, но историята с урусмартанците му помогна да скрие това от широката общественост.

Скоро стана ясно, че отдавнашното му решение да учи в икономическия е било умен избор. В употреба влязоха не получените знания за природата на социалистическите финанси (всичките му бяха изхвърчали от главата), а познанствата: бившият профпредседател на курса му помогна да си регистрира банка. Оказа се, че той познава много ключови хора още от времената, когато бизнесът се казваше комсомол. Истински сложното беше само едно – да измисли име на банката.

Дълго си блъска главата над този въпрос. Смачканите листове, изписани с отхвърлени варианти („Воробьови гори“, „Вълшебникът Гудуин“, „Великата Гея“) напълниха отначало кошчето за боклук, а после и всички ъгли на кабинета му. На служителите беше забранено да го свързват по телефона, докато траят творческите мъки, и те вече тъкмо почваха да се тревожат за състоянието на шефа, когато решението дойде.

Беше парадоксално. Стъопа си спомни какво беше прочел на гърба на стола на предния ред в едно кино точно на седемнайсетия си рожден

1. *тейп* – основна единица на родовоплеменна организация на чеченците като етнос, състояща се от няколко родови общини (съюз от общини) и самоидентифициращи се с общ произход от конкретно лице (род). Като значение това понятие е близко до шотландско-ирландското „клан“. Чеченските тейпове са около 130 на брой (според други източници – към 300) – Б. NomaD.

ден – „САН-34“. „САН“ нямаше нищо общо с „34“. От друга страна, беше трудно да се намери дума, която да е по-близко до главното число в съдбата на Стъопа. Но никой, дори най-проницателният недоброжелател, не би могъл да разбере това, и тайната си оставаше тайна. Така се роди „Санбанк“.

Дейността на банката отговаряше на името ѝ. Естествено това се оказаха проекти, свързани със санитарното дело, тоест с чистотата и с градската канализация. Приятелите и познатите на Стъопа – имената на техните банки напомняха за оазиси в знойните пустини или за тропически орхидеи, похапващи мухи и бръмбарчета – естествено му се присмиваха. Но Стъопа не им се сърдеше – от романтичните имена, с които колегите му от института кръщаваха любимите си рожби, отдалече намирисваше на съд и куршум. Беше ясно, че те няма да просъществуват дълго. А „Санбанк“ беше име толкова унило и ненужно на никого – а значи и не пречеше на никого („малко понамирисващо название“, както писа един естетстващ таблоид), че се оказа отличен камуфлаж. И мнозина бързо оцениха колко по-спокойно е да си въртиш сериозните операции през кантора, която се асоциира с чистотата, отколкото да минаваш през разните там „Елитбанк“ или „Първа Главна“. По-малко елит, обаче и по-малко главоболия.

Бизнесът му растеше и процъфтяваше като грозното патенце от приказката на Андерсен, което без само да забележи, се превърнало в лебед. За това спомогна и една елементарна имиджова операция – малко преди кризата през деветдесет и осма Стъопа преведе името на банката на английски като „Sun Bank“. И когато тези думи заблестяха до руското име на всички документи, започна да изглежда, като че ли банката още от самото начало е имала отношение не толкова към отечествените санитарни услуги, колкото към англоезичното слънце на свободния свят, и че „Санбанк“ е просто руска транскрипция на истинското ѝ име. Без да има никакво право на това, рожбата на Стъопа започна да се възприема като разклонение на всички западни корпорации, в чиито названия имаше „Sun“. Стъопа съзнателно използва това, като открадна емблемата на банката от логотипа на „Sun Microsystems“. Стана почти същата, само на мястото на стилизираните букви „s“, „u“ и „n“ бяха цифрите „3“ и „4“, дотолкова променени от художника, че непосветените виждаха само някаква геометрична рисунка. Онези, които помнеха как Стъопа беше започнал бизнеса си, оставаха все по-малко и по-малко – но пък и не му трябваша особено.

Въртеше си бизнеса така, както когато търгуваше с компютри.

Разликата беше, че вместо кашони с надпис „fragile“ сега се товареха и разтоварваха огромни суми пари и това ставаше не в областта на видимите и осезаеми предмети, а в смътното измерение на електромагнитните заряди и електрическите вериги, за което Стъопа не знаеше почти нищо.

Всичките му решения се управляваха от две числа – „34“ и „43“; първото включваше зелената светлина, а второто – червената. Въпреки това бизнесът му вървеше по-добре, отколкото на повечето му конкуренти. Всички обясняваха това с парадоксалната му интуиция; самият Стъопа знаеше, че номерът е в животворното влияние на трийсет и четворката. Впрочем понякога, особено в тъмните и дълги зимни нощи, у него се пробуждаше рационалистът и той почваше да мисли как може да става така – хора с цели щатове консултанти, референти, аналитици и астролози да вземат добре преценени решения и да губят, а той понякога да се отказва от сигурна печалба само защото някъде до нея се мерзелее „43“, или напротив, да се издънва, когато му намигне „34“, но все пак *да държи банката* в играта и да печели (не винаги, разбира се, но по-често от онези, които се ръководят от здравия разум). Постепенно отговорът започна да се оформя в главата му.

Епохата и животът бяха дотолкова абсурдни в същността си, а икономиката и бизнесът до такава степен зависеха от един дявол знае какво, че всеки, който взимаше решения на основата на трезвен анализ, приличаше на глупак, решил да кара кьнки в буря пет бала. Не стига че нямаше очакваната опора под краката си тоя нещастник, но и самите инструменти, с които се надяваше да надбяга останалите, ставаха тежести, които го дърпаха към дъното. Да не говорим, че навсякъде бяха накачени правила как да караш кьнки, свиреше оптимистична музика и в училище готвеха децата за живота, като ги учеха да правят тройно салто.

А Стъопа се придържаше към закон, за който светът си нямаше и представа. Различаваше се от брауновите частици, които се стрелкаха да намерят най-краткия път и в резултат приключваха живота си, увлечени от безсмислени водовъртежи, по това, че житейската му траектория не зависеше от калкулациите на ума. Той беше като разумен човек сред диви зверове, гонени нанякъде от инстинкта си. При това другите ставаха диви зверове именно поради стремежа си да постъпват колкото се може по-обмислено, а той ставаше разумен човек, защото вместо да следва обърканите указания на разсъдъка, винаги се подчиняваше на едно и също ирационално правило, за което не знаеше никой друг. Това си беше истинска магия и тази магия беше по-силна от всички измислици на

интелекта.

34

Стъопа стана на трийсет и четири в разгара на елциновата епоха. Разбираше, че това е централна година в живота му – той беше млад, пълен със сили, банката въртеше такива пари, че понякога нощем в тъмното го беше страх, но не това беше важното. Той и числото „34“ се бяха слели в едно цяло за цели триста шейсет и пет дни. Стъопа чувстваше, че е станал сакрално същество, нещо като римска весталка или понтифекс, и че невидимото присъствие на божеството през цялото това време ще осенява всяка негова крачка. Трябваше да използва това време умно – и Стъопа се старееше.

Бизнесът вървеше добре. Стъопа спечели много пари и скри част от тях в чужбина – не защото го беше страх от нещо, а защото така правеха всички. Но не искаше да пропилява тази необикновена година само за материални придобивки. Древните авгури предсказвали бъдещето, като наблюдавали полета на птиците от някое високо място. Той също искаше да види всичко главно за живота си от върха, на който се беше озовал. Чувстваше, че трябва да се обърне към някой духовен авторитет, посредник между хаоса на живота и вечния небесен ред. Но към кого?

Отношението на Стъопа към религията се определяше от запечатаните се в паметта му букви „ХЗ“, които като дете бе видял в черквата на Великден (на стената трябваше да свети „ХВ“, но вертикалните лампи не работеха). Въпросът обаче не беше в приликата на това съкращение с емблемата на воинстващия агностицизъм. Нещата бяха много по-сериозни. Числото „43“ просветваше в четирите края на буквата „Х“ и в тройката „3“ (а и дори да беше възкръснало, „В“-то все пак си беше третата буква от азбуката).

С такива препоръки библейският бог нямаше никакви шансове в душата на Стъопа. След като беше прочел Библията като юноша, той си беше съставил образа на отмъстителен и жесток властник, който най-обича да му мирише на опърлено месо, и недоверието му съвсем естествено се разпространи върху всички, които претендираха за роднински връзки с този провинциален гоблин. Отношението му към официалната църква не беше по-добро – според Стъопа единственият начин, по който тя приближаваше човека към Всевишния, беше продажбата на цигари.

Но това не означаваше, че той беше вулгарен идеалист, признаващ

единствено силата на парите. Той разбираше, че числото „34“ е откритата врата, през която общува със същата сила, която е достъпна за другите чрез безкрайно разнообразие от форми, включително такива, които го плашеха с привидната си уродливост. На пазара на религиите обаче нямаше стока, която да може да утоли глада му за чудесното по-добре, отколкото общуването с числата.

Във всичко, което излизаше извън пределите на тайния му завет, Стъопа, също като повечето обезпечени руси, беше шаманист еkleктик: вярваше в целебната сила на Сай Баба, събираше тибетски амулети и африкански идоли и ползваше услугите на бурятски екстрасенси. Затова когато изпита нужда от духовно напътствие, отиде при българската ясновидка Бинга, която това лято беше хитът на сезона в Москва. Разпращаха, че Бинга виждала чуждото бъдеще така ясно, както човек вижда собственото си минало.

Бинга се оказа въздебела жена, облечена в шареници. В стаята, където приемаше посетителите, миришеше на билки – сушаха се на едно въженце под тавана. В ъглите имаше: парче от антична колона, почерняла хурка, лампово радио „Siemens“ и мръсна стара пейка. На едната стена имаше полица със стари броеве на „National Geographic“, портрет на Елена Блаватска и плакат на художника Муха – загадъчна красавица в стил модерн на фона на разперил криле орел.

Стъопа се разочарова. Етнографските експонати приличаха на евтин декор. Бинга взимаше за услугите си толкова пари, че беше ясно, че не ѝ се налага нито да преде, нито да суши билки. Около жилището ѝ имаше цяло бизнес селце с офис, няколко кафета и ресторанчета, хотел и дори магазинче за сувенири. Но може би точно тук беше и проблемът: Бинга може да си беше наела персонален дизайнер и той да беше довял в стаята ѝ всичките тия уродливи боклуци.

Тези мисли прелетяха през ума му за секунда, а в следващата Бинга се усмихна, посочи стола срещу фотьойла си и каза на перфектен руски:

– Да, драги. Цялото зло на света идва от тях. Стъопа седна и попита:

– Вие знаете руски?

– Че как – каза Бинга и взе някакво евтино картонено калейдоскопче. – Завърших педагогика в Харков. Вярно, отдавна. Оттогава педагогическата наука сигурно много е напреднала.

Стъопа помнеше колко струва всяка нейна дума и затова не почна да задава възпитани въпроси за Харковския педагогически институт. Бинга вдигна калейдоскопа и се взря през него в Стъопа, все едно че

калейдоскопът беше далекоглед. Повъртя го малко, после се наведе напред, като че ли виждаше нещо интересно. Потупа с дебелия си показалец по картоненото цилиндърче, намръщи се, а после се разкикоти – ама толкова силно, че стреснатият ѝ секретар отвори вратата да види какво става. Стъопа не каза нищо – преди сеанса го бяха инструктирвали да не задава никакви въпроси, докато Бинга гледа.

Като се насмя, Бинга три-четири минути мълчаливо продължи да гледа в калейдоскопа, от време на време го въртеше и го подрусваше.

– Уф! – каза тя накрая хем малко осъдително, хем с недоверие. – Уф!

Стъопа се изчерви, но не се обади. Бинга остави картонената тръба и каза:

– В живота ти има две главни числа. Лунно и слънчево. Стъопа не отговори нищо, само притисна по-здраво гръб в облегалката на стола.

– Годините ти са слънчево число – продължи Бинга – и затова си мислиш, че тази година е особена в живота ти. Обаче тя ще е доста обикновена. Нищо няма да се случи. И следващите ти години ще са спокойни и щастливи, горе-долу като тази. Но когато наближи лунната ти година, тогава...

– Какво тогава? – Стъопа трепна. – Нещо ужасно ли?

– Просто един ден – каза Бинга – Някой ден. Но такъв ден, че заради него ще се промени целият ти живот. Не мога да видя всичко. Може би ще победиш. А може да стане и обратното и да загинеш. Може би и двете. Всичко ще зависи от това дали ще успееш да помогнеш на числото си да стане по-силно.

– А как мога да помогна на числото си да стане по-силно? – попита Стъопа.

– Не знам – отвърна Бинга. – То си е твое число, не е мое. Много от нещата, които виждам, са скрити за мен.

– Как така? – попита Стъопа. – Как можеш да виждаш неща, които са скрити за теб?

– Виждам шарени мозайки, които се превръщат в разкази за чуждата съдба – отговори Бинга. – Но това са просто картинки, които стават думи. Мога да повтора думите, но не винаги разбирам смисъла им.

– Може би аз ще го разбера – каза Стъопа. – Какво виждаш?

– Виждам бъдещето ти в три цвята. Но и трите цвята казват различни неща. Когато гледам сините стъкълца, виждам библейска история. Ще вдигнеш копието на съдбата, ще постигнеш числото на звяра, ще се сразиш с този звяр и ще го пронижеш. Но и звярът ще се опита да ти

нанесе удар. Кой ще победи, не виждам – като че ли и двамата пропадат в бездната и изчезват...

Стьопа си спомни, че картината на телевизионния екран се получава от три цвята – син, зелен и червен. Ясновидството на Бинга вероятно се основаваше на подобен принцип.

– А какво казва зеленият? – попита той.

– Зеленият ми говори много по-ясно – отговори Бинга. – Зеленият казва, че имаш лунен брат, когото ще срещнеш, и че точно този твой лунен брат е звярът.

– Лунен брат? – попита Стьопа, очарован от странната красота на израза.

– Ти си човек на слънчевото число. Лунният ти брат е човек на лунното число.

– Значи лунното число е числото на звяра?

– Не знам – каза Бинга. – Много странно. Синият казва, че е така. А зеленият казва, че това е библейското число на звяра, 666, и че е на ръката на лунния ти брат. Във всеки случай виждам ясно две от трите цифри.

– А какво казва червеният цвят?

– Това, което казва червеният цвят, е толкова неприлично, че не мога да го повтора на глас, без да обидя ангелите, които ми помагат. Но не само е неприлично, ами е и смешно.

– Ами някак иносказателно не можеш ли да ми го обясниш?

– Мога – каза Бинга, наду бузи, ококори се и гръмко се изпърдя с уста.

Вратата се отвори и секретарят пак надникна да види какво става. И щом се убеди, че всички са живи, показа с жест на Стьопа, че му е време да свършва.

– Последен въпрос – каза Стьопа, докато ставаше. – Мога ли да вярвам на числото си?

– Да – отговори Бинга. – Но трябва не само да му вярваш, но и да му служиш. Трябва да се грижиш за него, все едно е роза, израсла в пустинята. Това ще е особено важно, когато наближи лунната година. Ако през тези тежки времена успееш да направиш така, че слънчевото число да стане по-силно от лунното, ще победиш. Но непременно трябва да го направиш преди рождения си ден. Стьопа тръгна към вратата.

– И още нещо – спря го Бинга. – Слънчевото число може да е всякакво. И лунното също. Въпросът не е в числата, а в съвсем друго.

– В какво? – попита Стьопа. Бинга вдигна рамене.

– Ако не го виждаш сам тъкмо сега, кой и кога ще ти обясни?

34

Няколко години след посещението на Стъопа при Бинга в страната започна процес, който западните социолози наричат парадигматично изместване. Като всички епохални промени, той протичаше незабележимо, все едно в някакво друго измерение, и хората го осъзнаха постепенно, видяха го по множеството мънички подробности, всяка от които сама по себе си можеше да не означава нищо.

Първата личност, която разбираемо формулира за Стъопа онова, което отдавна вече се носеше във въздуха, беше Мюс, филоложка от Лондон, която се прехранваше покрай англофилията му като консултант преводач в банката.

Мюс беше очарователна млада жена и невероятно приличаше на коте. Очите ѝ бяха големи като на страха, а прическата ѝ беше невероятна – късо подстригана коса с шест „антени“ – кичури, наплескани с най-силния гел в дълги успоредни игли, които стърчаха от главата ѝ две по две нагоре и на двете страни (тя дори впиташе в тях телчета, защото бяха прекалено тънки и дълги, за да ги държи само гелът). Та тези полюшващи се антени до такава степен приличаха на Стъопа на котешки мустаци, че непрекъснато му се струваше, че всеки момент Мюс ще замаячи.

Освен че работеше в банката, Мюс беше на специализация към университета – дояждаше остатъците от стипендията, отпусната от някаква анализаторска структура за изучаване на съвременния градски фолклор (самата Мюс казваше, че за подобни проекти се дават пари изключително с цел на бюджетното финансиране на разузнаването в Русия да не му врътнат кранчето).

Мюс идеално знаеше руски – наследство от баба ѝ, едновременна емигрантка, но не мислеше, че е рускиня. Начинът, по който се справяше с темата си, изпълваше Стъопа с дълбоко уважение към интелекта и филоложките ѝ способности. Той например успя да ѝ помогне в областта на градския фолклор само веднъж, когато ѝ каза чеченската поговорка „Сам бий, сам вий“, която често беше чувал от Иса и Муса. Мюс си я записа на специална сиво-кафява перфокарта, но каза, че това най-вероятно е вариант на „И сам воинът е воин“, поговорка, заимствана от чеченската душа от руската по времето, когато съответните души мирно

са съжителствали по наровете в лагерите. С други думи, Мюс беше много умна и истинска професионалистка. Затова Стъопа не се впрягаше, когато му обясняваше неща, които по принцип би трябвало да й обяснява той.

Един ден, обядваха в „Гаража“ (седяха в прозрачния еркер към улицата, откъдето можеха да виждат казиното „Шангри Ла“ и редакцията на „Известия“), Мюс засегна най-болезнения въпрос.

– Всички важни социални промени – каза тя – много бързо се отразяват във фолклора. Това, което става сега в Русия, засяга един дълбинен, може да се каже и архетипен пласт. Прекалено сложно ли се изразявам?

– Няма нищо, ще се оправя – отвърна Стъопа и гребна с вилицата топченце ориз с парченце сурова риба тон (ядеше суши винаги с вилица).

– Това е темата – продължи Мюс – за сблъсъка между двете изконни начала в руската душа. Едното е добро, глупаво, дори тъпичко, а бе, юродиво, както се казва. Другото начало, напротив, е могъщо, яростно и безжалостно-непобедимо. Като се сливат в символичен брак, те взаимно се оплодотворяват и придават на руската душа неизчерпаемата ѝ сила и дълбочина.

Стъопа попи устните си със салфетката и хвърли поглед към акуратните цицки на събеседничката си.

– Хм, бива – каза той. – И какво общо имат промените?

– Точно тук почва най-интересното – отговори Мюс. – Значи глупавото начало в руския градски фолклор години наред е представено от ръждясалия „Запорожец“. А непобедимото начало – от бандитския „Мерцедес-600“, който запорожецът нахаква изотзад на едно кръстовище, след което започва новоруският дискурс. Няма нужда да обяснявам какво е символичното значение на кръстовището – това е и Кръстът Господен, и житейски кръстопът, и розата на ветровете... Има много причини, поради които народната душа сключва брак със самата себе си именно на кръстопът. Да ти го разтегна ли по-широчко?

Понякога Мюс все пак използваше калки от английски.

– Не, няма нужда – каза Стъопа. Не искаше да слуша за символичния брак – думите „бандитски“, „изотзад“ и „дискурс“ в едно изречение нещо не го кефеха. Въпросът беше, че опитите на Мюс да му обясни значението на думата „дискурс“ не се бяха увенчали с успех и единствената асоциация, която се пораждаше у него, беше с българската дума „кур“, аналога на великия руски трибуквеник, поради което „дискурс“

му приличаше на някакъв дисконтов пенис от България. И поради това смисълът на фразата ставаше заплашително-многозначителен.

– В случая е важно, че днес този символичен брак протича в нова форма. Социолозите още не са разбрали нищо, но фолклорът вече е отразил настъпилата промяна. Виждаме я и във вица за мерцедеса-шестстотин и черната волга. Както сочи анализът му, двете изконни начала – тъповатото и непобедимо-могъщото – получават нови репрезентации в народната менталност. Парадигматичният скок е точно тази революция в съзнанието. Разбираш ли?

– Горедолу – каза Стъопа. – Кой виц?

– Не го ли знаеш? – възкликна Мюс. – Значи мерцедесът се нахаква на кръстовището в някаква волга с тъмни стъкла, бандитът изскача от мерцедеса, почва да ги троши с приклада и изведнъж гледа – вътре полковник от ФСБ. „Ей, другарю полковник – вика, – чукам, чукам, а вие не отваряте... Къде да откарам парите?“

Стъопа не се засмя – дори напротив, уни. Мюс поясни:

– И най-интересното в този виц е, че след него не се предвиждат други. Той, така да се каже, е като победата от онази песен – една за всички.

– Какъв ти виц – въздъхна Стъопа. – Това си е животът...

Той също с цялата си кожа усещаше повея на вятъра на промените, макар и да не можеше да намери такива чудесни думи като Мюс, за да го опише.

Животът се променяше. Бандитите се разкараха от бизнеса, изчезнаха неизвестно къде като плъхове пред стихийно бедствие. По инерция все още фучаха по шосетата с вулгарно скъпите си коли и смъркаха кокаин в бароковите си дворци, но все по-често на важните randevuta и от двете страни идваха лица с пагони, които като че ли на шега си отдаваха чест, щом се видеха – и не беше много ясно могат ли такива мероприятия да се наричат randevuta. Засега тези нови полъси изобщо не вееха покрай Стъопа. И внезапно една ясна априлска сутрин директно в офиса му се натресоха двамината страшни братя Иса и Муса.

Стъопа веднага разбра, че нещо се е сговнило. Иса и Муса не се бяха обадили предварително и изглеждаха разтревожени. И двамата бяха небръснати и ако това отиваше на младия вълк Муса, на плейбоя Иса сивата четина по брадичката изобщо не му тичаше. С нея приличаше на дърт овчар, намерил клубно сако в останките на паднал в планината самолет. Освен това братята миришеха на кисела пот – явно не се бяха къпали от дни.

– Хайде с нас, Стъопа – каза Иса.

В гласа му звучеше такъв спокоен фатализъм по отношение на съдбата на всички околни, че Стъопа чак в колата разбра, че може би би могъл и да откаже. Или не би могъл? Беше късно да гадае – братята го сложиха на предната седалка, седнаха на задната и наредиха на шофьора да кара към центъра. И по целия път тихо спореха за нещо – явно продължаваха недовършения си разговор. Стъопа с всички сили се вслушваше в разговора им и се мъчеше да разбере какво го чака и какви са плановете на братята. Но за това не беше казана нито дума. А и той не разбираше почти нищо от думите, които чуваше през шума на двигателя. Иса казваше:

– Не позори рода ни, братко. Ти си чеченец! Смъркай им кокаина, еби им жените, убивай мъжете им. Но не търси нищо в душите им, шайтанът им е срал в душите на тях. Какво не ти стига в исляма, а?

– Казват – отговори Муса, – че в края на този път можеш да станеш дъга. А в края на твоя път, Иса, ставаш просто труп. Нито един суфия не може да те научи как да станеш дъга.

– Дъга значи?? – възкликна Иса. – Всичко знам за дъгата. Защо си мислиш, че брат ти е глупак? За да станеш дъга, трябва цял живот да се свиращ в някоя вмирисана пещера. И пак не е ясно ще успееш ли, или няма – никой не е виждал човек, който да е успял да го направи, всички са виждали само дъгата. Казваш, че в исляма нямало тяло-дъга. Да, така е. Но ще ти кажа и още нещо. В исляма няма астрално тяло, няма ментално тяло, няма ефирно тяло, няма кефирно тяло, няма профсъюзно тяло и така нататък. Нищо такова няма. Обаче си имаме шрапнелно-осколочно-оръдейно, дето го нямат нито будистите, нито християните, нито никой. И него, братче, можем да си го постигнем винаги, дори когато сме махмурлии. Милостив е Аллах – можем да си го постигнем за пет минутки, трябва ни само четири кила пластит и три кила топчета от лагери. Е, и детонатор, разбира се. И изобщо не е нужно да киснеш цял живот в някаква смрадлива пещера и да мърмориш не знам какви си заклинания. Бързо! И красиво! Колкото до природата на тези тела, тя си е една и съща!

– Че защо? – попита Муса.

– Защото друга изобщо няма. -- Не разбирам.

– Ако не разбираш, братко, как така се каниш да станеш дъга?

Иса се засмя доволно. Муса се вгълби в дълбоки мисли. От време на време Иса казваше на шофьора накъде да кара и скоро колата излезе на Тверска.

– Къде отиваме! – зададе Стъопа въпроса, който го измъчваше.

– На randеву, къде – отвърна Иса.

– С кого?

– С един пич от ФСБ. Имал работа и с трима ни.

– Защо пък с мен? – предпазливо попита Стъопа. – Не може ли без мен? Не ме бива в тия работи. Що не си решите въпроса без мен?

Иса повдигна рамене.

– На мене ми е все тая. Обаче оня, от ФСБ де, настоя. Трябвало да се подпише някакъв документ. Всички били подписали, само ние не сме. – И кой е тоя пич? – попита Стъопа.

– Някой си капитан Лебедкин.

– Никога не съм го чувал.

– И аз не бях – отвърна Иса. – Обаче той ни е чувал. Тъкмо ще се запознаем – времената са такива, че е по-добре да си имаш приятели. Я спри до подлеза, ще минем пеша. Не е далече.

Последните думи бяха адресирани към шофьора. Колата спря.

Стъопа погледна през прозореца. Бяха на Тверска, близо до площада на Белоруската гара. Беше пролет. Току-що умитото небе синееше ярко и дори асфалтът блестеше с някаква неясна прашна радост. Стъопа обаче изобщо не искаше да слезе от колата и да пристъпи в това великолепие. Нещо повече, ако колата имаше люк на пода, а под този люк имаше канализационна шахта, Стъопа щеше да се вмъкне като червей от слънчевия априлски ден в тъмното подземно зловоние. И то изобщо не поради верността си към идеалите на „Санбанк“. Беше го страх.

Задната врата хлопна и отвън се чу гласът на Иса.

– Слизай, стигнахме.

Докато слизаха в подлеза, Иса весело обясни, че преди randеву от колата се слиза поне на сто метра от мястото на срещата и че към него трябва да се подхожда разсредоточено – „да не шибне фугаса, нали разбираш“, както се изрази. След тези думи Стъопа няколко секунди се бори с позорното желание да приклепне със смъкнати гащи до стената, направо между сергиите с криминалета. Никога не беше ходил на randеву и имаше много лошо предчувствие. Братята обаче като че ли изобщо не се притесняваха – Муса се беше замислил за нещо, а Иса си подсвиркваше и се оглеждаше зорко.

– Къде отиваме? – попита Стъопа, когато излязоха на повърхността от другата страна на Тверска.

– Стигнахме вече. Ей там, в ресторант „Якитория“. Стъопа помнеше от една статия в някакво списание, че на японски „якитория“ било

нещо като „рибоядница“.

„Значи ей сегичка ще ме направят на суши“ – помисли си той.

43

Стъопа никога не беше идвал в този ресторант. Малкият салон с откритата кухня в центъра беше във формата на буквата „П“. Кухнята беше отделена от останалата част с ниска стена-аквариум. Зад нея стояха двама готвачи – пепелнобледен кореец с белег през челото, който режеше риба и ловко месеше топчета ориз, и помощникът му – блондин с тъмни очила, който кълцаше водорасли с един голям сатър. Ресторантът беше празен, само в единия ъгъл беше насядала компания спортисти с пресътпни наклонности. Бяха петима и единият седеше така, че натиканото му в анцуг туловище задръстваше прохода между масите.

Иса им хвърли един поглед, отиде в другия край на ресторанта и седна до бара, с лице към кухнята. Муса и Стъопа мълчаливо седнаха от двете му страни. Стъопа се сети, че Иса е избрал тази позиция с цел аквариумът със златните рибки да ги скрива от компанията спортисти. Освен това предположи, че Иса беше седнал на тесния неудобен бар, за да може да се скрие под него в случай на опасност. Самият той се чувстваше като суров опитен воин, само дето ръцете му лекичко трепереха.

Иса поръча – три големи сушията и саке. Сакето дойде веднага и тримата се чукнаха.

– И как изглежда този Лебедкин? – прошепна Стъопа.

– Не знам – каза Иса.

– Да не е някой от ония на масата?

– Виж сега, откъде да знам дали е от ония на масата, след като никога не съм го виждал? Спокойно, той ще ни намери.

Стъопа разбра, че проявява ненужна прибързаност, и потъна в мълчание. Братята също мълчаха – Муса все така напрегнато мислеше, а Иса, леко усмихнат, броеше зърната на кехлибарената си броеница.

Точно пред лицето си Стъопа виждаше прозрачната стена на аквариума, а над него – главите на готвачите. Пепелният кореец работеше, без да вдига очи от масата. Блондинът чирак се усмихна любезно на Стъопа.

„Ако знаеше защо сме тук, идиот с идиот – помисли си Стъопа, – щеше да се насереш в гащите“

Точно пред очите му в жълтеникавата вода висеше голяма златна

рибка с раздвоена опашка – помръдваше плавници и го гледаше загадъчно с приличащото си на копченце око. През аквариума се виждаше дъската, на която ръцете на готвача режиха еднакви парченца съомга. Стъопа си помисли, че точно сега е моментът да помоли за нещо златната рибка.

„Рибке, рибке – нечуто прошепна той, – моля ти се, нека си тръгна оттук жив и здрав... Никакви пари няма да жаля...“

Рибката мръдна опашка и му обърна гръб.

„Ама и то нейното един живот – помисли си Стъопа. – От едната ти страна дъската, на която режат себеподобните ти. От другата – барът, където пък ги ядат. Накъдето и да погледнеш, или едното, или другото. Рибите помнят по три минути. Обаче и това сигурно не им помага, като от едната страна непрекъснато те режат, а от другата непрекъснато те ядат. Също като при хората. Плуваш си по средата, хвърляш си хайверца и се надяваш, че децата ти ще живеят по-добре... Пък аз съм седнал да я моля да ми помогне“.

– Ей, вие там, готвачите, я по-живо! – обади се един от спортистите. – Тая салата вече половин час я чакаме!

Блондинът кимна, поприведе се и почна да кълца водораслите по-бързо.

– И си свали цайсите, кълвач такъв, че ще вземеш да ни нарежеш своята краставица – засмя се друг спортист.

Компанията се разкикоти. Помощникът на готвача наистина чукаше по дъската като кълвач, така че сравнението беше подходящо.

Иса си погледна часовника и каза:

– Закъснява. Много работа има сигурно. Муса също си погледна часовника и попита:

– Кого имаш предвид? Готвача ли? Или оня, дето го чакаме?

– Който кажеш – отвърна Иса. – Може този, дето го чакаме. А може и готвача.

Думите му, изглежда, отместиха мислите на Муса от мъртвата точка.

– Я кажи – попита той брат си, – що за природа е това?

– Каква природа?

– Ами в колата нали каза, че шрапнелно-осколочното тяло имало същата природа като тялото-дъга. Що за природа е това?

– По-добре не питай, братко. – Иса се намръщи.

– Защо?

– Още не си готов за това.

– Как така да не съм готов?

– Ей така. Ако беше готов, нямаше да питаш.

– Можеш ли да ми отговориш, или не можеш?

– Мога. Но ако видиш тази природа, няма да искаш да погледнеш нищо друго.

– Добре де. Обясни ми.

– По-добре не бързай, братко.

– Стига си увъртал, Иса. Казвай. Искам да знам.

– За последен път те моля – каза Иса. – Като брат те моля. Спри.

– Ааа... – Иса махна с ръка. – Лъжеш ме. И ти не знаеш.

– Аз ли не знам? – Иса кипна и удари с юмрук по тезгяха така, че чашката саке се преобърна. – Знаем аз, знаем!

– Ами обясни тогава. Аз съм мъж и воин и сам отговарям за себе си!

И Муса също удари с юмрук по тезгяха. Очите на Иса заприличаха на тесни цепки.

– Е, добре – каза той. – Ти сам ме помоли. Сега гледай внимателно!

После стана и отмести двете най-близки масички, като при това бутна столовете около тях. Застана в центъра на празното място, събра ръце пред слабините си и лекичко почна да се върти, като ги вдигаше покрай тялото си. Стъопа не успя да се налюбува на този странен танц – Иса се завъртя само два-три пъти.

Щом ръцете му стигнаха до гърдите му, над главата на Стъопа гръмна толкова страшно, че той веднага спря да се бои от каквото и да било.

Вторият изстрел му се стори съвсем слаб – все едно до ухото му скъсаха стар чаршаф: нали беше оглушал от първия. Иса вече не се въртеше, а се смъкваше покрай стената, като оставяше широка кървава следа.

Стъопа не толкова чу, колкото видя третия и четвъртия изстрел – студен водопад от разбития аквариум заля краката му, а Муса, който се надигаше от стола си до него и се опитваше да измъкне ръката си от джоба си, полегна до стената до Иса сгущен като ембрион.

По пода около братята започна да се разширява обща тъмна локва. В нея, до отворения вече юмрук на Муса, плуваше мъничко пластмасово кръгче – хилядадоларов жетон от казиното.

Стана тихо. Стъопа чуваше как водата се плиска по пода и вдигна глава. Там, където допреди малко плуваше златната рибка, сега имаше правоъгълна пробойна – куршумите бяха избили цялата еднометрова

секция на аквариума. Зад нея стоеше помощник-готвачът с тъмните очила и стискаше пушка-помпа с невероятен калибър. Самият готвач не се виждаше никакъв – сигурно се беше свил на пода.

На масата на спортистите някой изохка.

– Не мърдайте! – подвикна помощникът и мръдна лекичко дулото към тях. – И спокойно! Джедай бизнес!

Стьопа беше гледал „Междувездни войни“ и разбра, че вече няма страшно. А в следващия момент почувства, че нещо трепка в скута му. Между мокрите му крака, до едно снопоче водорасли и някакво парченце пластмаса, помръдваше златната рибка. Той посегна да я вземе.

– Ръцете на бара! – кресна помощник-готвачът.

– Ама рибката... – каза Стьопа, докато бързо изпълняваше заповедта.

Кой знае защо, тези думи впечатлиха асистента, той се наведе през бара и погледна в скута на Стьопа.

– Вярно бе, рибката – каза той. – Жалко. Ей сега ще измислим нещо...

Огледа се, но очевидно не видя нищо подходящо, така че сложи пушката на дъската за рязане, провря се под бара и отиде до масата, на която седеше парализираната компания. Взе лакираната ладия за сервиране на парадното суши и изсипа съдържанието ѝ на главата на спортиста, който го беше подиграл за краставицата. Той само покорно трепна, дори не вдигна ръце да се изчисти. Помощник-готвачът се върна до кухнята и наля в ладията вода от чешмата. После я сложи на бара пред Стьопа и каза:

– Дай я тука.

На втория опит Стьопа успя да хване рибката в шепа и я пусна в ладията. Рибката нервно помръдна опашка, доплува първо до единия край на новата си вселена, после до другия, и застина. Помощникът погледна надолу, където още се криеше корецът готвач, и каза:

– Виж кво, шефе любими, пусни я после в аквариума. Не можах да разбера как точно се отваря...

Стьопа затвори очи.

Когато след една-две минути малко се поосвести и се осмели да ги отвори, в ресторанта имаше нови клиенти – трима с военни униформи и двама цивилни. Стреснатите спортисти вече бяха изгонени, не си бяха взели дори багажа – до прозореца беше останала една яркожълта чанта за тенис. Стьопа видя как помощник-готвачът вдига ръка с вирнат палец и после бавно го обръща надолу. Един майор с петлици на свързочник,

който очевидно беше главният сред новодошлите, му кимна. Друг от офицерите пхна ръката си в прозрачен найлонов плик, клекна до трупа на Иса и отгърна обгорените пешове на самото му.

На почернялата от кръв риза имаше нещо като сбруя, от която стърчаха два оксидирани пистолета – приличаха на колтове, само че бяха по-големи. Стьопа разбра, че са прочутите „Стечкин“, автоматичните убивалници, с които братята бяха спечелили мрачната си слава.

– Същите са, гарантирам – каза единият цивилен, възрастен мъж. – Веднага на балистична експертиза.

Стьопа усети, че някой го докосва по лакътя. До него стоеше стрелецът с черните очила.

– Да си поприказваме, а? – каза той.

– Просто не мога да ви откажа – отговори Стьопа и стана.

Седнаха на масата до прозореца, същата, на която бяха седели спортистите. Отначало Стьопа склочи пръсти, но пак си личеше, че треперят, така че пхна ръце под масата.

– Знам кой си, Степан Аркадиевич. От доста отдавна – каза блондинът. – А аз съм скромният джедай Леонид Лебедкин. Може и просто Леон. Четвърто главно управление на ФСБ за борба с финансовия тероризъм.

„Четвърто – бързо помисли Стьопа. – Това всъщност е по-близо до трийсет и четвърто, отколкото до четирийсет и трето. Понеже думата съвпада. От друга страна обаче започва с четворка! Не е много ясно...“

– Как така? – попита той. – Четвърто главно? И четирите ли са главни?

Лебедкин се засмя.

Смееше се по такъв начин, че човек веднага го запомняше завинаги. Отначало смехът му звучеше искрено и заразително, а усмивката правеше чипоносото лице на капитана толкова симпатично, че напомняше за романтичните летци от първите съветски филми. Но в последните два-три такта, когато смехът затихваше, в него прозвучаваше нещо пронизително, звънко-квичливо и дрънчащо-злобно – все едно долиташе ехото на някакъв сходен по тембър, но нямащ никакво отношение към веселието звук. И този звук беше ужасен, въпреки че Стьопа не можеше да каже точно защо – дали защото приличаше на стон, на вой на бясно куче или на писък на спирачки. А през това време смеещият се Лебедкин вдигаше брадичка и изпод тъмните очила внезапно студено блясваха две бледосини внимателни очи...

– Ще ти обясня – каза той. – Виж сега, от една страна, то е един вид

четвърто. От друга обаче, за тях – той кимна към труповете – си е най-главното на света. Разбра ли ме?

Аргументът беше прост и кристално ясен, Стъопа го оцени веднага.

– Да, разбрах – каза той. – Значи вие ни извикахте на ранде...

– Може и на „ти“ – прекъсна го Лебедкин. – Нали вече се запознахме.

– Значи ти ни извика на рандевучето?

– Аз. Обаче не тебе, а тях.

– А те казаха, че вие... тоест ти... Че си искал да дойдем и тримата.

– А бе кво ще ги слушаш тия абреци – изпръхтя Лебедкин. – От мен да знаеш, всичките чеченци си водят комерсантите на рандевучетата като живи щитове. И петдесет процента от московските комерсанти, които бачкат с чеченци, вече са кастрирани. Такъв им е обичаят. Не го ли знаеш?

Стъопа завъртя глава отрицателно.

– Хм, да де. Кой ще си признае? Така че днеска аз, така да се каже, ти спасих живота, и не само живота, но и с бонус отгоре, нали ме разбихаш. Пък какво ти били казали... Лъжат, бе! Изобщо не им вярвай.

– И непременно ли трябваше да ги убием? – попита Стъопа.

– Ох, ама ти май нищо не разбираш. Знаеш ли поне какъв беше тоя Иса?

– Какъв?

Лебедкин се наведе към Стъопа и той пак видя студените му сини очи, този път над очилата.

– Въртящ се дервиш на смъртта.

– Какъв, какъв?

– Има такъв орден – на въртящите се дервиши, центърът му е в турския град Коня. Те значи се въртят и изпадат в мистичен транс. Като цяло са кротки хора. Но не всичките. Няколко души от ордена им минаха към Осама бен Ладен и основаха нова школа за огнестрелен бой. Нали знаеш на какво викат македонска стрелба – като стреляш от кръста, без да се целиш?

Стъопа кимна.

– А на това му викат стрелба по кандахарски. С две думи, дервишът почва да се върти, изпада в транс, вади пишовите, разперва ръце... И всичко става като в страшен сън. Пак добре, ако е с колтове или с глокове например. Все можеш да се отървеш, ако извадиш късмет. Обаче ако са узита или „Агран“, на сто метра радиус всичко, което мърда и мисли, е леш. Разбра ли ме?

Лебедкин прокара ръка през косата си.

– Та този – той кимна към ъгъла, където лежеше Иса – им беше нещо като сенсей. Направо легендарен тип. Пееше стиховете на Джалял ал-дин Руми и пердашеше с двата пищака, без да гледа, като шевна машина. И всеки куршум в целта. Страшен човек. А бе какво да ти разправам! От него дори самият Саша Македонски побягна като заек, като си делеяха Даниловския пазар. Нали така, Михалич?

Майорът свързочник, който слушаше разговора им с едно ухо, кимна.

– И значи той мислеше да стреля, така ли? – попита Стьопа.

– Че как! Беше си вдигнал ръцете до гърдите вече, още само секундичка и всичко тука щеше да стане на решето.

Майорът седна до Лебедкин и сложи на масата една черна папка с мъничка месингова закопчалка. Стьопа погледна равнодушното му като на идол лице и въздъхна.

– Не можеше ли да... да се споразумеете?

– Да се споразумеем? Хе-хе-хе-хе... Михалич, той не ни вярва. Покажи му.

Майорът отвори папката и извади един лист с картинка, която приличаше на снимка на луната през телескоп.

– Какво е това?

– Снимка от спътник. Тренировъчният лагер на суфийския диверсионно-шурмови батальон на въртящите се смъртници до Кандахар. Ей в това кръгче – виждаш ли точицата в него? – е палатката на Иса и Муса Джулаеви. Снимката е направена в момент, докато Иса говори по сателитен телефон с подвижния завод за производство на ризин в Панкиската клисура. Сега разбра ли?

– Разбрах.

– Виждаш ли цифрите в ъгъла на снимката? Четиринайсет и трийсет и пет, шести август. За да няма никакви съмнения. И разговора сме записали, вярвай ми.

– Страхотно – каза Стьопа.

– А ти плащаш на такива хора, Степан Аркадиевич. Как така? Стьопа виновно разпери ръце.

– Не знаех. Откъде можех да знам, че са... такава де... въртящи се финансови терористи?

Лебедкин пак се засмя; и на Стьопа пак му стана кофти.

– Не, Степан Аркадиевич – каза Лебедкин. – Те не са финансови терористи. Финансовият терорист си ти.

– Тоест как така?

– Ами така, на. Помисли малко.

Стьопа почна да мисли. Яснотата дойде доста бързо.

– Аха – каза той. – Аха... Май разбирам. Разбирам, нали?

– Разбираш – каза Лебедкин и кимна.

– И ако е да, тогава какво? Лебедкин погледна майора свързочник.

– Е как да му се сърдиш на такъв готин образ? Правилно е казал класикът: „и може да си свестен ти и без да си лежал в затвора“.

– А, бъркаш – каза майорът свързочник. – Не е „свестен“, а „честен“.

Настъпи пауза. Слухът на Стьопа вече се беше възстановил почти изцяло и той чуваше бученето на колите на улицата. Някакво дете изви-ка: „Не ща, ма, тъпачко!“. Някъде високо бръмчеше самолет.

– Е, като за пръв път да му простим ли? – попита най-после Лебедкин.

Майорът се почеса по главата и каза:

– Ами да му простим. Стига да спре да се занимава с тероризъм.

– Чу ли, Степан Аркадиевич? – Лебедкин строго погледна Стьопа. – Значи никакъв тероризъм повече. Не се шегувам.

– Разбирам – скромно каза Стьопа. – Ще се старая. Научете ме на новия живот.

– Срещаме се веднъж месечно – каза Лебедкин. – Както казвал Негово величество Александър Павлович, ще ви управлявам също като баба – нали я гледах през ключалката, хе-хе-хе-хе... Така че отпусни се, Степан Аркадиевич, отпусни се. Business as usual. А бе щом те видях, веднага разбрах, че нямаш нищо общо с тия смрадливци. Значи ако имаш проблеми със закона или обратно, обаждай се. Ето ти мобилния ми телефон.

И Лебедкин пусна на масата една картичка, после каза дружелюбно:

– Разбрахме се, нали? Стьопа кимна.

Лебедкин взе папката, от която преди малко бяха измъкнали спътниковата снимка, и извади друг лист.

– Подписвай тогава. – И го сложи пред Стьопа. – Да мога да се отнеса до арбитража, ако стане нещо, хе-хе-хе-хе...

Стьопа погледна какво му дават. На масата имаше бланка с кратък печатен текст:

Меморандум за намерения

*Долуподписаният Степан Аркадиевич
Михайлов разбрах всичко
Подпис:*

Стъопа понечи да попита как така Лебедкин има лист с вече напечатаното му име, след като не го е канил на тази среща, но не попита. Отчасти защото не искаше пак да чуе странния смях на капитана. А отчасти защото подобна постъпка щеше да е в разрез с духа на меморандума за намерения и щеше да покаже, че все още не е разбрал всичко. А всичко му беше ясно. Той въздъхна, погледна към бара и лакираната лодка на него (кой знае защо, му заприлича на чеченска погребална ладия) и извади от джоба си автоматична писалка „Mont-blanc“.

34

Касапницата в „Якитория“ изпълни душата на Стъопа с ужас и омерзение, каквито изпитва-всеки нормален човек от близостта на насилствена смърт. Въпреки това той изплува от кървавия купел пълен със сили и оптимизъм. Причината беше проста: смяната на чеченците с Лебедкин стана на трети април, тоест на трето число на четвъртия месец. Числото „34“ просто не би могло да се прояви по-ясно, освен ако не се възплътеше в месия с три крака и четири ръце. Затова, когато парадигматичната промяна най-после дойде, тя породи у Стъопа същия възторг, с който навремето поетът Маяковски пише, че няма съмнение – това е неговата революция!

Новото дойде при Стъопа с голямо закъснение. Постоянната му близост с Иса и Муса му беше пречила да повярва в реалността на настъпващите в страната промени. Сега, когато бе освободен от дразнещото им присъствие, хоризонтът му се струваше безоблачно чист. Но съмнението все пак се спотайваше на дъното на душата му: Стъопа знаеше, че когато пишат датата, в чужбина първо слагат месеца, а чак после деня, и тогава излизаше, че животът според новите правила му вещае едно най-истинско „43“. С тази мисъл обаче не можеше да се живее и Стъопа не искаше дори да почва да я обмисля.

Въгърът на смъртта, който го беше облъхнал, временно го направи смел – той разбра, че не се е страхувал от това, от което е трябвало да се страхува, и както често става, до следващия му силен уплах не го беше страх изобщо от нищо. Точно с това можем да обясним безразсъдния

поздрав, който прати на новата епоха. Мюс имаше един познат рекламаджия – наричаше го „циничния специалист“ и много го хвалеше в професионален смисъл. Стъопа купи един рекламен щит на Рубльовското шосе, точно там, където се отбиваше пътят към вилата му, и накара да сложат на него емблемата на ФСБ – щит и меч, плюс измисления от специалиста текст: „ЩИТ НАРРЕНС!“²

След няколко дни му се обади Лебедкин и каза:

– Виж какво, минавах значи по Рубльовското, дето ти е вилчката де... Картинката си я бива. Обаче текстът...

– Защо, какво му е? – попита Стъопа.

– Не си ли чувал за закона за езика? Да я разкараш тая английска думичка, че ще ти сцеля гъза. Нямаме ли си руски? Помисли, Стъопа, хубаво помисли. Значи картинката не я пипаш, обаче надписа го смещаш. Разбра ли ме?

Стъопа го разбра. Наложил се пак да потърси услугите на циничния специалист и той му измислил нов слоган върху стария: „ЖениЦИ-мръсници!“ Този вариант вече се хареса на Лебедкин.

– Ето, видя ли! – каза той, обаждаше се направо от шосето. – Сега си личи, че не си безразличен към съдбата на страната ни и на целия свят. Ей, добре че ти спасих живота, Стъопа...

Най-интересното беше, че Лебедкин всъщност казваше истината. Той наистина беше спасил живота на Стъопа.

Бизнесът не вървеше толкова гладко, колкото когато Стъопа беше навършил слънчевия брой години. Сложностите, които почнаха след кризата, не намаляваха, дори все се натрупваха и постепенно се вплътняваха в непробиваема стена точно пред него. В известен смисъл това също беше свързано с парадигматичната промяна.

Мътилката в руското финансово пространство, в която доскоро се бяха хранили дребните хищници като „Санбанк“, се утаяваше и всичко ставаше прозрачно и разбираемо. Средноголемите парични потоци, след като бяха покриволичили из Източноевропейската равнина, потъваха в черни дупки, за които в доброто общество не беше прието да се говори по причини, за които също не беше прието да се говори в доброто общество. Бизнесът на Стъопа не попадна в тези черни дупки по причини, за които в доброто общество не беше прието да се говори, така че Стъопа постепенно започваше да мрази това добро общество, в което на

2. От англ. „shit happens“ – „проблемите имат свойството да възникват; всичко се случва“ – Б.р.изд.

всички всичко е ясно, но за нищо не може да се говори. Понякога дори вече не разбираше какво в крайна сметка му е доброто на това общество.

Вълнуваха го обаче не толкова обществените проблеми, колкото професионалните. А те бяха в това, че малките банки измираха. Здравият разум подсказваше, че един ден това може да стане и с опората на свещеното число – „Санбанк“, – но защитните механизми на психиката на Стьопа не допускаха това разбиране в областта на осъзнатото, което водеше до нощни кошмари и дневни депресии.

Банкерите от калибъра на Стьопа решаваха проблема, като се включваха в крупни фирми от реалния сектор. Ставаха така наречените „джобни банки“ – обслужваха главния си клиент и увисваха във финансовия му поток, като плувец, който гребе срещу течението в басейн с джет-тренажор. При което можеха да си се занимават с други операции – но просто си имаха опора. Стьопа отдавна си мечтаеше за такъв вариант, но чеченците, наследство от епохата на първоначалното натрупване, плашеха възможните му партньори. За жалост беше наистина сложно да обясни проблема на Муса и Иса – беше му достатъчно да си представи контурите на бъдещия разговор (удивлението на небръснатото лице на Муса и как се сменя с недоверие, а после с гняв), та цялото му желание да предприеме нещо да се стопи.

Но щом рязко изразеният национален колорит изчезна от бизнеса му, подходящият партньор си дойде сам. Месец-два след като Стьопа се запозна с Лебедкин, го потърсиха хора, представляващи руско-френската нефтена фирма „Ойл Еве“. Тя беше регистрирана на територията на Евенкия национален окръг (данъчни облекчения, веднага разбра Стьопа), а централният ѝ офис беше в Париж (червено и бяло, както казва великият Стендал). Тези хора предложиха на Стьопа именно варианта, за който толкова отдавна си мечтаеше – да се превърне в „джобна банка“ (на европейския банков жаргон тази операция се наричаше „merger“ – хибрид от „merger“ и „tender“).

Стьопа анализира името „Ойл Еве“. Първата дума беше трибуквена. Втората – също. Това приличаше на неустойчиво равновесие. Стьопа анализира усещанията си по следния начин – съюзът ще бъде благоприятен или неблагоприятен в зависимост от неговите собствени действия. Възражения от страна на числата не се предвиждаха.

Имаше само един проблем. Никой не знаеше нищо за фирмата „Ойл Еве“, от което следваше, че е подставена структура. Стьопа веднага разбра какъв е номерът. Това беше семеен бизнес. От това внезапно и

високо издигане му прималяваше. Условията, които предлагаха тайнствените нефтодобивници, навяваха на мисли за божествената любов, за безкрайното милосърдие и за Махатма Ганди. Те даже поемаха част от дълговете, които, ако ще говорим честно, Стъопа вече беше натрупал. На тях просто им трябваше тяхна си банка в Москва, та да внасят в сметката ѝ пари от Париж, макар че на Стъопа не му беше съвсем ясно за чий им е да вървят срещу световния ред – нали всички държаха да правят точно обратното, да изнасят парите от Русия колкото се може по-тайно и по-далече. Но пък, колкото и да се вглеждаше във всичко това, Стъопа не виждаше нищо незаконно.

Единственото условие, което постави на новите си партньори, беше да не сменят името на банката. Те се съгласиха. Стъопа не вярваше, че главният му проблем се е решил толкова просто, до момента, когато подписаха всички документи. И когато накрая се убеди, че всичко е истинско, си позволи да забрави за работата и си почива цели трийсет и четири дни. Именно тогава станаха събитията, които превърнаха дружба му с Мюс във връзка.

69

В сезона на помийните компромати няколко московски таблоида публикуваха телефонния разговор на Стъопа с неидентифициран събеседник, когото той наричаше „чичо Боря“. Разговорът се публикува като компромат изключително поради причината, че Стъопа ръсеше мръсотии на всяка втора дума. Текстът във вестниците изглеждаше по следния начин:

Събеседникът: (не се разбира нищо)

Стъопа: „Писна ми от тия имена, чичо Боря. Какво значи това бе: вила «Лъкът на Ерос», павилион «Венерината раковина», пансион «Пссст». Не ми харесва, като на потребител не ми харесва. Те заблуждават.“

Събеседникът: (не се разбира нищо)

Стъопа: „Защото там няма нищо такова бе, да го духат!“

Събеседникът (не се разбира нищо)

Стъопа: „Как е честно ли? Ей така например: агенция «Пу...ка за рубла», клуб «Развей си х...я». Или салон «Задна прашка».“

Събеседникът: (не се разбира нищо)

Стъопа: „Бе каква чистота на езика?! Те просто искат да продават пу...ки на кантар и да се водят купидончета. Много ...бана работа, чичо Боря“.

Имиджът на Стъопа изобщо не пострада от тази публикация. Напротив, скандалът му придаде тежест. Дотогава статусът му не беше такъв, че московските таблоиди да публикуват скандални разпечатки на разговорите му. По-големите акули презрително наричаха хора като него „джебчийчета“ – имаха предвид естествено не джебчийството, а „джебните банки“. А и в случай не бяха подслушвали него, а събеседника му. Събеседникът му обаче беше използвал една хай-тек джаджа, дето във ФСБ я нямаха, и всичко, което беше казал, не се разбираше на записа. Така че, с цел поне с нещо да позарадват читателите, разпечатаха Стъопа, след което той за цял месец беше в списъка на „стоте водещи руски политици“.

Два-три пъти дори го сравниха с Жириновски. На Стъопа му беше приятно – Жириновски беше единственият руски политик, когото уважаваше. Въпросът не беше в политическата му платформа (за това в доброто общество не се говори), а във високата му артистичност: разликата между него и останалите беше като между млади актриси, едната от които все още се опитва да пее и да играе, а другите, без вече да ги е срам, си живеят от проституция. Освен това смутените сътрудници на „Санбанк“ получиха известна представа за интимния живот на шефа.

Повечето жени в живота на Стъопа бяха професионалистки – появяваха се от специални агенции, струваха освежаващо скъпо, бяха дивно красиви и в крайна сметка пораждаха у клиента чувството, което един път Стъопа изрази с думите: „Колко гадно нещо е това красотата, ако се позамислиш“. Някои от тях бяха модели, тоест стояха едно стъпало понагоре в йерархията, тъй като, както язвително казваше Стъопа, продаваха не само телата си, но и снимките на телата си. Имаше и професионалистки от най-висок ранг – актриси, специализирани в снимките на подразбиращата се душа.

Отношенията на Стъопа с тях обикновено не излизаха извън рамките на уговореното в контракта и продължаваха кратко. Стъопа ги проверяваше дали имат отношение към числата без особена вяра в това, че ще намери сред тях избраницата си. Интуитивно чувстваше, че отношенията им с неговия таен свят са прости като мучене: колкото повече нули, толкова по-добре.

Когато срещаше момиче, което му харесваше, Стъопа се опитваше да си изясни какво знае то за числата и какво те знаят за него. Но никога не питаше за това направо. Имаше много заобиколни пътища. Обикновено отиваше с новата си приятелка на море някъде далече. Романтичните пътувания из островите даваха много възможности да видиш що за човек е другият. Стъопа уреждаше нещата така, че апартамент тридесет и четири и четиридесет и три да са свободни – плащаше предварително. Излизаше му доста скъпо, но той не искаше да пести за сметка на съдбата си.

Първият тест изглеждаше по следния начин: администраторът слагаше на гишето лист със свободните апартаменти и Стъопа го даваше на приятелката си с думите: „Избирай, скъпа“. В списъка винаги имаше шест варианта, независимо от броя свободни апартаменти в хотела. Четири бяха произволни числа, нещо като празни гнезда в барабана на револвер. Два патрона бяха заредени. Под влиянието на външната реклама на московските интернет провайдъри Стъопа наричаше този атракцион „летка.ru“.

Ако момичето избереше тридесет и трети, по-нататъшното развитие на събитията беше неумолимо. Стъопа вадеше телефона от джоба си и имитираше тревожен бизнес разговор. Оказваше се, че срочно трябва да се види с американския си партньор Дау Джонс, който бил паднал по стълбището и си счупил крака. Предлагаше на момичето да остане два-три дни в хотела и да се забавлява. Самият той незабавно заминаваше с чартърен полет дори без да помоли спътничката си да му надуе рога за последно.

Приятелката прекарваше няколко дни в неа и разкош, а после се връщаше при другите си клиенти, понеже започваше да се сеща, че Стъопа никога вече няма да е сред тях. Всичко това можеше, разбира се, да излиза и по-евтино, ако Стъопа разкарваше нещастниците още на рецепцията, но той беше галантен с работещите момичета и не искаше да икономисва от простите им радости, понеже разбираше, че освен бързо разрушаващия се физиологичен ресурс те бедните си нямат други активи и прогнозата за дългосрочната им перспектива с нищо не е по-добра, отколкото тази на инвеститорите, изцяло залагащи на интернет проекти.

Ако момичето издържеше първия тест, идваше ред на втория, идентичен по същността си, но с друга форма. Стъопа пращаше приятелката си да избере кола под наем – да отиде на паркинга, да си хареса някоя и просто да запише номера ѝ. След втория тест идваше трети – игра на лотария или бинго. След него четвърти, пети и така нататък – рано или

късно всички кандидатки се проваляха, така че никоя не се задържаше около Стъопа повече от няколко месеца.

При това изискванията му, които не бяха свързани с числата, бяха наистина скромни. „She doesn't to be a moie star“ – тананикаше си тихичко Стъопа Род Стюарт и наистина беше така – на него му стигаше елементарната привлекателност. Той не очакваше от избраницата си да е безкрайнобедра сексбомба или бивша сабегълтачка, изковала от мечовете плуг.

Но пък си имаше една малка срамна тайна. Понякога страдаше от това, което на езика на съдебната медицина се нарича „разстройство в областта на влеченията“, а на обикновен език не се нарича никак, понеже хората не си говорят за тези неща. Неговото впрочем не приличаше на извращение – просто дреболия, нищо важно или свръхчовешко. Тази негова особеност се проявяваше рядко и обикновено не причиняваше на партньорките му никакви неудобства.

Понякога, когато чувстваше, че скоро, както се казва, вече няма да може да не разплиска чашата на насладата, Стъопа правеше едно странно упражнение. Бързо се смъкваше на пода, клякаше с гръб към партньорката си, сгъваше ръце и ги извиваше възможно повече назад, така че лактите му да опрат точно между бузите ѝ. Правеше го, защото като погледнеш въображаемото сечение, от тази поза се получаваше „трийсет и четири“: тройката бяха контурите на женския задник, а четворката – неговото тяло и издадените назад лакти. Това беше неговият начин да се слее с любимото си число не само умствено, но и телесно: след това движение не му беше необходима никаква допълнителна стимулация, та чашата на насладата да се излее направо на пода (в особено знойните случаи я следваше и партньорката, веднъж даже с кревата).

Стъопа беше наясно, че колегите на капитан Лебедкин прекарват дълги часове пред екрана и си блъскат главите над тази особеност на личния му живот. Не беше ясно обаче може ли от видеолентите, на които под различни ъгли бяха снимани тези еднообразни и малко нервни движения, да стане компромат. От една страна, всичко това беше много странно, да. Но от друга, в него нямаше нищо предосъдително, нищо, което да попада в списъка на осъжданите от обществото секс-гешалти. Във всеки случай не и след моралната реабилитация на онанизма, която Мюс наричаше най-великото духовно завоевание на пазарната демокрация. Затова Стъопа не се притесняваше – смяташе, че трудно могат да използват толкова нищожна негова странност като компромат.

Виж, ако в тази ситуация държеше да персонафицират числото

„37“, да, тогава можеше да се опасява, че позата може да се изтълкува като нацистки салют и как нещо просто отвътре го кара да отдаде чест на тъмната сянка на фюрера в момент на оргазъм. Това щеше да има тежки последици за банката, тук всичко си беше ясно на равнището на корпоративната телепатия. А така – какво като цапа килима, дори е модерно. Кой го е грижа? Те другите какви ги вършат...

Стьопа знаеше, че за жените не е трудно да се примирят с тази негова особеност: тя се проявяваше в дните, когато беше притеснен и неуверен в себе си. Но това, както казва поетът Арсений Тарковский, не стигаше. Жената на мечтите му трябваше не само да приема странностите му, тя трябваше да споделя неговото... неговите... Стьопа даже не знаеше как да го каже. Изразът „духовни изисквания“ не беше подходящ – той не искаше нищо от никого, от него всъщност все искаха. „Интереси“? Също не ставаше. „Религия“? Беше прекалено патосно. „Суеверие“? Прекалено презрително и безкомпромисно.

Изобщо, спътницата му трябваше да чувства душата му, но да не бърка прекалено дълбоко в нея. Трябваше да знае за отношенията му с числата, но не всичко. Освен това също трябваше да бъде въввлечена в магията на числата. Иначе Стьопа нямаше да може да ѝ се довери докрай – щеше да си мисли, че тя се примирява с онова, което смята за патология и лудост, единствено заради парите. Ясно е, че беше трудно да намери такава жена дори с финансовите си възможности и затова Стьопа стана почти циничен. Жените минаваха по подиума на душата му, без да се задържат дълго там – поклащаха бедра, оправяха си шапките, усмихваха се, замираха за миг в изкусителна поза преди раздялата и изчезваха зад кулисите, доволни, ако освен парите са изкарвали по някое парцалче или обувки.

Мюс имаше много малко общо с този тип връзки. Тя беше на двадесет и седем, което излизаше от границите на възрастовата зона от деветнадесет до двадесет и пет, в която Стьопа си подбираше нимфетките. Общуването с нея му позволяваше не само да подобри разговорния си английски, но и разширяваше интелектуалния му хоризонт. Мюс беше ефектна компаньонка – всички се обръщаха след щръкналите от прическата ѝ „антени“. Имаше смешния навик да гризе молива, когато се замислеше за нещо, и Стьопа се вълнуваше от ивичките червило по жълтия лак. Ритуалът на ухаждането, който при него обикновено траеше около час (вечеря, коктейл, душ), в този случай се оказа много необичаен и дори направи Стьопа духовно по-богат.

Всичко стана по време на едно мероприятие, което дори най-изтънченият развратник не би могъл да причисли към областта на възбуждащото чувствеността. Беше на един литературен семинар, където Мюс изнасяше доклад на тема „Новоруският дискурс като симулакр на социалния конструкт“. Мюс ходеше на семинара по професионални съображения, а Стъопа отиде с нея просто от интерес, както би могъл да отиде на женски рестлинг в кал или на бой с петли под съпровода на „Добре темперирано пиано“. Освен това му се искаше да надникне в света, където Мюс прекарва времето си.

Семинарът се провеждаше в сградата на един от московските вузове и тъмните пещери на празните коридори, по които Мюс го заведе до аудиторията, на няколко пъти го накараха да съжали, че е оставил шофьора-бодигард в колата.

На втората минута на доклада Стъопа почна да се разкайва, че се е съгласил на това приключение. От всички думи на Мюс той беше чувал само „дискурс“ – а вече твърдо си беше изяснил, че не е в състояние да разбере смисъла ѝ. Затова престана да слуша и почна да прелиства литературните списания, които бяха наслагани по банките – бяха ги донесли събралите се на семинара. Първо взе някакъв алманах с ярко-оранжева корица, отвори го по средата и прочете:

„Когато говорим за читателя и писателя, в никакъв случай не бива да забравяме за другите два важни елемента на творческия четириъгълник, а именно чесателя и пипателя...“

Стъопа тръсна глава като излизашо от вода куче и прелисти няколко страници.

„... срещат се фрази, всяка от които би била благодатна заразни дребни литературни импотенти – да си се заврат в дупчицата и цяла зима да си се пипат, – например следната: «идваше краят на горбачовската пролет.»“

Не му беше ясно какво ѝ е толкова на тази фраза и защо дребните литературни импотенти трябва да се пипат цяла зима. Вместо да сподели сарказма на автора, Стъопа си спомни горбачовските времена, когато „Санбанк“ правеше първите си стъпки, обвеян в дим от канабис, все още без примес на кордит.

„И наистина си беше пролет – помисли си той с носталгия, – а ние така и не разбрахме.“

И му дожаля до сълзи за пропиляната му младост, а заедно с това и за незнайните импотенти, които нямат какво друго да правят в зимните си дупки освен да четат разни изречения и да се пипат.

Няколко страници след импотентите имаше голяма поема на някакъв бивш пандизчия, посветена, както ставаше ясно от предисловието, на могъществото на човешкия разум, осъзнато от автора силно и свежо при едно от поредните му бягства в тайгата. Поемата се казваше „Човек“ и почваше така:

„И завъдих лисица, и мечка, и вълк.“

Стъпа не можа да продължи – пред очите му изникна голият Березовски с калкулатор в ръка, осветен от подскачащите пламъци на огън напред тайгата.

Остави алманаха и се зае със списанията. Между кориците им гаснеше залезът на епохата, която съвременниците мислеха за толкова жестока и хищна, а всъщност си беше наивна, жалка и простодушна – както винаги в историята. Това беше трогателно, но все пак списанията не струваха, също като сивкавата хартия, на която бяха отпечатани. Почти на всяка страница се споменаваха някакви „естети“ или „велемъдри интелектуалци“, които презрително се мръсеха на нещо си или възторжено аплодираха друго нещо си. Стъпа внезапно разбра (главозамайващо умствено салто), че събралите се в аудиторията хора, които му приличаха хем на разсредоточила се опашка за бира, хем на участници в спартакиада по зимен шах, са тъкмо тези естети и велемъдри интелектуалци, за които става дума.

„И точно в тази минута – помисли си той с еуфория, предизвикана от проникването в тайните на мирозданието – някой седи и се вълнува какво ще кажат естетите и интелектуалците! Дали ще аплодират възторжено, или няма!“

Най-привлекателно му се стори списанието „Цар Навийхуйдоносор“. Както следваше от анотацията, това беше „*орган на лингвистичните нудисти, които не признават лицемерните смокинени листа на прекрасното зверско тяло на руския език*“. Списанието не беше интересно, понеже главното в съдържанието му бяха мръсотии – бяха толкова, че чак ставаше скучно (въпреки че изрази като „*хуйоблизец недоразбран*“ или „*я се еби в гъза ма, путко лайняна*“ приятно изненадваха и будеха надеждата, че руският народ още не е казал последната си дума в историята). Стъпа не обичаше цинизмите и ги използваше само когато си мислеше, че това е полезно за бизнеса – като например в публикувания в таблоидите разговор с „чичо Боря“. Познатите му също не

псуваха много. Единственото изключение може би беше капитан Лебедин, но пък в речта на джедая цинизмите се възприемаха като елемент на репресивната държавна атрибутика, нещо като подрънкването на служебна сабя.

В списанието имаше откъси от „*съвременния еквивалент на Дантевата «Божествена комедия» – първия руски роман, написан на народен език*“ („*Пред една жестока двуетажна вила, полускрита в сенките на няколко стари липи, с писък на преобани спирачки спря някакво шибано бугати с цвят на въглищен прах*“). Романът също не му беше интересен.

Всички тези търсения на жанра се компенсираха от това, че на последните страници беше напечатан тест, който нямаше пряко отношение към прекрасното зверско тяло. След като го прегледа, Стъопа разбра до каква степен тези неясни и ефимерни издания-еднодневки се мразят. Но тестът беше интересен и с друго – изглежда, се основаваше на сериозен анализ на работата на човешкия мозък. Поне така следваше от увода, където се цитираше научният източник.

„Както е известно, базов механизъм на взаимодействието на полукълбата на човешкия мозък е функционалната им асиметрия. Носителят на Нобелова награда R. Sperry (1982) обобщава резултатите на изследванията на функционалната асиметрия на полукълбата така: «Всяко полукълбо се характеризира със свои функции. В лявото са речта, писането, смятането. В дясното – възприятията на пространствените отношения и неидентифицируемостта с думи опознаване. Всяко от полукълбата очевидно има отделно «самосъзнание». Точно на това се базира нашият двуетапен тест за проверката на функционирането им».“

Двата етапа, за лявото и дясното полукълбо, се основаваха на сравняването на двойки снимки. Отначало беше тестът за лявото полукълбо. Читателят трябваше да сравни две снимки с надписи „*мъжки полов орган*“ и „*красавица мичуринка*“ (снимките изобразяваха точно това, което гласяха надписите).

Трябваше да се намерят възможно най-много разлики между изображенията, като за всяка се даваха по пет точки. На следващата страница имаше коментар: „лявото ви полукълбо работи нормално, ако сте набрали пет точки, понеже разликата е само една – хуят е отдясно, а красавицата – отляво“.

Тестът за дясното полукълбо също бяха две снимки: бутилка безалкохолно и вестник с гола жена на първа страница. Под тях пишеше: *бутилка пепси-кола и алтернативният контракултурен англоезиченреволюционен-антизападен таблоид „eXile“*³

Условията бяха същите. „Ако имате нула точки – поясняваше текстът на следващата страница, – дясното ви полукълбо също работи нормално и сте способни на опознаване, което не се поддава на словесна идентификация.“

С това тестът не свършваше. Следващата стъпка беше предложението да се направи опит за определяне на способността на полукълбата да се заместват взаимно. Зрителното поле трябваше да се раздели на две, като се вземе един лист и се сложи перпендикулярно на страницата, така че дясното око да вижда само дясната снимка, а лявото – само лявата. След като гледаш по този начин снимките десет секунди, трябваше да обърнеш списанието на сто и осемдесет градуса и да повториш опита така, че дясното око да вижда само лявата снимка, а лявото – само дясната.

Първо трябваше да се експериментира с първите две снимки. Ако на тествания му минеше през ума: „*краставицата може понякога да се използва вместо хуй, но хуят никога не може да се използва като краставица*“, излизаше, че дясното и лявото полукълбо могат изцяло да се заместват.

В теста за взаимодействие на полукълбата се предлагаше същият опит да се повтори с вторите две снимки. Дясното и лявото полукълбо на тествания взаимодействаха нормално, ако му хрумваше мисълта: „*алтернативният контракултурен англоезичен революционно-антизападен таблоид «eXile» се издава в Москва с парите на ЦРУ*“.

Докато Стьопа решаваше теста и току изпускаше списанието на пода и шумкаше с откъснатата от оранжевия алманах страница (той беше с най-плътна хартия), всички в аудиторията го гледаха неодобрително, а една важна дама – приличаше на Снежната царица в пенсия – дори на няколко пъти се изкашля, скрила устата си с ръка. Стьопа обаче не се предаде – беше решил да мине теста до края.

Което даде интересни резултати. Както се оказа, и дясното, и лявото полукълбо на мозъка му не си изпълняваха функциите. Затова пък бяха способни да се заместват около петдесет процента. Взаимодействаха си пак направо отлично, въпреки че до този ден Стьопа изобщо не беше чувал за вестник „eXile“.

Отзивите на решавали теста хора показаха, че Стьопа не бива да се разстройва от резултатите. Полукълбата на другите си взаимодействаха по много по-странни начини:

3. Изгнание – издаван в Москва от група американски неконформисти – Б.р.изд.

„Въпросът изобщо не е в позорното вестниче «Хуя на молоХ» (а.к.а. «eXile»), което през всичките години на реформата обясняваше на пристигналите тук чужденци педофилантропи как да се изгаврят с гладния руски тийнейджър, като му дадат (на she or he) «естонски екстаз». Въпросът е в днешната руска власт, която отдавна прави същото с целия руски народ. Само че вместо игла използва телевизионната кула в Останкино. Малюта, PR технолог и руски интелегент“.

„Господа, не мога да разбера защо трябва да обиждате издателите-нонконформисти. Нима не виждате, че те искрено желаят да създадат нещо различно от пепси-колата в лабораторията на колективния си разум? И ако в ретортите им все се получава кока-кола, това не е зъл умисъл от тяхна страна, а истинска трагедия на духа, нищиеански сумрак, на който е толкова позорно да се подиграваме, колкото и да се присмиваме на катастрофите на спейсиатълите. Таत्याна Абакус, студентка филоложка“.

„В словосъчетанието «красавица мичуринка» искрят двойни, дори тройни алузии. Но когато след красавицата имаме и шише пепси-кола, това, приятели, вече е символична тавтология. Прекаляващ, с. Тариел, Бирюлево-Товарна“.

„Пари от ЦРУ? Че какво да правим, като никоой друг няма пари? ЦРУ не са талибаните все пак. Наши хора са. Семьонов, граничар“.

С надеждата, че втория път полукълбата все пак ще почнат да изпълняват функциите си, Стъопа пак взе листа, в който се криеше в дупчицата си дребният литературен импотент. Но не успя да повтори експеримента.

Усети, че в аудиторията става нещо странно. Беше тихо – Мюс вече не дърдореше безсмислиците си за разни конструкти, парадигми и дискурси. Стъопа вдигна глава и видя, че тя стои зад катедрата и мълчаливо го гледа. И всички други в аудиторията също го гледаха. Той остави хартиените си приспособления и се направи на замислен, за да покаже на присъстващите, че е страшно заинтересуван от този пир на духа и че вниманието му се е отклонило само за секунда. Но това не помогна. Мюс грабна папката с текста на доклада си, мина през аудиторията,

свали си якето от закачалката и излезе.

Присъстващите започнаха да го бичуват с погледи, но това изобщо не го интересуваше. Той си грабна палтото и хукна след Мюс. Когато изскочи от аудиторията, тя беше чак в дъното на коридора. И когато стигна до ъгъла, Стъопа видя, че я няма.

Коридорът приличаше на мемориал на съветската наука – космическите мозайки по стените постепенно се губеха в черния мрак и всичко това свършваше с черна дупка. Там явно беше стълбището, останало без нито една лампа. Коридорът нямаше разклонения. Мюс нямаше как толкова бързо да стигне до стълбите дори да беше тичала. Това означаваше само едно – беше в някоя аудитория.

Той бавно тръгна по коридора. След няколко крачки разбра в коя от всичките се е скрила. Помогна му не отворената врата – имаше и други отворени врати. Просто разбра, и точка, все едно беше уловил сигнал, който тя му беше пратила с антените си. Той влезе и затвори вратата.

Мюс седеше до прозореца, осветена от бледата улична лампа, и беззвучно плачеше. Той седна до нея. Тя изобщо не реагира.

– Недей така – тихо каза той. – Защо плачеш?

– Мислех си, че тази тема ти е интересна – подсмръкна Мюс. – Много се стараях. Вчера цял ден репетирах. И изобщо не заради тях. Нали ти все ме питаше за работата ми... Ако знаех, изобщо нямаше да те доведа тук.

Той неловко я прегърна през раменете. Мюс трепна, все едно я беше ударил ток, но не се отдръпна. И двамата разбраха какво ще стане ей сега.

– Ти изобщо не слушаше – каза тя жално. – А аз съм събрала толкова много нов материал... Още един парадигматичен виц за рояла, който имал формата на кобур... Недей... И за кроскултурния му анализ... Недей, казах ти... No always means no, you Russian swine!⁴... Пусни ме... Пусни ме, ти казах... Ах, Пикачу...

66

Мюс беше съвсем различна от лъскавите курвета. За нея Стъопа не беше клиент, когото трябваше да обслужи професионално и да почне да стене протяжно след третата фрикция. Напротив, имаше толкова изисквания, че отначало това го шокира, а после го изпълни с отдавна

4. „Не“ винаги значи „не“, руска свиня такава – Б.р.изд.

забравен ентусиазъм. Това, че се отнасят към него като към източник на наслада, а не на пари, поласка мъжкото му самолюбие до такава степен, че той доста неохотно реши да подложи Мюс на обичайния тест – страх го беше от неблагоприятен резултат. Така че дори специално облекчи условията.

Заведе я на Бали. Беше вече след взрива, хотелите бяха празни и вместо обичайните шест апартамента в списъка имаше цели трийсет и четири. Щом обаче чу, че трябва да си избере; Мюс даже изобщо не погледна листа, а попита:

– Is number sixty six vacant?⁵

Стъпа наостри уши. Не беше толкова прост, разбира се, та да попита Мюс за ролята на числото „66“ в живота ѝ. Ако някой например попиташе него за числата „34“ и „43“, той щеше да вдигне рамене в недоумение и дори да се почука по челото с пръст. Ясно му беше, че и Мюс няма да почне да споделя тайното счетоводство на душата си. Но Стъпа запомни числото, като дори малко завидя на този мъдър избор. Мюс може би изобщо нямаше ахилесова пета – като неговото „43“. Но това щеше да означава невъзможното – светлина без сянка, добро без зло, радост без тъга. Стъпа обаче разбираше, че подобна ситуация по своему може да е сложна.

Първата му работа беше да си изясни всичко възможно за числото „66“. Побърника в интернет и научи, че Библията има 66 книги, че на света има 66 вида зъбати китове, че най-големият метеорит на Земята, намерен в Намибия, тежи 66 тона и че 66 процента от австралийските аборигени са градски жители. Тази информация разширяваше кръгозора му, но нямаше кой знае каква практическа ценност.

Тогава той почна да експериментира, залагаше ѝ капани. В ресторантите тя предпочиташе блюдата, в които имаше по две шестици – едната можеше да е в поредния номер, другата – в цената. Когато менюто беше дълго, тя често избираше номер „66“, та дори да бяха някакви пържени хлебарки с гарнитура от глухарчета и разни подобни несмилаеми екзотики. Но никога не казваше: „Искам номер шейсет и шест“ – винаги произнасяше цялото име на ястието. Това доказваше, че е потайна. В номера на мобилния ѝ телефон имаше четири шестици; в номера на „Голф“-а ѝ бяха две. Но три шестици, както изглежда, бяха за нея лошо предзнаменование.

Числото „66“ не направи на Стъпа кой знае какво впечатление. То

5. Апартамент шейсет и шести свободен ли е? – Б.р.изд.

имаше някаква визуална връзка с нулата, което го правеше малко не съвсем ясно. Освен това „66“ беше роднина на друго известно число – „666“. Някой друг можеше и да се уплаши, но Стъопа много повече се страхуваше от числото „661“, което се делеше на „43“ без остатък.

Бинга също говореше за шестици, когато спомена за числото на звяра на ръката на лунния му брат. Но в него цифрите бяха три, Стъопа много добре го помнеше. В крайна сметка той одобри числото „66“ – вярно, с някои резерви, но пък тези резерви означаваха, че проверката му е много сериозна и няма от какво да се опасява.

Приближаваше се опипом към тайния нерв на възлюбената си и се натъкна на болезнената точка случайно. Стана, когато ѝ подари изумрудени обици, направени във формата на знака на зодия рак. Купи ги заради прелестните камъчета на главите на зодиакалните животинчета. Мюс, която в подобни случаи изразяваше радостта си доста бурно, отвори кутийката и пребледня.

– Какво ти е? – попита Стъопа.

– Нищо – отвърна тя. – Зави ми се свят.

Човек с други жизнени ориентир би предположил, че е станала грешка в зодиакалния знак, но нещо в мозъка на Стъопа прещрака и той разбра, че Мюс се страхува от числото „69“: знакът на рака изглеждаше досущ като огледалното му отражение.

След десетина дни той покани Мюс на среща с индийския духовен учител Свами Макананда, който беше на посещение в Москва. Не че имаше някакви въпроси към махатмата, просто целият град се натискаше да го види, а Стъопа можеше да си позволи да си купи ред на опашката.

Срещата беше в един от апартаментите на „Мариот“. Свами Макананда приличаше на престарял просветен патладжан. Седеше по турски, бос, на дивана, и докато Мюс навъсено прелистваше разни женски списания, обясняваше на почтителния Стъопа системата упражнения, чиято цел беше пълното отваряне на аджня чакрата, психическия център, разположен между веждите. Като чу, че този център имал деветдесет и шест листенца, Мюс смръщи вежди и изпусна поредното списание на стъклената масичка.

На връщане Стъопа се осмели да я попита защо е проявила толкова очевидни признаци на раздразнение по време на разговора. Мюс се намръщи.

– Виж, Стъоп – каза тя, – помисли малко. Какви ни ги дрънка тоя? Ако си отвориш тази чакра, първо, можеш да останеш вечно млад, и,

второ, да мумифицираш тялото си след смъртта си, та да остане запазено хиляда години. Не разбирам защо ти е да мумифицираш тялото си, след като умреш, при положение че можеш да останеш вечно млад. После, що за име е това – Макананда! И тия списания на масичката – като във фризьорски салон. Истински духовен макдоналдс. You know, I hate spiritual fast food.⁶

Сега Стьопа вече знаеше, че Мюс се страхува не само от числото „69“, но и от числото „96“. Привидната ѝ защитеност от тъмната страна на числата се превърна в удвоена уязвимост.

Колкото до преобърнатото „66“ – числото „99“, – към него Мюс, изглежда, беше равнодушна. Стьопа провери това по време на благотворителната акция за отървяване от данъци, наречена „99 деца от Нечерноземието“ – Мюс помогна да я организират и той не засече нито позитивна, нито негативна реакция. Това беше хубаво. Защото ако Мюс имаше проблеми с числото „99“, витрината на всеки магазин, обявил разпродажба, щеше да я хвърля в депресия. А да крачиш по житейските пътища рамо до рамо с такъв уязвим човек означаваше сам да станеш уязвим.

Мюс беше невероятно многоизмерно същество. Освен с кутиите, пълни с перфокарти, на които бяха записани образци на градския фолклор, тя украси вилата на Стьопа с безброй картинки с покемони – наистина бяха много симпатични тези вълшебни животинчета.

Стьопа отдавна се беше примирил с това, че го наричат „Пикачу“ заради необикновената му прилика с едно от тях. Но не знаеше, че думата „покемон“ идва от „rocket monstaa“, японското произношение на английското „джобно чудовище“. Тази издевателска игра на думи го разстрои („джобна банка“ – „джобно чудовище“), но пък как да се обижда човек на шегичките на съдбата?

Страстта на Мюс към покемоните беше сериозна. Но пък беше много близо до сърцевината на нейната identity и се разкриваше само при интимни отношения. Това я правеше невероятно сексапилна и прибавяше към вълшебния коктейл на качествата ѝ нещо от забранената прелест на нимфетките.

– Запомни де – казваше Стьопа, докато я прегръщаше и си мислеше, че изразът *feline grace* просто не може да се преведе на руски, понеже ще навява мисъл за котка, която се мие с лапички, а не за хищната красота на семейство „котки“ – запомни, Мюс, моля ти се. Аз не съм

6. Мразя духовните закусвални – Б.р.изд.

покемон. Аз съм покебан. И не прави повече тази грешка. Разбра ли ме?

– Пикачу – шепнеше Мюс и прокарваше острите си ноктенца по гърдите му, – Пикачу... Знаех си, че все някога ще те срещна...

Въпреки очарованието на тази игра желанието на Мюс да вижда в него Пикачу понякога беше обременително. Тя беше убедена, че най-много от всичко на света той трябва да обича печени ядки, и понякога му се налагаше да изяде цяло пакетче шамфъстък преди Мюс да го допусне на по-малко от една ръка разстояние (ако не искаше, дращеше толкова свирепо, че Стъопа отстъпваше). Стъопа не обичаше ядки, освен това не ги ядеше заради наднормените си килограми. За щастие Мюс приемаше алтернативен вариант – плодове. И пакетчето шамфъстък можеше да се смени с половин килограм боровинки „Ocean Spray“ и въпреки че бяха възкисели, процедурата беше омайваща, понеже Мюс му разрешаваше да ги яде от топлите вдлъбнатинки на тялото си.

– My hungry little beast... No, you can't do that! You shameless little pig!⁷

Освен това Мюс държеше всеки креват, на който лягаха, да е свързан с жица за радиатора, та „excessive electricity“ на Стъопа да е заземено. Стъопа не разбираше като какво ще е това „излишно електричество“, но предполагаше, че по някакъв начин е свързано с ролята, която го караше да играе Мюс.

Мързелът му пречеше да разбере какъв трябва да е образцовият Пикачу. Той изобщо не се интересуваше от покемони, това, което правеха, му беше смешно и той го смяташе за невинен рецидив от детството, нещо като да си играеш кукли, което обичат да правят дори някои мами, докато Мюс не му обясни колко по-дълбоки са нещата. Обяснението дойде след едно от нравоученията, които Мюс обичаше да му изнася в леглото, докато събираха сили за следващото пътуване до рая. Започна се с един спор за групата „Тату“.

– Слушай, свинчо – каза Мюс. – Да не съм те чула вече да говориш така! I was in a gay and lesbian family⁸, както е било навремето при вас с работническо-селския произход, и ако още веднъж те чуя да казваш „путьобъркачки“, те напускам завинаги... Ясно ли ти е?

Стъопа кимна уплашено – вече съжаляваше за необмислените си думи.

– Вие изобщо не разбирате какво означава търпимостта към чуждия

7. Гладното ми зверче... Не така, какво правиш? Прасенце безсрамно! – Б.р.изд.

8. Родена съм в семейството на гей и лесбийка – Б.р.изд.

начин на живот. Да не говорим за moral tolerance. Виж това там – Мюс кимна към телевизора – по Би Би Си даваха новините и за миг се беше мярнал поп дуетът. – Нашето общество се стреми да осигури на потребителя не само евтин бензин, но и моралното удовлетворение от протеста срещу метода, по който го произвеждат. Непрекъснато излъчват разгорещени дебати, в които смъкват маските на разни прочути фарисеи – и това е при всяка война. И всички си живеят спокойно. А вие всичките искате да си прегризете гърлата. Без теледебати, без протести, все едно не е станало нищо. Защото обществото ви е недоразвито, understand? Жалка работа. Защо например не протестирате срещу Чечня?

Стъопа си спомни Муса и Иса и си помисли:

„Да бе, я протестирай, като единият е на кокаин, а другият на хероин. Знаеш ли какво ще стане? Ако не бяха джедаите, и банката нямаше да я има вече.“

– Защо? – повтори Мюс. – Нали и на вас после ще ви е по-интересно да гледате телевизия!

– Ами така – навъсено отговори Стъопа. – Щото сме свине.

– Именно. Пък сте седнали да ми говорите за някаква си духовност. И това е най-малкото! Вие, руснаците, непрекъснато повтаряте, че Западът бил бездуховен. Че изповядвал краен материализъм and so on. Обаче това е поради елементарната примитивност на вътрешния ви живот. Все едно някой Afro-African от екваториалните джунгли да реши, че Ватиканът е абсолютно бездуховно място, понеже никой не си маже челото с кръв от бял петел.

– Никога не съм казвал, че Западът е бездуховен – почна Стъопа, за да се опита да се разграничи от колективната руска вина, но Мюс не му обърна внимание.

– Току-що ви пуснаха от вмирисаната ви тъмна казарма и вие сте слепи като къртици на слънце. You totality miss the point⁹. Тайната на капиталистическата одухотвореност се крие в изкуството да потребяваш образа на самия себе си.

– Какво, какво? – попита Стъопа.

– Сигурно си мислиш, че съм покемон, защото съм инфантилна глупачка, която не може да забрави детството си? Don't even hope...¹⁰

Колкото по-ядосана беше Мюс, толкова повече английски думи и изрази употребяваше.

9. Изцяло изпускате главното – Б.р.изд.

10. Зарежи ги тия – Б.р.изд.

– Изобщо не е така. Обратното е. Инфантилният глупак си ти. С изключение на малкото минути, през които ти позволявам да станеш Пикачу, ти си просто дивак и nonentity¹¹, understand?

– Не – каза Стъопа. – Може ли по-ясничко?

– В цивилизования свят човек трябва да подкрепя обществото, в което живее. Днес интензивността на потреблението е най-важният показател на служенето на обществото, а следователно и на ближния. Показател за... как беше на руски?... social engagement¹². В постиндустриалната епоха обаче най-важното става не потреблението на материални неща, а потреблението на образи, понеже образите имат много по-голяма капиталовместимост. Затова на Запад сме се споразумели негласно да потребяваме образите си, нашите consumer identities, и обществото ги разработва чрез специални институции. Разбираш ли?

– Не – честно си призна Стъопа.

Мюс защрака с пръсти, за да намери думи.

– Да вземем например твоя натруфен геландеваген – почна накрая.

– Бе какъв геландеваген!? Аз да не съм полковник от държавната инспекция по транспорта? – обиди се Стъопа. – Мойта кола си е по поръчка.

– Аха! Видя ли? Виждаш ли? Разбери – ти не я потребяваш. Ти потребяваш собствения си образ – как се возиш в нея...

Стъопа чак сега разбра какво иска да му каже. Беше права. Както винаги, и той беше усещал нещо подобно, но не успяваше да го облече в думи.

– Но това, ще ме прощаваш, е на равнището на spiritual mediocrity – продължи Мюс. – Това е потребление на образи, свързани с материалните неща. Ако вие, руснаците, искате някога наистина да се влеете във великата западна цивилизация, трябва да направите много повече. Как ли? Ами погледни ме. Погледни света. Чуй какво ти шепне той... Аз съм покемонът Мюс. Току-що ти се обади по телефона приятелят ти Лебедкин – той е джедай. А от телевизора ни се усмивва Тони Блеър – той е министър-председател. В тази секунда на света няма нито един недостатък, нито една пукнатина. Но ти? Мога ли да ти вярвам докрай? Истинският Пикачу ли си ти? Или това е просто маска, зад която се крие празнотата и древният руски хаос? Кой си ти всъщност?

Отговорът трепна някъде дълбоко в него. Но Стъопа преброи до

11. Нищожество – Б.р.изд.

12. Социално участие – Б.р.изд.

трийсет и четири и реши за всеки случай да не казва нищо. Вместо това се надигна на лакът и дръпна одеялото, под което се беше скрила Мюс.

29

Стъпа беше щастлив с Мюс. Щом стипендията ѝ за изучаване на фолклора свърши, той я взе на шат – измисли ѝ длъжността „главен консултант по финансовите операции“. Това, както би отбелязал всеки покемон-аналитик, беше доста прозрачен символ: Пикачу подаваше дългия си дебел „Mont-Blanc“ и дори позволяваше да изцедят от него по малко течност.

Оказа се, че изучаването на съвременния градски фолклор е най-добрата бизнес школа. Мюс беше съвсем наясно какво се изисква от един руски бизнесмен – да е мъничко крадец, мъничко юрист и мъничко светски човек. Тя имаше прекрасна бизнес хватка и можеше да ѝ се повери всяка задача.

Банката работеше перфектно. За спомен от чеченския период на Стъпа му беше останал само един подарък от Муса – настолна запалка от патрон с гравирана на него сура от Корана. Всичко в живота на Стъпа сякаш беше само щастие.

Освен едно.

Беше на четиридесет и две. И щеше, както подсказваше логиката, да стане на четиридесет и три.

Колкото повече приближаваше страшната дата, толкова по-често Стъпа си спомняше думите на Бинта и се опитваше да намери в тях някакъв пропуснат навремето смисъл. Постепенно в ума му узря план, който, поне според него, можеше да реши проблемите му. Планът беше лукав и казуистичен. Но можеше и да успее.

Бинга не беше казала нищо нито за „43“, нито за „34“. Беше говорила само за лунното и слънчевото число. И ужасът, който му беше предсказала, трябваше да започне, когато годините му станеха лунното число.

Българската ясновидка беше казала така:

„Слънчевото число може да е всякакво. И лунното също. Въпросът не е в числата, а в съвсем друго“.

Но в какво друго – не му беше обяснила. Това, мислеше Стъпа, можеше да е силата на волята, решителността, храбростта – или нещо такова. Ами ако, мислеше си, проявеше тези качества и за една година сменеше тези числа на силата с другите, тоест лишеше „43“ от лунния

му статус, а следователно и от възможността му да му вреди? А после незабелязано да се върне в лоното на старата си вяра... Тази мисъл беше примамлива до световъртеж.

И Стъопа реши да го направи. Изчака в бизнеса да настъпи известно затишие – не се предвиждаха никакви сериозни операции – и извърши един простичък ритуал, който обаче накара сърцето му да бие така, все едно отслужваше черна меса. Написа числата от едно до деветдесет и девет на мънички листчета и ги пусна в празната захарница. Вдигна очи към лампата на тавана и каза умоляващо:

– Временно, само временно, кълна се!

Вселената не отговори и Стъопа извади жребия си. Беше „29“. Лунното число съответно беше „92“. В новото число седмицата пак я имаше – като разлика от цифрите. Стъопа си пое дъх. Това най-вероятно беше поличба.

Започна да води нов живот. Външно всичко се беше старото, но изградените около числото „34“ ритуали и свещенодействия, от които се състоеше животът му, отстъпиха място на новите, ориентирани към числото „29“. Първите няколко дни, през които живееше по новите правила, бяха изпълнени с ужас, смесен с еуфория – все едно в душата му на малки дози влизаше чувството, с което самоубиецът-оптимист прекрива от първаза в по-добрия свят.

Всичко около Стъопа беше непредсказуемо и ново. Когато излизаше да пие кафе в зимната градина, той се оглеждаше подозрително, все едно очакваше да го удари мълнията на възмездието. В градината свиреше тиха музика – Филип Глас, любимият му композитор. Операта „Ехнатон“, посветена на египетския фараон реформатор, който низвергнал старите богове и издигнал нов, за Стъопа беше все едно история за самия него. Още повече че освен личната храброст, необходима за радикални духовни промени, имаше и културни паралели: Ехнатон се беше кланял на слънчевия диск, а Стъопа беше шеф на „Sun-банк“.

Катастрофата дойде, когато Стъопа вече вярваше, че експериментът е сполучил. Една сутрин, докато си дояждаше закуската – филийка с ягодово сладко (той вече дъвчеше по двадесет и девет пъти вместо тридесет и четири, поради което му се струваше, че гълта храната си недосдъвкана), Стъопа посегна с вилицата към кристалната купичка и изведнъж видя, че приборът означава не „34“, както винаги, а „43“.

– Какво ти е? – стресна се Мюс, която седеше срещу него.

Трудно беше да се каже точно какво му беше и какво се беше случило. Дори не само трудно, а невъзможно, защото всъщност не се беше

случило нищо – вилцата си имаше същите четири зъба, под които почваше дръжката със сребърни извивчици, които приличаха на морски вълни. Но първото, което биеше на очи, бяха зъбите. И чак после вниманието се насочваше към трите пролуки между тях. И как изобщо някога Стъопа беше виждал в тази конфигурация от метал и празнини числото „34“? Дори „43“ да беше жигосано в дъбовата маса пред него с нажежено желязо, пак нямаше да е толкова ясно.

Стъопа разбра какво значи небесно наказание. Сега по-добре от всички египтолози разбираше каква сила е накарала египтяните да напуснат построената в пустинята столица и заедно с нея и слънчевия култ и да хукнат към старите си богове, като ги молят за прошка. Същият този древен ужас налага душата му и Стъопа за пръв път в живота си осъзна колко е нищожен човекът пред лицето на невидимите надсветовни сили, с които си играе като идиот, качил се на стълб за високо напрежение.

Чувстваше, че ще е много трудно да изкупи вината си – но нямаше друг изход. Започна с това, че направи трийсет и четири пъти по трийсет и четири поклона. Беше отвикнал и това му отне почти два дни – заради болките в коленете се налагаше да прави дълги паузи. Последваха други ритуали, които като че ли го върнаха в детството му – той чувстваше, че колкото по-наивни и чистосърдечни са постъпките му, толкова по-лесно ще му простят греховете силите, пред които се е провинил. Закле се, че никога, никога вече няма да изневери на числото, което беше избрал за цял живот, каквото и да му донесе приближаващият се рожден ден. В душата му протичаше нещо като реставрация на неразумно свалената монархия. Слава богу, монархът още беше жив – и след седмица, прекарана в покаяние, Стъопа разбра, че е опростен.

Но в душата му се появи нова стигма – до омразното „43“ лумна друго проклето число – „29“. Срещу него вече имаше две числа, а на негова страна – само едно. И нямаше кого друго да обвинява за това.

Стъопа предприе екстрени мерки. Първо, сложи на моравата пред вилата си умалено два пъти копие на танк „Т-34“, купено от някакъв западащ музей на бойната слава. Танкът наистина изглеждаше страховито и до него на Стъопа му беше по-спокойно. После си спомни, че най-добрата защита е нападението, и премина в атака. Няколко дни разстрелваше с ловната си пушка панички, надписани с числата „29“ и „43“, и се смееше с цяло гърло, когато сачмите пръсваха поредната паничка, полетяла косо над горските върхари. Част от гнева му поеа и кутиите кефир с дата „29“ – по време на заточението си в хладилника те се подуваха

безобразно, все едно в тях наистина се беше вселил духът на злото, и избухваха, ударени от оловните сачми, като гнойни бомби.

Стъпа поиска да му донесат в кабинета досиетата на служителите, чете ги няколко дни и без да обяснява нищо, уволни част от персонала. Между уволненията нямаше нищо общо – освен това, че всички уволнени по някакъв начин носеха числата на злото: един например живееше на номер 29, втори на спирка „Четирийсет и трети километър“, бащите или майките на други пък бяха родени през 1943 или 1929 година и така нататък. Никой не разбра какво точно става.

Постепенно Стъпа си възвърна сигурността и спокойствието. Знаеше, че може да избира посоката на житейския си път и че всичко ще е наред, стига да не направи някоя глупост. Откъде знаеше това, беше трудно да се каже – всичко се базираше на тайнственото мистично чувство, чието присъствие той почна да усеща ясно сега, след като то го беше напуснало временно поради проклетия му експеримент.

Цялата тази история обаче остави една рана, от която Стъпа не можеше да се издери. Вилицата, която доскоро благославяше всяка поднесена към устата хапка, започна да го трови с невидимото си проклетие. Той отслабна, появили се стомашни проблеми. От време на време му се гаеше или пък получаваше разстройство – без никаква причина според лекарите; Стъпа обаче знаеше причината. И докато слушаше поредния доктор, който се чудеше къде и с какво е могъл да се натрови, той чувстваше, че би могъл да разкаже много за това как действа най-страшната отрова на света – умът.

Мюс виждаше, че нейният Пикачу страда, но не можеше да разбере причината. По нейно настояване Стъпа отиде на изследвания в Германия. В резултат той се разочарова докрай от медицинската наука: разбра, че разликата между евтиния руски лекар, който разперва ръце в недоумение, и скъпача немец, който прави същото, е в това, че немският доктор преди това може да прати лайното на пациента в специална банка с двойни стени в друг град със самолет и после да получи оттам сложна диаграма на цели пет страници с някакви си червено-зелени индикационни лентички, цифри, стрелки и удивителни. Разликата в парите отиваше за заплащане на труда на хората, заети в производството на този гланцов високотехнологичен продукт, а самите движения на ръцете на докторите си бяха еднакви. Освен това и в двата случая ставаше дума за най-добрите доктори, доколкото те разперваха ръце в недоумение, вместо да назначат някакви пагубни процедури.

Стъпа сам намери изход. На връщане от лекаря влезе в руското

ресторантче „Сакура“ на Курфюрстендам (навремето обявваше в екзотичната арменска таверна „Donskoj Kazachok Rebroff“ на Вестфалишер Щрасе, но сега му се дояде най-обикновено московско сашими). Кимна на три берлински мутри като на стари познати, седна в къта за непущачи и си поръча. И когато му поднесоха дървено ешафодче с разпорен през гръбнака тон, се позамисли, остави вилицата и ножа и за пръв път в живота си взе пръчиците.

Оказа се, че не било толкова сложно – всичко стана от първия опит. Докато се хранеше, той мислеше за символизма на ставащото. Пръчиците можеха да означават „11“ или римското „II“. Не беше „34“, разбира се, но не беше и „43“. След като се нахрани, изпита безпричинна еуфория, каквата не беше изпитвал от много отдавна. Бакшишът на келнерката възлезе на сто евро.

Стьопа изяде вечерята си в хотела с пръчиците от ресторанта, а през нощта за пръв път от много години сънува, че лети нанякъде ниско над земята. На другия ден отиде в един антикварен магазин и си купи няколко комплекта китайски прибори.

Сред тях се оказаха пръчици от слонова кост, правени в началото на XX век в Шанхай. Когато ги натопиш във вода, ставаха приятно гъвкави. Бяха покрити с фина пъстра резба: всяка пръчица беше украсена с 34 сливови цвята (поне така можеше да ги преброи човек, ако приемеше, че седемте листенца на заден план са цветове). Пръчиците си имаха резбована кутийка от махагон – истинско произведение на изкуството.

Само след няколко дни хранене по новата система бележките, озадачили толкова много лекари, изчезнаха самички. Мюс беше щастлива.

– Нали ти казах, you just needed a good doctor¹³. Глупав, смешен Пикачу...

Мюс си мислеше, че всичко се е оправило. Не знаеше, че след „катастрофа 29“ (така Стьопа наричаше несполучилия експеримент) партньорът ѝ е станал два пъти по-предпазлив. Стьопа никога не се качваше в кола, в чийто номер имаше двойка и деветка една до друга. А двайсет и девети стана опасна дата за него – той имаше чувството, че световното зло, безсилно да пробие защитните му полета, на тази дата стига върха на могъществото си и е способно да го уязви. На двайсет и девето число той не излизаше, не хапваше почти нищо и не вдигаше телефона.

Служителите в банката и бизнес партньорите му, които отдавна се бяха научили да уважават Стьопа заради върховната му интуиция,

13. Просто ти трябваше добър лекар – Б.р.изд.

усетиха предизвиканата от „катастрофа 29“ промяна в подхода му към работата. Стъопа стана по-предпазлив, въпреки че в решенията му все така не можеше да се намери никаква ясна логика. Мнозина свързваха това със световната фондова криза и също така с това, че Стъопа сигурно има нови източници на инсайдърска информация. Но онези, които се опитваха да копират действията на Стъопа, се издънваха. И в това нямаше нищо чудно. Когато купуваше или продаваше акции, той се ръководеше не от диаграми на ръста на печалбата и от предсказанията на аналитиците, а от това кога и как в цифрите на екрана на компютъра се появяваха числата „43“, „29“ и, разбира се, „34“ – и при това изобщо не го интересуваше преди запетайката или след нея. Брокерът му често направо се шашваше от нарежданията му. Но все повече и повече го уважаваше, защото виждаше резултатите.

II

Когато променя някой свой навик, човек често не разбира, че се разделя с начина на живот, с който е свикнал. Когато почна да яде с пръчици, Стъопа почувства, че ще е много по-уместно, ако стане привърженик на азиатската кухня. Това не се оказа сложно – тя всъщност му харесваше. След като стана адепт на темпурата и на супата от перки от акула, Стъопа разбра, че на тази трансформация много ще й върви хубав чай. И започна да пие зелен чай, а от него първо мина на бял и после на улун.

Доставяха му чая от една разположена на територията на парк „Горки“ кантора със странното име ГКЧП, което му напомняше за ЧК. С тези букви, стилизирани като китайски йероглифи, беше украсено всяко пакетче „Желязната Гуанън“ или „Големият Червен халат“, любимите му сортове. Освен това пакетчетата бяха украсени и със златния йероглиф „път“ и до него страшното четирибуквено съкращение можеше да се възприеме като конкретизация на неясно философско понятие.

Стъопа попита какво все пак означава съкращението и му отговори, че се разшифрова като Градски клуб на чайните промени. Беше доста интригуващо и подтикваше към по-нататъшни въпроси. По този начин Стъопа се запозна с гадателя Простислав, главен консултант и духовен учител в клуба.

Простислав приличаше на Кошчей Бессмертни от приказките, обаче изживяващ кризата на средната възраст. Всичко у него говореше, че е

осведомител на ФСБ – осемте триграми на мръсната му шапка, нефритеният дракон на хлътналите му гърди, бродираните с феникси сини копринени гащи и трите кристални топки, които толкова ловко въртеше в шепа, че изобщо не се чуваха една в друга. Когато засвири на китара и запя, подбелил очи, казашката „Ой не вечер“, Стъопа почти съвсем се убеди в подозренията си. А когато Простислав му предложи да се дружат с ЛСД, отпаднаха и последните съмнения.

Увереността му в това беше толкова пълна и дотолкова ирационална, че Стъопа дълго не можа да разбере откъде се е взела. Отговорът дойде, когато се обади на Простислав веднага след един разговор с Лебедкин. Простислав се смееше точно като Лебедкин, но спираше точно миг преди момента, когато в смеха на капитана прозвучаваше онова леденото и гадното – и се долавяше само намек за него. Въпреки това приликата беше толкова голяма, че Стъопа веднага започна да се отнася към Простислав с внедрено от живота подозрение.

Никога не се беше страхувал от хората с подобна ориентация, защото нямаше порочни навици, които те биха могли да използват. Напротив, стремеше се да е по-често сред тях, та властта да може да вижда през възможно повече шпионки, че няма какво да крие. И затова продължи да се среща с Простислав и скоро между двамата възникна нещо като приятелство, което много пасваше на новия навик на Стъопа да яде с пръчици.

Простислав разполагаше с най-голямата в Москва колекция будистко порно, „стрейт“ и „гей“. Разликата ѝ от стандартните беше в това, че всичко ставаше в горяща къща, символизираща кратковременното земно битие. Метафората вълнуваше Стъопа, но все пак във филмите подхождаха към нея доста формално: партньорите се чукаха на фона на някоя горяща ракла или готов за градското буннице диван, който вместо да лумне, само нещастно и сивкаво пушеше. Или просто се ограничаваха с групов секс на фона на саждив мазен чаршаф, проснат на увиснало въже. На Стъопа му се искаше духовността в тези филми да е повече, а чукането по-малко, но създателите им очевидно бързаха да запълнят парзарната ниша по най-икономичния начин.

Простислав имаше и по-традиционно порно, което ставаше за гледане и от по-изтънчени и културни хора. Стилната реализация например на „Ромео и Жулиета“, в която Жулиета се будеше в гробницата в момента, когато Ромео изпива отровата над студеното ѝ тяло. На героите им оставаха само четирийсет минути – но пък ги използваша по предназначение, без да губят нито секунда за сантиментални дрънканици. Друг

филм започваше по следния начин: камерата показваше гущер, приклеанал на дюшемето, после някъде отдалече се чуваха девет удара на камбана... Онова обаче, което започваше после, беше съвсем различно.

Простислав запозна Стъопа с „Книгата на Промените“. Стъопа не се вълнуваше от езотеричните дълбини на този текст, за които Простислав му обясняваше непрекъснато. Интересно му беше друго. Оказа се, че на числата от едно до шейсет и четири съответстват хексаграми, съставени от непрекъснати мъжки и прекъснати женски линии. Всяка от тях описваше някаква ситуация, в която можеш да попаднеш. Когато чу това, Стъопа трябваше да напегне цялата си воля, за да не заговори за главното.

Трябваше дълго да чака възможност. Отначало гадаеше заедно с Простислав. Нужните номера изобщо не искаха да се появяват. Скоро Стъопа се научи сам да съставя хексаграми. Начинът на гадаене, при който се използваша стъбълца от равнец, му беше досаден. В него имаше нещо безнадеждно, напомнящо за принудителното изпращане на полето в Северна Корея – трябваше да седиш на пода и до безкрайност да сортираш черните изсъхнали клечици. През това време Стъопа си мислеше за глад, лоша реколта, тежкия селски труд, за особения път на Русия и така нататък. Освен това го боляха краката, много.

За щастие имаше друг начин – бяха го изобретили съвременниците на Конфуций и Лаодзъ, за да приспособят архаичния оракул към все по-забързващото темпо на живота. При него се използваша три монети, които трябваше да се хвърлят заедно шест пъти, според броя на линиите в хексаграмата. Стъопа започна да използва този метод и всеки път след поредното гадаене носеше получения резултат в ГКЧП. Клубът представляваше лабиринт от вмирисани на благовония тъмни стаички с толкова ниски врати, че човек трябваше да върви в постоянен полупоклон – неизвестно дали на комитета по държавна сигурност, или на небесните наставници от даоския пантеон, и тази процедура смиряваше и изцеляваше отчаялата се от светините душа.

С цел във ФСБ да не се сетят на какво се крепи тайният му свят, Стъопа не попита Простислав кои хексаграми са с номера „29“, „34“ и „43“ и честно гадаеше по всеки повод, като чакаше деня, когато числата сами ще дойдат при него, за да разкрият древните си лица.

„Книгата на Промените“ пожела да му разкрие първо числото „29“. Когато Стъопа донесе поредната хексаграма в ГКЧП, Простислав поклати глава и потъна в мълчание.

– Въпросът сериозен ли е? – попита накрая.

– Защо? – на свой ред попита Стъопа.

– Ами защото – изкашля се Простислав – по-лошо от това може да е само черната земя. Номер двайсет и девет – „Повторна опасност“.

След като с доста труд изцеди смисъл от думите му, Стъопа си изясни следното: номер „29“ беше символ на удвоена опасност – пропад в пропастта. Смисълът на ситуацията се изразяваше отлично от поговорката „Сега ще видиш що ще видиш“. В единия проблем беше скрит друг, зад ужаса се спотайваше ужас и нямаше какво друго да чака освен оскъдните затворнически дажби. Хексаграмата беше симетрична и приличаше на два огромни зъба в зинала паст – бяха обозначени с двете силни линии между четирите слаби. Нямаше как да се избегне и му оставаше единствено да чака, осланяйки се на слабата надежда, че съдбата ще му подхвърли въже, по което да се измъкне от бездната. Двете слаби линии в центъра напомняха на протока между Сцила и Харибда – можеше да успее да мине, а можеше и да не успее. С други думи, ако някой поискаше от Стъопа да изреди всички мрачни асоциации, които след известен личен опит му навяваше числото „29“, щеше да е почти същото.

Хексаграма номер „43“, която се падна след няколко дни, се наричаше „Пробив“. Простислав я характеризира съвсем кратко:

– Двоен филтър!

Стъопа го разбра съвсем ясно: четирийсет и трета позиция предполагаше, че трябва да си затваря устата. А пък ако я отвори, да говори само за работа, без да се увлича по риторични фигури, за които може да му потърсят отговорност. Всичко останало, за което дрънкаше Простислав – дъждът, който мокрел самотния пътник, оръжията нощем и така нататък – беше тайнствено и приличаше на вълшебна китайска приказка за демони и студенти. Стъопа запомняше всичко, но не разбираше нищо, докато не чу сбитото обяснение на цялата хексаграма.

– Значи така. Тук имаме пет силни линии отдолу и една слаба отгоре. Тоест отдолу намира яко, а отгоре почва да поддава вече от тая сила и да се къса. Бе, типичен перитонит след агнешко със спанак. С други думи – пробив.

Образът се стори на Стъопа много подходящ – думата „перитонит“ отговаряше точно на онова, което очакваше да чуе за този номер.

„34“ се позабави доста, след безкрайни „Стиснати зъби“, „Кавги“ и „Войски“. Заветното число пак подлагаше верността на Стъопа на изпитание – и реши да го възнагради чак когато в нея не останаха никакви съмнения.

– Ууу, трийсет и четвърта! – избляе Простислав. – Глей, глей ква мощ бе! Яка! „Мощта на Великото“. Значи около тебе, грешния, са се събрали тъмните сили и ти викат: „У, педал!“ А ти им викаш: „Кой е педал бе? Вие сте педали! Сега ще ви науча аз вас, сега ще ви дам да разберете!“ И тъмните сили значи ти се надупват идеално, от първа до шеста позиция. Само че рогцата им трябва да ги кършиш внимателно, за да не се издъниш на третата черта, тя винаги е кризисна. Изобщо – разкош. Много благоприятно става – да де, то си е хубаво да ти става. Особено ако ти е като стърчишка, хе-хе...

Запознанството с „Книга на промените“ потресе Стъопа. Оказа се, че тайният смисъл на числата, чието знание той смяташе за своя привилегия, е бил много добре известен на древните китайци. Нещо повече – Стъопа, който беше изучил само три числа, нямаше какво да добави към описанието им в Книгата – а в нея имаше цели шейсет и четири!

Чувстваше се ужасно, все едно някой беше отворил широко всичките му тайни врати. Дори сънува, че стои гол пред цяла зяпаща тълпа. Скоро обаче настроението му се промени. Той разбра, че тайната все така си остава тайна. Заради предприетите мерки за сигурност беше убеден, че ФСБ все така не знае нищо. А съвпадението на онова, което му беше известно за числата „29“, „43“ и „34“, с това, което казваше за тях „Книгата на промените“, беше добър знак: той сам, без ничия помощ, беше успял да разшифрова част от тайното уравнение на Вселената.

Знанието му не беше шизофрения. Беше обективно, общодостъпно и подлежеше на проверка. Но това съвсем не означаваше, че е разжалвай до редови човек. Между него и всеки друг читател на „Книгата на промените“ имаше една разлика. Стъопа не само познаваше свойствата на числото „34“, но и беше в особени отношения с него още от дете. Именно това беше най-голямата му тайна.

100

Лунният рожден ден приближаваше и Стъопа се чудеше какво да прави. Спомни си думите на Бинта, че всичко ще зависи от това дали ще може да помогне на числото си и че ако успее да направи така, че слънчевото число да стане по-голямо от лунното, ще победи.

Бинга не беше казала нито дума за това как да го постигне. Беше казала само, че той трябва да се грижи за числото, все едно е порасла в пустинята роза. Именно тези думи накараха Стъопа да се замисли за

Мюс – защото в известен смисъл точно тя беше розата, порасла в пустинята на живота му. Ако трябваше да се грижи за слънчевото число като за нея, това означаваше само едно...

Когато за пръв път реши да извърши магическия си ритуал с нейна помощ (по-точно с помощта на тялото ѝ), Мюс не обърна внимание. Когато влезе във връзка с числото „34“ втори път, Мюс също не възрази, че я използват като медиум. Но когато Стъопа за трети път завря лакти в очарователната гънка под гръбначния ѝ стълб, тя не издържа:

– What the hell is this?¹⁴

– Защо, какво има? – невинно попита Стъопа.

– Ти си като Саддам Хюсеин. Cooperating on the procedure, but not on substance¹⁵. Защо всеки път се смъкваш на пода?

Стъопа най-малко от всичко на света искаше да ѝ обяснява – тогава щеше да се наложи да обясни абсолютно всичко, а това не влизаше в плановете му.

– Пикачу си играе – каза той доста сухо.

– Това го разбирам. – Мюс го гледаше с огромните си очи, които, както му се струваше понякога, светеха в тъмното. – Не разбирам *на какво* си играе Пикачу.

– На Пикачу.

– Че Пикачу такъв ли е? – недоверчиво попита Мюс.

– Да – отговори с достойнство Стъопа. – Точно такъв. Стъопа излезе от положението толкова елегантно, защото знаеше, че и самата Мюс има някои чудатости от интимен характер, свързани с числото „66“, за които не му беше казала нищо. Като проследи връзката между зодиакалния знак на рака и числото „69“ например, той се сети защо някои пози са непривлекателни за партньорката му и защо всеки опит да насочи нещата към тях я дразнят. Разбирането на тайните пружини на чуждото либидо му даваше усещането за всемогъщество. Но Стъопа дълго не може да разбере защо Мюс всеки път настоява да лягат с крака към прозореца.

Нещата му се изясниха, след като тайно отиде на консултация с един скъп аналитик (Стъопа уважаваше психоанализата, смяташе я за нещо като пазарна икономика на душата). Аналитикът приемаше, седнал на велотренажор, и приличаше на стар мъдър козел, който от мило-сърдие казва на хората само част от страшната истина. Оказа се, че

14. Какво правиш, по дяволите – Б.р.изд.

15. Сътрудничиш по процедурни въпроси, но не и по същество – Б.р.изд.

всичко е просто – посоката, от която идваше светлината, се транслираше в подсъзнанието на Мюс като „горе“. За да се осъзнае като част от числото „66“, а не „99“, на нея ѝ беше нужно към източника на светлината да са обърнати тъкмо краката ѝ. Пак с това се обясняваше, както Стъопа се сети вече и сам, и любовта ѝ към едно модерно развлечение – скачането от специална кула с гумено въже, вързано за краката (самият той така и не се осмели да опита, въпреки че Мюс безброй пъти го уговаряше да скочи – в този спорт за него имаше нещо ужасно, отнасящо се еднакво и към секса, и към смъртта).

Поради всичките тези причини Стъопа пристъпи към плана Маршал за числото „34“ убеден в моралното си право на това тайнство. Беше планирал общо тридесет и четири сеанса на енергетична връзка. След краткото му, но самоуверено обяснение Мюс започна да се отнася към ставащото търпеливо и вече не проявяваше никакви признаци на раздразнение, все едно всички Пикачу в живота ѝ на някакъв етап на отншенията започваха да правят същото.

– Пикачу ме проверява – шепнеше тя. – Глупав Пикачу!

Понякога правеше опити да участва в мистерията на Стъопа – посягаше назад, хващаше единия опрян в задника ѝ лакът и почваше да го гали успокояващо, все едно помагаше на тръпнещия Стъопа да се отпусне и да дойде на себе си. На него тези опити не му харесваха. Докосването на Мюс му беше приятно, но го беше страх, че това може да наруши връзката със сакралното число. Кой знае защо, си спомняше историята за Самсон, който изгубил силата си, след като Далила му обръснала главата, и макар че в случая не се наблюдаваше нищо като бръснене на глава, му беше невъзможно да не изпитва опасения. Все пак залогът беше твърде голям.

Един път, след като го изчака да свърши ритуала (трийсет и първия), Мюс попита:

– Защо Пикачу прави така? Не иска деца ли? Стъопа нададе нещо средно между утвърдително мучене и отрицателно пшкане.

– Не се плаши – продължи Мюс, – аз ще имам грижата за това. Винаги ли ще правим така? Хайде поне веднъж да го направим както преди, Пикачу...

Стъопа просто нямаше как да откаже.

– Добре – изръмжа той. – Обаче не днес. Уморен съм. Но следващият път все пак дойде.

Мюс помнеше – пръстите ѝ се впиха в него в момента, когато той вече се готвеше да се прекатури от нея и да клекне на пода. Мюс обаче

не го пускаше. Той можеше да се освободи със сила, разбира се. Но тя беше като щастие, като пролетна нощ, като сън за най-важното... И Стъопа се примири, реши, че от един път няма да стане нищо страшно. Затвори очи и се притисна към нея, и забрави за всичко на света. Мюс стисна ръката му и той изведнъж осъзна, че виси в спрялата секунда, точно в центъра на която имаше мъничка капчица вечност.

И видя своето „34“ – беше яркобяло и плуваше в пространството, заобиколено отвсякъде от огромно червено „66“, също като Луната, гледана от космоса на фона на Земята. Стъопа събра двете числа и за пръв път разбра, че правят точно сто.

Беше като взрив буквално пред очите му. Безкрайните смиели, скрити в числото „100“, се разкриха, все едно Стъопа бе придобил няколко съзнания, които можеха да ги възприемат едновременно. „Сто“ се състоеше от битие и небитие, представени чрез нулата и единицата. И пак тези цифри намекваха за ролите, изпълнявани от Стъопа и Мюс в този миг на сцената на великия театър на живота. А втората нула беше вратата, през която бяха излезли на сцената, за да изиграят ролята си. И през същата врата трябваше да си излязат, та пак да станат нищо, да се разтворят в окръжността, съединяваща битието с небитието. Но това нямаше да стане скоро, а засега двете нули ги гледаха, все едно бяха очите на вечността, и все едно тази вечност имаше личност и воля, представени от единицата, обединяваща цялото многообразие на съществуващото в едно цяло, цяло, което сега беше съвсем близо и беше готово да им даде нов живот. Както винаги, то дойде, откликнало на зова на стенещото двуглаво животно – едно от най-невероятните същества, които населяваха същата тази вечност... Стъопа се уплаши и се опита да се отвърне от онова, което, както му се струваше, нямаше право да знае. Но страхът беше излишен: безкрайността изчезна, разтвори се в самата себе си и до него остана само бързо дишащата Мюс. Щом дойде на себе си, тя лекичко го хапна по устната и прошепна:

– Пикачу...

На Стъопа му беше хубаво и тъжно. Хубаво, защото отдавна не беше изпитвал нищо такова. Тъжно, защото разбираше, че във вълшебния взрив е изгоряла цялата натрупана досега енергия. Работата по плана Маршал трябваше да започне отначало.

3

След като мина на пръчици, Стъопа понякога си мислеше, че проблемът може да се реши и по друг начин – да си купи вилици с три зъба. Беше виждал такива в сладкарниците – носеха му ги с пастите. Едното зъбче беше по-широко от другите две и приличаше на мъничък нож, с който можеше да си нарежеш пастичката. Теоретично атаката на числото „43“ можеше да се отблъсне и с такава вилица. Възникваха обаче много други въпроси.

Първо, в ресторантите и като е на гости щеше да му се наложи да използва обикновени вилици: един banker с копринена китайска дрешка, пък и да си носи пръчици за хранене, е нещо очарователно, човек, който не се влияе от парите, но banker, който си носи вилниците, вече е параноик. Второ, този подход си беше чиста капитулация: все едно че признаваше победата на числото „43“ и покорно се съгласяваше с всички наложени му условия. Вариантът с пръчиците беше по-добър – не само решаваше проблема, но и даваше свобода за маневриране. Да не говорим, че именно с пръчиците в живота на Стъопа бяха влезли Изтокът и Простислав.

Мюс изживяваше дружбата на Стъопа и Простислав много болезнено. Усещаше, че във вселената на Стъопа се е появил друг духовен авторитет, и ревнуваше, макар че за нищо на света нямаше да го признае.

– Колко пъти трябва да ти повтарям – казваше тя, – целият този Far Eastern crap does not work in the Occident¹⁶. Това е опит да се избяга от реалните проблеми, пред които ни поставя животът...

Стъопа отвори речника да види като какво ли значи този термин. В речника пишеше, че латинската дума „occident“ (от глагола „occidere“) се превежда като „слизащ; залязващ“. Може би тази рядка дума беше дипломатически ход от страна на Мюс, разписка, че е готова временно да признае условната принадлежност на Русия към Запада в замяна на обещанието на Стъопа да не заминава прекалено далече в Далечния изток. Но времената, когато руснакът се купуваше с миризмата на чийзбургер с изтекъл срок на годност, бяха отминали. Вълшебният призрак на Китай мамеше с червено-жълтите си светлини. Хората, с които Стъопа общуваше при Простислав, пораждаха у него огромен интерес и той не мислеше да се отказва от връзките си с тях само защото Мюс не ги харесва.

16. Тази далекоилюзна тъпотия не върши работа на Запад – Б.р.изд.

Вярно, не всичко с Изтока беше толкова наред, колкото му се искаше. Един ден Стъопа отиде при Простислав рано сутринта и попадна на брифинга, който приятелят му провеждаше с няколко тайнствени цивилни блондина – приличаха на капитан Лебедкин. Простислав държеше вдъхновен монолог за Евразия и току поглеждаше в една книга, на чиято корица пишеше: „Three who made a revolution“¹⁷. Но дори думите, които изричаше, да бяха чужди, чувството, което звучеше в гласа му, беше лично и искрено:

– Във великата Евразийска равнина почти няма пречки за студа, вятъра и сушата, за маршируващите армии и мигриращите орди. Навремето тук са се простирали огромните азиатски държави – Иранската и Монголската... Когато времето им минава, мястото им е заето от Московия, която се разширява няколко столетия, докато не става най-огромната империя на света. Също като прилив, тя напредва през горите и безкрайните степи, заселени нарядко от изостанали номади. Когато среща съпротива, спира, както прави и приливът, за да събере сили, и после продължава неспирното си настъпление...

Стъопа си помисли, че метафората с нещо напомня на историята на ваучерната приватизация.

– Чак с най-далечните си граници това плато стига до планински бариери – продължаваше Простислав, – заснежените върхове на Кавказ, Памир, Алтай, Саяните и така нататък, които формират естествената граница на Китай. Нима може един народ, чийто хоризонт е така безграничен като Евразийската равнина, да не е велик и да не мечтае за величие?

Простислав остави книгата на масата и отпи глътка чай. После се обърна към дъската, взе тебешира и мълчаливо почна да рисува някакви йероглифи (или наистина знаеше китайски, или много талантиливо се правеше, че знае). На Стъопа му стана приятно – за пръв път от много време някой си спомняше за величието на руския народ. Но това чувство оцеля съвсем за малко.

– На съвременните китайски карти – почна Простислав и посочи знаците на дъската – граничещите с Поднебесната територии на Сибир и Далечния изток, а също така и Русия като цяло, се обозначават с три йероглифа:

– „двайсет“,

– „потя се; запъхтявам се“,

17. Тримата, които вдигнаха революция – Б.р.изд.

– „крадец, мошеник, нечестен търговец“. Същите три йероглифа служат за описване на съществуващия в Русия политически строй. В съвременния китайски руското правителство се обозначава с четири йероглифа:

- „временен; преминаващ“, – „началник“,
- „тръба; нефтопровод“,
- „север“. В момента в Китай чакат мига, когато временната администрация на северната тръба ще намали броя на населението на граничните територии на петдесет милиона души, след което великото учение за пътя на Дао мощно ще нахлуе в безкрайните простори на Евразия...

Думите на Простислав породиха у Стъопа сложни чувства. Колкото до същността на нещата, всичко си беше нормално: числата „двайсет“ и „петдесет“ не съдържаха заплаха, макар и да не обещаваха нищо хубаво. При подробен анализ правеше впечатление, че „петдесет“ е отделено от „четирийсет и три“ със седмица, но не беше ясно какво предсказва това – дали непробиваема защита срещу злото, или напротив, късо съединение. По-добре беше да не налучква.

Проблемите не бяха по същество, а в частностите. Известна странност се наблюдаваше в това, че Простислав разсъждаваше за „временната администрация на северната тръба“ в лекция, изнасяна на хора от персонала на тази временна администрация. Ситуацията ставаше още по-странна и защото самият той също се водеше към това ведомство. Но пък Стъопа отдавна подозираше, че тъкмо в подобни парадокси е солта на руския живот.

Не изпитваше праведен гняв заради намаляването на населението, понеже знаеше, че за това не е виновна временната администрация на северната тръба. В целия свят белите консуматори-християни спираха да раждат деца, за да си вдигнат жизненото равнище. При това от жизненото равнище не зависеше нищо, всичко зависеше от натрапчивото желание да го вдигнеш. „Ей така, на, Бог преобладава народите“ – шегуваше се по този повод един от познатите на Стъопа: беше измислил дори специален термин за определяне на процеса – „залезът на консуматорите“. Но пък дори да залазваме, мислеше си Стъопа, поне да е в добро общество. Макар че пак не му беше съвсем ясно какво му е толкова доброто. С две думи, темата беше сложна.

В ГКЧП Стъопа срещаше най-различни посетители. Един път, докато чакаше Простислав, се запrikaзва с трима младежи, облечени със същите китайски куртки като неговата-този детайл веднага го

предразположи. А очите на младежите – пламтяха с неземеен огън – го накараха да ги приеме за високодуховни хора.

„Сигурно са някакви мистици“ – помисли си.

Двама от високодуховните мистици бяха художници оформители, а третият – ландшафтен дизайнер. За да каже нещо мило, Стъопа вежливо отбеляза, че за човек с такава професия в огромните руски простори сигурно има безкрайно много работа. Ландшафтният дизайнер обаче, кой знае защо, се намуси. Иначе запознанството беше много приятно – дори си размениха визитните картички.

– А, ония ли? – каза Простислав, когато Стъопа го попита за тях. – Много сериозни пичове...

И добави някаква дума – нещо като „амитафминци“.

Стъопа не беше чувал или чел този термин, но веднага се сети какво означава. Беше чувал от гостите на Простислав за буда Амида, владетеля на мистичната Западна земя, където праведниците се възраждат, та с един кратичък марш-наскок да стигнат до окончателната нирвана. За да могат да се родят в Западната земя, японците повтаряха заклинанието „Нама Амиа Буцу“, което означаваше „Виждам буда Амида“. Китайците пък събираха всичко това в една дума – „Амиафо“. Загадъчните „амитафминци“ очевидно бяха праведници, поели към Чистата земя – а това, че беше успял да го разбере сам, само по блясъка на очите им, го изпълни със самоуважение и потвърди, че и самият той не е последният, поел по пътя на духа (беше почнал да се досеща за това след запознанството си с Простислав).

Малко след тази среща прочете в едно списание статия за каменна дзен градина. Статията беше кратичка – че имало такива градини, обикновено към манастирите, и че помагали на съзнанието да се успокои. Стъопа си помисли, че може да си направи нещо такова на вилата – на мястото на тенис корта например, нали никой не го използваше, откакто Елцин вече не беше на мода. Освен това много щеше да се връзва с пръчиците и с общата източна ориентация. Та той си спомни за ландшафтния дизайнер, поел към Западната земя през вихрите на сансарата, и реши да му се обади.

– Дзен градина? – енергично повтори ландшафтният дизайнер. – Бива. Ще стане. Обаче струва скъпо...

Стъопа реши да не се цигани. Тъкмо заминаваше на един финансово-икономически форум, слят с десетдневно пътуване по море – и ландшафтният дизайнер и приятелите му получиха картбланш.

Мюс остана в банката и прекарваше част от времето си там, а

другата – на вилата, да наблюдава как върви работата. Обади му се, за да сподели съмненията си. Не обсъждаше какво точно строят докараните от младежите работници – явно смяташе, че не е компетентна в областта на изкуството. Подозренията ѝ бяха породени от друго.

– Много са странни – каза тя. – Съвсем бледи, по цяла нощ не спят. Очите им изцъклени и ченетата им треперят, все едно непрекъснато дъвчат нещо или си бърборят самички...

„Ревнува, как иначе? – помисли си Стъопа. – Каквото и да разправят, жените са си жени“.

– Ех, Мюся – въздъхна той, загледан в червената ивица на залеза зад кърмата. – Де и ние с теб да можехме да си бърборим така. Да се бяхме родили в блажения Запад.

– Аз съм си родена на Запад – с достойнство отговори Мюс.

– Не този Запад – каза Стъопа и продължи с чутото от Простислав: – Там, където си се родила ти, се възплътяват убитите от хората животни, предимно бикове, свине и риби, та като компенсация известно време да гледат филмите на Дженифър Лопес, да слушат вокално-инструменталните ансамбли „Мадона“ и „Еминем“ и да мислят как да си платят вноските за жилището. Това е като отпуска. А после пак се налага безброй и безброй пъти да се раждат като животни. Е, после пак може да изплуват отгоре – да чуят какво ще има тогава вместо Еминем и Джей Ло. И така до безкрай. Това се нарича сансара, от мен да го знаеш. А има и истински Запад – чистата земя на буда Амида, където... където... Бе това не може да се опише с думи. Та тези момчета, които сега работят вкъщи, искат в следващия си живот да се родят точно там. И затова бърборят. Разбра ли?

– Разбрах – каза Мюс. – Значи при нас се раждат свине и волове. А у вас в Русия какви се раждат?

– У нас ли? – Стъопа напрегна паметта си докрай, за да си спомни какво се говореше за това при Простислав. – У нас се раждат победени богове. Небесни герои, извършили военни престъпления. Асури, чиято ярост не могат да поберат дори небесата...

По палубата покрай него мина боса мутра с бял костюм и със стратегическа верижка тип „голда меир“ на врата. Имаше миниатюрна глава, вежди като на неандерталец и сипаничаво лице на монголски палач. Обясняваше тихо нещо на преводача с костюм на райе с жилетка, който ситнеше до него и превеждаше чутото в притиснатия до сивата си буза телефон:

– Absolutely! The fact that he ain't no pig no more is exactly the shit

that pisses everybody here the fuck off.¹⁸

Мутрата погледна Стьопа, кимна му като на стар познат и се ухили широко.

„Някой клиент ли е? – загрижено помисли Стьопа. – Не си спомням такъв“.

– Останалото ще ти го разкажа после – каза той в слушалката, доволно, че толкова сполучливо и красиво приключва сложната тема – ценеше не само мнението на Мюс за себе си, но и миниатюрния плацдарм на духовна независимост, отвоюван от нея с толкова много усилия. – Просто прави всичко, което ти кажат момчетата, Мюся.

– Питат каква каменна градина да направят – с лингам ли?

– А?

– Казаха, че имало два вида дзен градини – със свещения лингам на победата и без него.

– Знам го това – изсумтя Стьопа.

– С лингам е петнайсет бона по-скъпо. Искат да им кажеш, понеже трябва да ги калкулират.

– С лингам, разбира се – каза Стьопа. – Време е вече да се научиш и сама да решаваш такива въпроси. Хайде чао.

Когато се прибра, Стьопа имаше много работа и прекара първите няколко дни в Москва. Сумата в сметката, която Мюс му сложи на бюрото, го накара да вдигне вежди, но той не каза нищо. До сметката се появи и продълговата кутия, покрита с жълта коприна – в такива, само че по-мънички, при Простислав продаваха комплекти за чай.

– Какво е това? – попита Стьопа.

– Свещеният лингам на победата – отговори Мюс. – Той е отделно.

– Ясно.

Изчака Мюс да излезе от кабинета и отвори кутията. Вътре, в специални легълца, имаше три изкуствени члена – син, червен и зелен. Бяха спазени всички анатомични подробности – с точност, която стигаше до безсрамие. И бяха покрити с дребнички знаци – може би санскрит или пък тибетско писмо. Стьопа извади единия. В неработния му край имаше кръгла дупка – приличаше на дуло.

„Може да се пъкне молив – механично помисли Стьопа. – Целият, та тоя хуй да не си мисли, че е най-големият кур... Бе те подиграват ли се с мен? Или аз не загревам нещо?“

Сложи члена в кутията, огледа цялата композиция още веднъж и

18. Именно. Точно това, че вече не е кука, сговнява всички – Б.р.изд.

забеляза в ъглите четири еднакви медни кръгчета с изображението на китайския символ „Ин/Ян“ (Стъпа си имаше свой „Ин/Ян“, цифров – „343/434“). Три лингама, четири кръгчета... Олекна му.

В края на краищата, казваше един от посетителите на Простислав, в този свят всеки цял живот общува само с небето, а околните са само вестители в това общуване. Стъпа ясно виждаше пред себе си числото „34“. Можеха ли последователите на буда Амида да му пратят по-добър знак? Едва ли. Все пак за всеки случай реши да се обади на Простислав.

– Простислав, значи донесоха ми лингама на победата и...

– А, лингам ли? И какво?

Стъпа се поколеба. Не знаеше откъде да започне.

– Къде да го пазя?

– Където ти подсказе душата. Да не е много студено, но и да не е много топло. Да не е много влажно и такова... как беше... да не е много сухо.

– А за какво служи все пак?

Простислав помълча, после отговори с въпрос:

– А ти за какво мислиш, че служи? Стъпа напрегна душевните си сили.

– Ами трябва да е нещо като... Като магически жезъл, нали така? Или ключ? Щом е отделно...

– Ей, позна бе – малко позачудено отговори Простислав. – Израстваш, израстваш, Стъпа. Скоро аз ще трябва да се уча от теб...

– А защо са три?

– Три ли? Ами как иначе? Ти като си слагаш нова врата, колко ключа ти дават? Един е малко, десет вече са много, нали? Ама защо питаш мене? С тая твоя интуиция...

Както обикновено, разговорът с Простислав заздравя увереността на Стъпа. Щом свърши с работата, той отиде на вилата; предчувстваше, че го очаква нещо много необичайно. И предчувствието му не го излъга.

Кортът се беше превърнал в пързалка. Поне така можеше да си помисли човек заради заоблената ограда и мъничката вратичка. Оградата беше украсена с безброй надписи и най-различни рисунки, все едно улични графити едни върху други – и за по-голям ефект няколко флуоресцираха в лимонено и портокалово (особено биеше на очи оранжевият зигзаг „ДаВиГадовете!“, който веднага отекна чак до дъното на душата му).

Приликата с пързалка свършваше с формата на оградата. Вместо

лед имаше трева – ленти японски чимове, които ту се застъпваха, ту се разминаваха. Ако не знаеше колко скъпо струва тази дълбоко обмислена небрежност, Стъопа сигурно щеше да реши, че тук са работили подпийнали бригадири ден преди бригадата да свърши. Но понеже това беше дзен каменна градина, той разбираше, че трябва да се отнася към привидните пропуски така, както към написаното с четчица, на която й свършва тушът – нали никой не би приел това за недостатък при анализа на калиграфията, въпреки че без съмнение би било мърлячество, ако боядисваш ограда.

В ограденото пространство нямаше нито един камък. Но Стъопа нямаше въпроси по този въпрос – по-точно имаше, но изчезнаха, щом се появи вероятният отговор: че дзен каменна градина с камъни не е дзен каменна градина. По този повод можеше да не се обажда на Простислав и другите просветени, а да се обслужи и самичък.

Вместо камъни го очакваше друго. В центъра на ограденото пространство стърчаха три пластмасови палми. Бяха закопани в чимовете на няколко крачки една от друга и рязко се очертаваха на фона на бледото московско небе. Бяха три, а парчетата небе, нарязани от правите им стъбла – четири: две между тях и две отстрани. И това неочаквано „34“ така приветливо разкриваше пред Стъопа познатата си, но отново нова същност, че всичките му съмнения изчезнаха. Очите му се напълниха със сълзи, той събра ръце пред гърдите си, вдигна очи към небето и тихичко прошепна:

– Амиафо! Амиафо! Амиафо! И след кратка пауза бързо добави:

– Амиафо! Амиафо! Амиафо!

34

За Стъопа англофилията беше почтено и дори в известен смисъл патриотично културно занимание – тя един вид като че ли го свързваше с Набокови от петербургския период: те весело се плацикаха в надувните си гумени вани в гранитния си дом на Морска и обсъждаха на оксфордски диалект връзката между ерекцията при юношите и смъртта на граф Толстой. Освен това Стъопа много обичаше английския: неговите идиоми бяха доказателство за извисен и весел ум, макар че у англичаните този ум се срещаше много рядко – освен в самата идиоматика на езика в момента, когато я използваха.

Англофилията му свърши просто и бързо. Един ден Стъопа реши да

си изясни какво вълнува народа на мечтите му, взе един брой на най-популярния британски вестник „The Sun“ и го прочете с речник от първия до последния ред (ако не беше мистичното съвпадение с името на банката му, едва ли щеше да е способен на този подвиг). И когато дочете последната страница, разбра, че вече не е англофил.

Нещо повече. Той имаше чувството, че току-що са го заразили с луда крава чрез анално изнасилване, но веднага са го излекували, като са му изсмукали с вакуумна сонда всичките мозъчни клетки, поразени от страшния вирус. Но не стана и англофоб – това би означавало висока степен на емоционално участие, а такова вече изобщо нямаше. Всичко беше пределно скучно и пределно ясно и *на отечеството раменете белоснежни* му се струваха много по-привлекателни, отколкото допреди час (Стьопа впрочем знаеше, че това чувство обикновено трае до първото докосване до тях). Отношението му към Мюс, разбира се, не пострада – по това време той вече я обичаше сериозно. Неочаквано обаче зашегната се оказа друга фундаментална константа – Стьопа за пръв път изпита желание да преименува „Санбанк“.

Но реши първо да сподели откритието си с Мюс.

– А, „The Sun“ – каза тя. – Че него никой в Англия не го чете.

– Как така? – попита Стьопа. – Как да не го чете никой, след като е най-популярният вестник?

Мюс го погледна с надменна гордост и каза:

– To understand this you have to be British.¹⁹

И все пак у британците имаше нещо, което внушаваше уважение. Това не можеше да им се отрече. След изчитането на „The Sun“ обаче с англофилията беше свършено веднъж завинаги. Оттогава от време на време Стьопа прашаше куриера до центъра на Москва, където можеше да се купи този вестник, и на шега го подпъхваше на Мюс. Тя се правеше, че не забелязва, но за секунда-две между веждите ѝ се появяваше мъничка бръчица и всеки път Стьопа се разтапяше от нежност.

Желанието да прекръсти „Санбанк“ остана. Изживеният шок отвори очите на Стьопа за това, че на практика между числото „34“ и името на банката няма никаква същностна връзка. И ако изобщо имаше връзка, тя беше изключително благодарение на това, че я беше създал сам. По същия начин би могъл да свърже „34“ и с името на киното, в което на седемнайсетия си рожден ден беше получил решаващото мистично откровение. Да, името определено можеше да е и по-добро.

19. За да го разбереш, трябва да си англичанин – Б.р.изд.

Това ставаше особено актуално в дните, когато трябваше спешно да зареди числото на силата със силата, чието число трябваше да е то. А откъде да я вземе, ако не от същото това число?

Много мисли по този въпрос и това даваше интересни странични резултати. Един път той проследи живота на идеята от началото до края. Беше поучително. Всичко беше като при хората: зачеване, раждане, мъчителна битка за съществуване и нелепа гибел.

Зачеването стана по време на едно пътуване до Канарските острови (банков симпозиум, в Москва пак го заместваше Мюс). Пътуването беше интересно, но и озаменувано с едно крайно неприятно произшествие.

Докато се развличаше в хотелския апартамент с една проститутка, повикана по телефона от вила „Cosmos“ (пак лъжи), Стьопа лениво гледаше телевизора и галеше изрусената до бяло коса в района на корема си. Даваха някакъв филм за инквизицията – беше на испански, но имаше и надписи на английски, което му позволяваше да разбира какво става. Няколко стражници с кираси влачеха нанякъде един монах капуцин и той се молеше:

– Take this cup away from me...

„Нека ме отмине тая чаша...“ – преведе механично Стьопа и внезапно откри удивително съпадение между филма и момента. Значи изкуството наистина отразяваше живота! Може би не чак толкова примитивно пряко, както си мислеха руските реалисти, но в крайна сметка все пак го отразяваше.

Изрусената труженица отразяваше много умело и чашата вече се очертаваше на хоризонта на събитията. Стьопа изпита онази разновидност на когнитивния дисонанс, която народът е отразил в поговорката „късай и хвърляй“ – това, което ставаше на леглото, се разминаваше с високата духовност на драмата на екрана. Той щракна дистанционното – и телевизорът му показва чашата, за която току-що си мислеше. Беше кристална, пълна с жълтеникава течност.

А в следващата секунда... в следващата секунда чашата се отмести и на мястото ѝ застана бутилка като за коняк с голямо „43“ на етикета. Стьопа така се дръпна, че партньорката му насмалко не падна на пода, което изложи здравето му на сериозен риск.

Даваха реклама на испанската напитка „Liqor 43“ – вече я беше виждал в тукашните барове и ресторанти и му разваляше настроението за по цяла вечер. Етикетът с проклетите цифри зае целия екран, после цялата стая, после цялата Вселена. „Liqor 43 – каза телевизорът високо.

– Nobody knows the night better!²⁰

Да му развалят такъв миг... Очите на Стъопа се наляха със сълзи, също както в онези далечни времена, когато изписаният с разноцветни седмици лист, пхнат под дюшека, не беше способен да го защити от най-страшното – да опикае чаршафите през нощта. Колкото повече приближаваше четирийсет и третият му рожден ден, толкова по-нагло се държеше числото „43“. В околния сумрак, маскиран като ясен слънчев ден, се оформяше нещо страшно, студено, насочило срещу него отровното си острие, и трябваше да действа преди това острие да се заби в мозъка му.

Трябваше да направи нещо. Но какво?

На другия ден, докато летеше над Гран Канария на наетата „Чесна“, Стъопа забеляза нещо, което му заприлича на огромни слънчеви батерии. Всъщност беше полиетиленово платно, което защитаваше растенията от слънцето, нещо като парници наопаки. Но Стъопа реши да не отвлеча вниманието на пилота с въпроси и го разбра чак след като кацнаха. Въображението му беше поразено от огромните слънчеви батерии.

„Слънцето грее всеки ден – мислеше си той, загледан в синия океан и белите чертички на вълните. – Но докато не сложиш батерия под лъчите му, няма електричество“.

Числото „34“ дори превъзхождаше слънцето, понеже светеше от идеалния си свят и денем, и нощем. За да може да използва мощта му изцяло, трябваше да измисли нещо като слънчева батерия, която да събира целебните му еманации. Такава батерия можеше да е например... например...

Бученето на самолетния мотор му пречеше да мисли. Единственият вариант, който отново и отново му идваше наум, беше ново име на банката. Но той помнеше колко е трудно да зашифрова в него числото „34“. Въздъхна, отмести очи от антипарниците, които мислеше за слънчеви батерии, и погледна жълтото петънце на далечен сърфист – помисли го за шамандура. Горедолу по-средата белееше следата на току-що завил катер – от тази височина приличаше на гръцката буква гама. В следващия миг мислите на Стъопа пак превключиха. Но зачатиято вече беше факт.

Заченатата на Канарските острови мисъл се роди в Русия. Стъопа пътуваше с колата си през мъгливата и депресивна Москва. Тихо свиреше радиото – гей звездата Борис Маросеев изпълняваше в неповторимия

20. Никои не познава нощта по-добре – Б.р.изд.

си стил песента „Лалугерът ми винаги е с мен“. От новините Стъопа знаеше, че с певица много сериозно се е заело младежкото движение „Ескадрони на живота“ и че го убеждават да отделя повече внимание на патриотичната тематика. По някаква незайна причина песента за лалугера очевидно попадеше в тази категория.

Замисли се защо въпреки нарочно-порочния имидж на изпълнителя и яростните оргиастични вопли, надавани от Борис след всеки куплет, в музиката има някаква възвишена тъга, от която ти става по-светло на душата. И след минутка разбра. Борис беше истински артист – в гласа му звучеше ту разрушилата всички прегради страст, ту потиснатият минор на разкаянието, ту шепотът на изкушението, и всичко това заедно незайно как пораждаше у слушателя чувството, че лалугерът, за който пее, е съвестта, ангелът господен, който кротко лети до рамото на лирическия герой и записва всичките му постъпки на небесната си видеолента. Сливането на порока и покаянието в едно невъзможно цяло правеше от песента шедевър.

Изведнъж по някаква неизвестна причина мислите на Стъопа се превключиха на половия живот на приматите. Той се спомни един интересен разказ на Мюс: че при шимпанзетата имало три вида самци – Алфа, Бета и Гама. Най-силните били Алфа. Бета били мъничко по-слаби, обаче съвсем мъничко, и затова непрекъснато се съревновавали с Алфа. А Гама били толкова по-слаби, че никога не се биели. В резултат се получаваше интересна картинка: докато Алфа и Бета се дърлели в храсталака, та да изяснят кой е по-силен, Гама оплодотворявали повечето самци в стадото.

Сърцето му подскочи. Той почувства, че в аквариума на рамото му е доплувала златната рибка – и може би дори с другарките си. Първите четири букви на гръцката азбука бяха „алфа“, „бета“, „гама“ и „делта“ – това го помнеше от лекциите и упражненията в института, където така означаваша неизвестните в уравненията.

„Гама-банк“! Ама разбира се! „Гама-банк“. Гръцката буква „гама“ даваше тройката, а думата „банк“ – четворката, понеже беше от четири букви. Е, с малко хитринка, разбира се, понеже тройката беше на един принцип, а четворката – на друг. Но пък числото „34“ без проблеми можеше да се представи от буквите „гама“ и „делта“. Не можеше да ги обедини в една дума, но пък можеха да се появят в необходимата последователност в рекламен слоган, който щеше да стане нещо като магическа мантра, завъртяна в мелницата на купения ефир. Да, това щеше да стане вълшебната радиостанция, способна да зареди числото на силата с

необходимата енергия.

И новото име, и PR концепцията се родиха в главата на Стъопа само за частица от секундата – в паузата между двата писъкостона на лирическият герой на Боря. А може би на лалугера му – не можеше да се каже точно поради многото електронни добавки.

„Гама-банк“ трябваше да се противопостави на „Алфа-банк“. Контрапозиционирането беше най-ефективно при всяка борба. И нямаше защо да се страхува, че ще го вземат за кученцето от баснята на Крилов, дето лаело по слона. Храбростта е най-силното оръжие. Защото някой да помни името на слона? Никои. Обаче всички знаят името на кученцето – Москва.

Числото „34“ можеше да се включи например така:

„Докато Алфа се мъчи да е по-силна от Бета, а Бета иска да стане по-силна от Алфа, Гама-банк ви дава вашата Делта!“

Или дори още по-агресивно:

„Алфа-банк е като танк,
звездолет е Гама-банк!“

Това вече беше съвсем добре, само че я нямаше „делтата“ Можеше да смени първия ред и да стане „е тромав танк“, и тогава щеше да е идеално, но пък и по законите на рекламата, и по житейските, не биваше да се заяжда, особено ако противникът е по-силен: все пак Стъопа разбираше, че Гама-самците не бива да се дърлят с Алфите без крайна необходимост. Накрая асоциативните връзки му изкараха още един мъртвец:

„*Банките не миришат*“.

Не му беше работа да пише слогани, Стъопа си го знаеше. Но му беше ясно, че професионалистите, дори она циничен специалист, който Мюс беше намерила да оформи рекламното табло на Рубльовско шосе, ще успеят да разположат правилно гамата и делтата по десетки различни начини.

Боря Маросеев най-после успя да направи с лалугера си всичко, което искаше, и се успокои. След кратък рекламен блок някакви анонимни италианци запяха за ада – поне така изглеждаше заради припева „бона сера, бона сера, сеньорита“. Потискащо.

– Я махни това радио – каза Стъопа на шофьора. – Дай „Bon Jovi“.

Често слушаше тази група – не защото обичаше музиката им, а по много по-сериозни причини. Шофьорът вкара компактдиска и с първите китарни акорди в аквариума на Стъопа се вмъкна мурената на съмнението. Думата „гама“ не се срещаше в бизнеса, това го знаеше. Но „делта“... Имаше, имаше нещо. С този термин, взет от математиката в

университета, още по времето на компютърната треска наричаха разликата между разходите и печалбата. За комсомолците от осемдесетте и деветдесетте „делта“ беше почти същото, което за него беше „34“. Нямаше начин някой от тях досега да не е използвал тази думичка.

Стъопа извади телефона и набра Мюс.

– Мюсюз, Пика съм. Разбери има ли в Русия банки, в чието име да влиза „делта“. И какви са им PR слоганите. И ми се обади веднага.

Мюс се обади след петнайсет минути. Делта-банките в Русия бяха двайсетина, а с тези, които бяха успели да изчезнат от лицето на едната шеста от земната суша, ставаха около четирийсет. Колкото до слоганите, Мюс помоли за още време – засега беше намерила само един, на въоръжение на московската „Делта-кредит“:

„Делта-кредит. Пълна гама на услугите“.

Делта, после гама. Четири и след него три. Да не говорим, че в словосъчетанието „Делта-кредит“ имаше още едно „43“: буквата „делта“ даваше четворка, а буквата „к“ – тройка, понеже имаше три ъгъла. Стъопа застана, все едно го бяха пронизали с харпун, и се отпусна на седалката. Шофьорът уплашено се обърна и наби спирачките.

– Няма нищо – каза едва чуто Стъопа. – Нищо ми няма. Ей сега ще се оправя.

Така става тя, помисли си, когато сърцето го отпусна. Докато Алфите и Бетите се бият в храсталака, а Гамите чукат всички самки в стадото, Делтите си въртят бизнеса на съседната полянка. И няма какво да направиш. Капитализъм.

Вечерта взе хапче за сън и сънува погребение. Стоеше до гроб, в който имаше розово пластмасово ковчегче. В него беше идеята, която го беше осенила през деня. Стъопа искаше да отвори ковчегчето, за да види на какво приличат мъртвите идеи, но не се осмеляваше, защото не беше сам на това тъжно място.

От другата страна на гроба клечеше пиян лалугер с ушанка, на която блестеше лъсната кокарда с буквата „алфа“. Лалугерът мърмореше нещо по мобилния си телефон, все едно се оправдаваше, и мигаше с червените си очички. На шията му се виждаха две големи виолетови смучки. За да не го обиди, Стъопа се преструваше, че го слуша – беше вдигнал до ухото гребенчето си. Но си мислеше за съвсем друго нещо – че няма да сменя името на банката си и че просто ще почне да се отнася към планетата, на която живее, малко по-лошо. Да, точно така.

На сутринта се събуди скапан и отмени и двете срещи за деня.

След няколко дни на бюрото му цъфна червена кожена папка със справката за „Делта-кредит“, която му бе изготвила Мюс. В папката имаше голяма цветна снимка и девет страници със ситни буквички. След всяка Стьопа имаше чувството, че са го фраснали в муцуната – при това всеки удар беше под различен ъгъл, та да не свиква.

Президентът на банката се казваше Георгий Вартоломеевич Сракандаев. Произхождаше от старообрядчески род, където от няколко века мъжете се кръщаваха само „Георгий“ и „Вартоломей“. Не трябваше да е индианец следотърсач, за да види в името „Георгий“ същото число, което със зловен кикот го гледаше от слогана „Делта-кредит. Пълна гама на услугите!“ Първа беше четвъртата буква от азбуката и в думата имаше три гласни. Някакви въпроси? Не. Но все едно че това не стигаше, първите букви на Георгий Вартоломеевич, „Г“ и „В“, също даваха „43“. И на всичкото отгоре Стьопа ясно долавяше във фамилното име „Сракандаев“ леко променения корен на руската дума за четирийсет – „сорок“, а пък, за да не останат никакви съмнения, името завършваше пак с третата буква от азбуката. Тройното зло – очевидно, нахално, тлъсто, самодоволно, убедено в безнаказаността си, изобщо не мислеше да се прикрива.

В справката се казваше, че приятелите и бизнес партньорите на Сракандаев го наричат Жора и че в светската хроника той фигурира само под това име.

ЖОРА СРАКАНДАЕВ... Стьопа дълго се вглежда в това странно словосъчетание; приличаше му на червей. Буквата „Ж“ напомняше за смукало с рогови зъби, „о“ беше зад тях, а „в“-то накрая приличаше на мек закръглен задник. Първата дума все едно ядеше; втората сереше; всички букви между първата и последната бяха храносмилателни органи. Словосъчетанието бавно се придвижваше вляво, към още неизяденото, а онова, което беше на реда вдясно от него, му приличаше на изхвърлени от организма екскременти... Но Стьопа разбираше, че това възприятие може да е обусловено от предубедеността му и че някой друг не би видял нищо подобно.

По времето, когато „Sun-bank“ беше още „Санбанк“, Сракандаевата „Делта“ се беше казвала „Мунспецбанк“. Щом прочете тази дума, гърдите го стегнаха и той изчака няколко секунди да му мине. По-нататък пишеше, че това е съкращение от „муниципален“ и няма никакво

отношение към английското „Moon“. Но пък и „Sun“ от неговия логотип навремето не означаваше слънце, а санитария. Наистина странна история: фирмата, започнала някога със същите форми на социална мимикрия като „Санбанк“, още от самото начало беше била абсолютен антипод на слънчевата му рожба. Това не можеше да е просто съвпадение, Стъопа го чувстваше.

Погледна следващата страница и изпита нов удар. Адресът на „Делта-кредит“ беше „Курска битка“ № 43. Още едно съвпадение? Стъопа се усмихна криво. Даже не просто улица „Курск“, а „Курска битка“.

Много добре си спомняше с каква мъка намери подходяща сграда с номер трийсет и четири за „Санбанк“ – провери всички улици от центъра до Садовое колцо, а после за подкупи отидоха толкова пари, че с тях спокойно можеше да се поддържа родното ракетостроене. Лунният му брат (Стъопа вече не съмняваше кой е този човек) беше извадил много по-голям късмет – боговете на злото му бяха дали не само № 43, а №43 на улица „Курска битка“. Стъопа не можеше да подкрепи догадката си с никакъв рационален аргумент, но беше сигурен, че Курската битка от 1943 година заема в личната митология на Сракандаев същото място, както и неговата, само че с обратен знак.

Нещо повече, „Делта“ беше също такава джобна банка, както и рожбата на Стъопа (е, може би малко по-голяма), и също по някакъв начин беше свързана с нефта и тръбата, само че обслужваше руско-немския консорциум „Айн Нене“, регистриран, за да се отърве от данъци, на територията на Ненецкия автономен окръг. За „Айн Нене“ имаше невероятно малко информация – всичко беше толкова скрито-по-крито, че също приличаше на семеен бизнес. Ако беше така, значи Сракандаев беше много, много сериозен враг.

Но Стъопа не мислеше да се предава без бой. Нали когато сключи договора с „Ойл Еве“, предполагаше, че работи за семеен бизнес (и затова, попаднеш ли в компания, където някой почваше да дрънка за Татьяна Дяченко или Роман Абрамович, ставаше и с гордо вдигната глава излизаше от помещението). Така че със Сракандаев бяха от една категория.

За Сракандаев беше известно и че през свободното си от работа за главния клиент време помага за безпроблемното източване на пари от страната – но пък взимаше огромен процент, почти шест. Освен това се приказваше, че през деветдесетте – наистина бурни години – бил уредил убийството на няколко души; но доказателства естествено нямаше.

В останалото бизнесът на Сракандаев беше организиран около същите силови линии като този на Стьопа. И в това нямаше нищо чудно: други в природата вече нямаше. А може би и никога не ги беше имало, а просто преди, в романтичното време на първоначалното натрупване, им се беше струвало, че има? Но това беше отвлечен и философски въпрос, а такива въпроси, знаеше Стьопа, нямаха отговор.

В областта на практиката също нямаше отговор, но по друга причина: там отдавна не изникваха никакви въпроси. Още от пръв поглед беше ясно, че схемите, които прилагаше „Делта-кредит“, по нищо не се различаваха от бизнес технологиите на „Санбанк“. И Стьопа, и Сракандаев бяха мънички живи винтчета в двигателя на непостижим за ума мерцедес – „Геландеваген“ с цвят „берьозка“ с три лампи, който беше дошъл на мястото на Гоголевата птица-тройка и също така неудържимо – ех! – се носеше в никъдето по засипаната със сняг равнина на историята.

Всеки от двамата си имаше свое уникално място на общонационалната икономическа синусоида, но функцията им беше една и съща – самата синусоида; и не можеше да бъде иначе, защото във всички други случаи за Стьопа и за Сракандаев там вече нямаше да има места. Чиста тригонометрия. В сряда беше ред на Стьопа да превежда, да тегли в наличност, да бута, да прибира и така нататък, а в четвъртък идваше редът на Сракандаев, и в тези минути всеки от тях беше може би най-важният човек за страната. Но като цяло разликата между двете банки се изчерпваше с това календарно изместване – в останалото те бяха икономически близнаци и дори ги пасеше, както се оказа, един и същ джедай – Лъоня Лебедкин.

Затова пък като хора Стьопа и Сракандаев се различаваха много. Поне така следваше от досието.

Сракандаев се водеше покровител на изящните изкуства и имаше много приятели сред московската бохема. Стьопа пък я презираше – според него бохемата съществуваше най-вече за да краси свободното време на скъпите адвокати.

Сракандаев колекционираше картини на съвременни художници. За Стьопа всичките те бяха капуту на духа, при това на нечистия дух.

Сракандаев прекарваше нощите си в елитни нощни клубове. Стьопа не стъпваше в тях.

Сракандаев караше „Астън-Мартин“ (модел „Vanquish 12“ като на Джеймс Бонд, само че Бонд си нямаше лампа, а Сракандаев имаше). Стьопа предпочиташе солидно-патриотичния „Русич V700“, направен

на базата на класическия „Геландеваген“ (моделът му беше един от първите на щутгартското бюро по вкарване на „Брабуси“ за руски клиенти и той страшно се гордееше с него, макар и да беше купил колата вече употребявана).

Сракандаев обичаше да кара сам. Стъопа, който не понасяше да се ди зад волана, си имаше шофьор.

С две думи, разликата между тях беше като между числата „34“ и „43“ – цялата възможна плюс още мъничко.

В справката се привеждаха два странни факта с позоваване на „конфиденциални източници“. Първо, работният кабинет на Сракандаев в „Делта-кредит“ беше тапициран с корк за звукоизолация. Не ставаше ясно защо. Второ, в бохемските кръгове наричаха Сракандаев Магаренцето Седем цента. Мюс не беше могла да разбере защо са му лепнали този прякор.

Стъопа се взря в снимката за десети път. От нея го гледаше глуповато-добродушно лице с червеникави мустаци и леко дръпнати тесни хитри очи. Стъопа затвори папката и се обърна към прозореца.

„Магаренце – помисли си той. – Но защо магаре? Какво общо има магарето? Може би защото краката му са четири, а ушите плюс опашката дават тройка и получаваме съответно... Но защо първо краката? И защо да броя опашката с ушите, а не с краката? Тя нали е по-близо до краката. Загадки, само загадки. И какви са тия «седем цента»? Отначало сигурно също е сключил договор със седмицата. А после – четири плюс три? Вместо моите три плюс четири? Може. Вярно казват, че злото е просто огледално отражение на доброто. Но защо центове? Ах, ако знаех, само ако знаех...”

43

Офисът на „Делта-кредит“ се помещаваше в едно доста странно здание – полуразрушена черква, която очевидно не представляваше нито историческа, нито архитектурна ценност и патриаршията не беше предявила правата си. Архитектът я беше възстановил доста необичайно: в завършен вид сградата не приличаше на реставриран храм, а на странен хибрид – модернистична конструкция, вградена в укрепените с метални греди развалини. Една малка пирамида от графитно стъкло, вписана в руините, се четеше като буквата „целта“ – като цяло беше стилно, остроумно и съвсем лекичко светотатствено. Стъопа изпита

завист – собственият му офис, разположен в *солидна стара сграда*, в сравнение с този авангарден шик изглеждаше еснафски пошъл.

След като няколко пъти мина с колата покрай „Делта-кредит“, Стьопа реши да проникне във враждебната територия. И за пръв път през живота си се дегизира.

От години в гардероба му събираше прах една прошарена брада, купена на пияна глава в един лондонски театрален магазин заедно с тубичка специално лепило. С нея той заприлича на чеченски полеви командир. Помисли малко и нахлузи дебел ръчно плетен пуловер а ла Хемингуей, с което окончателно затвърди приликата си със сепаратист в търсенето на жанра.

Може би тъкмо по тази причина охраната го пусна, без да го разпитва. За всеки случай Стьопа си носеше проспекти на „Делта-кредит“ и кредитна анкета – в краен случай мислеше да се представи за пратеник на сибирски бизнесмени.

В приемната чакаха няколко души. Пред вратата на кабинета на Сракандаев седеше секретарка. Стьопа бързо седна на един фотьойл до външната врата, праметна крак върз крак и скри лицето си зад един поомачкан брой на „Коммерсант“ с голяма снимка на Березовски на първа страница.

Този камуфлаж не беше случайна импровизация. Стьопа знаеше, че в мозъка на всяка секретарка има област, близка по функции до определителя „свой – чужд“ в пунктовете на противовъздушната отбрана. Как точно работи този определител, нямаше представа, но знаеше как да го излъже. Това беше, така да се каже, фронтови опит – именно по този начин един луд, който знаеше точно къде е входът на Шамбала, цял ден се беше крил в собствената му приемна директно срещу бюрото на Мюс, която после изобщо не можеше да разбере откъде се беше взел при влизането на Стьопа.

– Ама все едно изскочи направо от въздуха – каза Мюс и разпери ръце. – Incredible²¹ Може пък наистина да знае къде е Шамбала, а?

Сега Стьопа държеше същия вестник, конфискуван от лудия от охраната (не знаеше кое точно пречи на вражеските радары – портретът на Березовски, името „Коммерсант“ или цялата икебана, така че реши да не рискува). Всичко стана точно както се надяваше: секретарката на Сракандаев вдигна очи към него, видя снимката на първа страница и веднага като че ли се замисли за нещо. Въпрос за целта на посещението

21. Невероятно – Б.р.изд.

не последва.

Стъопа оглеждаше приемната иззад вестника през миниатюрно японско монокулярче – и все едно обръщаше картите на някакъв адски пасианс. Всички сякаш бяха подредени. На стената имаше две картини – малка и голяма. И двете бяха на военна тема, според последната мода, но Стъопа бързо разбра какъв е истинският им смисъл.

Първата беше стара и изобразяваше отряд хусари, препуснал нанякъде през перести кълбета синкав пушек. В небето над хусарите висеше червен калиграфски надпис: „*На Семьон Коржавин за спомен от бойците на Четвърта гвардейска орденоносна наказателна бронетанкова дивизия*“. На пръв поглед в това нямаше нищо заплашително, но картината се казваше „Пробив“. Четирийсет и третата хексаграма от „Книгата на промените“ – коментарът беше излишен.

С голямата картина нещата бяха още по-лоши. Художникът беше някой си Лукас Саприкин – очевидно от приятелите бохеми на Сракандаев. И картината се казваше „Курската битка“. Дори само това беше достатъчно да вкисне Стъопа за цял ден. Но това, как точно Лукас Саприкин виждаше Курската битка, го докара почти до прединфарктно състояние. Картината изобразяваше розова „трийсет и четворка“ насред поле, из което обикаляха огромни тигри. На купола на танка клечеше гол човек с маска на Батман и сереше в отворения люк.

След този удар в слабините Стъопа вече дори не се учуди, когато видя, че самолетчето на масичката в ъгъла на приемната е модел на изстребителя „МиГ-29“. Това беше съвсем естествено – числото „29“ беше главният съюзник на четирийсет и три и къде трябваше да са отровните му изчадия, ако не в бърлогата на звяра? По-нататъшният оглед на помещението може би щеше да разкрие на Стъопа нови аналогии и смисли, но в този момент влезе почервенелият от студа навън Сракандаев.

Беше същият като на снимката – приличаше на хитър хомяк, който знае нещо, правещо го по-важен не само от лисицата, вълка и мечката, но и от голия Березовски с калкулатор в ръка.

– Мен ли чакате? – попита Сракандаев и отмести с пръст вестника на Стъопа.

Секретарката погледна изумено Стъопа, после – уплашено – шефа си, после пак Стъопа.

– Аз... – почна Стъопа, докато сгъваше вестника, – аз...

– Е, ще трябва да ме изчакате поне час. Имам малко работа... Зоя, направи чай на господина – каза Сракандаев и влезе в кабинета си. Стъопа успя да забележи колко дебела е касата на вратата.

– Извинете – почна секретарката и стана, – господин... въз...
Всъщност вие по какъв въпрос сте?

– По личен – отговори Стъопа и също стана и тръгна заднишком
към изхода. – Само за момент. Забравих си хюмнетката в колата... чан-
тичката де, ще ме прощавате.

Излезе, затвори вратата и със спокойно достойнство мина покрай
охраната, стъпи на тротоара и се понесе по него леко като насън.

10 000

Стъопа се възхищаваше на приетата в източната поезия форма хай-
ку. Пишеха се съвсем лесно – за триста долара Простислав го научи как
става. Не трябваше да се търсят рими, не се мъчиш с размера. Достатъч-
но беше да разбиеш спонтанно родилите се в сърцето ти думи на три ре-
да и да провериш дали случайно в тях не се среща думата „километър“. Ако се срещаше, трябваше да я смениш с „ли“. След това цяла минута
можеше да се чувстваш извисен духовно азиатец, което на Стъопа мно-
го му харесваше, въпреки че Мюс го гледеше накриво.

След като обмисли посещението си в „Делта-кредит“, той написа
следните редове:

Десет хиляди ли зад гърба.
Други птици пеят в нощта.
Лапите пак са крадливи.

Какви бяха тия други птици и колко бяха десет хиляди ли, Стъопа
не знаеше, понеже ги беше сложил само за красота. Но пък много добре
знаеше какви са тия крадливи лапи.

Да се опитва да оплеви бурените на числото „43“ беше безполезно,
беше го разбрал още в дните, когато разстрелваше панички и кутии с ке-
фир на вилата, а после беше уволнил белязаните от злото служители. Да
се натиква сам в бърлогата на Сракандаев беше още по-глупаво. Наглед
всичко това му беше ясно. А ето че насмалко да попадне в самозалож-
ения си капан. Изобщо не искаше да мисли какво щеше да стане, ако ох-
раната на Сракандаев го беше задържала за проверка на документите...

Правилният път водеше в диаметрално противоположна посока.
Какво всъщност правеше Сракандаев, като беше окачил в приемната си
картината „Курската битка“? В пълно съответствие с учението на Бинга,
той заздравяваше позициите на числото, на което служеше (след

посещението в офиса му Стьопа вече нямаше никакви съмнения в това). Той трябваше да направи същото.

Беше стигнал близо до правилното решение, когато му хрумна да се прекръсти на „Гама-банк“. Но всичко това свърши само с едно – от пустотата на главата му се изтърси Магаренцето Седем цента („Защо магаре? Защо? – за стотен път си помисли Стьопа и за стотен път си повтори: – Не се разсейвай!“). Несполуката с проекта „Гама-банк“ не означаваше, че е порочна самата идея. Тя можеше да се възплъти в действителността по много начини.

„34“ може и да не можеше да се скрие в името на финансовата му структура, но пък можеше тайно да го сложи например в името на някое телевизионно предаване. Такова решение беше много по-мощно от енергетична гледна точка – да пусне заветното число по екраните беше все едно да го изпише с огромни цифри на небето.

След внимателно преценяване на вариантите Стьопа измисли нещо такова, че дори сам приятно се изненада. И колкото повече мислеше за новата си находка, толкова повече ѝ се радваше. Трябваше обаче да бърза – времето не чакаше.

Напоследък Мюс му се цупеше и той се зарадва, че може да ѝ покаже колко много цени помощта ѝ.

– Мюсюз – каза ѝ, – пак съм заникъде без тебе. Пикачу има идея за ново телевизионно предаване. Помниш ли онзи човек, дето ни измисли текста за рекламния щит на Рубльовското шосе? Циничния специалист? Можеш ли да го намериш, писенце? Очертава се голяма поръчка. Апропо, дай ми и подробна информация за него – работата е такава, че човек трябва да знае с кого работи.

Циничният специалист дойде на другия ден. Стьопа се беше запознал със справката, изготвена от Мюс, и вече изпитваше към него някаква смесица от уважение и отвращение, но впечатлението от срещата надмина всичките му очаквания.

Специалистът се казваше Малюта – як намусен тип с рехава ленинска брадичка (не просто като на козел, а именно ленинска, още повече че Малюта беше рано оплешивял). Носеше гащи от защитен плат и червен потник с надпис в кавички:

„*Ghostmodenizm Rulez!*“

Още в първата минута на разговора Малюта поиска десет хиляди долара аванс.

Стъпа понечи да го изгони, но си спомни, че в съчиненото наскоро хайку го имаше същото това число, беше се взело неясно откъде. Можеше ли числата да му дават знак? Стъпа натисна копчето на селектора и каза на Мюс да подготви парите. А след това помоли Малюта да му покаже някои от работите си.

– Професията ми е такава – каза Малюта, – че не мога да покажа най-добрите си работи. Въпреки че всички са ги виждали. Всичко се прави строго конфиденциално. Така че в тази папчица съм донесъл най-вече експортни проекти. Е, и някои трепачи – просто да ви запозная със спектъра на възможните услуги...

Стъпа отвори папката и се задълбочи в съдържанието ѝ.

Имаше много неща, включително разработки на PR концепции за Наполеон Бонапарт, хан Бату и други кървави исторически фигури. Разделът „Персийски мотиви“ беше посветен на войнстващия ислям. В голямата си част беше на английски, тъй като бе предназначен, както каза Малюта, за богатите нефтени араби. На Стъпа специално му направиха впечатление два слогана за Ал Кайда:

„Al-Qaeda People who care“²²

и

„Al-Qaeda. Men in White“²³

Имаше и слоган за „Хамас“:

„Hamaz. All it takes is a gentle touch of a button!“²⁴

Отдолу беше написано с молив: „Откраднато CNN text“²⁴. Някои неща от персийските мотиви Стъпа просто не ги разбра – като например рекламата на уиски:

22. Ал-Кайда. Хората, на които не им е все едно – Б.р.изд.

23. Ал-Кайда. Хората в Бяло – Б.р.изд.

24. Хамас. Просто натисни копчето – Б.р.изд.

„No matter what your journey is, keep walking!
Johnny Walker Lyndh, Taliban USA
The Green Label“.

– И какво, купуват ли я? – попита той.

– В Саудитска Арабия е направо хит – отвърна Малюта. – Вярно, не знам какво я правят. Може да си я закачат по стените на харемите.

– В Саудитска Арабия? – Стъопа го изгледа недоверчиво. Малюта кимна и каза:

– Много реална клиентска база. Най-нормални хора, ние да иммахме повечко като тях. Направих им даже ългрейд на националното знаме. В оригинала е палма и под нея две сабички. А аз направих ескиз, в който вместо сабите има кръстосани box-cutters, а бе тия, дето режат с тях кашоните. Хем е съвременно, хем се запазва националният колорит...

– И какво казаха?

– А, не съм го показвал – отвърна Малюта. – Рано е още. След пет-шест годинки, като узрее обстановката, тогава ще говорим. Съвсем реален вариант прочем.

Отделно място в папката беше отделено на изцяло разработена концепция-трепач за политическа партия на едри латифундисти със заглавие „Имаме заедно“. Включваше моцартово-вдъхновен манифест на десет страници, назидателно обръщение към съгражданите, тезиси за работа със селската младеж и така нататък. Доколкото можеше да прецени Стъопа, всичко беше направено много професионално. Особено впечатляваше централната идеологема на движението – „Семейни ценности“. Отначало Стъопа дори не разбра. А когато разбра, кимна с уважение – това наистина струваше скъпо. И най-важното, такава хуманистична идеология щеше да е печеливша на международната арена, където никой нямаше да разбере за какви семейства става дума.

Концепцията включваше и визуални материали. Много силно впечатление му направи плакатът, на който озверял брадат чеченец, приличащ на младия Карл Маркс, посягаше с гадната си лапа-свастика към гърдата на майката-родина, която държеше на ръце младенец с пълни с византийска тъга очи. Зад гърба на майката-родина се виждаше селско-индустриален пейзаж с цвеклово-алуминиеви конотации. Един мустакат гренадир с кивер с двуглав орел забиваше в лапата на чеченеца синьо-

бяло-червен щик. Плакатът беше пресечен от тревожен кървав надпис:

„Долу ръцете от семейните ценности!“

Имаше и друг вариант, в който брадат чеченец с червено знаме, покрито със зелени писмена, и с граната в зъбите се опитваше да се покати на една блестяща нефтена кула, но лъчът на прожектора, насочван от храбри момци в трицветни трика, изтръгваше зловещата му фигура от тъмнината (този плакат не се понрави на Стьопа чак толкова – определено беше изкопиран от една от прочутите картини на тема „щурмът на Райхстага“).

Малюта беше разработил не само лозунгите на новото движение („Семейните ценности са Всичкото ни!“; със съкратен енергичен вариант „Всичкото ни!“), но и в общи линии беше набелязал какво заплашва света:

„Конкретната разработка на образа на врага ще се обмисли впоследствие. В настоящия момент се предлага само название-идентификатор: «Козлополити» (вариант – «Лолити и Козлополити»), което осигурява същата културна приемственост като представените визуални решения, ориентирани към генералната линия за активизиране на «дремещия» подсъзнателен психосъстав“.

На следващата страница Стьопа се натъкна на загадъчни ръкописни редове:

„Yahoo! Yahoo! Чукам яко!“

„Към папка «Либерални шествия»: банер «За Е. Бонер!»“

„Човекът е роден за щастие като птицата за полет! Чикън Макнъгетс“ (вариант – „Фуа гра“).

„Действай с нунт – stay tuned!“²⁵ (откраднато CNN news).

– Това пък какво е? – попита Стьопа и кимна към листа.

– Нищо особено – отвърна Малюта. – Ескизи. Докато чакаш

клиенти, какво ли не ти минава през ума.

Стъопа остана доволен от събеседването. С такъв човек можеше да се работи и без да си губиш времето в предисловия. Все пак, за да направи на Малюта впечатление с осведомеността си, той надникна в подготвената от Мюс справка и попита:

– Вярно ли е, че си работил със самия Татарски? Малюта се прекръсти и каза:

– Първият ми учител. На него дължа всичко най-лошо. Обаче аз лично отдавна се разкарах от политиката. И не съжалявам – парите може да са по-малко, обаче нямаш кошмари. Така че вече нямам нищо общо с тоя дърт пиардал.

Стъопа започна отдалече, понеже и на него самия не му беше съвсем ясно какво трябва да е замисленото предаване. Знаеше със сигурност само името му. Освен това след думите на Малюта за Татарски държеше да обясни още отначало, че проектът няма отношение към реалната политика.

Седна срещу Малюта на фотьойла, тапициран на разноцветни кръгчета (патернът беше общ за всички мебели в офиса: три черни петна, ползакриващи четири червени кръгчета – и така много пъти на всеки квадратен метър от тапицерията), и започна да му излага общите съобщения, от които следваше да се ръководи.

– Виждаш ли – почна Стъопа, – от доста отдавна страната ни произвежда много повече политика, отколкото е необходима за вътрешния пазар. А времето е такова, че не е ясно с какво да се занимават тези политици и изобщо за чий ни са. От друга страна, без политика също не може. То е като културата или футбола например – махаш ги и веднага ще се усети, че нещо липсва. И значи идеята е политиката постепенно да се измести в спортно-игровата плоскост, където да си бушува, без да пречи на никого. Разбираш ли ме?

– Ъхъ – отвърна Малюта и си записа нещо в бележника.

– Та значи трябва всички трудни въпроси, които тормозят днес руския ум, да се решават в лековат хумористичен стил, който да изчерпява класовия антагонизъм и да премахва международните търкания. За тази цел са необходими двама мултимедийни герои, които да поставят проблемите остро и да ги решават още по-остро. Задачата е в ума на телевизионния зрител да се прокара първата бразда и той да почне да мисли по нея, като я прави по-дълбока с всяка своя мисъл... Ясен ли съм?

– Естествено. А героите имат ли си имена?

Влезе Мюс – носеше дебел плик.

– Имат си – каза Стъпа, взе плика от Мюс и написа на него две думи с идеално подострения си молив (чешки „koh-i-noog“, единствените свестни моливи).

– Ето ги – каза той и подаде плика на Малюта. – Така ще се казва и предаването.

Малюта прочете написаното и изхъмка. После каза:

– Ясно. Може да стане. Но като цяло постмодернизъмът отдавна вече не е актуален.

– Какво е това постмодернизъм? – подозрително попита Стъпа.

– Когато правиш кукла на куклата. И при това и ти самият си кукла.

– Аха. И кое е актуално?

– Актуално е когато куклата прави пари.

Стъпа реши, че това е намек за него и за бизнеса му, и се ядоса.

– Виж сега какво ще ти кажа, Малюта. Според медицината педеругите биват три вида – пасивни, активни и актуални. Първите два вида са такива, защото природата им е такава, и никой не им връзва кусур. Обаче третият вид – това са такива педали, които са станали педали, понеже са прочели в списание „Птюч“, че в момента това е актуално. И те винаги ще са гадни. Разбра ли ме?

– Разбирам какво искате да кажете, Степан Аркадиевич – спокойно отговори Малюта. – Но според мен картинката е малко по-сложна. Има един още по-страшен вид педали, четвъртия. Неактуалните педераси. Това са онези педали, които обясняват кое било актуално и кое не в списание „Птюч“. Към тях се отнасят и постмодернистите. Което всъщност исках да ви кажа...

Стъпа разбра, че не може да тръгне с джобно ножче срещу тежка картчница, особено след като Мюс ги слушаше внимателно (нямаше съмнение, че ще запише всичко на някоя от перфокартите си). Освен това разбра, че Малюта не иска да го обиди, но че ако поиска, може да го направи като едното нищо.

– Добре де – каза той по-спокойно, – да доизясним нещата... Значи не ти е работа кое е актуално и кое не. Аз съм го определил. Виждам, че имаш талант. Твори, както той ти подсказе. Обаче кротуваш.

– В смисъл?

– Не казваш нищо на никого. Търговска тайна.

– И отляво, и отдясно, всичко значи ми е ясно – каза Малюта и го изгледа някак странно.

Точно след три часа се обади капитан Лебедкин и попита заплашително:

– Аз за какво ти спасих живота на тебе бе? Да си вреш носа в политиката ли?

– Ама аз... – почна Стъопа.

– Хайде не ми се насирай от страх, а? – весело каза капитанът. – Шегувам се. Всички одобриха идеята. И ние си мислехме за такова нещо, нали разбираш, но не можехме да го напипаме. Значи за проекта отговарям аз. И се сплотяваме още повече. Сериозно ти казвам, Стъоп, идеално си го измислил. Имаш благодарност пред строея.

– Служа на Съветския съюз – отговори Стъопа.

– Това да не съм го чул втори път – сериозно каза капитанът. – Аз може и да имам чувство за хумор, обаче колегите нямат. Ще решат, че намекваш за клетвата. И си свършен. Така че не се ебавай с честта на офицера, Стъоп. И няма да се караш на Малюта, че ни се обади, това е лична молба. Такава му е работата – няма как иначе.

– Разбрано – отговори Стъопа.

– Е, изненада ли се? – засмя се Лебедкин.

– Е, чак да съм се изненадал – отговори Стъопа. – Но все пак беше много бързо, капитане...

34

Малюта донесе проекта една седмица след срещата им. Стъопа го четеше на бюрото си, а Малюта седеше в донесения от счетоводството нисък фотьойл, в който всеки посетител изглеждаше глупав и дребен – Стъопа искаше да му отмъсти за изпитаното унижение.

На първата страница в папката – по дизайн приличаше на документ от иракски отчет за въоръженията – весело сияеха две думи:

Зюзя и Чубайка

Като видя тези две имена, Стъопа се усмихна доволно. „34“ сияеше в тях ясно и явно, без никакви там пресмятания, номера и уговорки със самия себе си. Руският език наистина беше могъщ – даваше възможност за ход, съчетаващ очевидната голота с абсолютната маскировка.

Малюта описваше героите така:

„Зюзя е с моряшка фланелка и каскет, с грубо-народно лице, разкритено от гримаса на надигащ се гняв; прилича на гумен манекен за бокс – тези манекени нарочно се правят с физиономии, които пораждават страх и естественото желание той да бъде преодолян.

Чубайка, който веднага привлича симпатиите на зрителите и особено на зрителките, е очарователно усмихнат хитрец, облечен в безупречен черен костюм и с папийонка“.

Малюта виждаше ролите им по следния начин:

„Пръв в кадър се появява Зюзя – той е нещо като канал на народното самосъзнание. Казва съвсем откровенно от какво им е писнало на всички, така че зрителят чак хлъзва. След хлъзването се появява Чубайка. Без да влиза в спор по същество, той прави беззлобно-ироничен коментар, който поражда в душата на зрителя смътното разбиране как трябва да мисли и да приказва, та все някога да се измъкне от зоната на гореспоменатото народно самосъзнание и да го приемат в редовете на малобройните, но отлично екипирани антинародни сили.“

Малюта не само беше успял да формулира онова, което и самият Стъопа си представяше наистина смътно, но и беше написал няколко примерни диалога, зад които вече се очертаваха контурите на бъдещото предаване. Тъй като това беше само проект, Малюта нямаше задръжки и беше включил вътрешния си Зюзя на пълна мощност. Беше истинска наслада да се наблюдава как вътрешният му Чубайка се надига от окопа и прави в тялото на бедния Зюзя поредната огромна дупка.

В текста Стъопа забеляза явен отглас от неотдавнашната дискусия за актуалността на постмодернизма.

„Не ми е ясно, Чубайка, защо либералната буржоазия се нарича либерална. Тя е носител на невероятно тоталитарна идеология. Всъщност като погледнеш, целият и либерализъм се състои в това, че на трудещите се им е позволено през свободното си време да се ебат един друг в гъза.“

На което Чубайка отговаряше:

„Ще ме прощавате, Зюзя, но това е огромна крачка напред в сравнение с режима, който определяше дори това като своя прерогатива.“

Понякога Зюзя надделяваше в спора:

„Главната задача на обработването на съзнанието ни, Чубайка, може да се формулира така: въпреки че ни се позволява да мислим само за пари, в съзнанието ни нито за миг на бива да възниква главният въпрос за тях.“

„Какъв главен въпрос, Зюзя?“

„Ето на, Чубайка, видяхте ли колко ефективно се обработва съзнанието ни?“

Впрочем Стъопа допускаше, че само така му се струва и че зрителите може да са на съвсем различно мнение. Във всеки случай си личеше отвсякъде, че Малюта е съвсем наясно с играта. Стъопа се убеди окончателно в това след един кратичък спор с него по повод на следния откъс:

„Руската власт, Чубайка, има две основни функции, които не са се променили от много-много години. Първата е да краде. Втората – да тъпче всичко възвисено и носещо светлина. Когато властта прекалено се увлече по първата функция, не и остава време да тъпче и идват така наречените «пролети» – бурният цъфтеж: на всички изкуства и на обществената мисъл...“

„Че защо тогава се борехте срещу краденето, Зюзя? Недейте ми се оплаква сега, че ви тъпчели.“

Стъопа погледна Малюта и каза раздразнено:

– Кво? Че кога комунигите са пречели да се краде? И на кого?

– Браво на мене – удовлетворено каза Малюта. – Работи.

– Кое работи бе, идиот с идиот?

– Концепцията. Поражда емоции.

И чак сега Стъопа се опомни, разбра всичко и продължи да чете. И с всеки ред изпитваше все по-голямо уважение към Малюта като към професионалист. Малюта от раз се справяше с проблеми, за чието съществуване Стъопа изобщо не беше подозирал, и с балетна грация прескачаше пропасти, които изобщо нямаха дъно.

Използваше интересна технология по отношение на гаднярските въпроси: на тях не трябваше да се отговаря – на телевизионните зрители трябваше да се втъпява, че никой няма да стане по-щастлив, ако се занимава с такива неща. А че всеки – на това се предлагаше да се наблегне – има право на щастие.

„Задачата на проекта – беше написал Малюта – не е телевизионният зритель да бъде убеден, че страната не се управлява от група мошеници (днес това е нереално по обективни причини). Задачата е чрез характерни и запомнящи се примери да се разясни каква физиономия трябва да направиш, когато чуеш разговори на тази тема“ („Божичко, Зюзя, стига вече с това черногледство... Ами погледнете, пролет е, птичките пеят. Нищо ли не ви радва в този живот?“).

Щом прочете този абзац, Стъопа усети как го залива вълна светла енергия.

Той разбра, че тези птички са птиците от неговото хайку. „Запах, запах – помисли си. – Че как няма да запечат за десет бона!“ Числата, изглежда, бяха на негова страна: това несъмнено беше знак.

– Изби си аванса – каза той, стана от бюрото и се протегна доволно. – Започваме сериозна работа.

– И отляво, и отдясно, всичко значи ми е ясно! – каза Малюта както и преди и също стана от позорния си фотойл.

– Говорих с капитан Лебедкин – каза Стъопа и го изгледа многозначително. – Познаваш ли го?

Малюта кимна и издържа погледа на Стъопа, без да прояви никакви чувства – а може би и нямаше такива.

– Сега той отговаря за това. За бюджета, за плана, за всичко... Така че няма да си имаме усложнения. Мисли и пиши. Не се бой.

– Никой голем няма проблем! – отговори Малюта.

Стъопа не знаеше какво е това голем, но си помисли, че сигурно е онзи, който дава заповеди, които никога не се оспорват с никакви въпроси. След като едните нямаха въпроси, другите нямаха проблеми – беше си логично. Само едно не му беше ясно – кой дава заповедите на самите големи. Все още не го беше разбрал, въпреки че отдавна беше в бизнеса. Имаше и друг въпрос, сходен с този, и той често го измъчваше: след като светът се управлява от числата, кой тогава управлява числата?

– Апропо, за Лебедкин – прекъсна мислите му Малюта. – Аз също си общувах с него вчера. Има добри новини – той спомена ли ви?

– За кое?

– Е, той ще си ви каже.

– Давай, казвай – каза Стьопа.

– Привлякъл е още един спонсор. Така че бюджетът ни става два пъти по-голям. Сериозна работа!

– И кой е тоя спонсор? – попита Стьопа. Обзе го внезапна слабост, като пред земетресение: умът ти още не знае какво става, но инстинктът се досеща.

– Магаренцето Седем centa – каза Малюта. Инстинктът не го беше излъгал.

– Кой?! – хлъцна Стьопа.

– Сракандаев от „Делта-кредит“. Познавате ли го?

– Чувал съм за него – отговори Стьопа и седна на стола, от който току-що беше станал.

– Ама не се ли радвате, Степан Аркадиевич?

Стьопа вдигна рамене, после попита с непослушната си уста:

– Нали не ни се бъркат в концепцията?

– Не, разбира се – каза Малюта. – С всичко са съгласни, наистина невероятно. Има само една дребна подробност. Специалистите им поставиха условието заглавието да не е „Зюзя и Чубайка“, а „Чубайка и Зюзя“. То всъщност така става по-добре. Нали трябва да лансираме Чубайка. Значи е по-хубаво той да е отпред. Е, успяхме да го сменим, макар и в последния момент.

– Какъв последен момент?

– Ами преди да утвърдят проекта най-горе... Какво ви е, Степан Аркадиевич? Ей, дайте вода! Ей, секретарката! На Степан Аркадиевич му прилоша!...

34

Решението да убие Сракандаев узря в душата на Стьопа мигновено, все едно някой ѝ беше издърпал централното чекмедже, сложил беше в него попълнения с кръв формуляр за убийството и пак беше блъснал чекмеджето на мястото му. Когато се събуди на сутринта след срещата си с Малюта, Стьопа разбра, че всичко вече е решено. Не биваше да изпитва никакви съмнения или угризения.

Трябваше обаче да бърза. Ако Бинта беше казала истината. А засега всичко го потвърждаваше. До рождения му ден оставаше толкова малко време, че той почна да планира нещата още в леглото.

Нямаше време да организира нещата по проверен солиден канал.

Да възложи случая пък на някой набързо намерен „професионалист“ не можеше. Онзи щеше да вземе парите, да каже, че всичко му е ясно и отляво, и отдясно, и после щеше да му звънне джедаят Лебедин. Оставаше едно – да направи всичко сам.

Това не го плашеше – така щеше да е по-честно. Освен това можеше да е и по-безопасно. Кой би си помислил, че единият бъдещ партньор е претрепал другия? Както винаги в такива случаи, щяха да търсят някой студент идеалист с балтон до глезените.

Камуфлажната дегизировка, изпробвана в „Делта-кредит“, трябваше да се доусъвършенства. Към брадата Стьопа добави купено на битачка расо и *килимаявка* – така казваше на черната шапка на духовните лица, въпреки че не беше сигурен, че думата е точно тази. Пак на битачка си купи и голям лъскав кръст, явно наскоро излят от водопроводен кран. Една стара ученическа чанта от изкуствена кожа направи облика му окончателно правдоподобен. На въоръжение освен това беше взет един стар квадратен часовник „Луч“ и офицерски ботуши. Докато слагаше всичко това в багажника на колата, Стьопа вече се чувстваше издирван по целия свят престъпник.

От страх той даже измисли как да се помоли на истинското божество, без ни най-малко да се отклонява от безсмисления християнски канон. Правеше се така: отначало той се обръщаше към тройката, като мърмореше: „В името на отца и сина и светия дух!“, а после сътворяваше четворката чрез кръстния знак. Разработваше метода върху бабички, които идваха при него по време на двете му тренировки в метрото. Важно беше да не сбърка реда и да не се прекръсти преди да е призовал Троицата (което, доколкото си спомняше, се правеше на черна меса).

След като проблемът с облеклото беше решен, дойде ред на въпроса за оръжието. Стьопа изобщо и не помисли да използва разните там автомати със заглушители, пистолети с лазерни мерници и други подобни холивудски варианти. Отначало се спря на един дълъг кухненски нож – солинген. На него имаше емблемка, която напомняше за разказа на Конан Дойл за танцуващите човечета, което го правеше подходящ за планираното кръвопролитие. След обстоен размисъл обаче Стьопа реши, че ножът не е подходящ – той едва ли щеше да успее да заколи жив човек.

От отдавна обаче имаше един страшен сувенир – стреляща писалка, немско производство, с кутийка патрони. Бяха си в кутията за пури „Монтекристо“, в която му ги бяха подарили. Патроните приличаха на фасове от дамски цигари – с бели хромирани гилзи и куршуми със

стоманена сърцевина. Макар да беше малка, писалката беше страшно оръжие.

Стъопа я изпробва на вилата. От няколко метра тя пробиваше желязна кофа. Вярно, имаше и недостатъци – първо, изстрелът беше силен. Второ, писалката не беше удобна за държане и откатът беше болезнен. Трето, презареждаше се сложно – трябваше да се развинти, да се извади гилзата, после да се завинти с нов патрон вътре и да се запъне механизмът (скобичката отстрани леко щръкваше). Дълга процедура. Но пък всичко щеше да свърши с един изстрел. Черепът на Сракандаев едва ли беше по-твърд от петмилиметрова ламарина, особено на слепоочието.

Когато отвори гардероба в спалнята, за да сложи писалката в някое от саката си, Стъопа видя жълтата копринена кутия, за която отдавна беше забравил. В нея бяха трите лингама на победата, мистичните ключове за каменната дзен градина.

Хрумна му неочаквана мисъл.

Сложи кутията на масата и извади един от дългите пениси, зеления. Дупката отзад изглеждаше достатъчно широка. Стъопа взе писалката, натисна я внимателно и тя потъна вътре.

Обаче не се вадеше. Стъопа размаха члена няколко пъти с надеждата, че писалката ще изскочи под въздействието на центробежната сила. Тя, изглежда, се беше закачила за нещо.

Стъопа започна да стиска члена, внимателно го огъваше, та писалката да изскочи. В движенията му имаше нещо толкова неприлично и същевременно възбуждащо, че на устните му се изписа крива усмивка.

Внезапно се чу оглушителен пукот – все едно в ръцете му се беше спукал балон. Стъопа видя, че вместо свещения лингам държи нещо, което приличаше на изяден до половината незрял банан. Разкъсаният от изстрела езотеричен инструмент се беше превърнал в гумени парцалаци.

Куршумът беше пробил килима и се беше забил в пода. Стъопа дори не успя да се изплаши. Ако беше държал члена под друг ъгъл, всички проблеми щяха да са се решили по-просто, макар и по съвсем различен начин. Но докато гледаше зелената огризка в ръката си, той изобщо не мислеше за това. Не мислеше дори за това, че изстрелът бе доста по-тих отпреди.

Сракандаев не беше човек, който трябваше да бъде убит заради бизнес необходимост. За такива задачи си имаше специални хора и методи. Сракандаев беше мистичен враг. Нещо повече, врагът беше не самият Сракандаев, а онзи дух на злото, който го използваше и действаше

чрез физическото му тяло. Стъопа искаше да поразии именно този дух. А за тази цел огнестрелното решение а ла Муса и Иса не вършеше работа. На Стъопа не му трябваше труп, трябваше му победа над числото „43“. Следователно трябваше да използва мистично оръжие от типа на тибетски кинжал пурба или осветен сребърен куршум. Какво можеше да е по-добро за тази цел, ако не *свещеният лингам на победата*? Да, самата съдба му беше пратила амиафминците.

Стъопа извади от кутията следващия лингам, нагласи механизма на писалката, без да слага патрон, и внимателно я вкара в него. След няколко минути експерименти стана ясно, че спусъкът действа безотказно, ако стиснеш силно гумения пенис през средата. Всички други манипулации бяха безопасни – можеше дори да пуска лингама на пода. Стъопа знаеше, че на гумоподобната пластмаса от този вид, леко хлъзгава и дори мазна на пипане, не остават пръстови отпечатьци. По-добър начин за скриване на оръжието не би измислил дори и първият консултант на Ал Кайда по западна психология.

Докато Стъопа боравеше с лингама, пак му направиха впечатление буквичките, изписани на него. Боята беше качествена – изобщо не се ронеше и не се размазваше под пръстите му. Когато беше отворил кутията в офиса си, беше решил, че надписите са на някакъв източен език. Сега видя, че буквите са руски, но много стилизирани, така че да приличат на санскрит или на нещо от сорта. И изписваха странната фраза „Ом мама папа хум“. Над „м“ в думите „Ом“ и „хум“ имаше мънички чертички, като над „й“. В долната част на приспособлението странната фраза беше написана още няколко пъти с друг почерк и на латиница: „Om Money Padme Whom“, пак щателно стилизирано като санскрит. Значи поне двама амиафминци бяха работили над лингама. Очевидно бяха почнали да правят партидата за износ, но после беше дошла поръчката на Стъопа и се бяха преориентирали към вътрешния пазар.

Стъопа си спомни какво беше чувал от Простислав. Подобни надписи се правели на ритуалните предмети с цел да се прогонят злите духове. Думите „мама“ и „папа“ – така го четеше Стъопа) най-вероятно бяха ритуално обръщение към мъжкото и женското начала ин и ян. Или пък всичко беше много по-просто: пичовете бяха изписали някакво източно заклинание с руски букви, та московските бесове, които едва ли знаеха чак такива чужди езици, да се подплашат.

„Скоро ще проверя – помисли си той, – при това с най-злия дух на света“.

Сложи си гумени кухненски ръкавици, внимателно избърса патрона

със спирт, после и частите на писалката. Зареди я и още по-внимателно я натика в лингама. След това изрязва от червената гумена постелка за вана в банята кръгче точно колкото основата на лингама, изрисува го с невидимото число „34“ и го залепи с японско „superglue“ от една спринцовкоподобна тубичка. Стана красиво – и изобщо не си личеше.

Докато извършваше споменатите операции, Стъопа бе обзет от неизпитвано през последните месеци душевно спокойствие. Той изобщо не мислеше за крайната им цел – все едно се занимаваше с някакво безобидно хоби от типа на дърворезба. Когато свърши, прибра лингама и гумените ръкавици в чантата.

Тя обаче беше прекалено лека – без съмнение в нея трябваше да има още нещо. Стъопа помисли малко и сложи в чантата две книги – дебелия том „Добротолубие“ и до него – „Братя Карамазови“. Помисли още малко и прибави една консерва сардини в олио, бутилка водка, несесер и бельо. Нагласи водката в плитката средна преградка така, че да се подава от чантата и всеки от пръв поглед да разбере що за човек е човекът, който я носи. Чантата се изду убедително; лъскавата капачка на шишето я правеше направо безупречна. За да не я види Мюс, Стъопа я заключи в касата. После изхвърли строителните отпадъци – съсипаната постелка за вана, гилзата и изчовъркания от пода куршум.

Не си представяше много добре какво ще прави сега. Беше си мислил да причака Сракандаев до някой от нощните клубове, които той посещаваше. Но след няколко дни нещата се развиха другояче.

Помогна му телевизията. От едно предаване за театъра Стъопа научи, че Сракандаев заедно с приятелите си бохеми отива в Петербург на премиерата на една нашумяла авангардна пиеса. Сракандаев беше главен спонсор на проекта и в предаването го сравняваха с Дягилев. Един от артистите каза датата на пътуването и дори часа, в който заминаваше влакът със „специалния театрален вагон“. Бяха поканени всички ценители на новия руски театър. Стъопа не беше от тях, но такава възможност не биваше да се изпуска – друга изобщо можеше да няма.

В момента нямаше важна работа – трябваше само да направи първата вноска за „Зюзя и Чубайка“ (изобщо не можеше да повярва, че предаването вече е „Чубайка и Зюзя“), но това и Мюс можеше да го свърши. Стъопа подписа платежното и я помоли да се свърже с Лебедкин, за да уточнят реквизита и сумата.

– Заминавам за два дни – каза ѝ после. – Най-много три.

– Къде ще ходиш? – попита Мюс.

– В Петербург – отговори Стъопа; знаеше, че най-добре е да се

казва истината за всичко, освен за най-важното. – Простислав изнася доклад в музея на сънищата – „«И Дзин» и двубоят с хладно оръжие“.

Мюс само изхъмка.

Отидоха да вечерят в „Скандинавия“. Мюс обикновено се обличаше съвсем непретенциозно, но този път носеше някаква особена рокля, която приличаше на наметка без ръкави. Много ѝ отиваше. Но докато вечеряха, Стъопа забеляза на лицето ѝ бръчици – не ги беше виждал досега. И антените на главата ѝ вече не изглеждаха толкова щръкнали и дълги. Странно, но бръчиците изпълниха сърцето му с такава нежност, че той чак се просълзи. За да не види Мюс сълзите му, Стъопа взе недопушената си пура и излезе на балкона.

„Не бива да я пренебрегвам така – каза си той, докато гледаше на-контените посетители в двора. – Бедничката, удря трийсетата вече – а какво е постигнала? Секретутка съветничка. Сигурно ѝ е много тежко. Пък и втори месец вече отношенията ни са само по плана Маршал... Или трети? Ох... Стига всичко да мине както трябва... – при мисълта за предстоящото убийство го заля лепкав страх – стига да успее... Ще се ожена за нея. Честна дума“.

Рязък повей на вятъра откъм Кремъл хвърли пепелта от пурата в лицето му. Стъопа потрепери.

„Хем ще си извадя и английски паспорт“ – помисли си той, изпуфка още едно облаче дим и се обърна към Мюс, която беше застанала на вратата.

Прати шофьора да я закара на вилата и отиде в московския си апартамент. Чантата и дегизировката го чакаха.

Първата му работа беше да включи огромния вентилатор на черната шанга, срещу който на стоманена халка висеше ярко боядисан дървен папагал с разперени крила. И папагалът, и вентилаторът бяха от Санто Доминго, беше ги купил от един бутик на главната улица – и сега бяха на същото разстояние един от друг, както и в магазина, и възпроизвеждаха съвсем точно поразилия го тогава ефект. От крилата на папагала висяха десетки бамбукови тресчици, вентилаторът ги люлееше и те издаваха нежни, мелодични и мъничко тъжни звуци. И душата му се отпускате, и му ставаше леко и прохладно, както се беше почувствал преди много години, когато беше влязъл в магазина от напечената улица. Полъхът на въздуха и шушненето на бамбука винаги го успокояваха и най-важното, по някакъв начин го изпълваха със съзнанието, че е прав.

Стъопа внимателно си залепи брадата, после поседя малко със затворени очи – преценяваше подготовката си наум. Трябваше да вземе

лепилото – можеше да се наложи да си подлепва брадата; не се беше сетил за това досега.

Облече расото и се погледна в огледалото. В огледалото нямаше Стъопа. От огледалото го гледаше свещеник на неопределена възраст. Светлата му брада беше прошарена с ранни бели косми. В очите му се четеше скръбна съсредоточеност на духа.

Свещеникът си помисли, че трябва да вземе ключовете, за да не ги забрави в палтото си. Отиде до закачалката, бръкна в единия джоб, после в другия – и намери пликче шамфъстък. Преди да идат в „Скандинавия“, джобовете му бяха празни.

– Мюс – прошепна той и се усмихна. – Мюс... Нали заради тебе го правя. За да... За да... Чакай ме, ще дойда аз. Но ме чакай много...

Трябваше да бърза – влакът на Сракандаев тръгваше от Ленинградската гара след един час.

Запазеното му място беше 28. Това число не означаваше нищо във вселената му, но близостта му до числото „29“ му напомни с какво опасно нещо се е заел. Трябваше да върви по ръба на пропастта. Но нямаше избор. Всеки път, когато решителността му отслабваше, той шепнеше:

– Чубайка и Зюзя? Чубайка и Зюзя?

И яростта, която се надигаше в душата му, зареждаше акумулаторите и той се изпълваше с нова омраза и нова сила.

Влакът беше толкова чист, че той чак се учуди (отдавна не пътуваше с влак). Засега беше сам в купето. След като изчака да мине шафнерът, Стъопа скри лингама под расото си и отиде в „театралния вагон“. Там беше шумно и весело, гърмеше музика. Стъопа веднага разбра в кое купе е Сракандаев – пред вратата имаше бодигард.

След час, когато отиде пак, беше още по-весело, но бодигардът си беше на поста. Стъопа разбра, че няма да може да направи нищо по време на пътуването.

Върна се в купето си, прибра лингама в чантата и за да се отърве от стреса, отиде във вагон-ресторанта. Гаврътна две уискита на бара, взе си трето, седна на една масичка и се втренчи в телевизора под тавана. Бяха пуснали „Спайдърмен“. Записът през няколко минути се прекъсваше от един и същ клип – реклама на банката HSBC: един дебел очилат японец се блещеше смешно и пееше с отворителен глас в някакъв токийски ка-раоке бар:

– Спайдърмен-Спайдърмен, ра-ра-ра-ра, Спайдърмен! „Не съм самурай аз – помисли Стъопа; уискито приятно стопляше тялото му. – Един самурай нямаше да е толкова изнервен. И нямаше да крие хуй под

расото. Щеше да направи всичко с нож, от любов към изкуството. И на бодигардчето щеше да резне гръкляна...“

Известно време мисли за японеца от клипа – той му направи много по-голямо впечатление от филма, който и без това беше гледал. Номерът на японеца беше по-жесток от цифровите скокове от покрив на покрив. Цял живот да се трепеш на някаква безсмислена работа и да си пиелеш половиния час свободно време на ден, като ходиш в караоке бар, хилиш се добродушно и пееш за Спайдърмен – за това беше необходима такава мистична храброст, че в сравнение с нея всичките подвизи на камикадзетата изглеждаха забавачница. Кой беше казал, че в отвореното общество героизмът изчезвал? Сорос май. Напротив, помисли си Стьопа, в него не остава нищо освен чист героизъм.

Когато се върна в купето, си имаше спътник – беше се качил на някоя от гарите: късо подстриган млад мъж с лице, в което се долавяше нещо монголоидно. Беше облечен в черно. На масичката до прозореца имаше плоско шише водка, бутилка минерална вода и чаша. След като възпитано поздрави, спътникът на Стьопа му кимна към водката:

– По едно за лека нощ?

– Не, благодаря – сухо отговори Стьопа, легна на своето легло и се напсува наум, че си беше оставил чантата в празното купе.

Спътникът му му пречеше. Отначало реши да вечеря и дълго шумоли с някакъв плик, от който купето замириса на влажна есенна гора и на гъби. После пи водка, сложи си слушалките и през тракането на колелетата до Стьопа започнаха да долитат откъслечи неясна музика.

Събуди се, понеже някой го буташе по рамото. В купето беше почти тъмно – светеше само слабата оранжева нощна лампа.

Плюс очите на спътника му.

Стьопа хвърли поглед на чантата си – цяла ли е. Висеше си благополучно на закачалката откъм краката му. Погледна и масичката. Шишето водка беше празно. Не знаеше колко време е минало.

– Извинявайте много – почна спътникът му, – вие май вече спяхте...

– Има такова нещо – отвърна Стьопа. – Какво искате?

– Имам една молба. Но дори не знам как да го кажа – много ми е неудобно.

– Не се притеснявайте – каза Стьопа.

– Толкова рядко е да срещнеш духовно лице. Не може ли да поговорим малко? Имам голяма нужда от това.

– Не може ли да изчакате до сутринта? – попита Стьопа.

– Но мислите не чакат – възрази спътникът му. – Те, нали разбирате, само се люшкат ей така – той показа с ръце, – като вълни в буря. А плувецът си ти. Тоест в смисъл аз. И навсякъде около теб ужасни скали, рифове... От цял час ви гледам и си мисля – да повикам ли за помощ? Да го будя ли? Да не го ли будя?

В бързите му жестове имаше нещо такова, че Стьопа реши да не възразява. Вече беше разбрал, че дегизировката му налага определени задължения, също както докторската престилка или милиционерската фуражка. Той бавно се надигна, седна в леглото и попита:

– И какво ви тревожи?

– Ще почна отдалече, нали става? За да стане ясен пътят.

– Добре – каза Стьопа. – Да опитаме да го изменим.

– Кажете ми – защо например се разпадна и изчезна Съветският съюз? Как мислите?

Стьопа вдигна рамене и каза:

– Такава е била волята Божия.

– Да, по Божията воля, съгласен съм. Но как се е проявила тя в измеренията на човешката душа?

Стьопа пак вдигна рамене.

– Не бързайте, аз ще се опитам да го обясня. Какво правеха съветските хора? Строяха комунизма. Отначало се мисли, че той ще дойде веднага след революцията. След това датата почва да се отдалечава все повече и повече и скоро той става нещо като хоризонта. Колкото и да вървиш към него, той си е все на същото разстояние. И тогава, като последен рубеж, за дата на настъпването на комунизма се обявява осемдесета година. И значи политаме към него през космоса, под ръководството на КПСС и с песните на художествената самодейност и докато дори само ей тоничко от тази вяра е жива, целият свят се диви възхитено. През осемдесета година обаче окончателно става ясно, че вместо комунизма ще дойде Олимпиадата. Всичко, както разказват съвременниците й, все още изглежда желязно и несъкруσιμο. Но само след няколко години това несъкруσιμο желязо се разпада самичко. Именно защото е изчезнал хоризонтът. Материята е останала без оживяващия я дух. И няма накъде да се върви, разбирате ли?

– Разбирам – каза Стьопа. Беше решил да говори колкото се може по-малко.

– Ще попитате какво общо имате вие с това. Сега ще ви обясня. Не ви ли се струва, че има пряк паралел между комунистическия проект и християнския проект? В смисъл, че и двата съществуват в историческа

перспектива и с времето съдържанието им избледнява, защото изходната метафора все повече се отдалечава? А в полезрението ни всеки ден се появява нещо ново. За да си християнин или комунист, трябва всяка сутрин да зареждаш съзнанието си с огромен концептуален апарат, чиито идеи са формулирани в точка, която се отдалечава все повече и повече. В това е тяхната разлика с недостъпния интелект на закона на Буда, чийто дворец и чиито скрижали са сега, в същия този миг! От друга страна, християнството също няма къде другаде да съществува освен в някоя от стаите на този дворец. Точно затова ние, тантристите агностици, казваме, че Буда е и Христос и Кришна. Но не само. Разбирате ли?

– Не съвсем – честно отговори Стъопа.

– Ще ви дам един пример. Сигурно сте изучавали в семинарията решенията на петнайсетия конгрес на КПСС и сте ги сравнявали с решенията на шестнайсетия. Но още тогава е било ясно, че няма да има например четиристотин четирийсет и трети конгрес на КПСС. Дори само тази цифра е доказателство за провала на проекта. И по същия начин едва ли някога ще дойде петхилядната година след Христа, не сте ли съгласен? Когато дойде, тази година сто на сто ще се обозначава с някакво друго число, много по-кратко и отброявано от някоя друга дата. Но мигът, когато това стане, ще е същият като ей този сега. Точно това е дворецът на изначалния Буда!

– Всичко е възможно – каза Стъопа.

– Да, разбира се. Ще кажете, че формално пришествието Христово няма точно определена дата. Но в християнството, не може да не се съгласите, има своего рода естетичен и есхатологичен контур на времевата перспектива, в която се разгръща проектът. Това е millenium-ът, хилядолетието. Изтича един millenium. Чакаат, чакаат, никой не идва. Изтича втори millenium. Пак чакаат – пак не идва. Сега е третият. Нали ви е ясно, че пети няма да има? Християнството, без да се обиждате, отдавна е изпуснало осемдесетата си година. Вече навсякъде се вихри Олимпиадата, разбирате ли? И колкото повече време минава, толкова по-малко смисъл остава в думите на този забравен език, свързани със синтаксис, животът, от който отдавна се е изпарил. Освен това аз изобщо не вярвам в светостта на книгите ви.

– Е, тук не сте прав – изсумтя Стъопа, за да не би съгласието му да изглежда подозрително.

– Как? Не сте ли съгласен? Но, ще ме прощавате, думите винаги са дуалистични, субектно-обектни. Не е ли така?

Стъопа вдигна рамене.

– Те могат да отразяват само концептуалното мислене, а то няма нищо общо с истината. В най-добрия случай думите могат да се опитат да дадат посоката, и то приблизително. Но може ли да смятаме за светиня един знак със стрелка и надпис: „До свято – един километър боси по водата“? Или някоя ръждясала табела, на която пише: „Тук стана чудо“? Свещено според мен може да е само онова, към което сочи стрелката! Нали?

– Всичко на този свят става по Божията воля – каза Стъопа и се прекръсти.

Спътникът му се тупна по бутовете и възкликна:

– Вие сте невероятен събеседник! Уж си мълчите, но като кажете нещо – право в целта! Разбира се, че е така. Аз, като тантрист агностик, го разбирам по-добре от другите: работата е там, че наистина стрелката няма към какво да показва. Затова понятието за святост може да се приложи единствено към самата стрелка. Просто няма към какво друго да го прикачим, ха-ха-ха! – И се запляска по тялото и краката така енергично, че на Стъопа му се допря да избяга в коридора. – Самото понятие за святост също е от областта на концепциите, в които се лута заблуденият ум! Затова в свято няма нищо свято, ха-ха-ха! И в това, че всичко е точно така, може да се види Божията воля, Божият план, наистина сте съвсем прав. Но това е много фин аргумент и почти никой не би го разбрал. Колко е приятно да се говори с човек като вас! Дайте да прием за това! Знаем, че си носите в чантата.

– Откъде знаете? – Стъопа се напрегна. – Да не сте ми бъркали в чантата?

– Ама моля ви се! Просто шишето стърчи. От цял час го гледам, ако ще говорим честно. Ту него гледам, ту вас. Бих отишъл във вагон-ресторанта, но ме е страх да изляза от купето, много ме лашка. Ще взема да се изгубя в пространството. А пък ако не в пространството, то във времето.

– Значи водка – каза Стъопа, стана и свали чантата от закачалката. – Ей сега... Заповядайте.

– Благодаря – каза спътникът му. – Направо ме спасихте. Защото, честно да ви кажа, не само ме лашка, ами ме и дръгне. За тия неща носещем само водката помага...

Стъопа изпита внезапно омерзително озарение. Как не се беше сетил досега? Спътникът му дрънкаше всичките тия глупости, защото беше на двайсет и девето легло – нали самият той беше на двайсет и осмо? Ама разбира се, какво да се чуди тогава... Вярно, не беше съвсем

сигурен – не беше гледал номерата. Но интуицията му подсказваше, че е точно така. Стъопа незабелязано извади лингама от чантата, сложи го до себе си и го зави с одеялото.

„Ако ми скочи, ще го застрелям“ – помисли си.

Спътникът му отви капачката, наля си половин чаша, гаврътна я, погледна Стъопа виновно и жално каза:

– Хем ме лашка, хем ме дръгне. А вие?

– Не, пийте си – отвърна Стъопа. – Предпочитам да поспя.

Щом получи бутилката, спътникът на Стъопа забрави за теологическите въпроси. От слушалките пак заквака музика, след малко се чу ново бълбукане. Стъопа се поуспокои. Спътникът му беше надул музиката така, че можеше да познае песента – „Besa me Mucho“. На Стъопа му заприлича на малоруско оплакване от мучащи бесове и чак му се дощя да завие. Обърна се към стената и се замисли колко опасно е станало да се пътува с влак и какви неприятни хора бродят в полумрака извън границите на обезпечения свят. После пак задряма. В просъница чуваше тихо ломотене, като че ли спътникът му редеше еднообразни стихове на непознат език.

Когато се събуди, вече беше светло. Спътникът му стоеше на вратата облечен, с чанта през рамо. Изглеждаше невероятно свеж.

– Аз слизам – каза той. – Благодаря ви, много ми помогнахте нощес. Вие сте наистина добър и състрадателен човек. А това е по-важно от всички умопостроения.

– Бог да е с вас – отвърна Стъопа.

– Искам да добавя само едно нещо. Не искам да останете с впечатлението, че съм метафизически песимист. Съвсем не! Абрахамическите религии си отиват, това е вярно, въпреки че ислямът още дълго ще тормози света. Но в това няма никаква трагедия, понеже идва нов месия. И, запомнете ми думите, той ще е буда Майтрея!

– Като дойде Христос, ще дойде и Антихристът – намусено каза Стъопа: беше чул наскоро тази фраза по телевизията.

– Аха... Е, извинете, не исках да ви обидя – каза мъжът и заби поглед някъде в района на корема на Стъопа.

Той изведнъж осъзна, че все още стиска червения лингам – разбра го по лицето на спътника си.

– Може би в нещо греша аз, в нещо друго пък вие – каза той, докато внимателно гледаше нашарения с буквички протуберанс, щръкнал от ръката на Стъопа. – Но според мен ние, хората на духа, с търсенето на истината не само изкупваме взаимно грешките си, но и създаваме онова

количество добро, което, иска ми се да вярвам, в крайна сметка ще натежи повече от цялата мерзост на съвременното човечество...

И направи странен жест – за секунда скръсти ръце пред лицето си и щракна с пръсти, все едно викаше двама сервитьори, застанали зад гърба му.

– Нека всички мисли в потока на съзнанието ви и всички илюзорни материални обекти около вас да носят на живите същества само радост и да ги пазят от злото! – каза той. – Ом свабхава шудхо сарва дхарма свабхава шудхо хан! Пожелайте ми същото. Благодаря ви още веднъж и довиждане.

Стъопа не каза нищо, само затвори очи. И когато вратата се затвори, запъшка и застана, за да преодолее позора си.

Преодоля го бързо – все пак имаше много години опит в бизнеса. Прибра лингама в чантата, легна на една страна и се унесе в объркан влаков сън – парчетата му се блъскаха и се застъпваха.

Отначало сънува, че е с акваланг и неопренов костюм в клетка като тези, в които кинооператорите се крият от акулите. Около клетката плуваше златната рибка от „Якитория“, само че в съня му беше голяма колкото косатка. Стъопа знаеше, че клетката го защитава не толкова с пръчките си, колкото с числото „34“, изписано с флуоресцентна боя на табелки по стените.

Очите на златната рибка, огромни като чинели от оркестъра на съдбата, току се оказваха точно пред лицето му и тогава го дострашаваше, защото рибката беше много възбудена.

– А, не – говореше тя, – ако знаех, нямаше да го направя за нищо на света.

– Извинявай – увещаваше я Стъопа. – И аз не знаех. Но пък свърши добре, нали?

– Добре ли? А това тука виждаш ли го? – Златната рибка извъртя око към потрепващата си гръдна перка. – Да не мислиш, че аз я мърдам? Сама се мърда!

– Извинявай – повтори Стъопа. Нямаше какво друго да каже.

– Длъжник си ми, разбра ли ме? – каза рибката с гласа на джедая Лебедкин, обърна се и отплува в сините дълбини.

Стъопа заплува след нея и скоро стигна до едно таванско прозорче на някакъв романтичен покрив. В небето сияеше кръглата луна, а зад прозореца спеше Сракандаев и трябваше да го убие, преди той да се събуди. До Стъопа имаше и още някой, но той някак си не можеше да го види. Отначало си помисли, че е златната рибка и че луната е просто

окоето ѝ. Но когато този някой бръкна под расото му и го хвана за члена, стана ясно, че не е рибката.

Насън беше трудно да се каже за кой точно член са го хванали – дали за свещения лингам на победата, или за неговия собствен. Но в това нямаше нищо объркващо, понеже в измерението, в което се намираше, те бяха едно и също. Когато Стъопа го разбра, му стана ясно и друго: че за да види този нахалник, трябва да погледне в огледало. Затаил дъх от неприятно предчувствие, той доближи лицето си до пращното стъкло на таванското прозорче.

Предчувствието не го излъга.

Беше мултимедийният герой Педеругамен. Беше облечен в трико с буквата „Q“ на гърдите и с розово наметало, общито с ширити, а на лицето му имаше прекрасна венецианска маска. Педеругамен вдигна свободната си ръка за поздрав и на наметалото му за миг лъсна значка с американското знаме. На Стъопа му олекна – разбра, че няма от какво да се страхува.

– Кой си ти? – попита той шепнешком.

– I'm your neighbourhood friendly Queerman²⁶ – отговори Педеругамен.

– По-тихо – прошепна Стъопа, – ще събудиш тая гадина. Защо си станал такъв?

– Някога и аз бях като теб – прошепна Педеругамен. – Но веднъж ме ухапа калинка... И теб ще те ухапе, ще видиш.

– Какво искаш? – шепнешком попита Стъопа. Вместо отговор Педеругамен пак дръпна Стъопа за лингама.

– Недей – примоли се Стъопа, но Педеругамен не му обърна внимание и дръпна трети път. Стъопа с ужас разбра, че не може повече да контролира ситуацията, размърда крака и лингамът стреля.

Педеругамен направи уплашено салто – от китките му изфучаха бели струи – и отлетя някъде надолу, към пламтящите неони на джунглите на насладата. Летеше бързо, но Стъопа успя да мерне, че трикотото му е изрязано така, че да му се вижда задникът.

Всичко беше изгубено – изстрелът беше събудил Сракандаев и той потропа по стъклото на прозорчето и викна:

– Край!

Стъопа отвори очи и разбра, че не вика Сракандаев, а шафнерът.

– Крайна гара – пак викна шафнерът и пак потропа по стъклото на

26. Педеругамен, твой приятелски настроен ближен – Б.р.изд

вратата. – Петербург!

0034

Стъопа прекара деня в хотела. Беше му гадно на душата. И не само заради предстоящото убийство – не му беше ясно защо от подобен сън ще се празни. „Нима съм педал в душата си? – мислеше си той. – Не, само това не!“

Спа почти цял ден. Сънува обичайните петербургски сънища – отначало лепкав мрак, в който нямаше нищо, а после студена мъгла, която ставаше все по-гъста и по-гъста. В шест вечерта се изкъпа, провери бойното си снаряжение, залепи си брадата и облече расото.

Спектакълът започваше в осем в залата на Петроградска. Билети в касата нямаше. Стъопа излезе отвън, пообиколи и си намери един за двеста долара.

– С отстъпка специално за вас, отче – каза спекулантът.

– Иначе са по триста и петдесет. Помолете се за мен.

– В името на отца и сина, и светия дух – измърмори Стъопа и направи малка четворка.

Публиката, дошла за премиерата, беше най-отвратителната от гледна точка на Стъопа – бохеми. Тълпяха се покрай стените, на които бяха накачени картини – във фойето имаше изложба на съвременното изкуство.

Една от картините, висока почти до тавана, се казваше „Мадона – на фронта“. Изобразяваше певицата в пустинята, сред тълпа морски пехотинци с облекло за пълна химическа защита. Мадона танцуваше на покрива на всъдеход „Humvee“, боядисан на жълто-кафяви петна. Бедрата ѝ бяха увити в американското знаме, а гърдите ѝ бяха скрити с нещо като сутиен от снарядни глави, съединени със стоманен „пасифик“. От двете страни на всъдехода стояха двама адвокати, консултативни стилисти по патриотика, антибуржоазност и нонконформизъм, вагинален биомасажист, пресекретар, готвач и четирима телохранители – всички също с костюми за пълна химическа защита; какви са ставаше ясно от надписите със стрелкички на платното. Мадона, както винаги, изглеждаше млада и актуална.

Следващото платно се казваше „Битка за сърцата и умовете“ (авторът беше същият Лукас Саприкин, една от чиито картини Стъопа беше видял в офиса на Сракандаев). Жанрът се определяше като натюрморт.

Натюрмортът беше гаден. Сърцата, за които се биеха наляквалите в пясъка телевизори, бяха сложени на дълъг дървен тезгях. Над него летеше облак синьо-зелени мухи, а парчетата умове се търкаляха, целите полепнали с пясък, между дупките от снаряди. На Стьопа обаче му се догади не от мухите и кръвта, а заради лайното на един повален в битката телевизор и заради голия човек с маската на Батман, който се катереше през оградата на заден план.

Стьопа си помисли, че като човек с расо не бива да стои до такива картини, и отиде до бюфета. Зае наблюдателна позиция, от която виждаше вратата, и започна да изучава програмата.

Пиесата се казваше „Доктор Гулаго“ и се позиционираше като трудната първа рожба на руската гей драматургия („Първото вазелинче“, както пишеше неизвестният рецензент). Авторите ѝ бяха „английски драматурзи“ (49%) и Р. Ахметов (51%). Освен другите действащи лица участваха Джеймс Бонд, доктор Гулаго, Двамата кралски бътлъри (така май беше на английски майордом) и Царствения.

Когато дочете програмката до края, Стьопа разбра откъде се е взело това разпределение на творческия принос: въпреки че контролният пакет беше у Р. Ахметов, всички реплики на Бонд бяха взети от пиесите на английските драматурзи. Бяха много в списъка и Стьопа не беше чувал за никой друг освен Шекспир. Друго странно нещо беше това, че вместо първо и второ действие пиесата се състоеше от „активен акт“ и „пасивен акт“.

Сракандаев – с голяма компания – се появи, когато спектакълът вече беше започнал, и Стьопа влезе в залата заедно с него. Сракандаев имаше място точно пред сцената. Стьопа си намери едно до стената, откъдето виждаше първия ред, и загледа пиесата, като се старееше да не изпусне от поглед Сракандаев.

Сюжетът се градеше на това, че президентите на Русия и САЩ имаха свръхсекретна линия за връзка, неподвластна на електронно наблюдение от страна на транснационалните масонски структури. Пратките, с които двамата лидери си разменяха подаръци и бележки, в които единствено можеха да си кажат всичко, което наистина мислят за живота, се доставяха с кучешки впрягове през Беринговия проток и практически никой на света не знаеше за този канал, така наречената „студена връзка“. Никой освен доктор Гулаго.

Неговият план беше циничен и жесток – той възнамеряваше да открадне матрьошките, които руският президент изпращаше на американския си колега, и да ги смени с пакет храна за маймуни. Оскърбен до

дъното на душата си, Буш според сметките на доктор Гулаго щеше да започне ядрена война, без да дочака следващата кучешка поща. Това беше интригата.

През първия акт Бонд преследваше злодея по цялата сцена, но все не можеше да го хване – доктор Гулаго можеше да се преобразява в другите действащи лица. Освен това можеше да се обгръща в мъгла. Мъглата, осветена от десетки лазерни лъчи, изобилно се смъкваше в залата от сцената – на ръба ѝ бяха наредени няколко корита сух лед. Паралелно на шпионската интрига вървеше любовната, която свършваше с натуралистична сцена: Бонд успя да съблзани мъжеподобната помощничка на доктор Гулаго и в момента на върховен екстаз тя му издаде тайната квартира на доктора – ледено иглу наред Беринговия проток.

Скоро Бонд с боброва парка от Кензо вече приближаваше леденото иглу с впряг от десет бели бултериера. След още няколко минути доктор Гулаго с демоничен смях падна в борбата, като разхвърляше по сцената пенопластови блокове, изобразяващи лед. Цивилизацията беше спасена. Но без специалните ефекти всичко изглеждаше жалко и оставяше открити много проклетни въпроси, които във филмите обикновено се избягват. Освен това не беше ясно с какво авторът мисли да запълни втория акт – всички негодяи бяха обезвредени още в първия.

Антрактът беше обявен доста интересно – на сцената излезе човек в химически костюм и закрещя в мегафона с глас, почти неразбираем заради противогаса:

– Anthrax!!!²⁷

През антракта Стъопа изобщо не можа да се приближи до Сракандаев – той веднага отиде зад кулисите при артистите. Върна се на място си чак когато вдигнаха завесата и започна вторият акт, „пасивният“.

Декорите бяха други. Над сцената висеше лилава лента с надпис „United Qeerdом“. Под нея имаше истински „Астън-Мартин“, модел „Vanquish 12“, като на Сракандаев, само че без лампа. Зад него се полюшваше платнище с огромен бял лотос. Останалото пространство бе заето от скеле, изобразяващо многоетажния интериор, където се развиваше не много ясно снъванувано действие.

Всъщност действие във втори акт почти нямаше – той се състоеше от танци на цветни фигури в нишите на многоетажната конструкция. Танците се придружаваха от монолог на Бонд. Той говореше с патос за вечните истини (английските драматурзи, сети се Стъопа), а три

27. Антракс – Б.р.изд.

видеомонитора, монтирани в нишите на декора, показваха на танцуващите фигури фрагменти от подвизите му. Стъопа позна откъси от филмите „Moonraker“ и „Live and let die“. От време на време Бонд, кой знае защо, го избиваше на тъпи частушки от рода на:

Я събирайте по рубла
за ковчег на „true blue“!²⁸

Това очевидно не бяха английските драматурзи, а Р. Ахметов. На Стъопа му хареса виртуозната работа на осветителите – сцената ставаше ту зелена, чу червена, ту синя и разноцветните фигури в нишите надаваха вопли, които стряскаха притихналата зала.

Внезапно светлините изгаснаха. Наглед това нямаше никаква връзка с действието и Стъопа реши, че е спрял токът. Но след минута сцената се освети от оранжево мъждукане и се видя, че декорите са сменени. Над сцената се носеше огромен череп – отворената му уста приличаше на пещера. От устата струеше светлина и вътре се виждаше подиум, постлан с персийски килими. Откъм страната на залата до устата се издигаше стълба, подобна на самолетните. Бонд лежеше неподвижно на пода – изглежда, беше в безсъзнание.

Чу се смразяващ напев – нещо като тибетски ритуал, а може би като шаманско заклинание. От двата края на сцената към Бонд запристъпваха две тъмни фигури с венециански маски (щом видя маските, Стъопа изтръпна). Това бяха Двамата кралски бътлъри. Стигнаха до Бонд, вдигнаха го и го поведоха нагоре по стълбата. Щом се качиха до устата-пещера, с отработени движения го обърнаха с лице към залата и го нагласиха на четири крака.

Зад тримата Стъопа видя човек с очукан шлем със сини пера, които приличаха на струя пушек. Човекът много бавно и плавно вървеше по застлания с килими подиум, все едно изтичаше от една поза в друга. Освен шлема носеше военен потник и наметало в защитен цвят с черен надпис „NEBUCHADNEZZAR“. Стъопа си спомни, че така се казваше един древен цар, и се сети, че това е Царствения. Царствения се приближи до Бонд изотзад, спря, сплете странно пръсти и като възкличаваше нещо, няколко пъти го тласна с бедра в задника, а после победно го ритна. Бонд се свлече по стълбата и светлината пак угасна.

„Навуходоносор – мислеше Стъопа в тъмнината. – Това е намек за

28. Истински патриот – Б.р.изд.

принц Чарлз. Така протестантите са наричали Чарлз Първи, преди да му отсекаат главата. И Дюма го пише в «Двайсет години по-късно». А и Мюс нали ми разказа наскоро как били изнасилили някого в двореца им и точно бътлърите участвали... Но защо е тогава рицарският шлем? Принц Чарлз не е военен... Или може би и шлемът, и всичко останало е точно затова, та формално никой да не може да каже, че това е принц Чарлз? Демек – Царствения, и точка. Понеже той също сигурно си има трима адвокати с противогизи като Мадона...“

Съвременното изкуство, както винаги, беше трудноразбираемо и не особено апетитно. Но Стъопа беше поразен от това как се движеше Царствения – стъпките му приличаха на забавен танц и предизвикваха истински страх. Беше виждал нещо подобно във филма „The Cell“, когато огромната културистка носеше безчувствената Дженифър Лопес на съд пред националното подсъзание.

Когато прожекторите светнаха, ги нямаше нито Кралските бътлъри, нито Царствения. Декорите бяха от първи акт – астън-мартинът и многоетажната конструкция, само че без разноцветните фигури в нишите. Бонд лежеше на пода както преди малко.

После се свести, успя някак да стане, оправя си папийонката, излезе до ръба на сцената и дълго се визира в залата, все едно „търсеше човека“. Накрая тихо и страшно попита:

– Do they take me for a simpleton?²⁹

Внезапната смяна на езика въздействаше – по гърба на Стъопа ползиха студени тръпки. Това явно не беше Р. Ахметов, бяха си английските драматурзи.

Бонд се качи в астън-мартина и произнесе оттам последната част на монолога си, минорна, като спомена някаква си „твърде твърда плът“ и загнилото датско кралство.

„Ей, навсякъде тази политическа коректност – помисли си Стъопа. – Скоро нищо вече няма да може да се нарече с истинското му име“.

Оглушително гръмна песента на Меркюри „Show must go on“ и сцената се завъртя. Бонд, малко поразкрячен в астън-мартина, отплува зад кулисите право през нарисувания бял лотос. Постановката свърши.

Избухна буря от аплодисменти. Стъопа не изръкопляска нито веднъж – пиесата му се стори отвратителна. За него Бонд открай време беше герой на занимателен комикс и симпатичен тип. Беше загадка защо Сракандаев и повечето от публиката до такава степен се радваха на

29. Те за идиот ли ме мислят? – Б.р.изд.

унижението му, че аплодираха прави. Освен това Стъопа не знаеше как да си обясни опънатия над сцената надпис „United Queerdom“ – дали беше тъп гег, или пък едната чертичка на „n“ се губеше в някоя гънка на плата и затова приличаше на „r“.

Може би, мислеше си Стъопа, това е порив на криворазбран патриотизъм, предизвикан от това, че англичаните не искат да ни предадат чеченските емисари? Компенсация за десетилетията национален позор и деградация? Или обратното – зрителите бяха видели в прозрачната метафора съдбата на честния русин, посветил живота си на Отечеството?

Последно явно беше най-близо до истината – докато се блъскаше след Сракандаев към изхода, Стъопа чуваше откъслечи от чужди разговори:

– Всичко същото като у нас... Човек цял живот бачка за страната си, и какво накрая? Един по-дебел...

– Да, има паралели. Само че при тях всичко е някак по-цивилизовано... Все пък Гълфстриймът...

„Но какво общо има тук Бонд? – мислеше си Стъопа. – Тъпо, пошло и тъпо. Правилно казваше някой, че цялата ни култура е просто плесен по тръбите. И че плесента съществува единствено защото нагриват тръбите. Въпреки че изобщо не ги нагриват заради плесента, а за да тече побързо нефтът... Що за хора са това?... Впрочем това е гей драматургия, какво друго да чака човек от педераси...“

И в този момент си спомни що за човек е той самият, защо е в тази зала и защо носи в чантата си мистичния жезъл на смъртта. По гърба му полазиха тръпки. „Спокойно, 0034 – помисли си Стъопа, – спокойно. Късно е да се косиш. Live and let die“.

52

Сракандаев отиде в нощния клуб „Кръстовището“ – точно срещу театъра. С него останаха два бохемски персонажа (гащите на единия бяха на шарки като кожата на жираф, другият беше с пуловер с изображение на Лара Крофт) и едно младо моряче, неясно как присъединило се към компанията им. В клуба ги чакаха – управителят излезе да ги посрещне и веднага ги вкара вътре.

Стъопа не го чакаше никой и за пръв път от много години му се наложи да се нареди на опашка. Мръзна навън около час, като от време на време гледаше загадъчно мигащата зелена неонова дума

„Кръстовището“ и неразбираемото „anno homini MMIII“, ецвано на бронзовата плочка над вратата. Най-накрая го пуснаха да влезе.

До входа имаше детектор за метал като на летище. Щом видяха Стьопа, фейсконтролърите веднага го помолиха да мине през него. А щом машината записука, дойде и старшият охранител – приличаше на изпития Клинт Истууд – и го отведе в стаята за персонала. Провери го с ръчния металотърсач (наложи се дори да си вдигне расото) и му нареди да отвори чантата.

Бръкна в нея, извади консервата сардини и пак я пусна вътре. После извади „Добротолюбие“ и го прелисти, на една страница се задържа почти половин минута. След това слабите му нервни ръце измъкнаха от чантата свещения лингам на победата. Клинт Истууд прокара пръст по него, после погледна Стьопа.

Стьопа вече бе изживял целия срам, достъпен на човешката душа по този повод, във влака. Освен това помнеше, че нападението е най-добрата защита.

– Имам и още един – каза той и се втренчи право в очите на Клинт Истууд. – Искаш ли да го пипнеш? Само че внимавай – целият е в мазоли...

Клинт Истууд не издържа погледа му и пусна лингама в чантата.

– Няма проблеми, отче – каза той и подаде чантата на Стьопа. – Приятно прекарване.

Стьопа обиколи препълнената зала и намери маса за сам човек близо до сцената.

Интериорът на клуба напомняше на аквариум. В полумрака светеха разноцветни лампи, покрай масичките плуваха сервитьорки с рокли, на които бяха избродирани големи ококорени риби. Направи му впечатление, че няма мъже сервитьори – но пък сред посетителите нямаше жени. На сцената примигваха пъстрите светлинки на разни музикални уреди. Сракандаев и компанията му не бяха в залата.

– Какво ще поръчате? – попита го една сервитьорка.

Тъкмо навреме. Стьопа отвори менюто и погледна колонката с цените. Срещу „3.40 г-ра“ беше коктейлът „Б-52“. Пет и две правеше седем. Добре, даже много добре, помисли си Стьопа.

– Донесете ми „Б-52“... А това до него какво е? „Б-2“?

– Фирменият ни коктейл.

– Че защо е толкова скъп? Цели двайсет и пет гушера?! Сервитьорката вдигна рамене.

– Добре – каза Стьопа, след като сметна, че двойката и петицата

също правят седмица. – Дайте ми и един „Б-2“.

Оставаше му само едно – да чака. Стъопа помисли малко, извади телефона от джоба си и набра Простислав. Той дълго не вдигна – сигурно спеше. Най-послед телефонът изквака:

– Ало? Кой е?

– Здравсти – каза Стъопа. – Аз съм. Много спешна работа. Печелиш пет стоака в зелено.

– Какво има?

– Ами... в момента съм в една... в една много сериозна ситуация. Трябва спешно да ми се погадае. Обаче тук не е удобно. Хайде направи го ти, а?

– Добре – малко учудено каза Простислав. – Че каква ще е пък тази ситуация?

– Точно това искам да разбере и аз – отговори Стъопа. – Трябва ми ясен еднозначен отговор.

– Обади се след десетина минутки – каза Простислав. – Ще видим какво ще излезе от тая работа.

Стъопа прибра телефона и се зае с донесения коктейл.

Минаха няколко минути и в залата се появиха спътниците на Сракандаев. Жирафа и Лара Крофт влачеха под мишниците шашардисаното моряче. Униформата му беше разкопчана и то имаше такъв вид, все едно идва от песента за „Варяг“, на който първо няколко пъти са го извели на палубата, дето я няма, а после са му пуснали прожектора право в очите, дали са му хиляда долара и са му наредили да забрави всичко.

На Стъопа му се стори, че те се появиха като привидения направо от огледалната стена. След миг разбра, че една от секциите ѝ всъщност е врата. Жирафа и Лара превлякоха морячето през цялата зала, охраната им отвори и тримата изчезнаха навън.

Сракандаев сега беше сам – някъде там, зад огледалната врата.

Часът беше ударил.

По дланите на Стъопа изби студена пот. Той ги избърса в покривката и махна на сервитьорката.

– Сметката, ако обичате.

Тя сложи на масичката сиво листче. Стъопа по навик погледна цифрите и видя под милото „3,40“ равнодушното „25,00“.

– Госпожице – каза той, – сложили сте ми към „Б-52“ и „Б-2“, пък изобщо не съм го мъркал.

– Точно така – каза сервитьорката. – Това е фирменият коктейл-невидимка. Вижда се само в сметките. Не сте ли чували за технологията

„стелт“?

Както много пъти напоследък, Стъопа не разбира подиграват ли се с него, или му говорят сериозно. Не знаеше какъв е редът тук. Може би това беше фирмен майтап за новите клиенти. А може би икономическите тенденции на цифровия век бяха проникнали в света на алкохолната рецептура. В края на краищата нали и той забъркваше в банката си подобни коктейли, само че с повечко нули. Какво толкова се чудеше?

Подаде на момичето две зелени двайсетачки и каза:

– Задръжете рестото. За ремонта на летището. А какво имате там?

И кимна към огледалната врата, от която преди минутка бяха излезли спътниците на Сракандаев.

– Кабинети – отговори сервитьорката. – Но в момента и трите са заети.

Стъопа я изчака да си тръгне, извади телефона и пак звънна на Простислав.

– Аз съм – каза и заслони телефона с ръка, за да не се чува шумът. – Е, какво излезе?

– Излезе тя... – Простислав малко се запъна. – Важна ли е работата? Не може ли да се отложи?

– Какво излезе? – попита Стъопа. – Не ме мъчи де!

– Кофти. Двайсет и девета. „Повторна опасност“.

– Аха – стоически каза Стъопа. – Ясно. А позицията каква е?

– Днеска кво сме, понеделник ли? Значи първа – отговори Простислав. – Слаба черта. Предсказанието е следното – „Ще влезеш в пещера в бездната“. Така че, такова, вземи си фенерче. И котки, само че не от тия, дето мячат, ами алпинистки, хе-хе-хе...

Стъопа мълча няколко секунди, после, без да каже „дочуване“, затвори и прибра телефона в джоба си.

„Че ти какво си мислеше? – попита нечий глас в ума му.

– Да убиеш човек си е сериозна работа...“

„Не – отговори друг глас. – Какъв човек? Това не е човек. Това е «четирийсет и три». И всичко трябва да се реши днес или никога. Ние не можем да живеем в един и същи свят. Като Зюзя и Чубайка. Тоест те могат де. А ние не можем, наистина не можем...“

Прожекторите над сцената светнаха и гръмна ритмична музика. Музиканти не се виждаха и Стъопа се сети, че е плейбек. В тясното пространство между музикалните уреди излезе мъж с черна широкопола шапка и строга лилава рокля с дълбоко деколте. Беше Борис Маросеев. Стъопа за пръв път виждаше звездата толкова отблизо. Боря беше

бледен. Под едното му око имаше синина – личеше си дори под грима. На цвят беше идеално в тон с роклята. Боря свали шапката, притисна я към гърдите си и се поклони. Посетителите заплодираха.

Стьопа погледна към съседната маса – там седяха двама младежи с еднакви тъмни пуловери. Сега, на светло, се виждаше, че са гримирани, също като мнозина други в заведението. Гримът обаче беше сложен неумело, все едно някой ги беше разкрасявал набързо в някой тъмен вход. Единият беше дребничък светлокос юноша със сънено лице. Другият беше някъде към два и петдесет и напомняше на един персонаж от филм на Куросава – титаничния имбецил, който се биеше с дървен чук. Гримът на мъничкото му честно лице наистина изглеждаше много странно.

Когато Борис Маросеев свърши поклона и се изправи, съненията юноша дръпна титана за ръкава. Огромният мъж измъкна изпод масата големия си като тиква юмрук и като се стараеше да не привлича вниманието на околните, го показа на певица с пестеливо движение. Маросеев, поне така се стори на Стьопа, пребледня още повече. Но пък може и да беше от поредната промяна в осветлението.

Музиката се усили. Боря започна да се клати в такт с нея, скръсти ръце, вдигна лице към тавана и с кадифените интонации на Жо Дасен зашепна в микрофона:

– Видях го вчера в новините,
той каза, че без нас светът ще се порути.
Да, с него ще е мир, покой и радост – да, и трите.
И аз си искам един Путин...

Всички запищяха от възторг. Започнаха да чупят чаши и чинии, чуха се крясъци – до една маса или се биеха, или може би танцуваха. Секюритата се втурнаха натам и Стьопа разбра, че едва ли ще има по-добра възможност. Грабна чантата, стана и бързо отиде до огледалната стена. Спря за миг пред нея и огледа отразената зала. Никой не гледаше към него – всички зяпаха сцената, на която Боря, доколкото му позволяваше скапаното състояние, изобразяваше нещо средно между ски спускане и хватки от джудо.

Стьопа натисна огледалната секция с лакът, тя се завъртя и той влезе.

Озова се в тъмен коридор с три врати. Открехна първата. В стаята

имаше някаква пияна компания. Открехна втората и видя циганин с китара – пееше нещо на двамата си голи слушатели, които го слушаха захласнато.

Сракандаев можеше да е само зад третата врата. Стъопа извади лингама от чантата. Беше неприятно хлъзгав в мократа му от вълнение ръка.

„А може би – помисли си той, докато поглаждаше с пръсти гъвкавата пластмаса – точно този коридор е пещерата, а бездната е зад вратата? Тогава всичко пасва. Само че каква е тази бездна? Горна или долна? Ах, ако знаех, само ако знаех...“

Трябваше да бърза.

– В името на отца, сина и светия дух – прошепна Стъопа, докато си слагаше гумените ръкавици. После осени лингама с една бърза четворка, завъртя бронзовата дръжка във формата на надуващо тръба купидонче и дръпна вратата.

77

Влезе в голяма квадратна стая, една трета от която беше заета от широко легло. На пода имаше нечий възмръснен бели чорапи. В ъгъла работеше телевизор – звукът беше изключен. В другия ъгъл сияеше в синьо и червено лампа на тъничко стоманено краче. Сракандаев, гол, увит в някакъв чаршаф, беше обърнат към Стъопа с лявата си страна – беше се навел над една стъклена масичка, на която имаше страница от списание, а на нея – обърната наопаки чиния. Държеше навита на тръбичка хартийка, през която ловко вдишваше през носа тънка ивичка бял пращец от стъклото.

Стъопа затвори вратата и хвърли чантата в ъгъла. Стори му се, че вратата се затваря съвсем бавно и че чантата увисва във въздуха – всичко беше съвсем като във филма „Спайдърмен“, когато героят стигна до свръхчовешка скорост на възприятията. Стъопа – усещаше, че тялото не му се подчинява достатъчно бързо – тръгна към Сракандаев и вдигна ръката, в която стискаше лингама. Разбираше, че е страшен – с развято-то расо, с кръста на гърдите и с червеното копие на съдбата във вдигнатата ръка сигурно приличаше на воин на доброто в часа на решителната битка.

Сракандаев се обърна. Очите му бяха пълни с недоумение. Недоумението се смени със страх и Сракандаев бавно започна да се изправя.

Стьопа забеляза облаче бял пращец около носа му – от уплаха Сракандаев сигурно го беше издишал.

Докато Сракандаев се изправяше, Стьопа опря червената главичка на лингама в челото му и с тържествуващо ръмжене стисна с всичка сила.

Но изстрел не последва. Стьопа не усети дори щракването, което би показало засечка – не стана нищо. Понеже не знаеше какво да направи, той застина, втренчен в изпълнените с ужас очи на Сракандаев.

Времето потече с нормалната си скорост. Сракандаев мигна, после мигна пак и ужасът в очите му се смени с недоумение. После с интерес. А после с някакво ново, непознато на Стьопа чувство. Той облиза устни и изведнъж вдигна брадичка и облиза и лингама.

И на Стьопа му стана страшно.

В този момент вратата се отметна и в стаята нахълтаха тримата охранители во главе с Клинт Истууд, който стискаше пушка-помпа.

– Всичко наред ли е? – викна един от охраната.

– Абсолютно – отговори Сракандаев, като отклони поглед от очите на Стьопа. – Защо, какво е станало?

– Ами на камерата в коридора видяхме, че този... ей този де... влиза при вас...

– Мама му, нали ви казах да не влизате – каза Сракандаев и кихна силно.

Клинт Истууд изгледа Стьопа дълго – хем с подозрение, хем с уважение. Сракандаев посочи вратата и охраната се изниза, като внимателно я затвори.

Стьопа осъзна, че стои като някакъв невъобразим Ленин – с червения член, стиснат в протегнатата му ръка. Понечи да я отпусне, но Сракандаев го хвана за китката.

– Ела – каза той и повлече Стьопа към стъклената масичка.

Вдигна чинията – под нея имаше купчинка бял прах (Стьопа, който знае защо, си помисли, че е мъничка пряспа, както има мънички японски дървета бонсай) – и гребна от пращеца с ръба на страницата от списанието. После каза на Стьопа:

– Хайде. – И му подаде влажната от собствения му нос тръбичка, свита от банкнота.

– Аз не...

– Казах: хайде – прегракнало повтори Сракандаев и се облиза.

Стьопа реши да не спори. Остави члена на масичката, взе тръбичката от Сракандаев, пхна в носа си края, който беше по-чист, и като

придържаше с другата ръка брадата си, смръкна отвратително горчивия пращец с едната си ноздра.

– И с другата.

– Стига ми, аз...

– Казах: с другата.

Стъопа си пое дъх.

Страницата с пращеца, изглежда, беше рекламна вложка от лъскаво младежко списание. Две места на нея бяха отбелязани с жълт маркер. Горното беше снимка, на която двама доста несимпатични мъже с местести лица си стискаха ръцете на фона на лавици с видеокасети. През тях минаваше надпис: „Ела при лидера и стани дилър. Дистрибуция на видеокасети на концерна «Премиер-Видеофилм».“ Другата подчертана обява беше малко по-надолу: „Ела при дилъра и стани лидер. Метамфетамини от талинския химкомбинат «Старата кула».“ Още по-надолу беше купчинката пращец с кратера, току-що направен от тръбичката в пръстите на Стъопа.

– Обявите четеш, а? – каза Сракандаев зад него. – И моят дилър си падна по тях. Втори месец вече все от тая страница смърка. Все едно си ги печата сам. Или че е купил целия тираж.

Сракандаев говореше малко през нос, от което гласът му приличаше на гласа на добър герой от рисуван филм. Стъопа си помисли, че вече май е виждал някъде думата „метамфетамини“ или някоя много подобна на нея, но не можа да си спомни.

– Хайде де, давай!

Сракандаев, изглежда, се изнервяше. Стъопа се подчини и смръкна с другата си ноздра още една порция от бялата гадост.

– Какво е това? – попита той и подаде тръбичката на Сракандаев.

– Мултивитамин – отговори той. – Формулата на успеха.

– С него ли надрусахте морячето?

Очите на Сракандаев се превърнаха в две тесни цепки и Стъопа разбра грешката си. Но беше късно.

„Ей сега ще извика охраната“ – помисли си той и целият изстина; ръката му сама взе лингама от масичката, преди той да си спомни, че вълшебното оръжие беше засякло. Сракандаев проследи с поглед движението му и лицето му се разведри. А след това той даже се усмихна и заплаши Стъопа с пръст.

– Е, добре де, добре – каза Сракандаев. – Обаче имам едно условие.

– Какво? – попита Стъопа; усещаше някакво неприятно сърбящо звънтене в главата си – при това нарастващо.

– Аз ще съм магаренцето.

Сракандаев вдигна от пода онова, което Стъопа беше помислил за мръсни бели чорапи, и си го нахлузи на главата. Беше еластична лента-бандана с две дълги бели уши, които паднаха на раменете на Сракандаев и той заприлича не толкова на магаренце, колкото на стар мъдър заек. Заекът направи крачка към Стъопа – той се дръпна, – но после очевидно си спомни нещо важно и се върна при кревата.

– Ей сега – каза Сракандаев и почна да рови в купчината нахвърляно на пода бельо. – А, ето го.

Държеше нещо правоъгълно и Стъопа си помисли, че е малка картина в рамка. Сракандаев отиде при масичката, нагласи картината, като я опря на стената, после угрижено погледна някъде нагоре и промени ъгъла. Стъопа се смая – това беше снимка на Путин по кимоно. Сракандаев огледа стаята още веднъж и измести снимката лекичко вдясно.

– Вече може – каза той и смъкна чаршафа, с който се беше увил.

Стъопа погледна издутия му космат корем и се постара да не гледа по-надолу. Сракандаев се ухили.

– Някои разправят, че било от бирата – каза той и намигна. – Лъжат. За бирата е.

Обърна се, коленичи, опря здраво лакти в пода и извърна лице към Стъопа. После лицето му изведнъж стана угрижено, той промуши ръка между краката си, скри гънката между бузите и попита:

– Обаче честно. Ти случайно да не си марксист?

– Без шегички – с малко зловна усмивка отговори Стъопа.

– Ама наистина не си марксист, нали? – пак попита Сракандаев и се нацупи палаво.

Стъопа завъртя глава отрицателно и Сракандаев се усмихна и си свали ръката.

– Чудесно тогава... Веднъж се живее – каза той. – Иии-раз!

Стъопа разбра какво се очаква от него и погледна лингама в гумената си ръка.

– Хайде де – нетърпеливо го подкани Сракандаев и си размърда задника.

„Най-важното е – помисли си Стъопа, докато коленичеше – да не извика охраната...“

След минута той вече почти не разбираше къде е и какво става. Гледаше ритмично работещата си ръка и не изпитваше нито възбуда, нито отвращение. Не изпитваше дори лично участие в ставащото – все едно чистеше запушен канал с четка. Удивително натуралистичният

магарешки рев, който от време на време надаваше Сракандаев, придаваше на сцената някакъв средноазиатски колорит. Стъопа внимаваше само да не би Сракандаев случайно да не опре тялото си в расото му – кой знае защо, му се струваше, че ако това не стане, всичко ще е наред.

Сракандаев пак обърна към него пламналото си лице и каза:

– Хайде да си Таня, а?

– Какво? – Стъопа се уплаши.

– Не бе, не ме разбра. Просто си представи, че си Таня.

– Да ти кажа честно – отвърна Стъопа, – искам да съм Пикачу.

Сракандаев се усмихна криво и безсрамно и каза:

– Виж какво, хайде за пет минутки стани Таня, а после винаги ще си си Пикачу!

Нещо глухо изтъгна в главата на Стъопа и започна да му се струва, че е зоотехник на връх Нова година и че гърмят фойерверки. Сети се защо – въздействието на наркотика се беше сляло със спомените за изкуственото осеменяване, което беше видял веднъж на бригада.

– Георгий Вартоломеевич – каза той, – надявам се, разбирате, че правя всичко това изключително от уважение към вас?

– И съм ти много благодарен за това! – отговори Сракандаев и вдигна вежди. – Страшно съм ти благодарен! Обаче ми казвай Жора. И да минем на „ти“!

Стъопа забеляза на восьмьното рамо на Сракандаев татуировка – сигурно бяха на мода в бохемските кръгове. Беше шрихкод с три шестици над правоъгълника вертикални линии с различна дебелина. Отдолу пишеше: *„Продажбата на дребно разрешена“*. Изглеждаше много стилно.

Внезапно Стъопа разбра, че „666“ е преправено на „366“, при това доста неумело, защото на мястото на първата шестица имаше приличаща на сянка следа, а и извивките на тройката бяха груби. Това толкова го поразя, че той пусна лингама и се обърна, все едно очакваше да види как Бинта ги гледа през вълшебния си калейдоскоп.

– Давай, Таня, не спирай! – прошепна Сракандаев.

Бинга я нямаше. Стъопа поднови зоотехническата си работа.

„Триста шейсет и шест – помисли си той. – Но защо? Никой не знае... Човек планира, пресмята, страх го е да не сбърка. Надява се, че всичко ще се размине... Мисли за душата си...“

Цифрите означаваха, че в душата на Сракандаев, също като в неговата, се води мъчителна борба между доброто и злото, светлината и мрака, само че тези вечни субстанции минаваха през чуждото сърце по

неведоми пътища. Стъопа не разбираше нищо от тази враждебна вселена, от този антисвят, който в момента беше толкова близко...

Погледна надолу, видя задника на Сракандаев и си спомни фрагмент от съня си – овално изрязаното отзад трико на нощния непознат. Извърна глава, но видяното беше достатъчно, за да си спомни предсказанието, което му беше казал по телефона Простислав.

„Ще влезеш в пещера в бездната“ – изумено помисли Стъопа. – „Колко точно... Всичко са знаели китайците! Още преди пет хиляди години са знаели всичко!“

Прашецът действаше все по-силно. Стъопа вече не чуваше виковете на Сракандаев – по-точно, престана да ги възприема. Пронизителното „И-ааа“, което Сракандаев надаваше през няколко секунди, се превърна в нещо като звукови тапети.

Нещо стана и със зрението му – май почваха халюцинациите. В един момент пред очите му беше потръпващ човешки гръб с гънки тлъстина, а в следващия съвсем ясно виждаше, че помпи с велосипедна помпа голям дебел заек, които неизвестно защо реве като магаре. Заекът беше толкова бял, че Стъопа трябваше да примижи. После съвсем затвори очи и разбра, че може да вижда мислите си. Една от тях беше наистина смайваща.

Стъопа видя бяло „34“ – също като онази вечер с Мюс. Но нейното червено „66“, огромно и неподвижно, не се виждаше никъде. Вместо него наблизко подхвъркваше мъничкото синьо „43“ на Сракандаев, описваше безумни неправилни кръгове, като прилеп по здрач. Двете числа се отблъскваха едно друго, все едно бяха магнитни полюси с еднакъв знак, и така продължи дотогава, докато след поредния лупинг не се събраха в невъзможното, отровназелено „77“.

Зад това число се редеше цяла галерия образи: двамата със Сракандаев с черни ризи, с факли в ръце, с тежки крачки вървят към огромен огън в строй със също такива яки мъжаги... Вярната мъжка дружба, възпята от дьо Сад... Вдигната за римски поздрав ръка... На Стъопа всичкото това изобщо не му харесваше, направо му се гадеше. Освен това той разбра, че числото „77“ е като „66“ – и двете вещаеха нещо опасно и лошо, макар и неясно защо.

Почувства се беззащитен и мъничък сред тези огромни шарени цифри – чужди, равнодушни, ревящи срещу него оглушително като магаре. Нали си имаше свое заветно число... Къде беше то сега? Нима го беше изоставило в това сумрачно пространство на грях и падение и магарето щеше да го стъпче с четирите си копита, докато тръскаше над тях

трите си израстъка – ушите и опашката?

НЕ.

Стъопа пак видя високо горе бялото „34“, приличаше на два прегърнати ангела. Сега беше съвсем мъничко, толкова дълбоко беше слязъл в бездната по стълбата на порока. Но все пак можеше да го види. Стъопа вдигна молитвено ръце, което накара Сракандаев да измучи недоволно. И тогава от бялото число „34“ блесна лъч, който за миг освети всичко, докосна челото на Стъопа и угасна. Числото „34“ изчезна. Но Стъопа знаеше, че това не е страшно, понеже сега то беше в него. Беше го *осенило*.

Умът му заработи съвсем различно, отколкото допреди секунда.

Магарето беше могъщо. Много могъщо. Но имаше едно животно, от което се страхуваше. Имаше звяр, способен да го победи...

„34“ блесна в главата на Стъопа и стана думата „вълк“.

Тази дума започваше с третата буква от азбуката. И беше от четири букви. Трийсет и четири! Три съгласни, четири букви. Двойно „трийсет и четири“!

„Вълк! – помисли Стъопа. – Как не се сетих? Вълк!“

И зави към лампиона. Сракандаев се обърна към него – лицето му се разпаднаше на пъстри парченца, – ухили се и попита:

– Хубаво прахче, а?

Стъопа пак зави, а после воят му се превърна в толкова силно ръмжене, че Сракандаев се сви и затрепери, притиснал гърди към пода.

„Пикачу беше мъничко кротко прасенце – помисли си Стъопа, – но злите хора разбиха сърцето му. И той стана вълк! Сега той е вълк! Вълк! Вълк!“

„34“ пак избухна в мозъка му и окончателно го сля в едно цяло със себе си. Когато светлината угасна, Стъопа вече го нямаше. Над трясещия се коленичил Сракандаев стоеше Степния вълк.

DER STEPPENWOLF

Той много се различаваше от Стъопа.

На Стъопа му трябваха разни гумени инструменти. На Степния вълк изобщо не му трябваха. Той си имаше свой инструмент – сив ръбат DER, покрит с кичурчета твърда козина и съвсем готов да дерне някого. Степния вълк дръпна червената какалашка и лингамът на победата изскочи от пещерата в бездната.

– Падна ли ми, магаренце... Сега ще те науча аз тебе – прошепна Степния вълк почти нежно, едва съдържаше ръмженето, което се надигаше в гърлото му. – Сега ще разбереш какво е това Степен вълчи хуй!

На! На! На... На!

– Татяна! – изпищя Сракандаев. – Не мога! Татяна!!! Не! Не! Да! Да!!! ДА!!! ТАТЯНА!!!!

И заблъска с ръка по пода като борец, който се предава.

И Степния вълк разбра, че Магарето е низвергнато.

Щом това стана ясно, Стъопа усети, че вече не е Степния вълк. Пак си беше Стъопа и в тъмнината пред затворените му очи вече не святкаха мълнии и не плуваха числа. Стъопа не разбираше как се бе озовал в тази идиотска ситуация. Но Сракандаев, въпреки агонизиращите си викове, така умело въртеше мекия си задник, че ситуацията продължаваше и продължаваше, въпреки че Стъопа вече не правеше нищо за това.

Той мигна няколко пъти, за да фокусира очите си, и видя нечие познато лице. Но това не беше Сракандаев. Минаха няколко секунди, преди да разбере кой е.

От снимката на масичката, добродушно усмихнат, ги гледаше Путин по кимоно. Естествено не гледаше вакханалията в кабинета, а някъде надалече – към безкрайните зелени простори на Евразия, оловните води на Атлантическия океан и жълтите дюни на арабските пустини. И явно не си мислеше за тях двамата със Сракандаев, а за нещо важно, путинско. Но Стъопа изобщо не се съмняваше, че с крайчеца на окоото си Путин вижда не само световните пожари и бури, но и тях със Сракандаев, и не одобрява съвсем това, което става в стаята, въпреки че, разбира се, нямаше да ги накаже – времената бяха други. И все пак нещо подсказваше на Стъопа, че след новата отметка в досието му изискванията към него ще са малко по-строги. И че няма да ги налага Путин, а самият той. И че същото ще направи и Сракандаев.

А за това, че след станалото ще им бъде разрешено да продължат да живеят и не само да се спотайват някъде в мрака, а да дишат с пълни гърди, без да ги е страх нито от преследване, нито от блъскане по вратата посред нощ, той изпита към новата епоха такава благодарност, такава доверие, такава нежност, че тези чувства, достигнали невъзможния си зенит, съвсем естествено прераснаха в неудържимата тръпка на любовта. Със Сракандаев очевидно стана същото – без да се обръща, той се запъна като магаре, тръсна дългите си бели уши и зашепна в сладостна скоропоговорка:

– Седем цента, седем цента! Седем цента!

Стьопа седеше във вагон-ресторанта, пиеше коняк и гледаше прозореца. Когато влакът минаваше под мост или покрай някоя тъмна стена, в стъклото се виждаше мъж с разчорлена брада и хлътнали очи, облечен в омачкано расо. Гледката беше тягостна.

До бутилката на масичката бяха измачканите уши на Сракандаев – подарък за спомен, който Стьопа получи в замяна на червения лингам на победата. Стьопа чувстваше целия символизъм на тази операция, който така жестоко пасваше на най-новата история на Русия. Това го караше да е още по-нещастен. Най-лошото беше, че той дори не разбираше с какво беше свършила битката при „Кръстовището“ – с победа или с поражение.

Но пък Пастернак казваше, че човек не бива да прави разлика между поражението и победата.

Стьопа още от училище уважаваше Пастернак и знаеше колко е трудно сред родните *заложници на вечността, на времето попаднали в плен* да намери такива, които да не са страдали от стокхолмския синдром в остра гнойна форма. И все пак заветът на класика не му помагаше.

„Така било значи – мислеше си той и гледаше мяркация се зад прозореца грешник. – Русия. Влак. Във влака най-обикновен човек, симпатичен и скромен. И изобщо никой не се сеща, че точно той е прочутият Педеругамен, за когото всички са слушали безброй невероятни истории...“

– Нали може?

До масата стоеше влаковият милиционер – вече няколко пъти беше минал покрай него, явно привлечен от романтичния му вид. Стьопа вдигна рамене.

Милиционерът седна срещу него и попита:

– Каква е тази кърпа?

Стьопа мълчливо побутна ушите през масата и милиционерът ги взе и ги огледа с интерес.

– *На Танечка за спомен от срещата ни в Огледалния свят* – бавно прочете той черните завъртулки на Сракандаев. – Интересно. А това магаренце отдолу? Вместо подпис, нали? Много е смешно.

Стьопа мълчеше.

– И коя е тази Танечка?

– Повярвайте ми – каза Стьопа и вдигна бездънните пропасти на

очите си, – има неща, които е по-добре да не знаете. Ще спите по-леко.

– Изглеждате уморен. Нещо лошо ли се е случило?

– Познахте – отговори Стъопа.

– Няма ли да споделите с мен?

– Няма да ви е интересно.

– Все пак опитайте.

– Защо си пъхате носа в личния ми живот?

– Не си го пъхам. Просто ми разкажете и току-виж ви олекнало.

Стъопа няколко секунди мълча, търсеше думи.

– Оказа се, че не съм само педал – каза накрая, – но и долна страхлива твар...

– Хм – малко объркано каза милиционерът. – И с какво си го обяснявате?

Стъопа вдигна рамене.

– Може би имам подсъзнателни наклонности, за които не съм подозирал. Или с раболепие, с което заразиа детската ми душа в съветските времена... А може би с оня бял прах...

– Ясно. Документите може ли?

Стъопа бръкна в джоба си, извади сгъната на две стодоларова банкнота, отвори я като книжка и му я подаде през масата. Милиционерът я взе с две ръце, погледна президента в овала, после Стъопа, после пак президента. После каза подозрително:

– На снимката сте без брада.

Стъопа кимна. Разговорът започваше да го изнервя. Милиционерът прибра банкнотата, стана и козирува.

– Е, отец Бенджамин. Добре дошли в града-герой Москва.

Стъопа си наля още коняк. Спомни си внимателните манипулации на Сракандаев със снимката на Путин – все едно се страхуваше дори за минутка да се раздели с любимото изображение. А пък раболепие, което се пробуди у самия него, беше изобщо необяснимо. Искаше му се да вярва, че е само ефект от проклетия прашец, от който цяла сутрин му текоха кървави сополи.

Но подозираше, че работата е по-сериозна.

„Откъде се е взело у руснака това низкопоклонничество, това генетично преклонение пред властта? – мислеше Стъопа. – Неизвестно. И най-смешното е, че много добре знаем за тази наша особеност. Вече даже научихме и думата «менталност». Обаче къде изчезва онова, което разбираме за менталността си, когато същата тази менталност се включва веднага щом чуем думата «документи»? Русия ум не я обхващал.

Защо ли? Ами много просто. Когато *ей това* на се надигне в душата ни, умът ни тутакси отпрашва за Баден-Баден. А когато *това* излезе в отпуската, умът се връща и се прави, че не е станало нищо, че ние сме си Европа, само дето мечките ни са бели. Всеки роден тук разбира всичко това до най-мъничките подробности. И все пак го прави – до последната... Робски душици“.

Стъопа погледна ушите на масата и споменът за кошмара през нощта го накара да се изчерви като домати. Затвори очи, за да не вижда отражението си в прозореца. Телефонът в джоба му извън.

– Да? – каза Стъопа, след като го вдигна до ухото си.

– Здравсти – жизнерадостно викна Лебедкин. – Как е?

– Нормално.

– Еба Магарето, а? Е, добре дошъл в клуба на знаещите и можещите!

– Какво? – смаяно попита Стъопа.

– Записът вече е в Москва. Сега става бързо – по интернет. Целият отдел се насра от смях, докато гледахме как го дръгнеш. А бе направо победа на доброто и светлината. Ти какво така си вдигаше ръцете към тавана? Молеше ли се, а?

Стъопа не отговори нищо.

– И как ръмжеше само... Трябвало е да станеш артист, Стъоп, а не да си търкаш гашите на стола в банката.

Стъопа пак не каза нищо.

– Имай предвид обаче, че когато Магарето реве така, значи работата е сериозна и задълго. Много е влюбчив. Защо мълчиш?

– Не знам какво да кажа – призна Стъопа. – И главата ме боли.

– Защото смърка оная гадост. Виж, това вече не го очаквах от тебе. Едно е да сцениш сфинктера на Магарето, даже браво за това. Обаче това пък защо?

– Е, сега и за нас ще има компромат.

– Какъв компромат бе – въздъхна Лебедкин. – Няма такова нещо. Магарето е хитро. Виж сега как стоят нещата – за тебе имаме компромат. Ти също си събрал едно-друго за мен, знам аз... Обаче никой няма нищо за Магарето, въпреки че всички са го ебали. Записи има, и то какви! Алмодовар ряпа да яде. Представи си – опъват Магарето, а той грабнал телефона и крещи: „Имам политическо влияние в тази страна, всичките ще ви еба в гъза!“ И тръска глава, та ушите да не му падат в очите и да може да вижда кой го клеца. Сериозно ти говоря – направо е вредно за здравето да го гледаш, наистина можеш да се пукнеш от смях. И

какво излиза? Записи има, а компромат – не! Можеш ли да си представиш?

– Не – отвърна Стьопа. – Не мога. Как може да стане така?

– Много просто. Защо мислиш слага снимката на Путин на масичката? Защото знае, че няма да я качим на нито един сайт. Умен е той... Ясна му е ситуацията. По-рано имаше снимка, на която се прегръщаше с Елцин...

Стьопа дълго не можа да измисли нищо. Накрая мълчанието стана непоносимо, просто трябваше да каже нещо.

– Ами защо... въз... защо не можете да пуснете старите записи, тия с Елцин?

Сега задълго замълча Лебедкин.

– Добре де – каза накрая. – Не ти се обаждам за това. Има ли някъде около тебе телевизор?

Стьопа вдигна очи към тавана в ъгъла.

– Има един, но не знам дали работи.

– Пускай го. Ще дават първия „Чубайка“. Не е самото съвършенство де, не сме го огладили съвсем, обаче знаеш как е – първата работа срам за майстора. Все пак хората, които го видяха, го харесаха. Така че пускай телевизора.

– Разбрах – каза Стьопа без особен ентузиазъм.

– И един личен въпрос – продължи Лебедкин. – Ако не е тайна, къде си се научил да се преобличаш така? И ти ли си бил в Панкиската клисура, пич?

– Аз... Не, аз...

– Внимавай с тая работа. Изнервяш хората. Магарето съвсем се сговни, когато му цъфна в банката с тая брада. В един през нощта ми звъня – изобщо не беше разбрал, че си ти.

– Ама той... той знаеше ли? – изумено попита Стьопа.

– Че как. Нали ви паса и двамата. А той има три видеокamera в приемната. Казах му да не се стяга – че не можеш да имаш никакви реални претенции към него, че сигурно е нещо лично, романтично. И оттогава той те чакаше. Ти ваза в офиса имаш ли си?

– Защо?

– Ако нямаш, купи си. Всеки ден ще ти праща цветя по куриер. Знаеш ли, Стьопа... От една страна, те разбирам, нали – да си огледаш партньора и така нататък. Но от друга, да ти кажа, голям маясъл си докара на главата...

– Защо?

– Ти просто знаеш много малко за него. Не е достатъчно само да го работиш, трябва да го дундураш и да го браниш от вълците. Иначе почва да реве с всичка сила. Два санбернара си има на вилата – такива вълци са, че не ти е работа.

– Стига вече, капитане – каза Стьопа. – Отивам да пусна телевизора.

– Давай, братче. До скоро.

Телевизорът под тавана на вагон-ресторанта работеше лошо. Сигналят беше слаб – по екрана трепкаха бели линии и звукът почти не се чуваше. Щом обаче рекламният блок свърши, екранът почерня, а после избухна като разноцветна празнична заря. След нея остана огромното златно число „43“. Четворката затрептя, завъртя се няколко пъти около оста си, люшна се и като език на камбана със звън удари тройката. От удара на вълни се разбягаха весели шарени букви и образуваха думите „Чубайка“ и „Зюзя“. След миг между тях с мляскащ звук цъфна мъничко зеленичко „и“ – цветът напомни на Стьопа отровнозеленото „77“ от петербургския му делириум, той усети, че всеки момент ще повърне, скочи и хукна към клозета.

Когато се върна, Зюзя и Чубайка вече бяха на екрана. Стьопа не разбра кукли ли са, или анимация, но бяха направени много добре. Изглеждаха точно така, както ги беше описал Малюта в проекта, но Зюзя, със затворническа ватенка върху моряшката фланелка, беше дори още по-страшен, отколкото си го беше представял Стьопа. Гледаше навъсен Чубайка, правеше от време на време някакви уродливи мечешки жестове и продължаваше разговора, чието начало Стьопа беше изпуснал.

– Чубайка, искате ли да ви припомня как в Русия почна новата епоха?

– Опитайте, Зюзя.

– Значи руснакът си седеше в тъмната барака на едничкото си столче, табуретка де. Бараката беше стара и мръсна и той ужасно я мразеше. Казвах му, че е в нея временно, но той не вярваше, защото помнеше, че същото това са го разправяли и на дядо му и баба му. За да му олекне, руснакът пиеше водка и гледаше телевизия. По телевизията давах новини за прибирането на реколтата, което също му беше ужасно омръзнало.

– Да, Зюзя, това е наистина ужасно.

– Един ден по телевизията показаха огромна светла къща с колони, камини и витражи, с красиви мебели и картини. А после, Чубайка, на екрана се появихте вие. С ето този смокинг и с папийонката. И

помолихте зрителя да отговори на въпроса къде е по-добре – в мръсната стара барака или в тази огромна светла къща.

– И какво отговори руснакът, Зюзя?

– Руснакът отговори, че по-добре е, разбира се, в огромната светла къща. Вие казахте, че този избор е разбираем, но че пътят до тази къща не е лесен и че ще струва скъпо. И руснакът се съгласи на цената, пък каквато ще да е.

– Продължавайте, Зюзя.

– И тогава, Чубайка, вие разкрихте на руснака една страшна тайна. Че за правото да влезе в тази къща, той ще трябва да стане табуретка, понеже точно така живее целият свят и че хората са научени на това още от деца...

– И?

– И когато руснакът се прекръсти и наистина стана табуретка, вие обяснихте, че в страната има криза. И че затова огромните светли къщи не стигат за всички. И че той, тоест вече тя, ще трябва временно да си седи в бараката, както и преди, само че вече като табуретка.

– Интересно излагате нещата, Зюзя. И какво стана после?

– А после вече без никакви обяснения на табуретката седна невидим, но много тежък задник, който на своя език обясни на бившия руски човек, че не бива да се интересува чий е, в смисъл задникът, понеже табуретките също си имали проблеми. И че е по-добре да мисли за нещо друго. Например за това каква му е националната идея...

– Ето, най-после стигнахме до темата на днешното ни предаване – каза Чубайка, обърна се към телевизионните зрители и камерата го показа в едър план. – Здравейте, всички руси! Аз съм Чубайка. А той, както вече сигурно се сетихте, е Зюзя. Всъщност той не е толкова тъп, колкото изглежда, но малко бавно загрява. Той не разбира, че в днешните условия табуретката на колене трябва да се моли да дойде някой инвеститор. А кой инвеститор иска да го наричат задник? Между другото, Зюзя, от гледна точка на пазарната икономика вие не сте никаква табуретка. Много скърцате – казвам ви го като единствения реален инвеститор...

Стъпа разбра, че не може да издържи тези хунски танци на гроба на мечтата си. Докато излизаше от вагон-ресторанта, на вахта пред телевизора застана някакъв оцапан със смазка железничарски лумпен – не беше ясно какво прави тук, при чистите покривки и лъскавите прибори. Той превключи програмата, попадна на новини и се ухили доволно.

– А, ето го и Колин Пауъл... Здрасти, аз съм Коля...

Стъopa отиде в купето и рухна на мястото си. Полежа малко по гръб, разбра, че няма да заспи, и извади от чантата „Братя Карамазови“. Никога не беше чел тази книга, въпреки че помнеше как като дете размиваше родителите си, като казваше „Братя Кармалазови“, а после пи-са две съчинения за нея в училище (*„мъчителните размисли на един велик художник на словото за съдбините на Русия и духовните търсения на хората“*, най-високата възможна оценка – „три“ за съдържание, „четири“ за грамотност).

Сега вече сигурно беше късно да я чете. Но му беше скучно да слуша радиото и той я отвори на някаква страница, отбелязана неизвестно кога и от кого с листче:

„Красотата е страшно, ужасно нещо! Страшна е, защото е неопределима, и не може да се определи, защото Бог е задал само загадки. И тук бреговете се събират, тук всички противоречия живеят заедно... Някой човек например с възвишено сърце и с висок ум започва с идеала на Мадоната, а свършва със содомския идеал...“

Стъopa разбра, че по радиото тъкмо пускат песен на Мадона; състо-еше се като че ли от заглавия на бизнес-нюс и те сякаш самички се оформяха в главата му като чугунени информационни блокове:

*„You know that we are living in a material world,
And I'm a material girl...“*

„Още по-страшно е, когато някой вече с идеала содомски в душата не отрича и идеала на Мадоната, и пламти от него сърцето му и наистина, наистина гори, както и в младежките непорочни години...“

*„You know that you are living with a material girl,
And this is a material breach...“³⁰*

Стъopa стана и толкова рязко изключи радиото, че кръглото копче остана в ръката му. Той го запокити в ъгъла. „Какви идеали, боже мой“

30. Ти знаеш, че живеем в материален свят и аз съм материална жена... Ти знаеш, че живееш с материална жена, и това е съществено нарушение на резолюциите на ООН (дипломатически термин) – Б.р.изд.

– помисли си той и продължи да чете:

„Онова, което умът мисли за позор, за сърцето е само красота. В содом ли е красотата?“

Стьопа изпусна книгата и изстена: – Ах, де да беше така, Фьодор Михайлович! Де да беше така!

34

На сутринта на Пушкинска имаше задръстване и Стьопа задряма зад гърба на шофьора. Стресна се от клаксоните и няколко секунди не можа да разбере къде е – докато не видя рекламата на пепси-кола с думите „Вземи всичко от живота!“

При вида на бутилката в ръката на лирическия герой Стьопа изпадна в асоциации, които го накараха толкова силно да се намръщи, че водачът на съседния джип се размърда неспокойно и няколко пъти нервно натисна клаксона.

Когато колата потегли, Стьопа си спомни, че в копринената кутия беше останал още един лингам на победата, ултрамаринен като етикета на рекламата. Цветът на късмета – искаше му се да го вярва... Но нямаше кой знае какви основания да вярва.

„Сега какво? – помисли си. – Не знам. И изобщо знае ли някой?... Уф...“

Мюс не беше в офиса. Стьопа отвори вратата на счетоводството и го лиснаха пръските на разгорещен спор:

– Ама какви ги дрънка той бе? Руснакът по-рано не беше ли табуретка? Даже табуретка не беше, ами подлога, тоалетна чиния с ей толкова дупка по средата...

В счетоводството не знаеха къде е Мюс. Бледата счетоводителка каза, че вече втори ден се обаждал Сракандаев, питал кога Стьопа ще е на работа. В контролния отдел също не знаеха нищо за Мюс. Затова пък на бюрото ѝ в приемната имаше огромен букет рози, вързан с панделка от моаре с шамповано златно магаренце – куриер от „Делта-кредит“ го бил донесъл половин час преди идването на Стьопа. Освен това към букета имаше писмо.

Стьопа изруга под нос, взе го и влезе в кабинета си – да го прочете. Писмото беше отпечатано на розова японска хартия и в него пишеше:

Стъпка,

Щом те видях с това расо, с ръкавиците, с тоя кръст и всичко останало (хей-хай-хой!), веднага разбрах, че си very cool guy³¹, човек с въображение и стил. Обичам хората като тебе, защото и аз съм такъв – ти сигурно вече го разбра. Сигурен съм, че ни чакат още много и много страшно готини мигове, а може би дори часове и дни. Когато ти се отвори свободна минутка, звъни ми, ако обичаш. Защото ме е страх да не претоваря телефонния ти секретар и секретарката ти.

Знаеш ли какво? Я ела този уикенд на вилата ми!

P.S. Страшно се радвам, че работим по един и същ проект. Веднага разбрах, че възгледите ни за света са еднакви.

Вместо подпис беше нарисувано малко магаренце. Стъпа сложи писмото на бюрото си, отпусна глава върху ръцете си и известно време гледа в тъмнината под клепачите си – пресмяташе вариантите, както казват шахматистите. Нито един не му се пресмяташе докрай.

Уредбата на бюрото изпиука.

– Степан Аркадиевич – каза Люся от счетоводството – куриерът от „Делта-кредит“ още е тук. Наредено му е да не се връща без отговор. Какво да му кажа?

– Ей сега ще отговоря – изсумтя Стъпа. – Къде е Мюс?

– Не знам.

Стъпа затвори, помисли малко и написа под магаренцето на писмото с големи букви:

Живей, дупе, докато Таня гони вълците.

„Не, много е грубо – реши той, след като го прочете. – Или е нормално? Може би все пак да напиша «Жора»?... Ох, по дяволите, сега и за това ли трябва да мисля?“

За всеки случай надраска под отговора си нещо като интернетското

31. Жесток пич – Б.р.изд.

емотиконче за „усмивка“, натисна един клавиш на уредбата (на него имаше стилизирано „М“ – сърце с две вертикални крачета) и си спомни, че Мюс не е в банката. Без нея беше като без ръце. Взе писмото и излезе в коридора. Там го чакаше Люся от счетоводството.

– Его отговора – каза Стъопа и ѝ подаде сгънатия лист, – дай го на куриера. Излизам и днес няма да идвам пак.

– Степан Аркадиевич, моля ви да прегледате последните сметки – каза тя. – На бюрото ви са, много са спешни.

– После – каза Стъопа.

Върна се в кабинета си, опита да се свърже с Мюс, но мобилният ѝ телефон беше изключен.

„А бе какъв е тоя ден бе! – помисли си. – Човек няма даже на кого да си изплаче болката...“

Помисли малко и реши да отиде в ГКЧП при Простислав.

Простислав беше пострадал. Тъкмо го бяха изписали от болницата след отравяне с живак – било толкова сериозно, че го вкарали в реанимацията. Стъопа беше чувал, че почти всички китайски богдихани, търсили вечния живот, са умрели от живак, понеже в даоските рецепти за хапчето за безсмъртие се препоръчвал цинобър. Поради това в отпадността на Простислав се долавяше нещо висше, императорско, и на Стъопа му беше неудобно да приказва за проблемите си. За щастие обаче не се наложи да разказва нищо – беше достатъчно само да спомене името на Сракандаев.

– А, Магаренцето Седем цента – въздъхна Простислав изпод юргана и бледите му скули порозовяха. – Тежък случай. Водиха го даже при свами Макананда, когато беше в Москва. И Макананда значи каза, че може да му се помогне, ако му намерят хипногещалта.

– Какво е това хипногещалт?

– Вътрешната ос на злото у всеки човек. Онова, което ни прави такива, каквито сме, независимо от волята и желанията ни. Един вид незабелязано ни хипнотизира във фонов режим.

– Пример можеш ли да ми дадеш? – попита Стъопа. – Какво например може да е?

– Всичко може да е. Например някое момченце става бандит, защото прозорецът му гледа към киното и там на афишите вечно има разни гангстери с пистолети. Или момиченце става стриптийзьорка, защото на бюфета има статуетка на гола балеринка и то я гледа още от мъничко, и така нататък. Та значи и Сракандаев си има някъде хипногещалт и затова... Е, разбиращ ме. Но какъв е точно, никой не знае. Опитаха да го

хипнотизират, обаче...

Простислав млъкна и поклати глава, все едно се бореше с някакъв мъчителен спомен.

– И? – попита Стъопа.

– И нищо. Той ни хипнотизира, и то така, че ме е срам да си спомням. Почнахме да мислим. Претърсихме му вилата, апартамента, всичко – мислехме, че може да намерим някое дървено магаренце, играчка от детството, нали разбираш. Нищо и нищо. Абсолютна загадка. А ти защо питаш?

– Партньори сме в един бизнес – каза Стъопа. – Човек трябва да знае с кого рискува заедно.

– За бизнеса няма какво да се тревожиш – каза Простислав. – В бизнеса Магарето не прекарва никого. Гледай иначе само да не те прекара, хе-хе... Много е хитър той.

На връщане към банката Стъопа мислеше за разговора си с Простислав.

„Значи това било. Значи «43» е моят хипногешалт. Добре, намерих го. И сега какво? Какво да правя, след като го разбрах? Защото разбрах, нали? Или не съм разбрал? Точно това не е съвсем ясно... Трябва да го уточня с Простислав“.

В офиса вече нямаше никого. Стъопа влезе в кабинета си и светна лампите. Очите му се спряха на плаката „ХЕЙ ТАКА!“ над бюрото и той си помисли, че удивителната може би разваля цялата работа, като превръща „34“ в „35“ и че трябва да залепи върху нея бяла лепенка.

На бюрото имаше цял куп бумажки. Стъопа въздъхна обречено.

„Утре сутрин ще ги прегледам – помисли си. – Не, утре е това де... Значи в понеделник“.

Най-отгоре на купчината имаше сгънат розов лист. Писмото на Сракандаев, което беше наредил да дадат на куриера!

„Забравили ли са го? Как може!“ – помисли си той и го взе. Оказа се, че писмото е успяло да отиде до „Делта-кредит“ и да се върне – под неговия отговор беше написано:

COOL-COOL-COOL!!!

Отдолу беше нарисувана магарешка муцуна, широко усмихната, с притворени от щастие очи, някакви весели звездички летяха около нея по крива орбита. В муцуната на магарето ясно се четеше „43“ – малко

стилизираната четворка бяха челюстите, а тройката – ушите.

43

Господин Джоу И трябваше да е в последната стая в коридора, това Стъопа го знаеше със сигурност. Проблемът беше, че последните стаи бяха две – отляво и отдясно. Симетрично разположените им врати бяха в самото дъно, на което беше нарисуван олтар с белообраз дух покровител, който в едната си ръка държеше прасковата на вечния живот, а в другата – свитък, изписан със ситни йероглифи. От двете страни на духа покровител в небето на бели жерави летяха безсмъртни даоси. Изображението беше много старо, но запазено.

Над горната граница на олтара имаше още по-древен слой, на който синееше избледнял надпис със старо йероглифно писмо. Стъопа изведнъж осъзна, че разбира не само значението на всеки знак, но и общия смисъл на фразата. Нещо повече, той знаеше произхода ѝ. Това беше даоското изречение-врата за стъпване на Пътя. Йероглифите означаваха:

„По-добре птица в небето, отколкото... в...“

Двата последни йероглифа се бяха изтрили, но всичко беше ясно и без тях. Всъщност Стъопа вече започваше да се досеща за тези неща и без древните даосци. Но нямаше време да мисли по тази тема – трябваше да разбере в коя стая да влезе, в лявата или в дясната. Трябваше да реши бързо, понеже иззад ъгъла вече се чуваха лениви разговори, смях, военни песни на Еминем, звуци на забързано съвкупление, клаксони и кучешки лай – с други думи, обичайният шум на потеря. Най-послед видя в един от редовете в свитъка на духа покровител числото „34“ и до него – сочеща надясно стрелка.

Господин Джоу И седеше на пода по средата на стаята. На лицето му имаше бяла венецианска маска. Стъопа си го обясни с това, че Китай и Венеция имат здрави търговски връзки – венецианците разменят маските за коприна. Догадката му се потвърждаваше от облеклото на господин Джоу И – той беше в лъскава черна коприна, а гърдите му бяха украсени с ярко избродиран квадрат. Имаше и червено топче на шапката. Пред него бяха поставени шишенце с туш и четчица. От дясната му

стана имаше къс меч с жълт пискюл на дръжката.

– Здравейте, господин Джоу И – каза Стъопа.

Маската погледна Стъопа с овалните дупчици на очите си и китаецът плесна с ръце. Като помисли малко, Стъопа също плесна с ръце и се усмихна.

В ръцете на китаеца се появи лист хартия и той го сложи на пода пред себе си. После се наведе над него и главата му се затресе. Чу се подрънкване на метал. Стъопа разбра какво става. Трите монети, с които се гадаеше, бяха в черепа на китаеца. Когато спря да се друса, господин Джоу И взе четчицата и я прокара по листа.

След като извърши тази операция шест пъти, той вдигна листа и го показа на Стъопа. На него имаше хексаграма – четири непрекъснати линии отдолу и две прекъснати отгоре. Стъопа понечи да попита китаеца какво означава това, но той вдигна срещу него юмрук с два шръкнали пръста – знакът „Victory“, – а после пак заразтърсва глава и дрънченето на монетите стана толкова силно, че Стъопа се събуди.

Веднага си спомни що за ден е днеска. В първите секунди му се струваше, че нещата може и да се оправят или да се отложат, ако се обърне на другата страна и пак заспи. Обаче записука часовникът и последният път му беше отрязан.

Стъопа погледна издължените течнокристални цифри, видя датата и окончателно се убеди, че е станало именно онова, за чието приближаване отдавна го предупреждаваше и логиката, и здравият разум. Вдиша дълбоко няколко пъти, за да не позволи на оловното поле, което се люшна под лъжичката му, да изскочи навън, и седна в кревата.

„Все някога трябваше да се случи – помисли си. – Ето, случи се. И сега какво? Нищо. Дръж се спокойно. Важното е да изкараш до довечера. Утре ще е по-лесно“.

Нямаше кой знае какви основания за тази надежда, но пък нали все пак трябваше да вярва в нещо. Стъопа се помъчи да мисли за нещо неангажиращо. Например за китаеца от съня. Помнеше дори името му – Джоу И. Трябваше да разбере кой е пък този, докато паметта му още беше свежа.

Взе мобилния си телефон – беше го оставил до часовника – и се обади на Простислав.

– Здравей.

– Здравей, Стъопа! – бодро отговори Простислав, все едно го беше чакал да му се обади. – Честит рожден ден! Органайзерът ми вече ми изпиука всичко за тебе. На колко ставаш – на четирийсет и три?

– Не празнувам рождените си дни – каза Стъпа. – Я ми кажи кой е този Джоу И?

– Кой? – учудено попита Простислав.

– Джоу И.

– Това не е „кой“, а „какво“. Едно от имената на „Книгата на промените“. Промените на Джоу.

– А човек може ли да се казва така?

– Е, само ако е много важно. И срещу допълнително заплащане. Защо?

– Просто така. Сигурно съм се объркал с Джоу Енлай³². Понеже току-що ми се присъни една хексаграма – четири мъжки отдолу и две женски отгоре.

– Аха – каза Простислав. – Номер трийсет и четири. „Мощта на Великото“.

– Кой, кой номер?

– Трийсет и четвърти. Отдолу е триграмата „небе“, а отгоре – триграмата „мълния“. Като гръмне, не можеш разбра какво е – откос от калашник или автомобилна катастрофа. И вече си на небето, да-да. Хе-хе-хе. Обяснявах ти я навремето, помня аз. Ти даже ме попита означава ли това край на всички тъмни сили.

– Бе името и аз го помня. Да, сетих се. Интересно... А какво означава това в практически план?

– В практически план? Ей сегичка. Днеска какво сме, петък ли? Значи петата линия... Какво имаме на пета позиция?

Чуваше се как Простислав шумоли с някаква книга.

– Ето го. „Ще си изгубиш пръча дори в благоприятни обстоятелства. Разкажание няма“. Това пасва ли?

– Хм... по принцип да – каза Стъпа. – Стига да не ме премяташ, разбира се...

– Никога.

Стъпа си спомни, че искаше да попита Простислав и за още нещо.

– Помниш ли като говорихме за хипногещалта?

– Помня – отговори Простислав.

– Правилно ли съм разбрал, че най-важното е да го откриеш?

– Ами... да.

32. *Джоу Енлай* (1989–1976) – китайски политик и държавник, един от ръководителите на Китайската комунистическа партия. Председател на Държавния съвет на Китайската народна република от момента на нейното създаване (1948 г.) до своята смърт. – Б. NomaD

– И като го откриеш – после какво? Простислав се замисли за известно време.

– После, така да се каже, трябва да осъзнаеш, че е празностен.

– Какво, какво?

– Просто да осъзнаеш това.

– И после?

– После хипногешалтът вече не може да ти направи нищо.

– Защо?

– Е какво може да ти направи, след като си осъзнал, че е празностен?

– А... Да, разбира се. Добре, хайде – може да ти се обадя по-късно.

Стьопа затвори и дълго седя, без да помръдне. Досещаше се защо беше сънувал именно трийсет и четвъртата хексаграма. Очевидно някъде в гънките на паметта му се беше запечатил външният и вид и сега, в тази тревожна минута, психиката беше мобилизирала ресурсите си и викаше на помощ всички светли сили.

Но както и да беше, денят започваше удивително. В самия епицентър на злото разцъфваше ослепително бялото цвете на надеждата. Във всичко това имаше някаква омагьосваща древнояпонска красота. По-хубав подарък за рождения му ден просто не можеше да има.

Стьопа разбра какво трябва да направи – да отиде в дзен каменната градина. Облече се бързо, взе жълтата копринена кутия, извади последния лингам на победата и си го сложи в джоба на якето. Не можеше да обясни защо го прави – просто трябваше да вземе със себе си магическия ключ.

През нощта беше навалило доста сняг. Стьопа тръгна към трите заснежени палми, мислеше си за думите на Простислав за хипногешалта. Трябваше бързо да осъзнае празноността му. Но как?

„Четирийсет и три – мислеше той. – Страх ме е от това число. Трябва да го призная. Отгук идва и цялата ми изнервеност. От друга страна, защо ме е страх от него? То всъщност е празно – само мисъл в главата ми. Защо да ме е страх от една мисъл? Мисълта е безплътна мимолетност. Не можеш нито да я спреш, нито да я задържиш. Като слънчево зайче на стената... Зайче... Ей ама какви педераси има на тоя свят, а? «Седем цента, седем цента...» Така, да не се отвлечаме... Простислав казва, че всичко започва от празнотата и пак с нея свършва. Значи числото «четирийсет и три» в същността си е също толкова празно, както и това небе...“

Стьопа погледна надвисналото сиво небе. Наистина изглеждаше

празно и безкрайно. Празнотата започваше отляво и стигаше до покритите със сняг палми. Това беше първият ѝ сегмент. Вторият и третият бяха между стволите. Последният къс от сивото московско нищо беше между палмите и дясната граница на полезрението му. „Четири – отбеляза Стъопа автоматично, вече усещаше, че го връхлита нещо неотвратимо ужасно. – Четири. Да де, а стволите са три. Четирийсет и три“.

Каменната градина, последният бастион на съкровено, падна толкова бързо, че Стъопа дори не забеляза как стана това. Когато беше излязъл на двора, беше тръгнал към числото „34“, ясно видимо на границата на бялата земя и сивото небе. Когато стигна до нашарената с графити ограда, се оказа, че е дошъл до ясното до отврат число „43“, въпреки че през това време нищо в света не се беше променило. Хрумна му, че ако може човешкият живот с юношеските надежди и с всичките следващи разочарования да се събере в тридесет секунди, той ще е нещо като това пътешествие от вилата до градината.

Видя три птици – бяха кацнали на оградата. Виждаха се съвсем ясно на фона на снега и също излъчваха заплаха. Докато ги гледаше, Стъопа се помъчи да напипа онзи безценен душевен механизъм, който навремето превръщаше три тъмни точки на светъл фон в числото „34“ и тъкмо като че ли щеше да го намери и да го задейства, когато нов страшен удар помете последната му надежда. Птиците бяха свраки. И свраките бяха три.³³

Стъопа заръмжа, прескочи оградата и затича към свраките, като размахваше юруци. Птиците лениво хвъркнаха, направиха кръг над каменната градина и полетяха към вилата. Стъопа спря до палмите. В тези тропически дървета, нищо че бяха от пластмаса, и тежките им снежни шапки имаше нещо кобно. Нещо дотолкова несъединимо, немислимо, невъзможно-жестоко и същевременно изначално руско, че Стъопа измъкна синия лингам от джоба си, вдигна го към небето, изрева и го стисна с всички сили, все едно искаше да изстреля последния куршум в най-голямата гадост на невидимия свят, която беше виновна за всичките му мъки.

И тогава високо над главата му нещо светна. А след няколко секунди се чу глухият тътен на гръмотевица.

Стъопа се вцепени.

„Светкавица? – помисли си. – Сигурно. Какво друго. И през зимата имало, казват, само че не удряли в земята. А от облак в облак... Днес

33. Сврака на руски е „сорока“; „сорок“ – четирийсет – Б.пр.

имаше нещо за светкавици... Ами да. Горната триграма беше мълния! А долната – трите палми!“

И като разбра какво всъщност е станало току-що, той се разтрепери от възторг. „34“ и „43“ се бяха сразили пред очите му! И той беше свидетел на това! Значи така протичали астралните битки... Сега, като във филмите за великите фехтовачи, трябваше да изчака и да види чия глава ще падне първа.

Ако се съдеше по вихъра мисли и пресмятания, главата му си беше наред. Нещо повече. Късчетата на главоблъсканицата, които заплашваха да се стоварят върху нея само допреди минутка, внезапно се подредиха в ясна и пълна с надежда картина.

С трите палми всичко беше ясно – обърната на една страна триграма „небе“, три силни линии. А триграмата „мълния“ беше онова, което видя, когато отвори копринената кутия: двете празни гнезда отгоре и последният мистичен ключ отдолу. Гнездата от изгубените лингами можеше да се сметнат за слаби линии, това отговаряше на думите на Простислав, че тъмнината не е самостоятелна субстанция, а просто отсъствие на светлина.

За да могат всички линии на всички триграми да се групират в току-що явената му мощ на великото, трябваше първо от кутията да изчезнат зеленият и червеният лингам. А това означаваше, че в живота няма нищо случайно. Всичко наистина беше взаимосвързано и преплетено – Стъопа отдавна се досещаше за това, но пък чак до такава степен...

Смисълът на хексаграмата също му стана ясен: долната триграма, „небе“, беше вътрешното му сияние, в което се изразяваше личното му светло начало (ясно кое). А горната триграма – мълнията – беше проявата на тази светлина навън...

Стъопа си помисли, че би трябвало да запише числото „34“ с двоичен код и да види резултата. Никога не го беше правил. Кой знае защо, му се струваше, че именно такъв съвет му даваше господин Джоу И, като му показваше два пръста. Но това можеше и да почака. Сега много по-интересно беше друго.

Влезе във вилата, бързо отиде в кухнята, извади от чекмеджето една вилица и впи очи в нея. После промърмори разочаровано:

– Ох, по дяволите!

Вилцата все така означаваше „43“. Четирите зъба обкръжаваха три тънички резенчета пустота. Обратното изобщо не се получаваше. Той хвърли вилицата в чекмеджето, извади три ножа и ги сложи на масата. Празната повърхност първо се раздели на четири части, след това го

шибна с тройната си опашка. Пред него не беше просто „43“, а „43“ с три удивителни.

– Ох, по дяволите! – повтори той и разбра, че в думата „дявол“³⁴ числото „43“ присъства също така явно: четири букви, три съгласни. А и по друг начин – първо четворката на „ч“, после още три букви... Всъщност нямаше какво толкова да се чуди – какво друго да очаква от дявола, ако не съюз с главното зло?

Потискаше го друго. Той разбираше, че в каменната градина с него току-що е станало нещо много необичайно. Когато удари гръмотевицата, той беше на ръба на незнанието. Някаква сила му позволи за секунда да изплува от океана на злото, за да види светлината на истината. В онзи момент той можеше да реши всички загадки и не съществуваше нищо невъзможно за разума му. Можеше да види всичко, дори празността на хипногешалта. Ако се беше сетил да си спомни за това, сигурно щеше да се случи някакво чудо, което да разсее овладелите го магии. Но като напук именно в тази секунда той съвсем беше забравил за празнотата.

А сега беше късно. Сега празното място беше самият той, а хипногешалтът, изправен в целия си четирийсет и три метров ръст, атакуваше. В едната си ръка държеше вилица. В другата – три ножа. И макар че Стъопа беше успял да отбие първите удари, не знаеше колко още ръце има демонът. Затова когато телефонът му звънна, той затвори очи и си представи, че седи в невидим танк „Т-34“, през чиято броня не може да проникне никакво зло.

Беше Люся от счетоводството.

– Степан Аркадиевич, трябва веднага да дойдете в банката – каза тя със звънящ от електричество глас. – Контролният отдел настоява.

– Мюс не може ли да реши въпроса?

– Мюс Джулиановна я няма четвърти ден – отговори Люся. – Непременно трябва да дойдете.

– Какво е станало?

– Не е за по телефона. Моля ви, елате.

Стъопа погледна отражението си в огледалото и се усмихна криво. От много години вече знаеше, че този ден ще е сложен.

Докато колата излизаше от двора, той се обърна. Над покритите със сняг храсти се виждаше куполът на „трийсет и четворката“ и три птичи силуета. Една сврака се разхождаше по дулото и буташе снега. Другите

34. На руски – черт – Б.пр.

две бяха кацнали на люка. Изглежда, бяха същите три птици – просто бяха прелетели отсам.

„Десет хиляди ли зад гърба – помисли си Стъопа. – А лапите пак са крадливи...“

43

Beneficiary, тоест получателят, беше обозначен така:

McGee International Inc.
29 Shirley Street,
P.O. Box CB-78575
Nassau, The Bahamas

Стъопа затвори очи и си представи този Макгий, на който толкова му беше харесало да порка на Бахамите, че беше решил да завърти там далаверите си. Стисна юмруци и си представи как Макгий отпива „Liqor 43“ от кристална чаша, издухва кълбо дим от пурата си към тавана, че-ше се по шотландския нос и си мисли добре ли работи напоследък перачницата му.

Макгий имаше късмет, че Стъопа беше много далече от него. Ако му беше подръка, нямаше да оцелее и две секунди – Стъопа щеше да му прегризе гърлото, като едновременно с това му избодеше очите с пръсти.

Но Стъопа беше от другата страна на океана и Макгий можеше да е спокоен. С едно завъртане пералнята в перачницата му беше изпрала трийсет и пет милиона долара от една далечна северна страна, беше измила от тях всички пощенски щемпели и беше направила безнадежден всеки опит да бъдат намерени. Така поне изглеждаше на пръв поглед.

Когато замина за Петербург, той остави на Мюс подписано платежно да направи вноска за „Зюзя и Чубайка“, когато Лебедкин и каже колко и къде да внесе. Мюс беше направила нещо невероятно просто – без да чака Лебедкин да ѝ се обади, бе вписала в графата „сума“ осем цифри в следния ред: 35 000 000. И беше пратила трийсет и четири лимона плюс един на адрес:

ENICI BANC LTD

LIMASSOL INTERNATIONAL BUSINESS CENTER
P.O. Box 09871
5, Sherley Str., 8745 Limassol, Cyprus
SWIFT: HEBA CY 2NLM
Account 420-86-8297433-03

– Еники-банк – прошепна Стъопа и усети как по бузата му се стича сълза, все едно издухана от планински вятър. – Еники-меники, всичко отиде... Имала баба сиво козленце...

Това значи беше ставало в Москва в минутите, когато потните пръсти на Сракандаев вземаха от ръцете му червения лингам на победата и слагаха в тях подаръка за спомен – банданата с мръсните уши. Всъщност можеше да го очаква. Оставаше му само да си нахлузи ушите и да зареве като магаре. Но и това беше безполезно. Словосъчетанието SWIFT HEBA – приличаше на име на гръцка трагедия в холивудски преразказ – не оставяше никакви надежди.

С Еники-банк можеше да се свърже, разбира се. Но нямаше смисъл. Стъопа знаеше как се правят тия работи. Нямаше смисъл и да стисне за реверите мистър McGee, това цирозно копеле с корков шлем. Парите вече изобщо не бяха в оповръщаното му бунгало, както не бяха и на сметката 420-86-8297433-03 (Стъопа разбираше, че пред него е числото „43“, само че разгърнато: между първата четворка и последната тройка се бяха вместили цял куп други, също като във филма „Чужденецът“, където от пастта на чуждопланетната твар излизаше друга, още по-отвратителна).

Всичко, което би могъл да открие, бяха номерата на безликите и вече опразнени сметки, отряди готови за бой цифри, въоръжени с късите мечове на тиретата и овалните щитове на нулите. И тези цифри щяха да се нахвърлят върху него, да го обкръжат и да му прережат гърлото, нямаше никакво съмнение. Само той щеше да отговаря.

Нямаше кого да обвини. Нямаше смисъл дори да изпозастреля с пушката помпа служителите в счетоводството – откакто „Санбанк“ стана джобна банка на „Ойл Еве“, операции с подобни суми бяха чести и в счетоводството бяха свикнали с тях. Стъопа можеше и изобщо да не види документа до понеделник.

Мюс беше оставила писмо. Беше написано на една от сиво-кафявите перфокарти, на които си записваше частушките и останалия фолклор. Частушка номер 209 (че каква друга, цинично изхъмка Стъопа)

очевидно беше извадена от кутията наслуки. Беше вече преведена:

RE: festivity, celebrations, metalink #3

209

*Come, Tatyana, in the dark.
We will eat and we will fuck.*³⁵

Искаше му се да вярва, че този пасторал не е лично за него – Мюс нямаше как да знае какво е станало. За сметка на това пък в написаното на обратната страна имаше много лично. Толкова много, че дори не беше ясно как се е събрало в красиво изписаните редове:

Не, ти не си Пикачу!

Защо толкова грижливо криеше от мен връзката си с числото 34? Да не би защото това е числото на злия покемон Nidoking? Неговата шипеста опашка ли изобразяваш толкова нелепо, като си извиваш ръцете зад гърба? Тлъст лъжлив задник такъв!

Не се съмнявай, забелязвах всичките ти издевателства, целящи да оскърбят културно-половата ми идентичност. Всичките ти отровни ухапвания съм преброила. Както когато, уж между другото, наричаше лондонските пънкове личинки на застрахователни агенти или казваше, че „Aston-Martin“ е педерастка кола, или предлагаше наздравица за най-големия хобит – Хари Потър, всичко това си го събирах в касичката. Но бих ти простила всичките тези инвективи, ако не беше садистичната ти пресметливост, с която редовно ме обиждаше, като ми напомняше за нашето национално унижение – вестника „The Sun“. Търпях всичко това единствено защото исках да ти върна за всичко наведнъж. И ето че тази минута дойде. Всичко свърши.

35. RE: празници, чествания, металинк #3 Донеси, Татяна, водка, ще те чукам на разходка – (Б.р.изд.)

Няма какво повече да ти кажа – the discourse has shifted to the extent where you have to fuck off and die.

Bye, parent abuser Meowth³⁶

PS. Ти изобщо не можеш да си представиш какво щастие е за мене да знам, че никога вече няма да чуя как крециши „Аллах акбар!“, докато обикаляш с калашника из централен Лондон в играта „The Getaway“.

Значи така го беше виждал с внимателните си, но необичащи очи до вчера най-близкият му човек на Земята.

– И ти ли, Бруте Мюс? – прошепна Стъопа. – И ти.

Странно, но нямаше силни емоции – като че ли на високите етажи на душата си той вече беше знаел това, още от момента, когато в петербургския кошмар видя яркозеленото „77“ и почувства, че то е със същата зла природа като „66“.

Уредбата на бюрото изписука.

– Степан Аркадиевич, добре ли сте?

– Добре съм, Люся – каза Стъопа. – Знаеш ли какво е покемон?

– Знам.

– Изготви ми една кратка справка за покемона Nidoking, номер 34, и за покемона Meowth, не му знам номера. И покрай тях и за Пикачу.

– За кога?

– За вчера, както винаги. Свържи ме с Лебедкин.

Лебедкин се обади веднага.

– Здравсти – каза капитанът. – Тъкмо щях да ти се обаждам. Има сериозни новини. Проблеми с финансирането на Зюзя и Чубайка. Засега не знам кой точно ще се занимава с тебе. Обаче не се притеснявай. Няма да те оставим в калта. С две думи, ще трябва да се срещнеш с един човек.

Последователността, в която Лебедкин постави Зюзя и Чубайка, беше обнадеждаваща.

– Чакай малко, капитане – каза Стъопа. – Имам друг въпрос. Стана голям гаф. Издухаха ми пари през Кипър. Много. Повече, отколкото мога да покрия.

36. Дискурсът се измести до точката, от която можеш да се ебеш и да мреш. Чао, родителоебец такъв. Мюс – Б.р.изд.

– И кво сега, искаш да ме пратиш на Кипър да ти ги намеря?

– Не. Мислех, че може да имаш канал да ги проследим. Аз лично нямам такива възможности.

– Какво?! – с весело учудване попита капитанът. – Мислиш, че ще си намериш парите на Кипър?

– От Кипър са преведени на фирма, регистрирана на Бахамите – каза Стъопа.

– Охо, знаеш даже получателя? Всъщност да де, на Кипър го посочват...

Капитанът се замисли и накрая каза:

– Обади се на Сракандаев. Той се има с Бахамите, отървава към седем процента чрез тях. Само между нас, има си не само бизнес, но и база данни – кой къде е и чий е. Даже и ние си правим справки при него за финансовите терористи. Ако някой изобщо знае, ще е той. Само не му споменавай, че аз съм ти казал за Бахамите, ясно?

– Изобщо не си ми казал ти, капитане – отговори Стъопа. – Животът ми го каза. Обаче виж какво, не можеш ли да му звънеш ти?

– За чий да си играем на развален телефон бе? Звънни на тоя, звънни на оня. Нали сте такава де... партньори. Телевизионния проект имам предвид, хе-хе-хе...

Стъопа се втренчи в бюрото. В главата му бяха останали съвсем малко мисли. Не изпитваше страх. Състоянието му повече приличаше на ступор или на зимен сън. Вероятността, че парите могат да се намерят, клонеше към нула, това беше ясно от самото начало. От друга страна, Лебедкин никога не даваше безполезни съвети, това Стъопа го знаеше. Ако Магаренцето имаше база данни за Бахамите, наистина можеше да изрови нещо. Шансът беше минимален. Но все пак съществуваше – а освен него Стъопа не виждаше никаква светлинка в тунела.

Да се обади на Сракандаев беше толкова ужасяващо тежко, че Стъопа сигурно би се съгласил да изгуби парите, ако бяха негови собствени. Но това, което щеше да се почне след няколко дни, беше толкова невъзможно, толкова чудовищно, че го беше страх дори да мисли за него. Стъопа знаеше, че хората, чиито пари беше изгубил, първо ще почнат да стрелят и чак после ще мислят – ако изобщо мислят. Пак добре ако го застреляха веднага, без бързовар в гъза...

Стъопа си представи бързо почервяващата дебела спирала и в него се пробуди практическият екзистенциалист и му прошепна: „Обаждай се, кретен. Няма време!“

„Всъщност да – помисли си Стъопа, все едно в момента се

свестяваше. – Няма време!“

И бучна едно копче на уредбата с пръст.

– Люся, Сракандаев остави ли телефон?

– Да, Степан Аркадиевич.

– Свържи ме. Не, по-добре ми го кажи. Ще се обадя от мобилния.

„Свястно момиче – мислеше той, докато записваше номера на един лист. – Ако се отървем, ще я сложа на мястото на Мюс. Стига да се отървем...“

34

Сигналът в слушалката беше странен – двоен, с дълга пауза. Стъопа не мислеше какво точно ще каже – надяваше се, че думите ще дойдат самички.

– Сракандаев – сухо каза слушалката.

– Жора?

– Кой се обажда?

Стъопа мълчеше.

– Кой е?

Стъопа разбра, че Сракандаев ей сега ще затвори.

– Таня – каза той, като се помъчи гласът му да прозвучи палаво и загадъчно.

– Коя Таня?

– От Огледалния свят.

– Аааа! Нима бе същата Татяна? Ти ли си, Стъопка? Чакай малко, сладък, ще вдигна другата слушалка.

Стъопа си пое дъх. В слушалката се чу някакво шумолене и стържене, после нещо изпиука.

– Ало – каза Сракандаев.

– Какво писука при тебе?

– Не знам – отговори Сракандаев. – Къде изчезна, приятел?

– Много работа.

– Утре идваш ли?

– Къде?

– На вилата. Нали ти писах. Хем ще ти покажа зверовете и зимната поляна.

– Каква поляна?

– Не ти ли казах? Имам една зелена поляна. Като оранжерия, само

че расте само трева. Солариум. Цяла година можеш да се търкаляш по тревата и да си се печеш.

– Жестоко – каза Стъопа. – Обаче имам един проблем, Жора, и само ти можеш да ми помогнеш.

– Какво е станало?

– Свиха ми пари.

Сракандаев мълчеше. Стъопа разбра, че трябва да каже нещо лично, мило, което да премести разговора от безнадеждната делова плоскост в стоплената от лични емоции зона, където понякога стават чудеса.

– Подправено платежно – продължи той, трескаво търсеше думи. – Точно докато ние с теб гонехме вълците в Петербург... С две думи, Тая я загази.

– Къде са ги шитнали?

– В Кипър.

– Е, там вече сигурно ги няма – изсумтя Сракандаев.

– И аз така мисля. Обаче получателят е известен – една кантора на Бахамите, сто на сто подставена. Казаха ми, че ти можеш да знаеш нещо.

– Кой ти каза?

– Хората, Жора, хората.

Сракандаев помисли малко, после каза:

– Шансовете са малко, но ще видя какво мога да направя. Дай реквизитите.

– Макгий Интернешънъл Инк – прочете Стъопа. – Две девет Шърли Стрийт, пощенска кутия...

– Не ми трябва пощенската кутия – каза Сракандаев. – Знам я тази фирма. Каква е сумата?

– Трийсет и четири ли... Трийсет и пет лимона.

– Трийсет и четири или трийсет и пет все пак?

– Трийсет и пет – каза Стъопа и на челото му изби ледена пот. – Трийсет и пет.

– Обади се след четирийсет-петдесет минути – каза Сракандаев. – Ще видя какво може да се направи.

– Сигурен ли си, че не ти трябва пощенската кутия?

– Сигурен съм.

Стъопа се сети какво означават тези „четирийсет-петдесет минути“. Сракандаев хитро криеше числото на силата си в голяма мека кутия, където то беше защитено от магия. А Стъопа току-що беше разкрил най-важната си тайна без никаква необходимост, просто поради идиотска

непредпазливост.

„Още веднъж честит рожден ден, идиот с идиот“ – помисли си той.

За да убие някак времето той почна да звъни на Мюс. Никои не вдигаше. Но Стъопа звънеше отново и отново и всеки път броеше до трийсет и четвъртия сигнал, преди да изключи. Един път попадна на чужд разговор – две жени обсъждаха времето и болезките си. Той десетина минути слуша щастливите им сънени гласове, пълни с оплаквания от някакви си смешно малки неприятности.

„Хората просто не разбират колко са щастливи – мислеше си. – Докато не им отнемат щастието...“

Затвори и се загледа през прозореца – погледът му потъваше в затрупалия всичко сняг. Това го успокояваше. Стъопа почти задрямал и изведнъж пак си спомни какво се беше случило с него. В корема му се надигна вълна от трептящо гадене. Той погледна часовника. Бяха минали малко повече от трийсет минути.

„Значи така – помисли си. – Борим се и търсим, намираме и крием на друго място... А сега ще направим друго – ще се обадим на трийсет и четвъртата минута. Едва ли е засякъл точно кога му се обадох...“

Изчака секундната стрелка на настолния часовник да извърти последния кръг и бързо набра номера. Сракандаев вдигна веднага.

– Да, точно трийсет и пет лимона – каза той без предисловия.

– Може ли да се направи нещо? – попита Стъопа, след като преглътна.

– Зависи какво – сухо отвърна Сракандаев. – Няма начин да се върне всичко. Прекалено много хора са навързани.

Умът на Стъопа заработи с необичайна скорост.

– Разбрах – каза той. – Разбира се. Съгласен съм да дам същия процент. Имам предвид, който дават онези... Ами онези... дето се навързани.

– Тогава може и да опитаме – каза Сракандаев.

– А къде са парите? В Кипър? На Бахамите?

– Вече не. Но знам къде са.

– Какво трябва да направя?

– Ела в офиса ми. Мисля, че ще решим въпроса.

– Жора, ти сериозно ли?

– Днес до двайсет и четири нула-нула могат да се върнат. После край. Дори аз не мога.

– Сигурен ли си?

– Сигурен съм.

– Но как можеш да си...

– „Макгий“ е моя компания.

„Пада ти се! – яростно изкрещя нечий глас в главата на Стьопа. – Пада ти се!“

– Как така твоя? – каза той.

– Ами така. Не се води моя, разбира се. Знаеш как е. Стьопа помълча, после каза:

– Знаеш ли, Жора... всичките тези невероятни неща, които ми каза току-що... Как е възможно това, а?

– Искаш да ти повторя ли?

– Ех, Жора... – Стьопа усети, че очите му се пълнят със сълзи. – Чак сега разбрах кой си и какъв си.

– Какъв съм?

– Ти си най-важният човек за мен на света...

Сракандаев изхъмка, после каза:

– Колкото до „Макгий“... Познаваш Малюта, дето ни прави телепроекта, нали? Той казва, че често се виждате.

– Познавам го.

– Та той ми измисли реклама за кантората.

– Каква?

– „Макгий“ не я лови магия, понеже е с мъничък чар.

– Защо мъничък чар?

– В смисъл, че процентът е малък.

– Да бе, малък. Седем процента малко ли са?

– Какво? – напрегнато попита Сракандаев.

Стьопа разбра, че се е издънил и че няма начин да се отърве – трябваше да му каже за Лебедкин и кой знае какво щеше да стане... Но Сракандаев изведнъж се закикса.

– Е, направо ме съсипа! Едно на нула за тебе. Мислиш си, че седем centa означават седем процента, така ли? Хи-хи-хи... Много си коварен, Стюпка, ще ти го върна някой ден... Не, животът е по-курав. Десет.

– Десет? – повтори Стьопа. – Това си е чист грабеж.

– Грабеж е, когато ти гепват трийсет и пет лимона и можеш само да зяпаш. А когато даваш десет процента, за да ти ги върнат, това е чудо. По този начин трябва да се мисли. Първо, магаренцето има право да претендира за пропуснати ползи. И второ, знаеш ли колко хора са вързани в тая работа?

– Досещам се.

– Никого от тях не мога да обидя. Нали трябва да работя с тях и утре, и вдругиден. Да не говоря, че си прецаквам клиента. Той е голямо лайно, впрочем, и не работи пряко с мен, но има и посредник и него също го прекарвам.

– Трябва да го гръмнат тоя клиент – не се съдържа Стъопа. – И посредника с него.

– Еее, не може така – назидателно каза Сракандаев. – Гръмваме го и делим всичко? Без тия. Може да те е прекарал, но при мене всичко си дойде по нормалните канали. Най-обикновена транзакция. Бизнес. Не виждаш ли какво рискувам? Не само онова, за което си мечтаеш. Рисувам и главата си, не разбираш ли? Пък и още не е сигурно, че нещата ще се оправят. Изобщо не е сигурно...

Стъопа бързо пресметна всичко. Можеше да прежали три и половина милиона. Това беше тежък удар, може би дори нокдаун, но не и нокаут. Но трийсет и пет милиона – това вече беше повече от нокаут, това си беше дуло на калашник в правото черво. И пак добре, ако под дулото няма гранатомет.

– Разбрах те, Жора, щом десет, значи десет.

Сракандаев мълчеше.

Може би вече съжаляваше за грешката си? Стъопа така си захапа бузата, че усети вкус на кръв. Трябваше бързо да хвърли някоя съчка в огъня на разговора, но като напук не се сещаше за нищо. Започна трескаво да си припомня какви съвети дава за такива случаи Дейл Карнеги в книгата си „Как да печелим приятели“. И си спомни заповедта – интересувайте се от хората.

„Трябва бързо да го попитам нещо такова, че да изместя разговора на приятелска основа...“

– Жора, искам да те попитам нещо друго – какви са ти тия цифри на рамото? Триста шейсет и шест?

– Числото на здравия звяр.

– Аха. Ами какво значи „седем цента“?

– Засега още не си ми толкова близък – отвърна Сракандаев. – Друг път ще ти кажа. Може би довечера. Нали помниш пътя?

– Да.

– Тогава ела веднага, докато съм добър. Нямам много работа – един телефон и да въведа кода. После ще се погушкаме, ако ни остане време... Не, Стъопка. Първо ще се погушкаме. Работата после.

„Виж ти, Карнеги действал – помисли си Стъопа. – Пък никой не вярва...“

– Кога е полунощ на Бахамите? – попита той и погледна часовника.

– Като дойдеш, ще видиш – изхихика Сракандаев. – Пали колата и дай газ, пък аз ще се подготвя за срещата. Само че без расото и брадата, нали? Беше жестоко, обаче един път стига.

– Разбрах – каза Стьопа.

– А, и още нещо. Имаш една пратчица от мен, видя ли я?

– Цял куп поща ме чака, не бях в офиса.

– Значи намери я и я отвори по пътя за насам. Много е важно. Хайде, чакам те.

– Тръгвам – каза Стьопа.

Затвори телефона, погледна часовника още веднъж, на-тика в чантата цялата поща на бюрото и натисна копчето на уредбата.

– Колата! Веднага!

5

Пратката, за която бе казал Сракандаев, беше жълт плик без пощенски щемпели – явно донесен от куриер. Беше лек и вътре имаше нещо малко – запалка или може би флаконче парфюм.

Когато се отдалечиха от банката, Стьопа за всеки случай се премести зад гърба на шофьора – кой знае какво му беше пратило Магаренцето – и откъсна перфорирания край на плика. В скута му падна спрей, изписан с мънички йероглифи. Освен с йероглифите беше украсен с портрета на суров стар китаец с кръгли очила. Стьопа огледа флакончето и не видя нито една разбираема дума или символ. Погледна в плика. Там имаше бележка:

Пика,

Има неща, които трябва да се обсъдят веднъж, та после да се забравят завинаги. В Петербург всичко беше прекрасно. Ако не броя това, че от болка насмалко щях да ти счупя главата с копито. Карамба! Не знаеш ли колко чувствително място е анатът? Да не искаш да пратиш Магаренцето на оня свят? За чий ти е това дилдо? Е, не че е лошо, но по-добре е да се танцува без патерици, особено танго.

Затова ще рискувам да направя едно предположение. Ако греша, веднага го забрави. Може би имаш проблеми с ерекцията

и те е страх да не ме разочароваш? Глупчо! За мен това изобщо не е най-важното в отношенията! Но за всеки случай ти пращам това спрейче. Работи по-добре и от виаграта – е, щипе малко. Танечка може да си мисли, че знае всичко за ерекцията, обаче много ще се изненада. На-пръскай си главичката половин час преди action и двамата с теб ще полетим и ще обиколим цялото небе, мой електрически звяр такъв.

Отдолу беше нарисувано познатото магаренце. Сега изглеждаше добро, умно и невероятно мило животно. Под магаренцето беше добавено.

P.S. Разбираш, че изобщо не е нужно двама джентълмени да повдигат тази тема по време на разговор.

„Трябва да внимавам да не изгърся нещо за астън-мартина – помисли си Стъопа. – А това тука...“

Повъртя флакончето в ръцете си. Днес трябваше да слуша Сракандаев като родната си майка, когато беше мъничък. Стъопа вдигна очи към гърба на шофьора. Ще види ли, или не? По-добре беше да не рискува.

– Колко път имаме още? – попита Стъопа.

– Ако няма задръствания, дваисет минути. Ако има – цял час.

– Спри до някое заведение – каза Стъопа. – Пикае ми се.

Шофьорът спря до някакво барче с името „Прелюдия“ – „Много подходящо“, помисли Стъопа, докато слизаше.

За щастие имаше тоалетна. Стъопа с леко отвращение извърши налагащата се процедура и веднага усети щипане, което с всяка секунда ставаше все по-силно. Върна се в салона, поръча си кафе и го изпи на бара; разглеждаше артефакта от съветските времена на стената – огромна композиция от кована мед, изобразяваща тъжен витяз с лък в ръка и повалената от стрелата му сърна.

– Защо се мръщите? – попита го барманката. – Кафето ли не ви харесва? Или картината?

– Боли ме зъб – излъга Стъопа.

Докато слагаше чашката в чинийката, забеляза, че пръстите му треперят.

„Съвсем съм се изнервил“ – помисли си.

Когато се върна в колата, шофьорът беше пуснал радиото. Боря Маросеев пееше английската версия на стратегическия хит на „Тату“, приспособена за хрипкавия му баритон: „All the thing he has running through my ass...“³⁷ Гласът му беше пълен с болка и мъка за онова, което никога няма да се сбъдне – беше тъжно и някак особено проникновено. Стъопа забеляза, че кавърът не е съвсем грамотен (щеше да е по-правилно „the whole thing he ass“, Мюс винаги го поправяше, когато допускаше подобни грешки), и изведнъж си спомни, че английската дума ass има и друго значение – че освен „задник“ означава и „магаре“.

– Ууу! – изръмжа той и се плесна по челото. – Задника Седем centa! Това било значи!

– А? – Шофьорът стреснато се обърна към него. Стъопа се изкашля, смръщи вежди и попита:

– Защо си пуснал радиото?

– Обадиха се от банката, Степан Аркадиевич. И на тях им се обадил някой, не разбрах кой, май от „Делта-кредит“, където отиваме. Казали им да включим „Авторадио“ – щяло да има изненада за вас.

– Изненада? За мен?

– Да де, за вас.

– И какво?

– Ами пуснах го. Свири. – Шофьорът кимна към светещото в синьо радио. – Засега няма никаква изненада.

– Карай тогава – каза Стъопа. – Ще го слушаме по пътя. След Боря запя някакъв неизвестен изпълнител – гласът му беше нисък като на Воланд, а текстът беше толкова увъртян, че Стъопа спря да слуша и се замисли.

„И дори не само «магаре» и «задник». С преносното значение на магарето ясно. Но и задникът има преносно значение – човешката личност и в сексуален, и в други аспекти... I want some ass tonight... Kick some ass... Божичко, много сложно става. Интересно сам ли го е измислил, или си е наел някой Малюта? То сега и мебелировката да си подновиш, и душата – за всичко си има хора, стига пари да имаш... Момент, момент... Нали душата – това си самият ти? За кого да я подновяваш, след като ставаш табуретка? Сигурно за този, който седи на теб. И кой е той? Зюзя казва, че бил невидим, но с много тежък задник. А Чубайка се надява, че точно той е този задник... Господи, навсякъде само задници... И къде ли съм тръгнал? Не, по-добре да не мисля за това, че ще се

37. И цялото му парче ми влиза в задника – Б.р.изд.

наложи да се откажа от бизнеса. А, няма да се предам, не се предаваме ние толкова лесно...“

Песента спря по средата – когато ниският глас изпя: „And then you slip into a masterpriece“, нечия далечна ръка изключи звука. Дискожокеърът задърдори напористо, за да вкара възможно повече дрънканици в скъпите ефирни секунди:

– Какъв талант, какъв гений! Това беше Ленард Коен, който ни натресе поредния си шедьовър – приблизително така могат да се преведат думите на току-що прозвучалата песен. А сега за онези, които са на път, малък поздрав от магаренцето Жора. Ленард Коен, когото току-що чухме, навремето е казал за следващата ни изпълнителка, минавам на английски, „giving me head on the unmade bed“, което в буквален превод значи „даваше ми глава на неоправения креват“. Като ви се отвори време, сетете се сами какво са правили на този креват Джанис Джоплин и Ленард Коен! А за тези, които вече се сетиха – безсмъртният хит „Me and Bobby McGee“ в изпълнение на споменатата вече Джанис Джоплин! Излиза, че Ленард Коен не е бил единственият кавалер в живота ѝ. И така, „Me and Bobby McGee“ по желание на магарето Жора за онези, които са на път... Път закъде? За жалост, вече е твърде късно да питаме за това магарето Жора. Затова ще ви напомним, драги слушатели, че по този въпрос има различни мнения. Според едното всички пътища водят към Рим. Според друго – заникъде... Противоречието в случая е само очевидно, ако си спомните, драги слушатели, че мястото, където сте в момента, е Третият Рим!

Последните му думи потънаха в музиката.

Започна една от онези безбройни американски песни, които не пораждаха в душата на Стъопа никакъв емоционален отклик – вероятно трябваше да е имал друго детство и друга младост, за да се получи поне някакъв резонанс. Отначало той чуваше само отделни фрази-щампи: „everthing we done“, „secrets of my soul“ и други от тоя род, а после почна да се повтаря стихът, в който несъмнено се съдържаше цялото послание:

„Freedom's just word for nothing left to lose“³⁸

Точно тези думи женският глас изпяваше съвсем ясно и не можеше да има никаква грешка. Но имаше и още една дума, която Стъопа

38. Свободата е просто друга дума за това да няма какво да губиш – (Б.р.изд.)

разбираше съвсем ясно. Много по-важна и значима дума от всичко, което вълнуваше Джанис Джоуплин. Това беше самото име „McGee“. Певичката го крещеше, сякаш призоваваше нещо, някакви сили: „Магия! Магия! Магииия“, и от това песента ставаше някак страшна.

Стъопа помисли за онова, което го чакаше. Не можеше да се справи, разбира се. Но в сравнение с другите варианти на бъдещето това си беше детска игра.

– Магия, Стъопа – каза си той. – Всичко е магия...

Песента свърши и почнаха реклами.

– Степан Аркадиевич – обади се шофьорът, – може ли да ви попитам нещо?

– Давай.

– Значи мисля си колко интересно се получава. Вижте сега, хиляда милиметра са метър. Хиляда милиграма – грам. А хиляда милиона? Излиза, че е он³⁹.

– Логично – съгласи се Стъопа. – Точно така си е. Той.

Доволен, че е разведрил шефа, шофьорът се засмя, после каза:

– Стигаме вече. Ей зад този завой е.

– Да – каза Стъопа. – Имаше една песен: „завиваш и стигаш“...

– Хубави песни имаше навремето – каза шофьорът. – Не като сега. Защо стана така?

– Защото думите имат друг смисъл – отговори Стъопа. – Уж са същите, но означават съвсем друго. И не стават за пеење. Освен ако това не ти е бизнесът, разбира се.

– Така излиза, Степан Аркадиевич. – Шофьорът въздъхна и завъртя волана към целта. – Много точно го казахте.

Когато стигнаха до будката на охраната, по радиото тихо запя Гребеншчиков:

– Да, аз съм седемнадесетият Идам,⁴⁰

ще ме познаете, нали?

По деветте ми крака и кръвта тук-там,

и по това, че ви боли...

Думите бяха мрачни и, както е често в песните на Гребеншчиков,

39. Той (руски) – Б.пр.

40. Персонално медитативно божество, визуализирано от будистки практик – Б.р.изд.

не съвсем ясни, но това, че в тях имаше „17“ (трийсет и четири делено на две) беше чудесно. Именно такъв проблясък липсваше на Стъопа пред ужасното изпитание, което го очакваше. Очите му се наляха със сълзи.

„Благодаря ти, Боб – каза той наум. – Само ти не се продаде...“

Но за всеки случай слезе от колата бързо-бързо – след седемнадесет в песента имаше някаква неясна деветка, а това означаваше, че може да има и други числа.

43

Кабинетът на Сракандаев беше голям, със спуснати завеси и безчет изображения на магарета – човек можеше да си помисли, че е някакво магарешко светилище. Особено впечатляваха с натурализма си гравюрите от мултфилма „Шрек“ в различни фази на екстатичния му танц.

Вляво от вратата имаше бюро с два монитора и клавиатура. В единия му край беше сложена бяла плоска чиния с купчинка прашец, две ножчета за бръснене и навита банкнота от петстотин евро. Между прозорците имаше етажерка с керамични статуетки, където също преобладаваха магаретата (една тъжна очилата майmunка и едно врабче, което приличаше на Жириновски, очевадно бяха добавени за плурализъм).

Вдясно от вратата имаше мъхест гръцки диван. Отсреща над всичко надвисваше взиданият в стената сейф – вратата му беше открехната и се виждаше тапицерията от червено кадифе, намекваща за богатство и тайна. Мокетът на пода беше на златни рибки, плуващи сред тъмнозелени водорасли.

В единия край на мокета имаше тъмно петно. И в това петно, опрял гръб на стената, седеше мъртвият Сракандаев. Мозъкът му се беше пръснал на половин метър над главата му – като ветрило, като кървава повърня, лепната от вятъра по вратата на автомобил. Трупът беше съвсем гол, ако не се брояха белите чорапки и лентата за глава с уши, доскоро и те бели, но сега подгизнали от кръв.

Очите на Сракандаев мъдро и тайнствено гледаха мокета, който беше осяян с накъсани парчета червена гума. На метър от свития му крак беше сложен гипсов бюст на Путин. До него беше паднало стоманеното цилиндърче на стрелящата писалка. Миришеше на барут, на кръв, на вечност и свобода.

– Кога? – попита Стъопа.

– Току-що – отговори разплаканата секретарка. – Няма и пет минути. Сега ще дойде Лебедкин, вече се обадох. Защо се мръщите така?

– Люти ми на очите. Къде е тоалетната?

Когато Стьопа излезе от клозета, приемната гъмжеше от загрижени хора. Там беше и Лебедкин, махмурлия, заедно с човека в униформата на свързочни войски, когото Стьопа беше видял в „Якитория“ в деня на раздялата си с Муса и Иса. Сега обаче той беше с пагони на полковник и Лебедкин се отнасяше към него с явно уважение.

– По нищо не си личеше – обясняваше секретарката. – Беше в отлично настроение – излезе от кабинета, каза ми да поляя цветята и ме предупреди, че ей сега ще дойде Степан Аркадиевич. Каза ми, щом си свали палтото, веднага да влезе в кабинета му, имали много бърза работа. След това затвори вратата и почна да се приготвя за срещата. След двайсетина минути извика: „Татяна! Татяна!“ После пет пъти извика както обикновено, изрева де. Ревеше високо, чух и през звукоизолацията. И след още минутка-две нещо изпука...

– След като се затвори в кабинета, някой обажда ли му се? – попита Лебедкин. – Имам предвид непосредствено преди да извика: „Татяна“?

Секретарката само завъртя глава отрицателно.

– Направо Маяковски, да го еба – навъсено каза полковникът свързочник.

Стьопа като сомнамбул влезе в кабинета и застана до стената; гледаше суетящите се криминалисти. Един събираше с пинсети парченцата червена гума от мокета и ги слагаше в прозрачно пликче. Друг снимаше Сракандаев под най-различни ъгли и светкавицата всеки път хвърляше върху петната на стената мокри отблясъци, от които да ти се догади. Трети ровеше в касата и от време на време се обръщаше, за да покаже находките си на останалите – пакетчета бял прах, дебели пачки евро, няколко еластични ленти с разноцветни уши.

Стьопа се взря в ръждивочервеното петно на стената. Приличаше на карта на тайнствен архипелаг, на място, където се намира офшорът на задгробния свят. Там някъде беше бунгалото на стария алкохолик Макгий. Там бяха отишли парите на Стьопа. Сега тази земя беше завинаги отрязана от света на хората, като мистичния Авалон. Някъде там, на едно от мокрите петна, на брега на незнаен остров, трепереха в последни конвулсии цифрите на кода, който трябваше да се въведе някъде. На друго островче съхнеше и изчезваше телефонният номер, на който трябваше да се обадят. А единственият човек, който можеше да събере тези числа заедно, да ги напълни със смисъл и сила, вече не можеше да

направи нищичко. Стъпа обаче някак си не можеше да повярва в това – все едно че, докато вярваше, имаше надежда.

До него спряха полковникът свързочник и Лебедкин. Обсъждаха тихо случилото се.

– Разхищение? – попита полковникът. – Изключено.

– Нещастна любов?

Лебедкин хвърли поглед към Стъпа и каза:

– Едва ли. На този фронт всичко си му беше наред. Поне доколкото знам.

Полковникът също погледна Стъпа.

– А този кой е? Какво прави тук?

– Аз... – почна Стъпа. Лебедкин му се притече на помощ.

– Това е Стъпа, от „Санбанк“. Вече сте го виждали, Владимир Михайлович. Партньор на Жора. Дошъл е за консултация. По някои офшорни проблеми.

– Онзи Степан Аркадиевич, за когото спомена секретарката ли?

Лебедкин кимна.

– Ясно – каза полковникът. – Значи нямаме никаква следа.

– Може пък просто да е смръкнал повечко – предположи един цивилен и кимна към бюрото.

– Какво ти повечко – каза Лебедкин. – Той не спираше.

– Анализът ще покаже точно колко е друсан, разбира се, но това явно не е обяснението. Ами тоя гумен хуй откъде се е взел?

Лебедкин вдигна рамене.

– Ми тя цялата му каса е пълна с такива джунджурии. Бичове, сбруи, белезници... Друго не мога да разбера – защо го е нанизал на пушкалото?

Полковникът се усмихна криво.

– Аз пък точно това го разбирам. От душевно омерзение. Светът го е обидил ужасно, разбираш ли? Сега мнозина правят така... Е, не точно така де. Всеки по свой си начин. Нещо като прошален горчив укор. Искате да ме довършите, а? На ви, сам ще го направя. Миналата седмица значи един от петрола, няма да споменавам имена, се обеси. Всички го видяха по новините... Само че в новините не казаха, че преди да се обеси, си изрязал с бръснарско ножче на челото думата „киркук“.

– Какво значи пък „киркук“? Полковникът разпери ръце.

– В речника тая дума я няма. И в бандитския жаргон също. Сигурно само той си е знаел. Мисля, че е символът на онова, което е потискало психиката му. То си личи и по звуча-нето й. Все едно няма никаква

надежда вече. Времето е такова, жестоко, душата ти пуши като спирачна накладка. И просто не е издържал.

Телефонът на Стъопа иззвъня, той го извади от джоба си и се дръпна малко встрани.

– Ало?

Беше Люся от счетоводството.

– Степан Аркадиевич, докладвам – запелтечи тя от вълнение. – Покемон Meowth, номер петдесет и втори. Като котенце, много симпатично. Може да ми се смеете, обаче прилича на Мюс Джулиановна. Същите рогца има на прическата. Или на козинката де, не знам как е по-точно. Обожава кръглите неща. Нощем обикаля по улиците и събира изгубени неща. Ако намери нещо кръгличко, си играе с него, докато не заспи. Най-много обича монетите и си ги трупа на съкровища.

– А кръглите суми също ли обича? – попита Стъопа.

– За това няма информация – отговори Люся.

– Как тогава да разбирам шейсет и шест? Това за заблуда ли е? Или са просто две колелца с опашчици?

Полковникът свързочник го изгледа и каза нещо на Лебедкин.

– Не ви разбрах, Степан Аркадиевич – нервно каза Люся.

– Няма нищо. Давай нататък.

– Пикачу, номер дващест и пет. Електрически покемон. Пече си ядки и горски плодове с електричество, за да може да ги изяде. Вдига си опашката, за да провери какво става около него... Това не го разбрах точно. Понякога в такова положение опашката му я удря светкавица.

– Аз го разбрах – изсумтя Стъопа.

– И любимият ви номер. Трийсет и четири. Нидокинг. Това е страшен покемон. Използва силната си опашка, за да повали жертвата си, да я удуши и да ѝ счупи костите. Опашката му е толкова силна, че може да счупи гръбнака на противника си с нея. Това е всичко, което успях да намеря досега. Да продължавам ли да търся?

– Не – отговори Стъопа, затвори и прибра телефона в джоба си.

Лебедкин се приближи и го прегърна през раменете.

– Видж какво... Иди си у вас, пийни си, успокой се. Нямах работа тук. Не ни пречи на огледа.

Стъопа облиза сухите си устни.

– Трябваше да въведем кода – каза той, взрян в ръждивочервената карта на паричните острови. – Лебедкин, сто пъти щяхме да успеем до полунощ. Представяш ли си! Само едно обаждане по телефона... А сега какво ни остана? От умряло магаре уши. И тях ще ги лепнат към делото.

Направо затворен кръг. Безвъзвратно. Знаеш ли как се казва това петно на стената? Архипелаг Гуд Лък... Не, май го бъркам с доктор Гулаго...

Лебедкин недоверчиво поклати глава, после бръчката на челото му се изглади, сякаш беше разбрал нещо.

– Нали ти казах да не смъркаш тоя боклук – тихо каза той. – Ох, Стъопа... Като брат те моля – спри, докато можеш. Виждаш как свършва. Първо ставаш педал. После подлога. А после...

Лебедкин кимна към мокета.

– А бе какво да ти обяснявам, сам виждаш.

И изведнъж се намръщи и погледна панталона на Стъопа – той се беше издул от нещо твърдо.

– Какво си го надървил тоя хуй бе! – възкликна отвратно Лебедкин. – Хич ли нямаш нито срам, нито съвест, изверг такъв?!

360

Над думите „*Табуретовка* ТМ (истинската!)“ беше нарисувана табуретка. На нея седеше начупеният Зюзя, с ватенка, гумени ботуши и въдица в ръка. Усмехнатият Чубайка, извил гръб като келнер, стоеше до него с поднос в ръце; на подноса имаше бутилка, на която можеха да се видят две мънички фигурки в същите пози: едната седнала на табуретка, а другата – с поднос. Подразбираше се безкрайност.

От другата страна на бутилката имаше по-малко листче със слогана „*Седем пъти мери, преди да се отрежеш*“ и отдолу текст („*Поместените направо на бутилката откъси от диалозите, познати от ефира и от вестниците – обясняваше Малюта в концепцията, – ще помогнат на потребителя да отъждестви продукта с бутилирано телевизионно предаване и ще го въвлече в непрекъснат цикъл на потребление, което е главната задача на 360-градусовия маркетинг с използването на най-важните руски масмедии – водката, телевизията и пресата.*“)

Откъсът на задното етикетче беше съзвучен на настроението на Стъопа:

З.: „*Знаете ли, Чубайка, какво е историята на Русия през ХХ век? Страната ни седемдесет години строи лъольотрон, макар че никой си нямаше и представа какво е това нещо и как ще работи. И след това един умник казва: «Дайте да го разгложим и да го продадем, пък парите ще си ги поделим...»*

Ч.: А може би не всичко в нашата история е толкова черно и безсмислено, Зюзя? Може би просто сте пропуснали момента, в който лъбьотронът заработи?“

„З“ и „Ч“ бяха сложени на етикета в правилния ред. Само че това изобщо не радваше Стъопа. А вилицата, с която изчопляше скаридите от ледената салата, съвсем не му разваляше настроението въпреки четирите си зъба. То просто не можеше да се развали.

От сутринта Стъопа наблюдаваше един интересен и малко страшен ефект, който приличаше на пълно слънчево затъмнение. Ефектът се състоеше в това, че в числото „34“ вече нямаше нищо, което да радва душата му. Беше безполезно да се обръща към него – Стъопа знаеше, че то е изчерпило светлата си същност докрай. По същия начин и в числото „43“ вече нямаше нищо плашещо. Също толкова еманации на злото изтичаха и от всеки друг сегмент на мирозданието.

Той разбираше как бе станало всичко това. Приличаше на двубоя между юнака Пересвет и поганеца Челубей, които се бяха ранили взаимно и смъртоносно: числата се бяха анихилирали взаимно и бяха изчезнали в ослепителен блясък. След блясъка беше дошъл мракът, в който Стъопа се намираше сега. Затъмнението обещаващо да е не само пълно, но и окончателно, понеже нямаше откъде да дойде светлина. Освен може би от телевизора.

На екрана разговаряха трима: обръснат до голо татарин по потник с надпис „КИКА“, подпухнала жена с червена коса и едно младо моряче – същото, което Стъопа беше видял в клуба „Кръстовището“. Москва се сбогуваше със Сракандаев.

– Най-много у него ме впечатляваше – говореше със запъване морячето – наблюдателността му, това колко невероятно добре разбираше изкуството. По време на последната ни среща цяла вечер говорихме за пиесата на Родион Ахметов, която току-що бяхме гледали – тя, както знаете, е спорно и дори скандално произведение. На мен ми се беше сторила фарс. Но Жора каза, че това е изключително дълбока творба, шедьовър. И както можете да си представите, само за няколко минути ме убеди в това. Аз така и не бях разбрал, че Царствения всъщност е доктор Гулаго! Едва когато Жора ми го каза, си спомних, че по време на екзекуцията Царствения възкликваше: „Unlucky, eh?“ – точно както мърмори доктор Гулаго в първи акт!

– Невероятно! – каза червенкосата.

– Но и това не е всичко. Жора каза, че разноцветните лъчи, осветяващи сцената във втори акт – нали си спомняте, там всичко ту е зелено, ту синьо, ту червено – та значи тези светлини са знак, че действието се развива в Бардо, където мъртвият Бонд жъне плодовете на земните си дела. Защото той всъщност е замръзнал в Беринговия проток, когато се опитва да стигне с бултериерите си до леденото иглу на доктор Гулаго! А прелъстената помощничка на доктор Гулаго е самият доктор Гулаго, който насочва Бонд по погрешен маршрут. Попитах – а защо доктор Гулаго също се озовава в Бардо? Защото, каза Жора, Буш е получил маймунската храна. Нали си спомняте онази секунда, когато осветлението изгасва, а после светват оранжевите лампи? В Бардо се озовава не само доктор Гулаго. Там е цялата зала, всички зрители. И никой не си спомни, каза Жора с тъга, от която направо щеше да ми се скъса сърцето, че в Бардо трябва да се върви към светлината. Никой – нито в залата, нито на сцената... Никой... Думите му толкова ме потресоха, толкова ме уплашиха, че ми призля и приятелите на Жора трябваше да ме откарат къщи...

– Той е предчувствал! – каза жената. – Знаел е! Сега вече е съвсем ясно. Наистина, напоследък Жора се интересуваше от духовни въпроси – очевидно е предусещал приближаването на края. Казваше, че отново бил открил Библията. И някак учудено повтаряше: „С всички заповеди съм съгласен! Не мога обаче да разбера защо любовта е грях...“

Стъпа превключи и на екрана се появиха Зюзя и Чубайка. Анимационната група беше реагирала навреме на вестта за трагедията – на ръкавите на Зюзя и Чубайка имаше черни ленти, като тази на Зюзя имаше и червена ивичка по средата. Облеченият в кадифен халат Чубайка се изтягаше на един диван и пушеше чибук, а Зюзя с мокра ватенка стоеше до стената и току си блъскаше главата в нея, при което се чуваше глух загадъчен звук.

– Знаете ли, Чубайка – говореше той между ударите, – нашето общество ми прилича на организъм, в който функциите на мозъка са поети от злокачествен тумор!

– Ех, Зюзя – отговори му Чубайка и издуха струя дим. – Че как иначе, след като всичко останало в този организъм е гъз?

По следващия канал имаше поетична вечер. Показваха побелелия титан-шестдесетник Арсений Витухновски. Той размахваше юмрук (с това малко приличаше на Зюзя) и рецитираше:

– Ридайте, прожектори, бинокли, хълцайте!
Убиха магарето жестоките вълци.
Не доигра – ето, слезе от сцената,
под пода пропаднаха седемте centa...

„Този пък откъде знае за седемте centa? – помисли Стъопа, докато превключваше канала. – Макар че – да...“

– ...невероятно разностранна личност – дърдореше червенокосата. – Знаете, че офисът на Жора беше на улица „Курска битка“. Не знам дали по тази причина, или по някаква друга, но той от отдавна работеше върху експериментален роман за най-голямото танково сражение през Втората световна война. Идеята му беше да види великите дни на нашата история през погледа на Достоевски...

– Да, точно така – прекъсна я морячето. – Романът трябваше да се казва „Приказание⁴¹ и настъпление“. Той ми каза, че му помагали двама текстбилдъри, но не уточни на какъв етап е проектът.

Освен това – продължи червенокосата, след като изгледа моряка с неприязън – той рисуваше и композираше. И осигуряваше работа на поне петнайсет души. Помните ли любимата му фраза? „Красотата ще спаси света и ще го даде на едрия бизнес!“ Ако всичките ни банкери бяха като него, щяхме да живеем във втори Ренесанс!

– Да, той кипеше от енергия – въздъхна морячето и, кой знае защо, се изчерви.

– Но откъде идваше тази енергия? – попита жената. – Къде беше неговата, така да се каже, основополагаща мотивация? Може би вие ще ни кажете нещо за това, Насъх Насратулаевич?

– Аз ли? – попита бръснатият Кика с такава физиономия, сякаш обръщението го беше обидило. – Щом искате. Но това е трудна тема. Ние изгубихме не просто приятел или партньор. Ние изгубихме Альоша Карамазов на руския бизнес. Той беше не просто ярка, дълбока и страстна личност. Той се осъзнаваше като капиталист. И беше решен да докаже, че капиталът може всичко. Ах, защо никой не записваше думите му! От тях можеше да стане книга, достойна да я сложим на блюдото на везните срещу „Капиталът“. Колко щеше да ни помогне такава книга в днешните тежки времена! За всичките неща, с които дарява човечеството, казваше Жора, капиталът иска съвсем малко – да се съгласим да

41. Заповед (рус.) – Б.пр.

забравим за себе си и да играем прости и ясни роли във великия театър на живота. Но откъде да намерим сили за това? Тук, предполагаше Жора, може да ни помогне само стоицизмът. Силата е в постоянството на вътрешния жест, който може да е произволен, но трябва да се изживява сто процента сериозно... И делата му не се разминаваха с думите. Единственото, за което понякога го упреквах, съвсем приятелски, беше, че прекалено се осланя на своите концепт-стилисти, въпреки че всички те бяха световноизвестни творци. Жора, казвах му, погледни в какво са те превърнали! Не разбираш ли, че съвременният творец е просто презерватив, използван от капитала за ритуалното съвкупление със самия себе си. Защо толкова сяпо вярваш на тези спукани капу...

– И какво ви отговаряше той? – бързо го прекъсна жената.

– Смееше се. Точно там е номерът, така казваше. Смисълът на живота е единствено в самоизразяването. Но бизнесменът не може да има друга самост освен капитала. А най-добрите форми на самоизразяване на капитала предлага съвременното изкуство. Така че защо да не направим произведение на изкуството целия си живот, като го превърнем в непрекъснат хепънинг? Питам го – но защо точно така? А той казваше: Пастернак пише, че колкото по-случайно е нещо, толкова е по точно и истинско... Не беше възможно да спори човек с него на тази тема, до него трябваше само да записваш, да записваш, да записваш...

Стъпа натисна дистанционното и пак попадна на поетична вечер. Сега на сцената стоеше друг Пушкин, приличаше на Чубайка. Беше облечен с дълга свободна риза, избродирана на метличини. Застинал в характерна за театъра Кабуки поза, той бавно раздалечаваше вдигнатите си над главата ръце, сякаш късаше на две половини невидимо платно:

– И е с дъх на сено
 туй навеки настъпило сатори,
 не ридае цигулка,
 не дрънчат котелки.
 Само нашата съвест –
 гениалните Познер и Сахаров,
 бършат спекла се кръв
 от железните свои халки...

Стъпа се намръщи от асоциациите, които породи у него думата „халка“, макар и в множествено число, въздъхна и върна канала, на

който разговаряха червенокосата жена, морячето и Кика с бръснатата глава.

– А колко невероятни слухове имаше за тези магарешки уши и за всичко, свързано с тях! – Жената плесна с ръце.

– Как мислите, вярно ли е, че така се е проявявала репресираната му хомосексуалност, която той не е искал да признае пред себе си до самия си край, че се е опитвал да скрие от самия себе си онова, което като човек с класическа култура, просто му е било невъзможно да приеме? Дори не да скрие, това е много елементарно... а един вид да го изнесе извън скобите на личността чрез крайно остранение?

– Вижте, аз не съм психоаналитик – намръщи се Кика.

– И не знам нищо за скобите на личността. Но този педерастически детерминизъм, който свежда до репресираната хомосексуалност всичко, което поне мъничко излиза извън умствения хоризонт на борсовия посредник, страшно ме дразни. Затова дайте да не задълбаваме прекалено в тази тема. Да, той често се изчервяваше, когато правеше любов. Но изчервяването може да се обясни просто с това, че прекалено си навеждаше главата към пода. Сигурен съм, че аналният секс никога не е бил най-важното за него. И изобщо едва ли е имал някакво значение освен чисто метафорично...

– Да, да – намеси се морячето. – И аз мисля така. Напоследък беше започнало да ми се струва, че истинската му мишена беше наглата холивудска усмивка на американския националкапитализъм. Спомнете си, че магарето е емблемата на републиканската партия на САЩ! Сигурен съм, че ако Жора беше жив, след време щеше да удари и демократите.

Червенокосата пак изгледа морячето с неприязън. Кика изобщо не реагира на думите му.

– Плюшените уши бяха много по-важни от секса *per se* – продължи той. – На първо място, те му трябваха, за да доведе ситуацията до абсурд, дори не да я доведе, а да я направи, да я построи като изначално абсурдна. Той обожаваше Ги Дебор и често повтаряше: „Тепърва ще накараме публиката на спектакъла да ни аплодира права!“ Това беше гениална игра на един силен и надарен човек. Но дойде ден, когато неутолимата му жажда за живот се смени с умора и разочарование...

– Предполагате, че това е била гениална игра? Но защо тогава си ги е сложил, когато... Пред самата си кончина? Когато е бил съвсем сам?

– Виждате ли... Един от великите французи е казал: „Днес играем без зрители. Днес играем собствения си живот“.

Оставеният на пода мобилен телефон извъня. Стъопа го изгледа с подозрение, все едно беше опасно зверче, предупреждаващо с пронизителния си писък, че ще нападне. Телефонът продължи да звъни. Стъопа изруга и го вдигна.

– Трийсет и четвърти, трийсет и четвърти! – каза неестествен бас. – Тук четирийсет и трети! Приемам!

– Кой е? – Стъопа трепна.

– Леон – каза Лебедкин с обикновения си глас. – Стресна се, а? Не бой се. Дждедаите знаят всичко за всички. Нали това ни е работата.

– И какво? – попита Стъопа. – Много ли е интересно?

– Ами... Зависи. Един си държи кравешки череп в касата, друг – есесовски нож в бюрото. Един ближе жаба, докато бие чекии, друг се моли на бели мишки. Няма да споменавам имена, сигурно вече и сам се сещаш. А има и такива, които по принцип вярват само в парите. Ех, Стъопа, само ако знаеше що за хора управляват света. Щеше да станеш циник.

– Аз и без това съм си циник – каза Стъопа.

– Да – съгласи се Лебедкин. – Забелязах го вчера. Между другото, след като заговори за това, знаеш ли какви са тия „седем цента“? На Жора вече няма да му навреди, ако кажеш.

– Не знам – въздъхна Стъопа. – Закъснях.

– Ясно. Значи така и няма да разберем... Чувам, че наливаш нещо. Пиеш ли?

– Пия – отговори Стъопа. – Не ме хваща.

– Казах ти да не смъркаш оня боклук. Добре де, какво съм седнал да те уча като малко дете. Сам си направи изводите...

Лебедкин млъкна. Стъопа слушаше тишината в телефона и рисуващо нещо с пръст по стъклената масичка.

– Всъщност обаждам се да се сбогуваме – каза накрая Лебедкин. – Местят ме на друг участък. С тебе ще работи Тарас Козулин. Викаме му Тарантино. Няма да скучаеш, обещавам ти го. Той ще ти се обади след ден-два. Да ти предаде ушите и въобще да се запознаете.

– Какви уши?

– От сейфа на Жора – каза Лебедкин: – Взех ти три комплекта. Сини, зелени и червени. Е, в нарушение на служебните инструкции, ама голяма работа.

– Защо ми са?

– Ами за спомен – малко учудено каза Лебедкин. – Не ме ли помоли да ти взема? Пък и да не ги приберат като веществени доказателства. И изобщо... А бе я си помисли колко ще струват в Сотбис след десет години!

– Не ги ща.

– Не искаш да ти напомнят? Мога да те разбере. Обаче не бива така, не бива. Значи тогава сам ще си обясниш на Козулин. Само че деликатно, нали? Той е малко обидчив.

– А къде отиваш? – попита Стъопа.

– В интернет. Я ми кажи впрочем какво да прочета за „Уиндоус“? Някоя нормална книга, да се разбира.

– Най-добре почни направо с Unix – каза Стъопа. – В двайсет и първи век живеем все пак. Защо, какво е станало?

Лебедкин помълча малко и после каза:

– Помниш ли го оня Муса? Дето те спасих от него.

– Естествено.

– Значи той имал някакъв авер, който мисли само за едно – как да отмъсти за скъпия си покойник. А бе, Стъопа, и джедаите си имат проблеми.

– Кой е тоя авер?

– Някой си Джибраил.

– И какъв е?

– Точно там е номерът – никой не знае. Умар се кълне, че не бил роднина. Тоест засега не е ясно. Но явно е сериозен другар... Да не ти разправам какво стана на последното рандеву... Така че засега ме пращат да поработя на по-спокойно място. Пък и аз отдавна исках да се заема с интернет. То си е интересно. А и човек трябва да расте, да се развива. Щото то мойто живот ли е? Тук отиваш – стреляш, там отиваш – стреляш... Като някой терминатор. Писна ми. Сега се мества в пето главно управление за борба с тероризма в интернет. То е в бункера под Лубянка – дето навремето беше космическият център.

– Ама в интернет също ли има тероризъм? – попита Стъопа.

– И то какъв. Добре, за тероризма друг път, дай сега да приключим с работата. Има един сериозен въпрос във връзка със Зюзя и Чубайка.

– Какъв?

– Дължиш пари. Кога ще ги преведеш? Наближава втората вноска, а ти не си направил още и първата. Може ли така, Стъоп? Значи аз сдавам поста и изведнъж се изяснява, че моят комерсант не си е платил

парите. Ти без пенсия ли искаш да ме оставиш? Мене, джедая?

– Лебедкин, сигурно няма да мога да участвам. – Стъопа се мръщеше при всяка дума. – Нямам пари. Никакви.

– Стъопа, времето за пазарлъци свърши – спокойно каза Лебедкин.
– Трябваше да мислиш по-рано. Знаеш каква игра се върти.

– Лебедкин, знаеш, че нямам пари.

– Стъопа, включи си главата и си помисли какво ще стане. Знам ти всичките проблеми. Обаче така или иначе ще трябва да намериш парите.

– А ако не ги намеря?

– Ще разглеждаме случая като финансов тероризъм. Ти подписа ли меморандум за намеренията? Подписа. Значи отиваме на арбитраж.

Стъопа стана. Свободната му ръка сама се сви в юмрук.

– Тоест? Ще ме убиеете? – попита той, като се помъчи гласът му да прозвучи спокойно и насмешливо.

– Няма да те убием, да не сме абреци? Но ти е ясно, че можем да те подведем под цял куп параграфи. Ако искаш, сам си избери по кой номер. Да ти ги изброя ли?

– Ти тия твои номера върви ги показвай на пингвините в цирка – кипна Стъопа. – В кой век живееш бе, Лебедкин? Аз да не би да си нямам адвокати? Добре, ще ме приберете за седмица, най-много за две. И после ще ме пуснете. Какво печелиш?

– А, не, Стъопа. Тоя вариант не е за тебе. Изобщо не си мисли за някоя удобна килийка.

– Защо?

– Ох, Стъопа! Що за глупави въпроси? Ти Пушкин не си ли чел?

– Какво общо има пък Пушкин?

– Ами това, че по паспорт ти си Стъопа. Обаче в материалите си Татяна. Оная с руската душа.

– Какво-какво?

– Забрави ли? Има кой да ти припомни. Ние в privacy⁴² не се бъркаме – това, че еба Магарето, си е твоя лична работа. Обаче това, че се съгласи да бъдеш Татяна, ще ме прощаваш, вече не е.

– Какво искаш да кажеш?

– Ами това, че сега ще си Пикачу. Точно както обеща Сракандаев.

– На кого е обещавал?

– На тебе. В „Кръстовището“. Защо според теб крещеше: „Татяна“,

докато ти му го нахендряше в гъза? Магарето ти залагаше двоен капан, глупако, а ти така и не разбра.

– Чакай, чакай малко – каза Стъопа и се отпусна безсилно на дивана. – Какво имаш предвид?

– Точно каквото ти казвам, Стъопа. Тук ти си главният покемон, а в затвора ще си първо дупце. Веднага щом пуснем касетата. Това е то енциклопедията на руската душа. За една седмица ще я изчетеш от кора до кора, обещавам ти го. И между другото, ще лежиш поне годинка. Такива са понятията в тая страна и засега никой не ги е отменял, разбра ли ме?

Във вълшебните думи на Лебедкин имаше някаква страшна ледена сила. А това, че знаеше дори за покемоните, беше непоносимо. Стъопа усети как под лъжичката му се включва някакъв малък, но мощен хладилник.

– Разбрах те – каза той и изпи водката до дъно. Тя се хлъзна по полирания хладилник – в душата му не попадна нито капка.

– Ей, най-последно. Щото вече се притеснявах за главата ти. Че тя ти е хлябът, Стъопа. Основите на висшия мениджмънт.

Стъопа издаде произволен физиологичен звук – нещо средно между хълцане и хлип.

– Именно – отговори Лебедкин. – Значи сега какво – ще подписваме ли допълнение към меморандума, или ще минем и без?

– Без – каза Стъопа и си наля пак.

– Както кажеш. Поразтърси се из комюнитито, вземи корпоративен кредит, знаеш как се прави. Размърдай се, няма аз да те уча. И не се сърди. Обичам те от дън душа, знаеш го. Лично ти спасих живота. Само че сега не мога да направя нищо. Както е казал Платон, Аристотел ми е приятел, но парите ми трябват, хе-хе-хе-хе... Не е въпросът само за мен. Ти знаеш ли колко хора са вързани в тая игра?

Стъопа си спомни, че наскоро, в съвсем друга вселена, беше чул почти същата фраза.

– Знаем – каза той. – Цялата страна.

– Беше то цялата страна. Сега е целият свободен свят, не разбра ли? И несвободният също.

– Разбрах, разбрах. Голяма работа си ти, Лебедкин. Дойдох, видях, победих.

– Беше то: дойдох, видях, победих – засмя се Лебедкин. – Сега знаеш ли как е? Наebaх, убих, зарових, изрових и пак наebaх. Темпото на живота е съвсем друго. Важното е да не изоставаши. Така че взимай един

студен душ и на трудовия пост. И парите да дойдат още днес.

Стъпа послушно се заклатушка към банята. Стоя пет минути под студените струи, за да се освести. Когато студът стана непоносим, разбра какво ще направи. Беше съвсем просто. И веднага решаваше всички проблеми. Вярно, доскоро той смяташе, че това е недостоен изход и че така постъпват само слабците.

„Какво пък толкова – помисли си. – Значи и аз съм слабак“.

Учуди се колко лесно беше да вземе това решение, което преди му се беше струвало толкова непоносимо ужасно. Нищо ужасно всъщност нямаше в него – просто изход от ситуацията, макар и доста тъжен... Но първо трябваше да уреди няколко дребни подробности.

Първо, искаше да свърши докрай с числата. Въпреки че те вече не играеха никаква роля, кой знае защо, мисълта, която му хрумна веднага след мълнията над дзен каменната градина – да запише числото „34“ с двоичен код – не му даваше мира.

Той отиде в стаята, седна и взе лист и молив. Помнеше как се прави това още от университета. Трийсет и четири се получаваше от две на първа степен плюс две на пета. Коефициентите при всички останали степени, от нулева до четвърта, бяха равни на нула. И трябваше да се запишат отдясно наляво. Резултатът беше

100010

Стъпа веднага разбра, че е получил поредната хексаграма от „Книгата на промените“. Започваше да става интересно. Той се обади на Простислав.

– Ало? Трябва ми една консултация. Какво значи това – втората и шестата линии са непрекъснати, а останалите са прекъснати?

– Грешки на младостта – отговори Простислав.

– Какви грешки на младостта?

– Хексаграмата се казва така – „грешки на младостта“. Четвърти номер. На китайски – мън. Друг превод е „недоразвитост“.

– Ясно... – прошепна Стъпа.

– Е, щом ти е ясно, добре. Иначе как си? Чух, че си имал някакви неприятности.

– Дреболии – каза Стъпа. – Никой голем няма проблем.

– А... Стига и отляво, и отдясно, всичко значи да е ясно, хе-хе... Е, хайде. Трябва да такова... да си кърпя валенките.

Стъпа затвори. С числата всичко му беше пределно ясно. Както и с хората. Помисли си какво още му остава да свърши. Можеше да прослуша телефонните секретари в двата си апартамента в Москва – отдавна не го беше правил. Първият беше празен. На втория имаше съобщение.

– Здравей – чу се в слушалката невъзможен глас. – Сракандаев се обажда. Не знам какъв телефон е това, домашен, служебен, не знам дори дали е твой. Този ми дадоха. Аз вече съм в Москва, а ти сигурно си още в Петербург. Виж сега, ако не броим някои глупости, всичко е направо вълшебство. Затварям очи и се смея... Добре де, и аз не обичам нежностите по телефона. Като се видим, ще си поговорим. Пожелавам ти всичко най-евентуално. И най-важното, Стъпка – винаги да чуваш тихия глас на истината...

Прозвуча сигнал. Стъпа натисна звездичката, после четворката. Слушалката изписука и един механичен глас каза „no message“⁴³. Сракандаев вече не съществуваше.

Коментарът към пета позиция на хексаграмата „Мощта на Великото“ казваше: „разкаятие няма“. А имаше. Въпреки двойния капан му беше мъчно за Сракандаев. И не само заради изгубените пари. По същия начин му беше мъчно за прегазеното от кола магаренце, което беше видял като дете на почивка в Сухуми. Но какво можеше да направи сега? В подобна ситуация Разколников беше казал пред всички – аз съм убиецът. Стъпа можеше да се качи на стъпалата пред паметника на Достоевски, да си нахлузи мръсните уши на Сракандаев и да зарече така, че да го чуе целият площад: „И-аааа, и-аааа, и-аааааз!“

Но на Сракандаев едва ли му беше нужна такава епитафия. На него вече нищо не му беше нужно. А самият Стъпа възнамеряваше да направи нещо, което щеше да заличи всички съмнения по повод на живота му.

Стана и почна да се облича. После извади от шкафа чантичката-колан и я провери: чешки паспорт, пачка кредитни карти, руски паспорт с шенгенска виза и десет хиляди долара. Препаса чантичката и седна на дивана. Било добра поличба, казваха – да поседнеш преди път. Вече не му оставаше нищо освен да вярва на поличбите.

– Тихият глас на истината – каза той, докато оглеждаше нещата, които напускаше завинаги. – А какво е истина? Май така и не ни обясниха...

След минутка, вече с палто и шапка, той отвори външната врата,

43. Няма съобщения – Б.р.изд.

направи една крачка и застина на прага.

Беше първият пролетен ден – личеше си веднага. Слънцето светеше, небето беше синьо и чисто и най-важното, във въздуха имаше нещо такова, от което на сърцето, въпреки всичко, му се живееше още. Сърцето разбираше – има защо. Стъпа се усмихна и изведнъж се почувства като Толстоевия дъб, старото дърво от „Война и мир“, което се буди за живот след зимния сън, та пак да се раззелени в хиляди и хиляди ученически съчинения. Всичко, което чувстваше в тази секунда, беше съвсем като във великия роман, с една само разлика – за изминалите сто и петдесет години руският дъб доста беше поумнял.

– Ще се раззеленяваме в офшора – измърмори Стъпа, хвърли мобилния телефон в наринатия до вратата сняг и тръгна към портичката, от която започваше пътеката за Рубльовското шосе.

Усещането за пролет и за това, че чудото е някъде съвсем близо, не го напусна и постепенно прерасна в спокойната увереност, че животът му е подготвил още много неща. Иначе откъде щеше да се вземе в душата му това радостно предчувствие за невъзможното?

Стигна до шосето, излезе от гората и зажумя от слънцето и синевата. В ясната пустота над асфалта висеше диск – приличаше на мъничко светило. Сияеше непоносимо, отразил слънчевите лъчи.

Стъпа не помнеше тук да е имало диск. Можеше да е само наскоро сложен на отбивката пътен знак. Когато направи още няколко крачки, знакът спря да отразява слънцето. Стъпа видя бял кръг, заобиколен от червена линия. В кръга беше изписано числото „60“. До кръга имаше син правоъгълник със стрелоподобната руна „Тир“, приличащо на жерав самолетче и думата „Шереметиево-2“.

„Ето го новото слънце – почти спокойно помисли Стъпа и вдигна ръка срещу потока коли. – Колко е просто всичко... Седемнайсет години да не се тревожиш за нищо. Виж, когато дойде нула шест, сигурно ще е трудно. Нула шест или нула девет? Пак на училище, целият джихад наново... Е, няма да е скоро. И няма да е тук. И сигурно вече няма да съм аз“.

МАКЕДОНСКА КРИТИКА НА ФРЕНСКАТА МИСЪЛ

Повест

Всяка концепция формира основата
за дуалистично състояние на ума,

а това създава по-нататъшната сансара.

Тулку Урген Ринпоче

В цялата вселена мирише на нефт

Уилям Джеймс

По социален статус Насъх Нафъков, известен на приятелите си и на Интерпол като Кика, беше типичен нов руснак от епохата на първоначалното натрупване на кармата. Вярно, по националност не беше русин, но някак си не се получава да го наречем „нов татарин“. Затова по-добре да минем без определения и просто да разкажем страшната му и фантазмагорична история, която накара някои впечатлителни души, запознати със случая от таблоидите, да го нарекат Жил дьо Рец на нашето време.

Нафъков е роден в Казан, но е израсъл в Европа. Ранните му дни – времето, когато се формира скелетът на личността – минават отначало в англоезични детски градини, а после в космополитни училища за дипломатски деца. Кика запомня за цял живот стихчето, окачено над мивката в едно от тези заведения:

We condemn in strongest terms.
Dirty nails that harbour germs!

което приблизително може да се преведе като:

Мръсни нотки? Лошо нещо.
Крият болести зловещи.

Неподконтролните от страна на родителите впечатления от детството формират Кика по-скоро като европеец, отколкото като „евразиец“, както се нарича баща му – той е силно влюбен в този термин и често го отнася към сина си. За сина му обаче тази идиотска дума е обозначение на човек, който при добро съчетание на обстоятелствата може да мине за азиатец в Европа и за европеец в Азия. Колкото до самата Евразия, за която баща му често разсъждава, тя му прилича на нещо като виртуална Атлантида, потънала в портвайна отдавна преди

появата му на белия свят.

Към момента на раждането на сина му Насратула Нафъков е голям партиен шеф в Татарстан; в момента на смъртта си е нефтен магнат, успешно трампил партийната рента за природната. Получава удар, когато научава за решението на правителството да намали някакви квоти – или може би да повиши някакви отчисления. Не му позволяват обаче да умре от естествена смърт – още в болницата го довършва снайперист. Шушука се, че снайперистът бил самият Александър Солоник, по прякор Шура Македонец заради необикновения си талант да стреля по македонски – от кръста и без да се прицелва. Бил се отдал на разгул в Казан, останал без пукната пара и за да позакърпи положението, приел предложението за тази халтура. В полза на тази версия говори фактът, че на тавана на съседната на болницата къща намират белгийска карабина калибър 5.45 от модела, винаги предпочитан от ликвидатора-художник при подобни обстоятелства. Против нея говори това, че Солоник е убит в Атина много преди описваните тук събития. Има ли смисъл да казваме, че хората вярват в посочената версия именно по тази причина?

Кика Нафъков лошо се ориентира в руските реалии и така и не си изяснява коя е истинската причина за трагедията. По настояване на баща си той учи философия в Сорбоната, но има и известна икономическа подготовка. Така че може да се ориентира във всякакви отчисления и квоти. Но, както му обяснява потъналият в скръб вестител от родината, баща му си бил врял гагата където не му било работа и бил настъпил „наште хора по мазола“. Поразен от магьосната сила на руския език, който знае доста по-слабо от английския и френския, Кика не задълбава в подробности.

Много хора са опечалени от смъртта на Нафъков-старши – въпреки бизнесменската си хватка той е добър човек: един от онези странни съветски идеалисти, причината за чиято поява в СССР навеки ще си остане загадка на мирозданието.

Смъртта на бащата, която съвпада със завършването на образованието на Кика, прави Нафъков-младши богат човек – много богат според стандартите на която и да било страна. След като обикаля Европа, Кика се установява във Франция, на Кап Фера, където покойният евраиец се е изхитрил по някакъв начин да си заевразира скромна вила още по съветско време. Постройката в стил „дубло“ е куб с пясъчен цвят с прозрачен покрив – би изглеждала по-уместно някъде в Албукърки, Ню Мексико. Висока ограда я крие от нескромни очи и тя се вижда само откъм морето. Седемте бронзови слончета, изваяни от ръката на Церетели,

които Нафъков-старши установява на алеята към плажа през епохата на Елцин (най-голямото тежи колкото танк „Тигър“, това Кика го помни от дете), са удавени в Средиземно море от група работници, която получава от сина щедро възнаграждение за положения нощен труд. Тук въпросът не е в равнодушието на Кика към изкуството. Той подозира, че тези животинчета са били за баща му нещо като противотанкови заграждения, призвани да го защитават от натиска на реалността. Т.е. поводът да бъдат уволнени поради професионална непригодност е съвсем сериозен.

Трудно е да се каже със сигурност кога започва душевното заболяване на Кика. Слуховете, че се е чалнал, плъзват още при първото нововъведение, което той прави във вилата. Във всяка стая, дори в малкия физкултурен салон с покрития с прах универсален тренажор, наподобяващ на уелсовски марсианец, се слага телевизор – телевизорите от сутрин до вечер са включени на детския канал на немската телевизия „Кика“, който дава най-вече мултифилми. Не се позволяват никакви други програми. Мнозина смятат, че Кика дължи прякора си именно на тази своя странност.

Нафъков-младши не знае немски и затова оборудва в избеното помещение кабинет за синхронен преводач, който не млъква по цял ден. Привечер все пак започва да се уморява и да бърка – Кика обаче не се сърди, понеже грешките често са наистина смешни. Скоро все пак му се налага да наеме втори преводач и вахтата да стане на две смени, понеже първият не може да се справя сам. Тогава един приятел на Кика предлага да дават на преводачите някакви амстердамски хапчета, които объркват мислите им и предизвикват несвързано многословие. Преводът става наистина много смешен и при Кика започват да идват гости специално за този номер. Преводачите разбират какво се иска от тях и след като се спазаряват за надбавка за вредност, се примиряват. Гостите на Кика наричат единия преводач Урим, а другия Тумим – по аналогия с небесните камъни-преводачи от мормонската библия.

Според други сведения прякорът „Кика“ се лепва за Нафъков много по-рано, още докато той учи философия в Париж. Така го бил наричал научният му ръководител, който бил на мнение, че истинското разбиране на философията се пробужда у ученика само тогава, когато той беззаветно поема огъня, пламтящ у наставника. Конкретната технология на предаването на свещения огън е малко неочаквана и стряскаща за пришълца от руските провинциални простори, но стремежът му към изтънчените европейски идеали побеждава смущението и срама. Поне така си спомня Зураб (Зизи) Мердашвили, покойният философ, заедно с

когото Нафъков изучава любовмъдрие (в съчинението, за което ще стане дума по-долу, Кика извежда етимологията на тази дума не от израза „любов към мъдростта“, а от „мъде“).

Спомените на покойния Зизи – не са документирани никъде и са стигнали до нас само в устен преразказ – са прекалено нестабилна основа за твърдения, които могат да доведат до юридически последици. Поради това няма да назоваваме професора, обучавал Кика. Той все още е жив и здрав и гръмкото му име е известно не само в професионалните кръгове. Ще се ограничим само с намек: става дума за философа, който през последните години се позиционира като сексимвол на мислещата французайка от четиридесет и пет до шестдесет годишна възраст.

Повтаряме – не можем да твърдим, че колегата на Нафъков е казвал истината. Трудно е все пак да не забележим, че думите му обясняват много неща – и привързаността към телевизионния канал „Кика“, и болезнената, с ясен знак „минус“ отдаденост на Нафъков на френската философия, чието охулване става основната страст в живота му. Тук ни се ще да добавим: всичко това щеше да е смешно, ако не беше толкова страшно. Но преди да преминем към страшната част на нашата история, да свършим със смешната – защото едното се прелива в другото постепенно и незабележимо.

Кика смята себе си за мислител, далеч изпреварил френските си учители. Това личи дори от заглавията на първите му произведения: „Бодрият Бодрияр“, „Дерида, хайде да...“ и така нататък. Трудно е да се каже нещо по отношение на тези текстове – за неподготвените те са също толкова неразбираеми, колкото и разглежданите в тях съчинения на великите французи. Отзивите на подготвените пък са мъгляви и многословни; просто няма как да не стигнем до извода, че без сорбонския професор и инжекцията му свещен огън не е възможно не само да се разбере нещо в съчиненията на Нафъков, но дори и да се оцени професионалното им равнище. „Гениален дебил“, „звездно нищожество“ и тям подобни уклончиви епитети, с които награждават Нафъков привлечените от Интерпол експерти, не само не помагат на следствието, а напротив, объркват го още повече, като пораждат усещането, че съвременните философи са нещо като международна банда цигани конекрадци, които при всяка възможност с викове и свиркане изчезват в мрака с последните остатъци от яснотата на изказа и здравия разум.

Името на най-известното произведение на Кика – „Македонска критика на френската мисъл“ – без съмнение отразява семейната му драма и намеква за Саша Македонца, легендарния убиец на Нафъков-

старши. Това съчинение, което почва като спомени за детството, за да премине в интимен дневник, философски трактат и техническо описание, е странна смесица от преливащи един в друг пластове текст, на пръв поглед изобщо несвързани помежду си. Чак при внимателен прочит виждаме кошмарната логика на автора и стигаме до възможността да надникнем във вътрешните му измерения – уникална възможност, тъй като манияците рядко ни оставят отчет за хода на мислите си.

Философската част на „Македонска критика“ е опит да се низвергнат от пиедестала им най-великите френски мислители на миналия век. Мишел Фуко, Жак Дерида, Жак Лакан и така нататък – не е подминато нито едно прочуто име. Заглавието на работата се дължи на метода, използван от Кика – стрелба от кръста, без да се целиш, за което той сам споменава в краткия предговор. Това се постига по оригинален начин: Кика имперсонира невежа, който никога не е чел тези философи, а само е чувал някои цитати и термини от трудовете им. Според него дори откъслечни парчета от чутото са достатъчни, за да се докаже абсолютната идиотщина на великите французи, и изобщо не е нужно да четем текстовете им в оригинал, още повече че в тях, както твърди Кика, „тъпият ум ще потъне като камък в цял океан л-на, а острият ще потъне като сабя от дамаска стомана“.

При което Кика се стреми да направи пасквила си максимално наукоподобен и точен, като прилага цитати и дори формули. Този подход би бил дори интересен, ако критикът-невежа, на какъвто се прави Кика, не беше толкова явен френски философ. Уви, при запознаването си с философските пасажии на „Македонска критика“ неподготвеният читател неизбежно ще се почувства като камъка в ситуацията, упоменавана от Нафъков. Всички претенции, които Кика има по отношение на французите, могат по абсолютно същия начин да бъдат предявени и към него.

Ето например как той сравнява двама от философите, Бодрияр и Дерида:

„Колкото до Жан Бодрияр, в съчиненията му можем да сменим всички утвърдителни изречения с отрицателни без никакво накръняване на смисъла. Освен това можем да сменим всички съществителни имена с противоположни по значение думи, и пак без никакви последици. Нещо повече дори: можем да направим всички тези операции едновременно, в какъвто и да било ред, даже няколко пъти, и читателят пак няма да забележи кой знае каква промяна. Но Жак Дерида, ще се съгласят истинските интелектуалци, се гмурва по-надълбоко и не изплува по-дълго.

Ако при Бодрияр все пак значението на дадено изказване може да се смени с противоположното, то при Дерида в повечето случаи смисълът на изречението не може да се промени с никакви операции“.

Набива се на очи, че във всички случаи Кика най-много се дразни от Жан Бодрияр, когото често нарича „Бодриакър“ – по аналогия с термина „симулакр“ (с който Кика чудовишно злоупотребява в „Македонска критика“ – вярно, прави следната уговорка: „Читателят разбира, че думата «симулакр», в смисъла, в който я употребявам, е само симулакр на Бодриаровия термин «симулакр»“). Това раздражение е лесно обяснимо – именно Бодрияр дава начало на откритието, което прави от Кика престъпник, но което според него го слага много по-високо от всички съвременни мислители.

Омразата на Нафъков към Бодрияр си е чист интелектуален Едипов комплекс. Той се проявява в желанието да унищожиш идейния си предшественик, като магично прехвърлиш върху него съдбата на баща си, който е изпитал лично цялата мощ на македонската критика. На Дерида и Сосюр им се налага да се изчервяват просто за компания. Но тук от смешното започваме да навлизаме в страшното.

След като респердушинва идейните си наставници с един-два изстрела, Кика многозначително пита: защо френската философия изобщо съществува? Отговорът му е следният: това е интелектуална дрънкалка, платена от транснационалния капитал изключително с целта да отклони вниманието на човечеството от страшната и позорна тайна на цивилизацията.

Кика смята, че е първият, който вижда тази тайна в цялата й ужасна простота. Зародишът, от който се пръква манията му, кротко си е дрямал в книгата на Бодрияр „Символичната размяна и смъртта“. Ще приведем тези съдбовни думи малко по-долу, за да разберем реакцията, която предизвикват у Кика: трябва все пак да си представим взривоопасната смес, забъркана в съзнанието му към този момент. Това не е трудно – в „Македонска критика“ той отделя много място на спомените си, очевидно предвкусвайки вниманието на историците.

Кика започва разказа си с това каква роля играе в живота му нефтът. Още като дете той разбира, че благосъстоянието на семейството му зависи от него – и реагира по детски непосредствено. На стената в кабинета на Нафъков-старши години наред виси рисунка на синчето му: зловещ мъж, приличащ на Синята брада или може би на Карабас Барабас, е зинал към небето и държи кръгла съдина с контурите на континентите и от нея в устата му се лее тъничка черна струйка. Отдолу с разкривени

разноцветни букви пише: „ТАТИ ПИЕ КРЪВТА НА ЗЕМЯТА“. До тази рисунка е окачена друга, доста интересна – изобразен със запекла се нефт снежен човек с главата на Ленин (мустаците и брадата на Илич са нарисувани с бяло и затова снежният човек прилича повече на Кофи Анан). Под рисунката има стихче, съчинено от мама:

Що за черен капитал
всичко земно е събрал?
И каскетчето му – брей че!
И познайте: е... – еврейче!

Когато попораства, Кика потъва в книгите. От безбройните детски енциклопедии, които му купува баща му, му става ясно, че нефтът не е кръвта на земята, както наивно си е представял, а нещо като горяща тор, образувала се от живите организми, населявали планетата в дълбоката древност. Кика е потресен, когато разбира, че динозаврите, които на пръв поглед могат да бъдат възкресени само от компютърната анимация, не са изчезнали безследно, а съществуват и днес – във вида на гъстата миризлива черна течност, която татко му вади изпод земята. Когато тази мисъл го осенява за пръв път, той пита баща си: „Тати, колко динозавъра излапва за един час нашта кола?“ Тези думи, които баща му приема като детински глупости, се оказват, както виждаме, нещо много сериозно.

Малкият Кика естествено се интересува не само от нефта. Също като другите деца, той си задава съдбовни въпроси, чиито отговори не знае нито един от големите. Баща му му отговаря както може и засрамен разбира, че не разбира нищо за този свят – света, в който изкарва толкова пари; с две думи, всичко е като в най-нормално семейство. Един път Кика го пита къде отиват хората, след като умрат.

Това става в промеждутъка между две пътувания в чужбина; тогава Кика временно го возят в казанската детска градина, където седи на гърнето до внучето на идеологическия секретар на националната комунистическа партия. Нафъков-старши, понеже се е изкатерил на върха на жизнения Олимп единствено благодарение на интуицията си, застава нащрек. Нюхът му подсказва, че трябва да е много, ама много внимателен: именно заради подобни дреболии безславно са свършили много карриери. Така че казва, че го боли глава и Кика да го оставел на мира, след

което се обажда на помощника си да изготви по въпроса подробна справка, в която максимално ясно да е отразено всичко, което се казва по този повод от официалната идеология.

На следващия ден потресеният Кика научава, че след смъртта си съветският човек живее в плодовете на делата си. Това ново познание вдъхновява детето за нова серия страшнички рисунки: подемни кранове, направени от стотици хванати една за друга ръце; влакове с крака – като стоножки, крачещи по релсите; реактивни самолети – в дюзите им блесят пламенните очи на генералния конструктор, и така нататък. Интересно е обаче, че на всичките тези машини, дори на самолетите, Кика рисува и уста, в която маршируват редици мънички динозавърчета, приличащи на черни оскубани кокошки.

Дори Кика да е споделял метафизичен опит със съседите си по цукало, това завършва без вреда за бащината му кариера. Обяснението на тайната на съветското следсмъртие обаче се вклинява в детското му съзнание толкова дълбоко, че става, така да се каже, фундамент за формирация му се светоглед. Естествено посочената тема скоро е засенчена от други детски интереси. След много години обаче, когато вече порасналият Кика учи философия в Сорбоната, започва руската приватизация и споменатият въпрос изплува от тъмните дълбини на ума му.

Да допуснем, че съветските хора след смъртта си живеят в плодовете на делата си. Къде обаче, пита се, отиват строителите на развития социализъм, когато същите тези плодове са продадени с огромна печалба от избрана групичка другари? Това, че в тази групичка е и баща му, прави проблема още по-мъчителен, защото го превръща в личен. Та къде са, значи, веселите строители на Магнитка и Комсомолск, храбрите пионери на космоса и целината, суровите покорители на ГУЛаг и Арктика?

Кика не приема отговора, че всичко, създадено от труда им, е отишло на вятъра – той знае, че нещата преминават едно в друго, също както родителите продължават да живеят в децата си: частите на новия струг се правят на стария, а стоманата се претопява в нова стомана. Другият популярен отговор – че всичко, разбирате ли, е окрадено, продадено и изнесено в чужбина – е също толкова непродуктивен. Кика се вълнува не от наказателно-имуществения, а от философско-метафизичния аспект на въпроса. Човек може месеци наред да изучава бизнес схемите и маршрутите на източване на капитала, може да научи наизуст биографиите на олигарсите и на декоративните, които са пред очите на всички, и на истинските, за които доверчивият среден гражданин не знае почти нищо – но от това не става ясно къде са отишли милионите вярвали в

комунизма души след закриването на съветския проект. Този въпрос се забива в съзнанието на Кика ката ръждасал пирон и с години чака часа си.

И един ден този час идва.

Нека дадем думата на Кика и на „Македонска критика“:

„Беше най-обикновен есенен следобед, ясен и тих. Седях пред телевизора и четях; мисля, че четях «Символичната размяна и смъртта» на чудовищния Бодрияр. На екрана трепкаше някакво анимационно филмче и го следях с крайчеца на околото си: някакъв пират с триъгълна шапка се кикотеше доволно, танцуваше около един сандък със съкровища и от време на време се навеждаше, за да загребе шепя златни пиастри... И изведнъж капакът на сандъка падна, удари го по главата и я направи на монета като тези, които бяха вътре. Монетата беше още жива – профилът на нея яростно мигаше с единственото си оцеляло око, но устата явно се беше зашила завинаги. Тумим – беше яко надрусан – спря да се киска (с кискането си изобразяваше смеха на пирата) и попита неизвестно кого – вероятно мен, понеже освен нас двамата и охраната във вилата нямаше никого:

– Интересно, другите монети дали... Те и те ли са от глави, а? В смисъл – идвали са други пирати, намират сандъка, отварят го, после – бух! – и точка, а? И за няколко века – сандъкът вече пълен...

Погледът ми попадна върху страницата и измъкна от главоблъсканицата неразбираеми смислове странното словосъчетание «работникът, умрял в капитала». И тайната на парите само за секунда ми се изясни като небето зад прозореца“.

Нека опитаме накратко да изложим онова, което Кика нарича „тайната на парите“. Парите според него са оставащият от хората „нефт“, формата, в която вложената им в труда жизнена сила съществува след смъртта. Световните пари стават все повече, защото все повече животи се вливат в резервоара им. Оттук Кика прави един впечатляващ извод: световната финансова клика, която манипулира паричните потоци, контролира душите на мъртвите, както египетските магове в „Мумията се завръща“ с помощта на магия управляват армията на Анупис (внимателният читател на „Македонска критика“ може да забележи, че Кика е много по-уверен, когато оперира не с философски категории, а с примери от киното).

Точно тук се крие разгадката на посмъртното изчезване на съветския народ. Плезиозавърът, плацикал се в морето на мястото на днешната Арабска пустиня, изгаря в мотора на някоя японска „Хонда“.

Животът на миньора-стахановец тик-така в поредния диамантен часовник „Картие“ или се пени в бутилка „Дом Периньон“ на банкета на Рубльовското шосе. Следва още по-страхотен вираж: според Кика задачата на ГУЛаг е била да се създаде алтернативен резервоар на жизнена сила, който да няма никаква връзка с онзи, който контролират западните финансови магнати. Победата на комунизма трябвало да настъпи тогава, когато количеството комунистически „човеконефт“, екстрахиран насилствено от хората, превиши запасите посмъртна жизнена сила, владяна от Запада. Точно това се криело зад задачата „да победим капитализма в икономическата борба“. Комунистическият човеконефт не бил просто пари, макар че можел да изпълнява и тази функция. По същността си той бил по-близо до изпълнената със страдания воля, отделяна в чест вид. Но станало немислимото: след като системата рухва, съветският човеконефт почва да се източва на Запад.

„В същността си процесът, известен като «износ на капитали» – пише Кика, – не е нищо друго освен изливане на инферналните енергии на бившия Съветски съюз право в световните резервоари, където се пази жизнената сила на пазарните демокрации. Боя се, че никой дори не си представя цялата опасност на ставащото за древната западна цивилизация и култура“.

Тази опасност е свързана с онова, което Кика нарича „Серен фактор“. Името е взето от нефтения бизнес. Познанията на Кика в областта на технологичните аспекти на нефтения бизнес не бива да ни учудват – вероятно Нафькови са обсъждали тези въпроси на закуска, също както в други семейства се говори за футбол или за времето. Ще прощавате, ако някои от понятията, с които оперира Кика, ви се сторят прекалено специални, но пък цитирането може да представи по-добре безумната логика на „Македонска критика“:

„Ако смесим половин чаша «Red Label» с половин чаша «Black Label» – пише Нафьков, – полученото уиски ще е по-добро от първото, но по-лошо от второто. Същото е и с нефта. Продуктът «Urals», продаван от Русия, не е един сорт, а смес от много различни по състав нефтове, наливани в един тръбопровод. При което качеството се осреднява. По тази причина доставчиците, чийто нефт е с по-високо качество и съдържа по-малко сяра, получават компенсации. Това е така нареченият «Серен фактор», който се изчислява по формулата

$$Cф = 3,68 (s2 - s1) \text{ долара за тон,}$$

където s2 е коефициентът, отчитащ средното съдържание на сярата в сместа, а s1 – съдържанието ѝ в нефта с по-високо качество. Същият принцип на пресмятане е валиден и за северноморския нефт Brent, за сахарската смес Saharan Blend, за Arabian Light и така нататък. Всички те са коктейли от множество ингредиенти, които се различават значително. Символично е обаче, че в нефта Urals има много повече сярата в сравнение с другите марки – което поетично точно отразява начина на добиване му и множество аспекти на свързаната с него дейност. Всеки шо-годе запознат с руския нефтен бизнес познава незабравимия привкус на Сърния фактор във всичко – от първото кафе сутрин до последния среднощен кошмар. И колкото си по-близо до нефтопровода, толкова по-силно мирише на сярата. Оттук идва и характерният за руския нефтен елит «сондиращ» поглед – като на последните снимки на Бодриар.

Като стана дума за Бодриар, тъкмо него можем да наречем *осерен титан* на френската мисъл...“

И уйде коньо у ряката, както казва народът. Ако ще търсим някакъв принцип в построяването на „Македонска критика“, можем да го намерим единствено в такива скокове от тема на тема. Забравил за нефта (а в следващия абзац и за Бодриар), Кика нанася блицпогром в лагера на всичко онова, което нарича „концептуално езикоблудство“.

Раз-два – и строява всички френски мислители в две редици, като прилага принципа, наречен без излишна скромност от самия него „Бръснача на Нафъков“.

В първата редица попадат онези, които се занимават с анализа на думите: тях Кика нарича „лингвистични философи“. Според него те приличат на екхибиционисти, така дълбоко затънали в порока си, че са успели да извратят и самото извращение: „Щом попаднат на самотен читател, те разтварят пешовете на палтата си, но вместо срамотиите, обещаващи от похотливия блясък на очите им, виждаме само потниче с шампованата думичка «х-й».“

Във втората редица попадат „нелингвистичните философи“, тоест онези, които се опитват да се занимават и с нещо друго освен с анализ на думите. „За да разпространим горепосочената аналогия и върху тях – пише Кика, – е достатъчно да си представим, че нашият екхибиционист всъщност е преоблечена жена – и не просто жена, а девственица, която така и не се е научила да крие под мръсната думичка на младата си гръд вярата си, че децата ги носи щъркелът“.

Тази релефна образност дори би направила чест на нашия антигерой, ако не разполагаме с информацията на Зизи Мердашвили, че по

този въпрос Кика е бил консултиран от друг парижки професор, когото няма да назоваваме по същата причина, по която не назоваваме и първия: едва ли някой ще пожелае да признае, че е захранвал извращения ум на един маниак с концепции и силогизми. Трябва да намекнем все пак, че във втория случай става дума за един философ, позициониран като символ на всепобедния интелект на духовния хоризонт на французойката над трийсет и пет, водеща активен полов живот.

Трудно е да се каже какво точно Кика е заимствал от други и до какво е стигнал сам. Една мисъл от посветената на „концептуалното езикоблудство“ част обаче смело можем да припишем на него без никакъв риск да сбъркаме. Ето я:

„Французите глупаво си въобразяват, че тъкмо те са измислили «деконструкцията». Още като дете в Казан аз знаех какво е това, също както и преди мен са го знаели няколко поколения казански гаменчета. Дерида просто превежда на френски татарската дума «къотек» – това е. И ако лингвистичната школа посмее да се обади, че всичко се свеждало до думите, ще кажа... Ще кажа... Не, няма да дочакате Кика да почне къотека. Кика ще ви направи деконструкция. Без да обели дума, ще посочи с пръст потничето ви, ще ви забрави навеки и ще слезе при Урим и Тумим да си дръпне едно амстердамско джойнтче“. (В един от вариантите на „Македонска критика“ вместо „къотек“ се обиграва „перестройка“.)

И така нататък. Когато Кика най-после се връща към износа на капитали и към Серния фактор, читателят вече не помни какви са тези неща. Кика обаче е съвсем непринуден, все едно изобщо не се е отклонявал от темата:

„Ако в нефтопровода на Западнотексаска кисела (WTS) внезапно влезе сместа Urals с високия си серен фактор, преработващите заводи ще получат суровина със съвсем различен състав и всичките им предварителни технологични изчисления ще идат по дяволите. Това е елементарно. Кой знае защо обаче всички си мислят, че трийсетте милиарда долара, ежегодно изнасяни от Русия, могат съвсем незабележимо да се слоят със западния капитал. Смята се, че при трансфера жизнената сила изцяло се обезличава и че парите, източени от Русия, са съвсем същите като парите от военния бюджет на Пентагона, личното състояние на Бил Гейтс или външния дълг на Бразилия. А всъщност същностите, за които става дума, са дотолкова различни по самата си природа, че не бива да се смесват по никакъв начин, също както не бива да се смесва Urals със Западнотексаския кисел“.

Малко по-нататък Кика прави едно много интересно наблюдение:

„Между другото, има две марки нефт, които се добиват в различни точки на земното кълбо, но са взаимозаменяеми, тъй като на практика са с еднакво качество и имат един и същ серен фактор. Малко страшен и символичен символизъм: става дума за руската смес Urals и иракския нефт Kirkuk. О, Саддам! О, Йосиф! Oh, George!“

В този раздел Кика, който всъщност не проявява интерес към духовните учения и се води привърженик на исляма само номинално, се доближава най-много до разбирането на онова, което най-извисените мюсюлмани наричат карма. Мисълта му е следната: особеностите на земното съществуване на душите, превърнали се след смъртта си в пари, хвърлят сянка върху живота на обществото, използващо тези пари. Нещо повече – тази сянка става своего рода шаблон, по който новите поколения „си уреждат живота“, без дори да подозират какво именно им служи за образец, макар непрекъснато да държат същия този „образец“ в ръце в най-прекия смисъл на думата. На предсъзнателно равнище може да има някои догадки: именно с това се обяснява ирационалният на пръв поглед стремеж на Британия да си запази фунта стерлинг (и целия свързан с него задгробен пантеон на империята) дори след като обективните икономически причини за това са изчезнали.

„Ехото на миналото – пише Кика – ни настига в покрайнините на духа в залеза на историята. Миналото остава с нас въпреки опитите да започнем всичко наново – и винаги се оказва по-силно. Не можем нито да се скрием, нито да му избягаме. Дори не сме в състояние да разберем как точно то става бъдеще. Можем да видим и най-малките подробности на някое листо на праисторическо дърво, запечатани в буца въглища, въпреки че не можем да твърдим, че листото съществува: никой не може да го вземе и да го сложи в някоя книга например. Но то може да се прекопира и дори да стане емблема на знаме – като канадското например. По същия начин отзвукът на миналото, за който говорим, е нематериален и неуловим – но определя всичко, което ще се случи с нас и с децата ни“.

Кика, апропо, изобщо няма деца.

Какво става, когато милиони съветски човекодни се конвертират в долари и евро? Според Кика това е равнозначно на незабележимо и поради това особено страшно нахлуване на армия гладни духове в кръвоносната система на международната икономика – но не могат да го видят тъпите финансови аналитици, които не могат да предскажат рецесията дори година след като е започнала, може да го съзре само духовидец

като Сведенборг. Читателят явно вече се досеща, че именно за такъв духовидец се мисли Кика.

„Човек, дарен с духовно зрение, може да види как гулаговските каторжници с окъсаните си ватенки тикат количките из бизнескварталите на световните столици и беззъбо се хилят от витрините на луксозните магазини – пише той. – Смесването на жизнените енергии на двата бивши антипода на мирозданието е безотговорна и безумна акция, която ще промени лицето на света. Кризата, поразила най-напредналите икономически, и агресивната военна параноя на лидерите им е само първото следствие от този експеримент. Всички бедни, сполетели западната цивилизация в началото на новото хилядолетие, се обясняват с това, че серният фактор в западния живот рязко се е повишил“.

В Русия според него протича обратният процес – икономическата катастрофа и обедняването водят не до демонстрации и барикадни стълкновения, както са очаквали социолозите, а до все по-голяма еуфория и влюбеност на населението в ръководството, повело народа от една пропаст към следващата – тъй като доларизацията на страната, придружаваща това весело пътешествие, понижава серния фактор и общата inferналност на руския живот също спада.

„Уви – констатира Кика, – международните финансови хищници сбъркаха – вместо кръв те измукаха от Русия цялата й вековна отровна гной и сега стомасите им неуспешно се мъчат да я преработят“.

Това „уви“ е много характерно. Много западни таблоиди, и особено френските, изобразяват Кика като един вид „отмъстител за Русия“, който си връща на въображаемите виновници за бедствията на родината си. Нищо не може да е по-далече от истината от тази гледна точка. „Доказателствата“, привездани от журналистите, са смехотворни. Често например се повтаря цитатът, в който Кика нарича Франция „прекрасната прекупвачка на крадено“. Но това изобщо не е обида, тук няма нито презрение, нито омраза. Напротив, това е признание в любов. В кръговете, където расте и се формира Кика, никой не би използвал думата „прекупвач“ като обида, също както не биха я използвали като обида и продавачите на крадено. Същото се отнася и към много други сентенции на Кика, които, извадени от контекста, го показват съвсем не такъв, какъвто е.

Някои например твърдят, че Кика нарича „серен фактор“ поредицата нещастия, сполетели семействата на олигарсите, присвоили си създадените от ГУЛаг богатства. Но в цялата „Македонска критика“ само едно изречение дава повод за подобно тълкуване:

„Предсмъртното проклятие на сталинските роби не изчезна без следа в мразовития сибирски въздух – то се отрази в небесните огледала и си намери нови адресати“.

Серният фактор, за който Кика говори на друго място и по друг повод, няма нищо общо с това.

Глураво е да се приписва на Кика антибуржоазен патос, както го правят някои журналисти, издигащи храбро глас в защита на капитализма. Кика всъщност пристъпва към осъществяването на зловещия си план веднага след като посещава ревюто на моделиера Джон Галиано, където на подиума се сипе дъжд от листенца позлатено фолио. Този златен дъжд – към този образ Кика се връща няколко пъти – става за него окончателна метафора на човеконефта: жизнената сила на мъртвите, възплътила се в парите. Но Кика изобщо не е обзет от „омерzenie към извращенците, които се кълчат безсрамно под дъжда вмирисана кръв“, както пише един ненужно проникателен московски журналист, като бърка собствените си чувства с чуждите. Напротив, той е воден от стремежа да защити крехката и изтънчена европейска култура от опасността, която според него вижда само той.

Кика никога не се е смятал за ляв или десен и не се отъждествява с никоя нация. Колкото до политическите му възгледи, той просто няма такива. Самонарича се „мислещ патриот“ – тоест човек, чийто патриотизъм обхваща всички места, където е топло и слънчево („историята на Русия сочи – пише Кика, – че хората, публично изповядващи различна гледна точка, на практика са просто лъжци, които се промъкват се към топлите и слънчеви места по заобиколни пътища, като при това причиняват безбройни страдания на ближните си“). Дете на Европа, Кика има, ако можем да се изразим така, средна за европровода identity, съставена от откъслечи от телевизионни предавания, комикси и рекламни клипове, погълнати от него в най-различни европейски столици. Ето как казва самият той:

„Ако сравним душата ми със здание, то в стените ѝ са вездани само няколко изнесени от Русия камъни, които от оръдие на пролетариата отдавна са се превърнали в нещо като гадателни камъни (моите вътрешни Урим и Тумим) и които не ме правят враг на западните ценности – аз обичам секса и парите и не се срамувам да го призная, – но ми помагат да виждам онова, което наивните и доверчиви европейци не разбират“.

Едва ли има смисъл да обясняваме действията на Кика със сексуалните му проблеми. Тази гледна точка се базира основно на факта, че Кика замества всички неприлични термини със съкращения с тире –

според някои тежнеещи към психоанализата автори това отразява половата му несъстоятелност. Кика обаче пише така и думата „Б-г“, като се води от еврейските свещени текстове. Каква е причината за това – стремежът към особено перфидно богохулство или елементарно оригиналничене – е сложно да се каже и въпросът си остава открит. Ето как например изглежда пасажът, посветен на писателя Мишел Уелбек, когото Кика зачислява във ведомството на съвременната френска мисъл:

„Уелбек, този жив френски ум, уж насочва зора си към тайната на света, но още след абзац или два се плъосва и пляска – вероятно не без удоволствие – в поредната слепена от букви п-ка. Впрочем не е ли в нея главната тайна на света и главното му изкушение? Така би попитал младият Бодрияр. На което Дерида би отбелязал, че п-ката и х-ят, които заедно с популярното изложение на основите на квантовата механика заемат централно място в творчеството на Уелбек, не са истински репродуктивни органи, а по-скоро техни потъомкиновски симулакри на «студеното и бледо» (Сартър) тяло на френския език. А аз, Кика, бих добавил следното: за разлика от авторите, които работят по справочници и енциклопедии, на мен два или три пъти през живота ми наистина ми се е случвало да застана лице в лице с п-ка и да гледам право в лъсналото ѝ немигашо око, така че еротичните пасажи на Уелбек ми изглеждат доста измислени, изсмукани от пръстите и показващи блестящи теоретични познания, но и разкриващи досаден недостиг на практически опит. Впрочем, както и да е. Б-г да го съди. Аз няма да го укорявам, че експлоатира сексуалната фрустрация на средния французин. Но не защото според мен основната нота в романите му е безмилостно точна, а защото няма думи, с които бих могъл да изразя колко ми е през к-ра средният французин“.

Както се вижда от последната фраза, изобщо не може да става дума за омраза. Мотивацията на постъпките му няма нищо общо с отмъщението. Тя е диаметрално противоположна. Кика е убеден, че спасява Европа от потока мръсен азиатски човеконефт, като поставя на пътя му магична преграда. Затова му се налага да извърши чудовищно по цинизма си престъпление, но целта, както той е убеден, оправдавала средствата.

Кика решава да помогне на Европа с магия. По-точно – със симпатична магия: тя влияе на голямото чрез подобното му малко. Същността на идеята му е, че Европа може да бъде спасена с ваксинация, също както човешкият организъм преболедува в лека форма евентуални сериозни заболявания.

„Знам, че ще ме прокълнат и ще ме оприличат на Джек Изкормвача

– пише Кика, – но все някой трябва да се нагърби с тази неблагодарна задача. Навремето варваринът Теодорих се е възправил да защити Рим. Сега, в нашите също като тогава погранични времена, ми е съдено аз да съм Теодорих“.

Новият Теодорих се посвещава на благо то на древната европейска цивилизация и наема на Рю Сен Оноре в Париж двуетажен офис за съвместното предприятие „Ойл Еве“. Името се обяснява с това, че фирмата е регистрирана на територията на Евенкия национален окръг с цел максимално избягване на данъци – виждаме, че дори на дъното на шизофренията потомственият нефтобизнесмен си разбира от работата.

След което Кика почва да добива френски нефт и да го прекарва в Русия.

Става дума, разбира се, не за гъстата мазна черна течност, а за виртуалния ѝ аналог, който Кика нарича „човеко-нефт“ – тоест за парите, в които се превръща човешкото страдание. Бележките и разсъжденията му по тази тема приличат ту на разказ на Лъвкрафт, ту на съчиненията на някой средновековен мистик и ни довеждат до схема, в която перфидната логика съседства с разюзданото безумие. Според плана на Кика, за да се възстанови нарушеното равновесие на енергиите в европейското пространство, трябва да се организира обратен пренос на капитал от Европа в Русия, та дори този пренос да е символичен. Този капитал обаче непременно трябва да е функция на човешкото страдание – единствено това гарантира успех на магичната операция-ваксинация.

По-горе казахме, че омразата на Кика към Бодриар е Едипов комплекс, доколкото Бодриар е всъщност бащата на повечето от идеите му. Ето още едно потвърждение: няма как да не забележим, че целият окултно-инженерен проект на Кика е шизофренична реакция на книгата „Символичната размяна и смъртта“. По-точно, дори не на самата книга, а на онази нейна единствена част, която е достъпна на обикновения ум – на заглавието ѝ. Най-вероятно именно то прави впечатление на Кика и става негово ръководство за действие.

„Ойл Еве“ е странно предприятие. Служителите му се набират по следния начин – те са самотни хора и огромната им заплата е компенсация за дългата им командировка в „далечната провинция“, където ги пращат скоро след като подпишат договора. Фирмата поглъща невероятно много пари и произвежда неясен и изобщо нетърсен продукт с името „консултационно-посреднически и технологични услуги за инвестирани в проучване, усвояване и разработка на перспективни нефтени находища в зони на взаимно договорен интерес“. Както се изяснява

впоследствие, консултацияните услуги на „Ойл Еве“ се ползват само от едно предприятие – от руско-немския консорциум „Айн Нене“, регистриран на територията на Ненецката република с вече споменатата цел – данъчни облекчения. Учредителят на „Айн Нене“ също е Кика.

Всичко това е просто прах в очите на полицията и данъчните служби. В офиса на Рю Сен Оноре има пет-шест секретарки, заети с „подготовка на техническите условия“ или „съгласуване на технологичните единици“ – работа не по-сложна от преместването на компютърни разпечатки от една папка в друга. И веднага след като „Ойл Еве“ изпълни поредната поръчка на „Айн Нене“, парите от франкфуртската сметка на Кика се прехвърлят в парижката му сметка.

Въпреки че и двете предприятия са на загуба и всъщност прахосват парите на Кика, от техническа гледна точка парите в парижката сметка са доход от работата на „Ойл Еве“, за който Кика плаща данъци, което го прави уважаван бизнесмен. Така че известно време никой не си задава въпроса за какви командировки в провинцията става дума и защо сътрудниците на съвместното предприятие заминават в тези командировки толкова доверчиво след поредното коктейлче на Рю Сен Оноре.

Подозренията започват след като бившата приятелка на един командирован започва да го издирва – бил ѝ се явил насън като страдащ дух. Отначало полицията разкарва досадницата, понеже я смята за ненормална, но в крайна сметка се налага да се започне следствие. Скоро след това постъпват още няколко заявления за изчезване на сътрудници на „Ойл Еве“ и Кика вече е в полезрението. Започват да го следят, но без никакви резултати.

Една вечер Кика излиза от ресторант „Нобу“ и двама сътрудници на криминалната полиция го канят да се качи в колата им. Кика се подчинява, но държи на разпита да присъства адвокат.

След идването на адвоката Кика казва, че държи да направи изявление. Следователите включват диктофоните си, адвокатът също включва диктофона си, след което Кика се качва на масата и на перфектен френски държи час и половинов монолог, чиято основна мисъл е, че змийските свлекала и сврачите следи по крайречния пясък трябва да се възприемат като елементи на дискурса също като половите сношения, джазовите фестивали и авиационните бомбардировки.

Това прави на полицаите толкова силно впечатление, че Кика е пуснат под домашен арест дори без гаранция. На след-вщия ден обаче полицията получава нови заявления за изчезване на хора и информацията стига до пресата. Издават ордер за арест, но по това време Кика вече е

изчезнал неизвестно къде. Полицията отива на Рю Сен Оноре.

В документите в офиса на „Ойл Еве“ няма никаква пряка информация за съдбата на изчезналите. В сейфа в кабинета на Кика обаче е откритата документация за мощна пещ за изгаряне на отпадъци, закупена наскоро от фирмата. Никой от сътрудниците не знае нищо по въпроса. Освен това са намерени бележки на Кика и две негови рисунки, които наистина притесняват следствието (впоследствие те са публикувани в приложението към „Македонска критика“).

Първата рисунка на Кика е на тухлен комин, увит с жица, по която с пунктирни стрелки се показва движението на парите. От бележките под рисунката става ясно, че по жицата се осъществяват паричните преводи в Русия. Отделно е нарисуван защитен кожух, в сечение наподобяващ ковчег. В него жицата се качва по комина, усуква се най-горе и се спуска надолу. За Кика тази технически безсмислена подробност е необходима, за да спази пълната симетрия с нефтения бизнес: парите трябва да минават през кръглото гърло на комина (sic! кръгъл като нефтопровод) и „през ковчег“, както пише под чертежа. Но откъде идва и къде отива жицата на схемата, не става ясно. Около комина са изобразени няколко дървета; много старателно са изрисувани и тухлите, както и пушекът. До него във въздуха лети птица, под птицата пише:

Та веднъж на Осми март
Бодрияр нафука го на Барт.

Интересно е, че това е единственото споменаване на Ролан Барт в цялото теоретично наследство на Кика.

Втората рисунка прави още по-голямо впечатление на следствието с мъглявата си многозначителност. Отдолу пише, че това е „триъгълникът на Сосюр“, вписан в „триъгълника на Гудериан“. Запознатият вече с нещата читател няма да се учуди, че триъгълникът на Сосюр всъщност е деветоъгълна фигура, на чиито върхове до понятията като „знак“ и „означавано“ има неща като цирозен гъши дроб „фуа гра“, червено вино „Божоле“ и някои тайни области на човешкото тяло.

Колкото до триъгълника на Гудериан, тук се има предвид мерникът на немски танк „Тигър“ – оптиката, през която вижда света мерачът. Тя наистина е триъгълник, ограничен от три назъбени линии – две хоризонтални и една вертикална. Следователите изтръпват. Отначало никой не

може да разбере какво общо има с всичко това германският танков стратег Гудериан. И чак след като някой отваря енциклопедията, нещата се изясняват: Гудериан е завършил Казанската танкова школа през трийсетте години на миналия век.

Интерпол разтарашва офиса на „Айн Нене“ във Франкфурт. Оказва се, че тази фирма освен с поръчките за парижката кантора се занимава с нещо много странно: строи по бреговете на уралските реки мънички замъчета и пак там прави джуджешки парници за лозя, като лозите се доставят от Франция. Изпратеното до Русия запитване се връща с отговор, че замъчетата се купуват от представители на Кика, които плащат чрез московския „Делта Кредит“.

Освен „Делта Кредит“ с Кика си сътрудничи още една московска финансова структура – „Санбанк“, където са преведени около трийсет милиона долара – следствието не успява да установи по-нататъшната им съдба. От откритите документи не става ясно откъде Кика превежда парите – изяснява се отчасти само балансовата сума. Полицайте може би биха могли да разберат произхода ѝ, ако се бяха запознали със следния цитат от „Македонска критика“:

„Изчисленията сочат, че в руската компенсаторна сметка трябва да се държат трийсет милиона евродолара (така Кика нарича доларите, трансмутирани от страданията на европейците) три години. Тогава мечът на съдбата, заплашващ древните европейски цивилизации, може да бъде отбит...“

Следователите обаче не знаят нищо за този трактат. Изглежда им странно, че трансферът се осъществява чрез суми от 368 евро (всеки ден почти по хиляда превода), но пък в тях няма нищо незаконно.

В офиса на „Айн Нене“ откриват няколко сметки с името на запуснатата обувна фабрика край Париж, която фирмата явно наема от няколко месеца. Никой от сътрудниците не знае що за фабрика е това и какво става там – всички договори са сключени лично от Кика. С тази нова информация парижката бригада, придружена от специални части, се спуска към посочения адрес.

Фабриката се оказва комплекс от няколко склада и малко встрани производствен цех, наподобяващ хангар. Към хангара е долепена постройка с комин, от който се издига пушек; полицайте виждат през биноклите си кожух и жица, същите като тези на намерената вече схема.

Външният периметър на комплекса се охранява от служители на частна парижка агенция, а производственият цех с крематория – от бръснаголави борчета от Казан, целите в татуировки, синджирчета и

костюми на Карден. Пак там се появяват двама адвокати, които се опитват да попречат на следствието, като изискват ту един документ, ту друг, така че специалните части оправдават повикването си: всички съмнителни елементи са затворени в един празен склад, след което специалните части нахлуват в производствения цех, като очакват да видят най-страшното.

Това което виждат обаче не очаква никой.

„Помислих си – споделя впоследствие един от полицаите, – че това, което виждам, е някаква шантава «Матрица» или може би снимачна площадка за садомазохистки блокбъстър. Или онази част на ада, дето и Данте се е засрамил да опише“.

В цеха са монтирани тридесет и седем еднакви клетки, напомнящи индивидуални офисни работни места, така наречените cubicle. Но в тези работни места няма нито бюро, нито стол дори. Хората в тях са завързани на специални колани в поза, напомняща положението на животно в ясла. Ръцете и краката им са стегнати с кожени ленти към забити в бетонния под пръти, така че няма начин да избягат. Пред лицето на всеки има течнокристален екран, на който в сложна последователност вървят парчета от текстовете на Лакан, Фуко, Бодрияр, Дерида и други титани на мисълта – не е забравен дори Мишел Уелбек.

Всички пленници са съвсем голи (температурата в помещението е постоянна). Клеткокабинките са разположени в два успоредни реда, като над кръста на пленниците върви телфер с два еднакви промишлени робота, поръчани от Кика в Япония. Компютърната система, която превключва текста на екраните, управлява и роботите. Програмата е направена така, че в момента, когато пред някой от нещастните страдалци се появява откъс от книгата на Мишел Фуко „Надзираваш и наказваш“, роботът е точно над него и го шибва с найлонов бич по голите долни бузи. В същия момент компютърната система превежда сумата 368 евро в Русия на специална сметка на московската „Санбанка“ – по жицата, която се вие около комина.

Пленниците се хранят и почистват от две глухонеме афганистанки с фереджета, което впоследствие става повод да се говори, че в случая са забъркани арабски терористи. Което естествено си е пълна глупост, а колкото до известната снимка, на която Кика по фланелка с надпис „Je ne regrette rien“ стои до Осама бен Ладен, тя е некачествен фалшификат и при увеличение се виждат шевовете на монтажа. Кика наема глухонемите прислужници, за да не могат да се оплачат от странната си работа. Освен това източните жени са покорни и изобщо не биха се оплаквали

от тежките условия в производствения цех.

Условията са тежки най-вече защото целият цех направо вони – всички пленници са продрискани от диетата, на която са подложени. Жените с фереджетата ги хранят изключително със суши с фуа гра, което блюдо се готви в огромни количества в съседното село от нает от Кика парижки готвач. Пленниците пият само младо божоле. Според Кика червеното вино към сушито би трябвало да направи страданията им наистина ужасни.

Но тук той греша – според много експерти цирозният гъши дроб много добре се съчетава с младо червено. Както отбелязва по този повод един парижки философ, да се плашиш от съчетанието на думите „суши“ и „червено“, като се абстрахираш от референциите, към които апелират тези знаци, означава да попаднеш под влиянието на номинализма, да не говорим за лингвистичния детерминизъм в най-примитивното му възприятие. На ти, Кика, на ти...

Следователите се досещат, че храната и някои други подробности, с които няма да притесняваме читателите, са вариации на тема „триъгълника на Сосюр“. „Триъгълникът на Гудериан“ също не е забравен: подът и поддържащите тавана колони са покрити с орнамент от триъгълничета и зигзаговидни линии. На стените на помещението – без прозорци естествено – се кипри фреската-триптих „Мишел Фуко получава един милион долара за клеветите си срещу СССР“. Фуко е изобразен три пъти – срещу входа получава сребърниците си в среднощния мрак, а на двете стени от двете страни безсъвестно и безсрамно клевети, като се прави, че не вижда нито комбайните, нито спътниците, нито океаните пшеница, нито новите бели квартали около себе си. И над всичко това, като заглушава гласовете и прави дискурса невъзможен, от мощни колони се лее етнофутуристичният хор на Клаус Баделт от филма „Машината на времето“.

Следствието прави няколко умни и точни интерпретации. Първо, стига се до обяснението на сумата 368 евро, която се превежда в Русия при всеки удар с бича. Тя е взета от формулата за изчисляване на Серния фактор, която срещаме два пъти в „Македонска критика“

$$Сф = 3,68 (s2 - s1) \text{ долара за тон.}$$

като е умножена по сто.

Има и други предположения, меко казано, прекалено необосновани. Някои например са на мнение, че макетите на Айфеловата кула и на

храма „Василий Блажени“, вдигнати в два ъгъла на производствения цех, символизират числата във формулата ($s_2 - s_1$), а ролята на минуса се поема от пилона с руския и френския трикоълор в центъра на помещението. По разбираеми причини това твърдение едва ли може да се провери.

Друга хипотеза борава с броя на пленниците, които, както казахме, са тридесет и седем. На базата на това, че те са тридесет и шестима французи и един белгиец, следствието предполага, че това е скрита репрезентация на числото 36,8 – умноженият по десет серен коефициент 3,68. В полза на това предположение говори фактът, че числото 36,8 се вписва идеално в реда между 3,68 и 368. Кика обаче, за разлика от следователя, осенен от тази догадка, никога не е бил шовинист.

Цехът за изтезания функционира без никакви проблеми невероятно дълго. Мнозина си задават въпроса как такова нещо може да се случи в самия център на Европа. Кика обаче се оказва изключително предвидлив безумец – никой от въвлечените изобщо не подозира, че във фабриката става нещо странно. Нищо никога не се изнася от халето. Всички отпадъчни продукти от живота на пленниците се изгарят в пещта, чиято документация е намерена на Рю Сен Оноре – онази, по чийто комин се вие жицата в ковчегоподобния кожух. Възможно е кремацията също да е играла някаква роля в алхимичните проекти на Кика, но сега е безсмислено да правим каквито и да било догадки за това.

Сътрудниците на парижката охранителна фирма така и не се приближават към производствения цех – охраняват само външния периметър на фабриката, а казанските вратлета, които често влизат вътре и виждат всичко, което става там, са заблудени от Кика – той им казва, че това са негови „длъжници“. Вратлетата са убедени, че са наети в нормален бизнес за връщане на дългове и истината, която научават по време на следствието, направо ги шокира.

– Ма, то ако знаехме, че е такъв морален изрод – казва бригадирът на казанците Марат, – него щяхме да го овесим на тия каиши.

Най-невероятното е, че никой от потърпевшите така и не предявява обвинение срещу Кика и се налага да го направи държавата. Подписаният от потърпевшите договор е съставен по такъв начин, че може да се изтъква като съгласие за участие в провеждания експеримент; нарушавайки го, те губат правото на наистина значителното си възнаграждение. Затова и няма шумен съдебен процес. Следствието обаче има към Кика толкова въпроси, че той и до ден днешен е в списъка на издирваните от Интерпол.

Има слухове, че Кика се бил върнал в Казан и дори написал за Татарския академичен театър либрето – автобиографичния балет „Неканеният гостенин“. Други твърдят, че се бил заселил в Буенос Айрес. Трети го били виждали в Малибу. Всички тези слухове не са потвърдени. Достоверно е известно едно – че за да се спаси от отчуждаване на френската си собственост, Кика дарява вилата си на Кап Фера на Урим и Тумим.

Урим и Тумим се женят в Швеция и в момента живеят щастливо във вилата. Не обичат да се срещат с журналисти, всъщност изобщо не обичат около тях да се вдига шум. Въпреки това наскоро участваха в берлинския love-парад. Освен това извадиха от дълбините на Средиземно море бронзовите слончета на Церетели и ги върнаха на местата им, боядисани в розово. Днес във вилата за Кика напомня единствено автографът му на една стена – надписът с черна боя:

„Хората си мислят, че търгуват с нефт, но самите те стават нефт“.

Урим и Тумим казват, че го били оставили за спомен. Снимката на щастливата двойка до розовите слонове, които повече приличат на прасета, обиколи всички парижки списания. Руският културен аташе направи вял протест по този повод, но в защита на Урим и Тумим се изказа лично Вацлав Хавел, който беше на приятелско посещение във Франция, и случаят се потули.

Какво е известно за Кика? Той е жив; от няколко негови изявления за пресата личи, че той и до днес е убеден, че е спасил неблагоприятната Европа от ново средновековие (на нас, татарите, това не ни е за пръв път, добавя Кика). Колкото до задачата, която той смята за главна – низвергването на френските философи от XX век – според нас той претърпява пълно фиаско. Колкото по-яростно напада тези велики умове, толкова по-силно се вижда, че не може да се сравнява с тях. Инсинуациите на Кика може да се приемат за своего рода комплимент: ако нещо ти е безразлично, не го атакуваш така зверски.

За непосветените философията е тъмна Индия, затова тук не говорим за същината на нападите му. Става въпрос за интонацията, с която той непрекъснато разобличава сам себе си – като например в пасажа, с който завършва „Македонска критика на френската мисъл“:

„В прочутите френски комедии – «Високият рус мъж», «Великолепният», «Такси – 2» и други – виждаме следната тема: вече не млад мъж, при това явно не спортен тип, подскача пред огледалото или пред хора и смешно пародира стойки от кунгфу, като най-забавното е, че очевидно залита, но въпреки това имитира едно изключително високо, почти мистично майсторско равнище, все едно нанася удари по нервните

центрове и прави енергетични пасове, и тъкмо тази висша и тайна техника, която може да оцени единствено друг достигнал до съвършенството майстор, и то само при двубой до смърт някъде в Хималаите, изведнъж се оказва изобразена пред камерата по такъв невероятен начин, че човек си мисли: на истинския майстор не му трябва нищо, включително дори това да не залита; шкембенцето внезапно започва да ни се струва вместилище на цялата световна енергия ци, кльощавите космати ръчички – канали, по които, ако се наложи, ще рукне свръхестествена мощ, и съзнанието ни за няколко секунди балансира на прага на това да повярваме в тази буфонада. Именно възможността да си зададем, дори само за миг, въпроса: «Ами ако е истина?» прави ставащото на екрана толкова ужасно смешно.

Скромното обаяние на съвременната френска мисъл всъщност се основава на същия този ефект“.

ЕДИН ВОГ

Разказ

КУЛОН – това е количеството електричество, пренесено през напречното сечение на проводника при сила на тока един ампер, за време една секунда.

Система СИ

Един вог – това е количеството суета, отделящо се в женската тоалетна на ресторант *СКАНДИНАВИЯ*, когато мануал-рилифърката Диана и орал-масажистката Лада, докато крадешком си хвърлят погледи в огледалото, стигат до телепатичен консенсус, че равнището на шика им е относително еднакво, понеже чантичката *АРМАНИ* на бели люспички, все едно ушита от кожата на гущер албинос, и часовничето шанжан от *GUCCI*, вписано в стоманен правоъгълник с благородни пропорции, напълно компенсират приличащия на омачкана училищна униформа костюм (с панталони) от *PRADA*, порочно римуван с къса момчешка подстрижка, но този така трудно постигнат баланс на парадигмите и женските хитрости просто изчезва, когато в тоалетната влиза натурал-терапевтката Мюся с острите стрели на слепената си с гел коса над яката на бялата рокля от *BURBERRY*, която прилича на стегнат в кръста двуреден шлифер с косо изрязани ръкави, след което Лада и Диана се окопитват и се сещат, че номерът не е в *GUCCI* и *PRADA*, които след едноседмични

усилия може да си позволи всяка негнуслива ученичка, и дори не в *BURBERRY*-то с двата реда седефени копчета, а в изпитания до космическо съвършенство от фирмата *BRABUS* автомобил *MERCEDES GELANDEWAGEN* със златните символи *RV-700*, с който Мюся както обикновено е дошла със своя приятел и спонсор, а Мюся с отчетлива яснота осъзнава, че тайната на съвършения релеф не е толкова в познаването на мъжката психология, анатомия или други страни на трудния женски опит, колкото, напротив, в пълното отсъствие на горния, в колосаната свежест на душата и наивната яснота на погледа, свързани не толкова дори с възрастта, колкото с непознаването на някои неща, които Мюся вече никога няма да може да забрави, което при пазарната ситуация на обстоятелствата не ѝ гарантира място в автомобила *BRABUS RV-700* утре, понеже Лада и Диана са млади и готови на всичко, а кремът *VICHI PUETANE* не връща времето, както пише на листчето в кутийката, а по-скоро напомня за необратимостта му и, което може да се окаже много по-сериозно от всичко гореизброено, самият приятел и спонсор, който през това време нервно пуши на балкона пура *TRINIDAD FUNDADORES*, гледана с крива усмивка от един безног инвалид в защитни парцали оттатък линията на охраната, започва да се досеща, че въпросът изобщо не е в оралния масаж и дори не в аналния ескорт, а в резкия, студен и неизразимо тревожен порив на вятъра, който току-що е долетял откъм *КРЕМЪЛ* – въпреки че може би (и най-вероятно е точно така) всичко това за пореден път просто ви се е привидяло.

АКИКО Разказ

Здравей, благородни и непознати. Изглеждаш странно, все едно не си родом оттук. Да не би да си пришелец от далечните северни страни? Аз съм Акико. А какво е твоето славно име? Въведи го и натисни „enter“, и Акико ще ти отвори.

Ние много се радваме, ЙЦУКЕН, че влизаш в нашия сайт, забутан в планините на древна Япония. Ние – това съм аз, Акико, и маймунката Мао. Ако погледнеш в долния ляв ъгъл на екрана, ще видиш две малки жълти точки. Това са ѝ очичките. Маймунката Мао се крие не защото си ѝ отвратителен, ЙЦУКЕН. Тя много добре знае колко е важно за нас посещенията ти, просто ѝ трябва време, за да свикне с нов човек. Тя е много плахо същество, но душата ѝ е удивително смела и любознателна.

Може да ти е смешно, че Акико говори така за една маймунка, но освен Мао Акико си няма приятели тук.

Може би ти ще ми станеш приятел, ЙЦУКЕН? Щом тази надежда се запали в сърцето на Акико, целият свят се преобрази – засия с всички цветове, все едно почва празник. Акико забеляза как гледаш крехката й фигура в коприненото кимоно с цвят на есенни листа. От нескромните ти погледи Акико цялата се изчервява.

Не, не, ЙЦУКЕН, недей да местиш курсора там. Засега можеш да гледаш само лицето на Акико, изчервеното й от срам лице. Акико е строго възпитана млада жена. Ако искаш да видиш всичко друго, абонирай се за нашия сайт. Виждаш ли вратата с думата „members“? Когато станеш член, ЙЦУКЕН, ще влизаш през нея право в тайните покои на Акико. А засега ти трябва ето тази малка вратичка с табелката „instant access“.

Благодаря ти, че реши да се възползваш от услугата „instant access“, ЙЦУКЕН. Ние приемаме всички най-разпространени кредитни карти. Можеш да станеш временен член за един месец само срещу 9.99 \$. А само за 24.99 \$ ще станеш пълен член за цяла година... Акико вижда, ЙЦУКЕН, че си опитен самурай. Ти отвори раклата с надпис „terms and conditions“, която е между статуетката на Канон и снопчето тръстикови стрели. Малцина от онези, които идват на посещение тук, правят така... Да, вярно е. За твоё удобство временното членство ще се подновява автоматично след изтичане на срока и всеки месец от сметката ти автоматично ще се теглят 9.99 \$...

Какво? А кое е постоянно в този свят, където всичко е като росата и облаците? Пълното членство е по-добър вариант, ЙЦУКЕН, разбира се. Точно затова е по-скъпо. Не забравяй, че представянето на невярна информация за кредитната карта се преследва... Не, не, просто сме задължени да напомним. Ние ти вярваме. А ти можеш да вярваш на нас. Не се страхувай, че твоите врагове и завистниците ти ще научат за връзката ни. Ние с маймунката Мао знаем да пазим тайна. Когато получат сметката от „niprooom.com“, сарафите в твоята банка няма да заподозрат нищо.

Благодаря ти, че избра пълното членство за 24.99 \$, което не се подновява автоматично за твоё удобство, ЙЦУКЕН. Щом проверим кредитната ти информация, ще ти пратим вест по жеравите. Да, ЙЦУКЕН, точно това е „instant access“. А? Най-обикновено име. Целият земен живот е само миг, само летен сън на луната в езерото под песента на птицата касиваги.

Здравей, ЙЦУКЕН. Ние с Мао много добре те помним, помним и IP адреса ти 211.56.67.4. Ти влезе през вратата с думата „members“ – това значи, че белият жерав вече ти е донесъл писмото с тайната дума. Сега ти си пълноправен член – какво вълнуващо, силно и свежо чувство! Да, пет дни са дълъг срок, но нали ти беше казано, ЙЦУКЕН, че жеравът може да закъснее, ако дадеш адрес на безплатен сървър като Yahoo! или Hotmail. Именно там свиват гнездата си разбойниците, които дават лъжлива информация за кредитните карти. Ти бъди благодарен, че изобщо си получил писмото с тайната дума...

Защо, предупредихме те. Щом си бъркал в раклата „terms and conditions“, ЙЦУКЕН, трябвало до прочетеш внимателно какво е написано с дребен шрифт на страница 12. Но има ли смисъл да спорим за това сега, когато минутите радост са толкова близо? Забрави тези мисли, ЙЦУКЕН, и се вслушай в саунда на вечерната природа. Не е ли прекрасен светът? Тънките ленти на облаците плуват по бледото небе, вятърът шумоли в листака и щурците пеят тъжно в тревата. Не се ли вълнува сърцето ти?

Ти щракваш мишката на тайното място на Акико, самоуверени ЙЦУКЕН. Май си от онези хора, които много добре знаят какво им трябва. Ти си самоуверен. Естествено. Такъв изискано изтънчен кавалер сигурно не е срещал съпротива в нито един порносайт. Развълнуваната Акико свежда очи и се оттегля във вътрешните покои. Акико е толкова смутена, че забравя да дръпне преградата. И лекичко потръпва, когато курсорът докосва крехката ѝ фигурка. Забеляза ли, ЙЦУКЕН, че стрелката на курсора се превръща в ръка, когато стига до пояса на коприненото кимоно с цвят на есенни листа? В загадъчните очи на Акико се отразява пламъкът на светилника. Сега Акико ще ти разкаже историята си, ЙЦУКЕН.

Преди много-много години могъщият управник на провинция Исе имал три дъщери. Най-голямата... Какво? Може. Ето, виж в горния десен ъгъл квадратчето „Skip story“⁴⁴ Защо е с чашка ли? Защото може да решиш да купиш чашка вишновка за маймунката Мао.

Ах... Но какво правиш, ЙЦУКЕН? Сега Акико е само по долна дреха. За да я съблечеш съвсем, ти остава само едно кликване с мишката. От вълнение на Акико ѝ се вие свят – тя, с твое позволение, ще полегне на това татами. Ай... Ой! Ти не остави на Акико дори едно парцалче, ЙЦУКЕН. Харесва ли ти младото ѝ, още момичешко тяло? Не,

44. Пропусни историята – (Б.р.изд.).

ЙЦУКЕН. Не можеш да ги разтвориш по-широко. Няма смисъл да щракаш. В тази версия няма да видиш тайното място. Акико се срамува.

Питаш Акико как трябва да галиш нежното ѝ тяло? Това трябва да ти го подсказе влюбеното ти сърце. Можеш да избереш който си искаш предмет от тези, които виждаш в стаята. Всеки, на който курсорът се превръща в ръка. За да го вземеш, трябва да кликнеш върху него с мишката. Но най-важното за теб е ето този гердан на стената. Поглеждай го от време на време. Когато започнеш да галиш Акико, мънистата ще почнат да променят цвета си едно по едно. Колкото повече стават зелени, толкова по-доволна е Акико от ласките ти. А ако стават червени, значи зле разбираш тайните ѝ помисли.

Какво не ти е ясно? Никога ли не си гледал бизнес-нюс? Когато акциите падат, има червена стрелка, сочеща надолу, когато се качват, стрелката е зелена и сочи нагоре. Тук е същото. Запомни, зайчето ми, Акико чака от тебе малко икономическо чудо. Ако я галиш правилно, тя ще ти прави „О-о-ой!“ А ако прави „Хи-хи-хи!“, значи не я галиш правилно. Когато всички мъниста позеленят, ЙЦУКЕН, ще чуеш пълния със сладостна нега вик „Оох-ауу“, това ти е бонус от Акико.

Аха, ти взе ветрилото „прилеп“ – спомен от миналото лято. Искаш да погъделичкаш с него малките кафеникави зърна на Акико, шръкнали като любовни стрели? Хи-хи-хи! Гледай гердана, гердана гледай. Три мъниста вече са червени. Хи-хи-хи! Вече шест. Ама помисли малко. Защо им е на нормалните хора ветрилото? Правилно! Да си веят. Или да веят на друг. Навсякъде. О-о-ой! О-о-ой! О-о-ой! Хи-хи-хи!

Не, ЙЦУКЕН, ако Акико прави „Хи-хи-хи!“ след няколко „О-о-ой!“, значи трябва да измислиш нещо ново, иначе може да ѝ омръзнеш. И недей да зяпаш. Трябва да набираш точки, а когато Акико прави „Хи-хи-хи!“, ти ги губиш. Опитай да ѝ повееш и на други места. Хи-хи-хи! Хи-хи-хи! О-о-ой! О-о-ой! О-о-ой! Хи-хи-хи! Хи-хи-хи!

Махни го вече това ветрило. Омръзна ми. Стига. Дай нещо друго... Фибата? Не знам, ИЦУКЕН, опитай. Искаш да я прекараш по тъмните вдлъбнатини на подмишниците? Хи-хи-хи! Да боцнеш смуглата кожа на корема! Хи-хи-хи! Да докоснеш тайното място, скрито от изящно надигнатото бедро? Хи-хи-хи! Да погъделичкаш петата с цвят на зряла праскова? О-о-ой! О-о-ой! О-о-ой! Хи-хи-хи! Четчицата за туш? Да не би да искаш да напишеш стихотворение на Акико? А, ясно. О-о-ой! О-о-ой! О-о-ой! Гледай ти, получи се. Един съвет, ЙЦУКЕН. Ако топнеш четчицата в бутилката саке, за едно погалване ще получиш два пъти повече точки... Само внимавай да не я изпуснеш в бутилката, после ще

трябва да я излееш, а пък тук няма кофа...

Какво? Бавно се зарежда? Сигурно маймунката Мао е седнала на жиците, често го прави. Не искаш ли да ѝ купиш вишновка, ЙЦУКЕН? Мао! Слез оттам. Ела тук, сега ще ти... Какво? Не, тя не пие саке. Мао, иди си поиграй с ветрилото. Та докъде бяхме стигнали? Четчицата за туш? О-о-ой! О-о-ой! О-о-ой! Хи-хи-хи! Старото писмо от навремето скъп човек? Хи-хи-хи! Дългият корен от аир? О-о-ой! О-о-ой! О-о-ой! Хи-хи-хи! Целебните топки кусудама, украсени с пъстри пискюлчета? О-о-ой! О-о-ой! О-о-ой! Хи-хи-хи! Препарираният славей? Хи-хи-хи! Шапчицата ебоси? О-о-ой! О-о-ой! О-о-ой! Хи-хи-хи! Пакетчето, увито в зелена хартия и вързано за борова клонка? О-о-ой! О-о-ой! О-о-ой! ЙЦУКЕН, сигурен ли си, че не искаш да купиш вишновка на маймунката Мао? Да, разбирам. О-о-ой! О-о-ой!! О-о-ой!!! Оох-ауу!!!

Колко щастлива ще е Акико, ако утрото никога не настъпи! Но луната вече се е забулила с воала на утринната мъгла и приближава часът на раздялата. Колко мъчително дълъг ще е денят без теб, ЙЦУКЕН!

Толкова... А ти какво искаше? Не, тайното място е само на златно ниво. От този ден, ЙЦУКЕН, пролетният вятър от време на време ще отваря на десктопа ти прозорец с текст „АКИКО hardcore! Иконки по избор!“. Снимката на тайното място, която ще видиш там, е реален скрийншот от hardcore версията. Ако прозорецът ти пречи, просто го затваряй и си работи, както си работиш. Не, сега не може да погледнеш. За това трябва златно членство, а твоето е обикновено. Какво? Всичко е казано в свитъка от раклата „terms and conditions“, дребен шрифт, страница 17.

Не се разстройвай, ЙЦУКЕН. На Акико ѝ беше много хубаво в силните ти ръце и тя ще ти каже как можеш да останеш с нея по-дълго. За да получиш достъп до версията hardcore, можеш да направиш ъпгрейд на обикновеното си членство до златно само за 14.99 \$. Не е необходимо да въвеждаш номера на кредитната си карта – вече го имаме в нашата база данни. Достатъчно е да кликнеш на иконката „one-click purchase“ и ще попаднеш в света на незабравимите наслади. И пак само с едно кликане можеш да купиш вишновка за маймунката Мао. Само едно кликане до златното членство, ЙЦУКЕН! Златният член може да се наслаждава на две снимки на цял екран на тайното място на Акико. В hardcore версията те очакват нови инструменти на възторга, след които и нашият култов мултискоростен вибратор. Освен това за златните членове Акико още от самото начало прави „Оох-ауу!“ вместо „О-о-ой!“ И после има бонус – „Аах-оой-уааа!“. Така че си помисли, ЙЦУКЕН.

Акико ще те чака.

Здравей, ЙЦУКЕН. Ние с маймунката Мао те помним много добре. IP адрес 211.56.67.4, Master Card 5101 2486 0000 4051, сvc 2–910, собственост на „Алфа-банк“, улица „Маша Пориваева“ №11. Коя е тази Маша Пориваева, ЙЦУКЕН? Щом са нарекли цяла улица на името ѝ, сигурно ѝ се е наслаждалвал самият шогун. Или може би е от древен благороден род? Дори ѝ завиждам мъничко, ЙЦУКЕН. Защо точно нея морето е заляло с щедрите си дарове, както казваме ние?

Щом искаш да почваме, да почваме. Преди много-много години могъщият управник на... Какво, пак ли го пропускаме? ЙЦУКЕН, защо никога не ме изслушваш? Добре, както кажеш. Акико много се радва, че ти стана златен член на нашия сайт, забутан в планините на древна Япония. Твоето посещение е голяма чест за едно бедно момиче. Рядко мъж като теб се отбива в тукашния пущинак. Може би ще поръчаш вишновка за маймунката Мао? Добре, щом няма – да продължаваме. Акико е развълнувана, ЙЦУКЕН. Въпреки че е млада и стеснително срамежлива и не може да ти го каже направо, тя се радва, че е сама с теб. Ела, ела по-бързо да отидем в пещерата на насладите, където да дадеш воля на необузданите си желания. Ах, дори да искаше, Акико не може да се възпротиви на волята ти, о, могъщи ЙЦУКЕН. Но тя добре помни колко сладостни са ласките ти.

Да, това е пещерата на насладите. Как така същото място? Там имаше татами, а тук има парче от мачта. Там стените бяха зелени, а тук са жълти. Там беше закачена снимката на Тоетоми Хидейоши, а тук е на Токугава Иеясу. Какво? Слушай, ЙЦУКЕН, твоята поза пък е същата като предишния път – а аз казвам ли ти нещо?

Колко недоверчив си станал, ЙЦУКЕН. Никой не те лъже. Ще го видиш тайното място, просто сега виждаш кадър „А“. Мини на кадър „Б“. Много просто. Кликни с мишката на слабичките полудетски бедра на Акико и ще видиш онова, дето толкова те интересува. Ето... Е? Какво?

Ама и ти си един, ЙЦУКЕН! Ту ти е малко, ту ти е много. Да, същото като в рекламата. Та разни досадници да не мърморят, че не им показваме това, което сме обещали. Ако искаш да видиш лицето, дай общ план. Точно така. А за да видиш тайното място, пак кликни на слабичките полудетски бедра на Акико. Е, ще изчакаш мъничко, докато зареди, какво да се прави. Не сме виновни, че жиците ви са такива. Не, едновременно не може. Хи-хи-хи! Не, Акико не ти се смее. Акико ти прави „Хи-хи-хи!“. Чакай малко, ИЦУКЕН, къде в живота си виждал

едновременно и това, и това? А? Какво значи – на всяка? Че чия може да е, глупчо, щом си тук само с Акико?

Какво? Всичко както и преди. Виждаш ли гердана на стената? Да не ти ли напомням? А? Какво канго? Това е нашият култов мултискоростен вибратор. Хи-хи-хи! Чу ли какво каза Акико: хи-хи-хи!!! Вибраторът работи само на нива „В“ и „С“. Правилно, там не се вижда, но затова пък работи. А тук не работи, затова пък се вижда. Какво? Розовото сърце превключва скоростите. Не сме те излъгали, ЙЦУКЕН. Ще видиш и втори план на тайното място. За да идеш на ниво „С“, кликни с мишката на слабичките полудетски бедра на Акико от другата страна. Готово... Какво? Пак ли не ти харесва? Какво значи – същата снимка, ама наопаки? Виж какво, ЙЦУКЕН, ти като обръщаш твоята Маша Пориваева от гръб по корем да не ѝ пониква нещо ново? Може би просто не ти харесва как е устроен светът, ЙЦУКЕН?

Хи-хи-хи! Да, хи-хи-хи! Не знам, мисли. Опитай да превключиш скоростта. Защо, и трите скорости работят. Щом Акико ти казва, че работят, значи работят. Естествено, че не се вижда нищо. Ти какво си мислеше, че ще видиш, ЙЦУКЕН? Да не би да можеш да различиш на око честота сто херца от честота триста? Включи първа скорост. Чуваш ли „тъг-дък-тъг-дък-тъг-дък“? Чуваш. Сега включи на втора. Чуваш ли „тъдъ-дъ-дъ-дъ“? Сега дай трета. Има ли „т-р-р-р-р“? Всичко работи. Стига си мърморил. По-доб-ре направи хубаво на Акико. Хи-хи-хи! Хи-хи-хи! Хи-хи-хи! Да, и на трите скорости „хи-хи-хи“! Не знам. Може би не го вкарваш където трябва... Оох-ауу! Оох-ауу! Оох-ауу! А? Не чу ли „Оох-ауу“? Защо питаш тогава – харесва ли ти? Нали затова ти права „Оох-ауу“, та да не задаваш въпроси.

Не, нека си стърчи. Няма да изпадне, не се бой. Мисли, ЙЦУКЕН, мисли. Нямах ли чувството, че изпускаш най-важното? Върни се на основния кадър, там има най-различни неща. Машата за коса? Хи-хи-хи! Мангалът с въглените? Ох, колко си пламенен днес. Оризовата питка? Хи-хи-хи! Снимката на Токугава Иеясу? Ти какво, съвсем ли се побърка? Оох-ауу! Оох-ауу! Оох-ауу! Ах, прекрасни мой ЙЦУКЕН... Оох-ауу! Оох-ауу! Оох-ауу! Хи-хи-хи! Видя ли, ЙЦУКЕН, Акико и не подозираше. Не се страхувай да експериментираш. Това, което ти трябва, е някъде тук. Самурайските доспехи? Хи-хи-хи! Бутилката саке? Хмм... Знаеш ли, може да опиташ. Пак ли спря? Сигурно маймунката Мао пак е седнала на жиците. Сега ще се махне.

Защо си толкова плах, ЙЦУКЕН?... И какво като е голяма? Ние, нежните млади момичета, много обичаме така. Да, точно така... Да...

Не, така ще ти е трудно. Щом Акико ти казва, значи ще ти е трудно. Каква ти е подложката за мишката? О, малка е. Махни от бюрото всичко. Да не ти пречи на ръката. Трябва ти празен квадрат с диагонал поне метър – да работиш с мишката. Точно така. Давай... Хайде пак. Защо спиращ? Не спирай. И по-бързо, по-бързо... Оох-ауу!... Пак заспа... ЙЦУКЕН, не спирай, понеже губиш точки... Оох-ауу! Оох-а... Нали ти казах да не заспиваш! Точно така, едно „Оох-ауу!“ на десет тласъка. А ти как искаш? На един тласък десет „Оох-ауу“? Ами тогава да беше станал платинен член. А, уморила ти се ръката? За щастието се плаща. Давай, давай, не се оплаквай... Оох-ауу! Оох-ауу! Отпусни мишката. Не чу ли какво ти казва Акико? Не натискай мишката, така превключваш от план на план. И губиш точки, ЙЦУКЕН. И дръж шишето за дъното, тогава имаш повече точки за всеки тласък. Оох-ауу! Оох-ауу! Оох-ауу! Ах... Оох-ауу!!! Оох...

Пак заспа. Какво каза? Какво-какво? Ами че точно това е киберсексът – когато стимулираш мануално мишката ми. Била твоя мишка, така ли? Ама разбира се, мили. И аз искам моята мишка да е твоя колкото се може по-често. А ти само мърмориш. Само мърмориш. Какво всъщност искаш от живота? Акико има чувството, ЙЦУКЕН, че този свят просто не ти харесва и затова се заяждаш с всичко и всички... Какво? Как? Какво? Само без тия, а? Какво? Какво каза, ЙЦУКЕН? Я мини на план „А“ и ме погледни в очите. Да, точно така...

Я повтори. „Жалка работа“ ли каза? Писнало ти било да биеш чекии на мишката? Ама ти всъщност какво работиш, ЙЦУКЕН? Не е моя работа? Искаш ли Акико да ти каже? От сутрин до вечер биеш чекии на оня облещен черен Франклин от стотачката. Знаем, понеже няма друг вариант. Всичките го правите. Макар че никой всъщност изобщо не разбира, че го стимулирате мануално, защото той изобщо няма нищо освен оня черен овал под шалчето на шията. Поне от седемдесет и втора, откогато не е обезпечен със злато. Вие просто действате с палците – галите надлъжно – и се гледате загадъчно. И това не е жалка работа за тебе, така ли? А с Акико било жалка работа! Обаче Франклин не ти прави „Оох-ауу!“, ако беше така, за тебе щеше да пише в списание Forbes. А там не пише за тебе, ЙЦУКЕН. Ха, то остава и да пише! Да се скъсаш от чекии, Франклин изобщо няма да те погледне. Той изобщо не знае, ЙЦУКЕН, че му биеш чекии под черния овал, разбра ли ме? И когато те прекара – той може да няма нищо от седемдесет и втора, обаче ще те прекара съвсем директно – няма да ти каже за сбогом дори едно „Хи-хи-хи!“, а ще гледа все така величествено в далнината, лекичко присвил

устни. Разбра ли?

Жалка работа било! Писнало му да бие чекии на мишката. Че като си толкова придирчив, ЙЦУКЕН, направи нещо в тоя живот и си купи киберинсталация за петнайсет хиляди долара. Тогава вече ще гледаш мишката и вместо нея ще виждаш собствения си хи-хи-хи. А за още петнайсет хиляди можеш да си наденеш на хи-хи-хи-то синхронен вибростимулатор с реотанче. И като почнеш да дръгнеш мишката по бюрото, ще се получи пълна илюзия, че се държиш за хи-хи-хи-то в реално време. За това обаче черният Франклин трябва да ти направи поне едно мъничко „О-о-ой!“. А той не ти го прави. И едва ли ще ти го направи. Защото, ако ще си говорим съвсем честно, ЙЦУКЕН, не си се родил където трябва. Така че бъди благодарен, че поне имаш една снимчица на екрана и мишка в ръката. Че какво друго може да искаш за стотачка?

Да, за стотачка. Какво-какво? Дай да сметнем. 24.99 \$ за обикновено членство, 14.99 \$ за ъпгрейда до златно. За 59.99 \$ те абонирахме изгодно за сайта „Принц Генджи и палавниците“. Как така защо? Правим го автоматично за удобство на всички със златно членство. Имай предвид обаче, че намалението важи само до първото автоматично подновяване на златното ти членство. После вече... Какво? Не, не си разбрал, ЙЦУКЕН. Не се подновява обикновеното членство. Златното се подновява автоматично. Виж, платиновото вече пак не се подновява...

Какво? Ами съди ни. Оплаквай се. Всичко това си е написано в „terms and conditions“, страница 21, абзац втори. Златните членове имат петдесет процента отбивка при абонирането за тематични сайтове според личните им предпочитания по текущите цени... Какво? Ах!... Как можеш да ми говориш така, ЙЦУКЕН, след всичко, което ти дадох. Ах... Маймунката Мао ще ти обясни по-нататък, Акико ще плаче...

Какво не ти е ясно бе? Да, маймунката Мао. Правилно, точно затова те абонирахме само за 59.99 \$. Стандартният прайс е 119.99 \$, можеш да провериш. Други въпроси? Откъде знаем предпочитанията ти? ЙЦУКЕН, погледни си в „Recently viewed sites“ и виж какво сайтче имаш между вестник „Утре“ и „Руска информационна агенция“. „Hot Asian Boys“, нали? Влизал ли си? Влизал си. И значи те абонирахме за принц Генджи. Не се притеснявай, там всичко е рисувано, няма да имаш проблеми със закона – всичко е фантазия на художника. С „Hot Asian Boys“ обаче може и да имаш, ЙЦУКЕН. Случайно ли си попаднал на него? Може, може. Случва се... Не се разстройвай толкова, ЙЦУКЕН, не си единственият педофил на света... Какъв педофил ли? Ей сега ще ти кажем какъв... Педофил-вътрешноутробник. Това, ЙЦУКЕН, е такъв

педофил, който иска да насили дете, което е още в корема на мама... Какво? Ами какво друго да си мислим за тебе в пето главно управление, след като от „Hot Asian Boys“ отиваш на „Pregnant Latono Teens“, а от „Pregnant Latono Teens“ на „Hot Asian Boys“? Така че сме сигурни, че си педофил-вътрешноутробник от ислямския джихад. Защо ли? Ами кой влиза в сайта „Kavkaz.org“ бе? Какво вадеше оттам, чеченски пословици ли? Да си направиш весело? Да бе. Много весело ще ти стане, сериозно. На много такива като тебе вече им е съвсем весело, и на тебе ще ти стане, мръсно. Жалка работа, видите ли! Ти да не си мислиш, че не те знаем какъв си, ЙЦУКЕН? IP адрес 211.56.67.4, Master Card 5101 2486 0000 4051? Мислиш, че няма да те намерим ли? Нещо ни подсказва, ЙЦУКЕН, че Маша Пориваева много бързо ще изпее всичко... Жалка работа, моля ви се!... Насра ли се от шубе, а? Легни! Стани! Легни! Стани! Легни! Стани! Легни! Стани! Разбрали ме, говно такава? Легни! Стани! Хубаво ли ме разбра? Сега грабвай шишето, гад, и бегом на „В“, където тайното място е в едър план. Бегом и мълчешком! И моли Акико за прошка... Ще ти дам аз една жалка работа...

Мао казва, че всичко си разбрал, ЙЦУКЕН. Не, защо, можеш да говориш. От време на време. Не много високо и по същество. По същество значи когато трябва. Например, когато Акико ти прави „Оох-ауу!“, ще отговаряш тихичко: „Аа-ах! Аа-ах!“ Само внимавай да не кажеш „Аллах“ – като ти лепнат и това към другите обвинения, изобщо няма да можеш да се отървеш. Дори маймунката Мао няма да може да ти помогне. Разбра ли? И работи с мишката, работи и не заспивай. Точки трябва да печелиш, не да лапаш мухи. Животът е движение. По-бързо. Още по-бързо. Трябва да цениш онова, което имаш, ЙЦУКЕН, защото в Африка, особено в някои области на екваториалната ѝ част, хората могат само да си мечтаят за тези неща. Оох-ауу! Светът не му харесвал, разбирате ли. Ти просто не знаеш колко ти провървя с мен. Оох-ауу! Оох-ауу! И затова много си отваряш устата. Оох-ауу! Оох-ауу! Оох-ауу! Не си мисли, че си по-умен от другите, разбра ли ме? Напротив, мисли, че си по-глупав, щом те имат повече пари. Оох-ауу! Оох-ауу! Оох-ауу! А пък ако ти се прииска нещо по-специално, да си помечтаеш например, нямаме нищо против. Само че внимателно и да знаем, нали разбра? Оох-ауу! Оох-ауу! Оох-ауу! Ще те направим платинен член, ще ти дадем личен почетен номер и ще си гледаш каквито си щещ снимки. Оох-ауу! Оох-ауу! Как така, ЙЦУКЕН? Защо да не искаш? Там почва най-готиното – анален секс! Ще те направим член, непременно ще те направим. Оох-ауу! Даже с намаление. Обаче трябва да се научиш как да се държиш. Какво

може да се казва и какво не – и кога. Оох-ауу! Оох-ауу! Оох-ауу! А ако не разбираш как, за това си има караоке. Като светне „Аа-ах“ на екрана, тогава ще приказваш. Разбра ли? Не чух! Разбра ли? Добре, добре. Само по-тихо. Съседите спят, утре са на работа рано. И мишката, давай с мишката! Най-страшното в тоя живот е да изгубиш темпото. Точно така... Оох-ауу! Оох-ауу! Оох-ауу! Оох-ауу! Виж как си се изпотил чак от удоволствие, глупчо. На Акико ѝ е хубаво с тебе, не разбра ли? Оох-ауу! Оох-ауу!! Оох-ауу!!! Аах-оой-уааа!!!

ФОКУС ГРУПА

Разказ

На пръв поглед изглеждаше, че Светещото същество виси в пространството без никаква опора, като облак, през който пробива слънцето. Когато очите се приспособяваха към сиянието, се виждаше, че опора все пак има. Съществото седеше (или лежеше, не можеше точно да се каже поради закръглените му очертания) в кресло, приличащо на нещо средно между гигантска лилия и лампа арт деко. Та тази лилия се полюшваше на тънко сребристо стебло, от което излизаха три израстъка, завършващи с удебеления, подобни на цветни пъпки.

Стеблото изглеждаше прекалено крехко, за да издържи дори малка тежест. Но седмината новопредставени (каква глупава дума, би казал всеки от тях), които съвсем преди малко се бяха изтръгнали от мрака, бяха дошли при това нежно сияние и сега седяха около цветето-лампа, не си задаваха въпроса колко тежи Светещото същество и има ли изобщо тегло. Занимаваше ги друг въпрос – ако това е светлината, излъчвана от гърба му, какъв ли е блясъкът на лика му? И как ли сияят очите му?

Този въпрос измъчваше и седмината. Всеки виждаше нещо като позакръглен гръб, рамене и качулка на главата и като гледаше този гръб, си правеше извода, че седящите от другата страна съзерцават лицето. Този извод обаче не беше верен. Но никой дори не подозираше, че е така. Затова пък всички чуваха гласа – приятен, добродушно-весел и странно познат, все едно от някое телевизионно предаване.

– И така – каза Светещото същество, – да направим междинната равностетка. Въпреки че уважаваме вековното културно наследство, не искаме да живеем в ябълковата градина със змиите, нали? Не искаме да се лутаме в тъмните пещери, да бродим из пясъците и да търсим извор, да се катерим по палмите за кокосови орехи и така нататък. Не искаме

тръни да ни дращят по краката и комари да ни пречат да спим. Не искаме никакви екстремни изживявания – след тунела, поне според мен, никой не иска нови атракции. Правилно ли разбирам ситуацията? Ха-ха! Виждам, че я разбирам правилно... Ако трябва да формулирам извода съвсем сбито, ще се съсредоточим върху приятните усещания. Пак ли съм прав? Ха-ха-ха! Остава да си изясним кои и какви. Какво мисли за това... например Дездемона?

Светещото същество имаше чувство за хумор – беше дало на всички прякори, все едно са деца. Въпросът, впрочем, може би не беше само в чувството за хумор, а в това, че земното име трябваше да бъде забравено завинаги.

– Че какво има да му мислим? – каза Дездемона – негърка с огромни халки в ушите. – Трябва да видим кой какво харесва и оттам нататък действаме.

Говореше със силен украински акцент, но това не беше изненада – всички вече знаеха, че тя е рожба на пристанищна любов в Одеса. Дори напротив, съчетанието на черната ѝ кожа с малоруския акцент и придаваше някакъв особен чар.

– Ами да опитаме – съгласи се Светещото същество. – Да започнем от Барби.

– От мен ли? – изхихика една блондинка, която наистина приличаше на куклата Барби след втория ѝ развод. – Аз обичам да се возя на яхта. И да се гмуркам с акваланг.

Барби вече не беше млада, но все още беше сексапилна. Носеше яко опъната от цици тениска с надпис „I wish these were brains“⁴⁵. Под тениската се очертаваха твърди зърна.

– Монтигомчо? – попита Светещото същество.

– Аз обичам сладкото – каза седналият отляво на Барби мъж – с орлов нос и татуировка „Монтигомо“ на ръката. – Даже може да се каже, че съм чревоугодник. Обичам шоколад, понички, поръсени с пудра захар, пастички. Само че лекарите ми забраняват – в рода ни сме все диабетици.

Татуировката беше уместна – той наистина приличаше на индианец с острите си черти и тъмночервения си тен, характерен за жителите на тропиците и алкохолиците с болни бъбреци.

– Вече няма защо да ви е страх от диабета. Можете да се отдадете на греха, така да се каже... А какво ще ни сподели Дамата с кученцето?

45. Ох, да бяха мозък – Б.р.изд.

Кученцата ли са най-голямата ѝ страст?

Светещото същество се обърна към една късо подстригана жена на средна възраст – тя държеше в скута си японска чантичка, направена като пекинез с ципче на гърба. Пекинезът беше толкова правдоподобен, че вероятно можеше да мине за жив не само в задгробния свят.

– Не бих казала – отговори Дамата с кученцето. – Това е много повърхностно наблюдение. Все едно някой да си направи извода, че обичате да си въртите задника, понеже седите на въртящ се стол.

Светещото същество се засмя. Останалите също – всички бяха много поласкани, че Светещото същество се държи толкова мило. Дамата с кученцето изчака смехът да спре и каза:

– Искам да си имам пълна видеотека на всички европейски филми още от изобретяването на киното. Да изгледам всичко, заснемано някога. Това като начало.

– Дездемона?

– Аз искам да танцувам по цяла нощ – каза Дездемона. – След като глътна поне две хапчета обаче. Тоест като казвам, че ми се танцува непрекъснато, това трябва да се разбира комплексно.

– Телешкембьо?

– Аз ли? – попита един дебелак, цялото му лице беше в капки пот. – Аз обичам свободния секс.

Телешкембьо беше не само дебел, а отблъскващо дебел – приличаше на огромен презерватив, напълнен с вода и стегнат на няколко места със скрити в гънките конци. Сигурно точно заради тази прилика, която се засилваше до неприличие от мократа му от пот риза, думите му за свободния секс изглеждаха съвсем на място.

– Аха – каза Светещото същество. – А какво е това свободен секс?

– Ами – каза Телешкембьо, – като у Depeche Mode. – И изпя:

– „No hidden catch, no strings attached – this is free love...“⁴⁶

– Нещо ми говори, че това е просто любов към трудностите – каза Светещото същество и всички освен дебелака се разсмяха. – Родиномайко?

– Аз обичам да гледам мачове по телевизията – каза една побеляла бабка с червена рокля – наистина приличаше на Майката Родина след демобилизация от военния плакат. – Но това не е най-важното. Най-много обичам... Нали няма да ми се смеете? Много обичам оная френска течност за ютии. Дъщерята ми донесе. Много хубаво мирише.

46. Никакви номера, никакви манипулации – това е свободна любов... – Б.р.изд.

Направо е удоволствие да гладиш с нея. Много обичам да гледя пердетата. И да е пролет. Колкото до яденето – варени яйца, фаршировани с черен хайвер.

– Ясно. А ти, Отличнико?

Един млад мъж с кръгли очила се усмихна смутено и каза:

– Само не мислете, че е инфантилност. Аз обичам видеоигрите, но не компютърните, а за Playstation-2. Или поне за X-Box. В компютрите или картата не струва, или звукът – а бе, все проблеми...

– Тук проблеми вече няма – каза Светещото същество. – И това е всичко, така ли?

– Не – каза Отличника. – Дразни ме една особеност на игрите за Playstation, и в първата, и във втората. Имам чувството, че основната им цел е да изядат колкото се може повече детско време. И трябва до безкрайност да повтаряш едни и същи действия, да минаваш отново и отново едни и същи нива, да си водиш едва ли не някакво тъпо счетоводство, та играта да стане петдесет часа чисто време. Въпреки че интересното в нея е само час-два. Искам да играя на игри, в които новите впечатления са компресирани в минимален обем време. Може ли?

– Може – отговори Светещото същество дори с нещо като недоумение. – Учудвате ме, приятели. Струваше ли си да умирате за такива дреболии?

– Е, не си мислете толкова лошо за нас – каза Дамата с кученцето. – Не сме чак толкова примитивни. Всеки каза онова, което му е хрумнало първо. Но след първото винаги има и второ. След като се наядеш, ти се танцува, след танците... не знам, може би да гладиш пердета. Списъкът може да стане безкраен. Аз например само ястия мога да изброявам цял ден.

– В Евангелието е казано, че човек не живее само с хляб – тихо се обади Монтигомо.

– Точно така – съгласи се Дездемона. – На човек му трябва и зрелица. Нали точно за това говорим.

– Евангелието е написано отдавна – каза Барби. – Оттогава много неща на света са се променили. Сега има безброй продукти и потребности, които не влизат в нито една от тези две категории.

– Защо „сега“? – попита Майката Родина. – Винаги си ги е имало. Само че не съм сигурна, че можем да ги наречем продукти. Като бях дете, най-се радвах като ми пишеха шестица в училище. Обаче няма това е продукт?

– Въпросът трябва да се разглежда по-широко – каза Отличника. –

Защо само шестидеветте? Доколкото разбирам, става дума за наслаждения от морален характер.

– Не наслаждения, а наслаждение – намеси се Телешкембьо. – То винаги е едно и също.

– Но кое ни доставя това наслаждение? – попита Дездемона.

– Вероятно – каза Майката Родина – съзнанието, че сме постъпили правилно. Спасили сме дете от пожар. Наказали сме някой мръсник за извършеното от него зло...

Монтигомо трепна, посочи негърката и възкликна:

– Какво е това?! Вижте й обиците!

С обиците на Дездемона ставаше нещо странно. Бяха натежали, бяха станали и по-дебели, от златни бяха станали зелени. Вече не бяха обици, а...

– Ама това са змии! – прошепна ужасено Монтигомо. И наистина, обиците се бяха превърнали в навити зелени змийчета – кога точно, никой не беше забелязал. Приличаха на заготовка, по която току-що е почнал да работи невидим ваятел, но на някои места люспите вече блестяха – ярко и мокро. Дездемона ги пипна и на лицето ѝ се изписа недоумение.

– Студени са – оплака се тя. – И са мокри. Какво става?

– Успокойте се!

Гласът на Светещото същество заглуши всичките ахкания и шепоти и настъпи тишина.

– Спомнете си, че умряхте. Това, което ви се струва тяло, е просто спомен за онова, което сте били, този спомен е като сън. А в съня всичко е условно и изменчиво. Не се страхувайте от нищо. Най-страшното вече стана.

– А може ли един въпрос? – попита Монтигомо. – Интересно ми е като на религиозен човек. Има значи догмат за възкресение в плът. Четох в една духовна книга, че тялото е нужно и след смъртта, за да се влезе в рая, защото душата също трябва да има някаква обвивка. Иначе един вид няма да е ясно кой влиза и къде влиза. Това вярно ли е?

– Може да се каже и така – отговори Светещото същество. – Но това е илюзорно тяло. Това, че се променя, е естествен процес. Нещо като младежките пъпки. Спомняте си ги, нали? Когато избиват, си мислиш, че нищо не може да е по-ужасно от тях. А всъщност те са предвестници на бъдещото щастие, нали, Телешкембьо? Не те чух? А, да. Та същото става и сега.

– Но защо обиците? – попита Дездемона. – Това дори не е тялото, а

един дявол знае какво.

– Няма никаква разлика. След смъртта всеки става всемогъщ. И всички построения на ума стават зрими. В това е източникът на вечното блаженство, но то е и източник на огромна опасност. Когато се дръпнете уплашено от собствената си сянка, можете да попаднете в безкрайно страдание. Но по същия начин можете и да влезете в невъобразимото щастие. Аз съм тук именно за да ви помогна. Аз съм вашият водач, приятели.

– И какво да правя сега? – попита Дездемона.

– Не обръщайте никакво внимание – каза Светещото същество. – Мислете за това просто като за сън. А пък ако тези прояви ви дразнят, дайте да побързаме с обсъждането. Щом влезете в рая, от случайните вълнички на съзнанието няма да остане и следа. Така че нека се съсредоточим. Докъде бяхме стигнали?

– До моралното наслаждение – каза Телешкембьо.

– Правилно – каза Монтигомо. – Получаваме го например от победата над злото. Но различните хора смятат за зло различни неща. Например, ако сте следовател по разкриване на сексуални престъпления – той хвърли поглед към Телешкембьо, – злото за вас ще е сексуалният маниак. Но ако сте сексуален маниак – той пак погледна Телешкембьо, – злото за вас ще е следователят. Стига, разбира се, да не сте следовател – сексуален маниак.

– Ясно – засмя се Светещото същество. – И какво да правим в условията на такава неопределеност?

– Мисля – почна Барби, – че няма никаква неопределеност. Различните хора изпитват морално наслаждение по различни поводи. Но самото наслаждение е винаги еднакво! И всички добре го познаваме, нали? А щом е така, хайде просто да го прибавим в потребителската си кошница – и готово!

– Но няма ли да е прекалено просто? – подозрително попита Телешкембьо.

– Нали ви казах – забележа Светещото същество, – че Телешкембьо обича трудностите.

– Барби е права – каза Дездемона; мъчеше се да говори така, че да се движат само устните ѝ, и змиите в ушите ѝ оставаха неподвижни. – Какво сме седнали сами да си измисляме проблеми? Само протакаме. А пък протакането лично за мене не е особено приятно – ако ме разбирате.

– Аз също имам чувството, че тъпчем на едно място – каза Монтигомо. – Раят, построен по нашите заявки, ще е нещо като профсъюза

почивна станция. Трябва ни качествен скок. Пробив. Кой е наред?

Известно време всички напрегнато мислеха. Изведнъж Отличника се хвана за главата и нададе победен крясък.

– Бах го! Всичко сме объркали! Разбрах какъв е проблемът! Всичко разбрах!

– Да? – обади се Светещото същество.

– Малко преди да... А бе, минавах през Париж и видях по телевизията една реклама на фирмата „Боинг“. Отначало къщи, потънали в зеленина, одеяла по полянките, нещо като ислямски рай. Като вечен пикник с хурии. Поне така си помислих. И после на екрана се появява голям сиво-син самолет и надпис: „Boeing. Being there is everything“⁴⁷. Защо го запомних този клип ли? Защото, викам си, как може да показват такива тъпотии след единайсети септември...

– А ние какво общо имаме с това? – попита Барби.

– Общото е, че в тази реклама е казано всичко. Everything. Онова, за което говорихме досега, е something. А раят е everything. Не разбирате ли? Being there is everything.

– Тоест как? – попита Дездемона. – Всички заедно, така ли?

– И наведнъж – добави Монтигомо. – Хем това в онова, хем душата в рая.

– Разбирам иронията ви – каза Отличника, – но въпросът е точно в това! Именно както казахте. Именно и съвсем точно! Всеки избор налага ограничения. Просто защото отхвърля всичко останало, та било и временно. Това първо. А второ, природата на удоволствията ни е обусловена от сетивните органи, с които чувстваме. И можем да искаме само онова, което ни е познато! Само онова, което някога сме можели... Ясен ли съм?

– Не съвсем – обади се Родината Майка.

– Кръгът на желанията ни е ограничен от опита на телесността. Спомняме си за разни филми и за секса, понеже сме имали очи и знаете още какво. Но не можем дори и да помислим за нещо, което е между тези две неща и не е нито едното от тях! Точно в това е нещастieto ни.

– Вероятно не би трябвало да го наричате нещастие – отбеляза Светещото същество, – но като цяло логиката ви е блестяща.

Отличникът светна. Дори се радваше, че Светещото същество е с гръб към него. Той знаеше за себе си такива неща, че това персонално невнимание му се струваше неочаквано лека форма на задгробно

47. Да си там е всичко – Б.р.изд.

наказание, нещо като пречистващ ритуал преди влизането във вечното блаженство.

– Разбира се! – каза той и предано погледна нагоре. – Каквото и да изберем, после ще искаме друго, после трето и така цяла вечност. А помисляли ли сте, че може да има неизмеримо по-висши форми на наслада, обединяващи всичко, което изброихме? Допускали ли сте, че филмът, който гледаме, може едновременно и да засища? Мечтали ли сте, че хайверът, който ядем, може да разбуди въображението ви и да предизвика безкрайно любопитство към всяко гълтано хайверено зрънце? Мислили ли сте за полов акт, който да достави най-висше морално удовлетворение?

– Е – обади се Телешкембьо, – в затвора това си е ежедневиe.

Майката Родина се изкашля изразително, но Светещото същество се разсмя, и то така заразително, че всички също се засмяха.

– Олеле! – писна Барби.

Всички се обърнаха към нея. Там, където на фланелката ѝ беше шампован надписът за мозъка, сега имаше нещо мокро, голямо и много приличащо на полукълба на мозък – разделена почти на две маса сиво-виолетови подутини, извивки и кръвоносни съдове, нещо лъскаво и пулсиращо.

– Какво става?

– Същото – каза Светещото същество. – Постепенното узряване на семената на миналото в съзнанието. Причините се превръщат в следствия.

– Какви семена бе! – изпищя Барби. – Какви причини и следствия! Аз да не би да съм мислила с тия цици, а?

– Очевидно не – отговори Светещото същество. – И точно там е бедата. Не си мислила, обаче си облякла фланелката. Защо?

– Ами просто така.

– Значи е било достатъчно. И най-нищожната мисъл тук може да се въплъти във видим образ. Потърпете, приятели, скоро всичко ще свърши – вече сме на финалната права... Ама ти не се пипай, не се пипай, миличка. Просто си мисли, че си с мокра фланелка – и толкова... И какво после, умнико наш? Какъв е изводът?

Отличника разбра, че питат него.

– Още не съм обмислил всичко – каза той, – но като цяло Монтигомо е прав. Трябва ни всичко и наведнъж.

– Ами ако не искаме всичко и наведнъж? – попита Дездемона. – На мене например изобщо не ми трябват тия змии в ушите. Или рак на

простатата. Още повече че си нямам простата.

– Тогава дайте да заявим, че искаме всичко, което ни харесва. И едновременно. Така става ли?

– Става – каза Светещото същество. – Защо да не става.

– Толкова лесно? – попита Телешкембьо.

– Ами защо да е трудно? – попита Светещото същество и всички се засмяха – дори Барби, през сълзи.

– Ще се опитам да го формулирам ясно – почна Отличника. – Ние искаме... Искане в потребявания продукт или услуга да са представени свойствата и качествата, които са ни привличали в многообразието на онова, което ни е доставяло удоволствие приживе. И изживяването на тези свойства и качества да става едновременно, без никакви препятствия и граници, пространствени, времеви или някакви други.

– Глей го ти адвокатчето – измърмори възхитено Майката Родина.

– Няма такова животно – обади се Дездемона.

– Откъде знаете? – попита Отличника.

– Ами няма. Ако имаше, щяха да го рекламират всички лъскави списания.

„Лъскави“ в устата ѝ прозвуча като „хлъзгави“.

– Е, може и да го измислят в бъдеще – каза Отличника.

– Даже не „може“, а сигурно ще го измислят! Щом ние с вас се сетихме, човечеството ли няма да се сети?

– Ей, направо ясновидец – каза Светещото същество. – Нямам думи. Аплодисменти, аплодисменти!

Участниците в обсъждането послушно заръкопляскаха. Отличника се изчерви, стана и се поклони. Но приятният момент бързо свърши: Майката Родина забеляза, че по очилата на ясновидеца покарват някакви остри нокътчета. Засега бяха късички, но изглеждаха страховито. Отличника опита да си свали очилата, но не можа – те сякаш се бяха сраснали с ушите му.

С Телешкембьо също ставаше нещо гадно. На ризата му избиха върволици червеникави петна – бяха бледи, като на фотохартия, токущо пусната в проявителя, но постепенно ставаха все по-ясни и кървави. Дебелакът се оглеждаше отвратно, разперил ръце, сякаш го беше страх да не ги изцапа. Изглеждаше така, все едно някой го е омотал с бодлива тел и сега я дърпа за двата края, така че шиповете се впиват в плътта под дрехите. За щастие Монтигомо отвлече вниманието на аудиторията от тази мрачна картина.

– Не мога да разбера как ще измислят такова нещо дори в бъдещето

– каза той. – Нали човекът ще си остане същият, какъвто е сега.

– И какво от това? Човекът от хиляди години си е същият, обаче всяка година се появява нещо ново – възрази Барби.

– И всеки път никой не го очаква. Сигурна съм, че след сто години ще измислят неща, които изобщо не можем да си представим.

– Но това радикално променя всичко, дами и господа – каза Телешкембьо. – Излиза, че правим избор на базата на непълна информация. Това е все едно да си поръчваме в ресторант, без да сме прочели менюто.

– Ами как иначе? – попита Дамата с кученцето. – Не можем да надникнем в бъдещето.

– Защо? – попита Барби. – Ако съм разбрала правилно, можем да получим всичко, каквото си поискаме. Така че дайте като начало да си изясним какво изобщо можем да искаме. Да ни покажат целия асортимент, така да се каже.

Всички очи се обърнаха към Светещото същество. То мълчеше – очевидно очакваше въпроса.

– Давай, адвокатче – каза Майката Родина. – Давай усуквай, бездруго няма да разберем нищо.

– Бихме искали да разберем – почна Отличника – дали в бъдеще ще се появи някакъв продукт или процес, който ще позволи да се доближим до идеала, за който говорехме. Тоест да направи потреблението безкрайно, а удовлетворението от него безмерно.

– Ще се появи – каза Светещото същество.

– Добре – продължи Отличника. – А може ли да надникнем в това бъдеще? За да разберем за какво става дума. Да получим представа. Само с едно око да надникнем, а?

– Може и с трите – каза Светещото същество. – Само не се плашете.

В следващия момент и то, и белият цвят, в който седеше, изчезнаха.

Стъблото с трите израстъка си остана на мястото. Но сега под него имаше сцена, а пред сцената – зала, пълна с хора, облечени в нещо като шарени ски екипи. Така във всеки случай си помисли Отличника, който се озова на първия ред в тази зала.

Освен металното стъбло на сцената имаше трибуна. Скиорите аплодираха като луди застаналия на нея оратор – той беше със същото облекло. Без да обръща внимание на аплодисментите, той продължаваше да говори. Заради шума не се чуваше нищо, но думите на речта му – на десетина езика – се плъзгаха като блестящи ручейчета по екрана, заел

цялата стена зад трибуната. Най-горе, над китайските йероглифи, вървеше английският текст:

„...nourishment and entertainment will meet and unite in a single safe, colorful, and crispy product, shimmering with nuances of taste and meaning...“

Руският език блещукаше чак в дъното и преводът изоставаше, но затова пък всичко можеше да се прочете още от самото начало:

„Неотклонният прогрес на човечеството и развитието на великата технологична революция неизбежно ще доведат до това, че хлябът и зрелищата ще се срещнат и ще се слоят в един безопасен, лъскав и красив продукт, който ще прелива със сочни оттенъци на вкус и смисъл. Потреблението на този абсолютен продукт ще се извършва посредством непознат дотогава акт, в който ще се слоят в една пълноводна река сексуалният екстаз, сполучливият шопинг, насладата от изискания вкус и удовлетворението от ставащото в киното и в живота. Това наистина ще е не само венецът на материалния прогрес, но и неговият синтез с многовековните духовни търсения на човечеството, върхът на дългото и мъчително изкачване от мрака на полуживотинското съществуване към максималното себеизразяване на човека като вид, окончателен акт, където ще се срещнат...“

Английският текст беше по-изящен и без евфемизмите, вкарани очевидно от импровизиращия синхронен преводач: вместо думите „абсолютен прогрес“ стоеше терминът „entertourishment“, а окончателният акт, в който се срещаха и се събираха всички земни радости, беше означен като „shopulation“ – очевидно от „shopping“, кръстосано с „copulation“.

Отличника се позамисли как да преведе тези термини и не му дойде наум нищо освен колхозния израз „купоебване на хлебозрелищата“. За да подчертае продължителността на процеса във времето (естествено му се искаше да продължава колкото се може по-дълго), „купоебването“ можеше да се смени с „ебокупуване“, но все пак си беше тромаво. Той реши да види как са се справили с това професионалните преводачи и погледна към долната част на таблото – но закъсня.

Залата и трибуната с оратора изчезнаха също така мигновено, както се бяха и появили, и всички видяха Светещото същество. Цветето, в което се беше изтегнало, светна над металното стъбло едновременно с момента, в който скиорите се разтвориха в тъмнината. Самото стъбло не помръдна и в ума на Отличника цъфна неприятната мисъл, че то е някаква антена, която излъчва една илюзия след друга. Няколко секунди

всички мълчаха – идваха на себе си.

– Я ни кажете – наруши тишината Майката Родина, – какво е това, дето ни го показвате? Бъдещето ли?

– Обемно кино – обади се Телешкембьо. – Или халюцинация.

Петната на ризата му вече бяха станали яркочервени.

– Ама те рая на земята ли ще построят? – възкликна Дездемона. – Завиждам им.

– Не бива да им завиждате – каза Светещото същество. – Дори да построят рая на земята, вие няма ли да го имате на небето? Всичко най-прекрасно, създадено от човешката мисъл, завинаги ще е на човека, защото...

Светещото същество направи интригуваща пауза, после попита:

– Защо на кого друго е нужно? И се засмя.

– Не, наистина, какво е това? – попита Дамата с кученцето. – Обяснете ми де!

– Ако разсъждаваме логично – каза Монтигомо, – това нещо трябва да е устройство, което осъществява онова, за което говорихме. Във всеки случай, ако се окаже, че е нов модел зъболекарски стол, ще съм доста учуден.

– Ма, нека той да обясни, де – притеснено се обади Майката Родина.

– Както много проникателно се досетихте – каза Светещото същество, – това е апарат, който ще се появи на земята след много години. В него ще се вопълти многовековната мечта на човечеството, за която самото човечество дори не се е досещало през всичките тези векове, въпреки че разгадката открай време е толкова близо, че днес вие я намерихте съвсем лесно чрез елементарен логически анализ. Но това не е просто машина. Това е нещо много повече...

– Знаем! – викна Отличника. – Разбрах! Току-що ме осени!

Светещото същество млъкна.

– Това е Второто пришествие! – пак викна Отличника.

– Стига глупости – изсумтя Монтигомо.

– Ами да! – продължи Отличника. – Хората чакат, че Бог ще дойде в човешки облик. Като преди две хиляди години. Но защо мислят така, никой не може да обясни. Обаче защо му е на Бог някакво си човешко тяло? Та пак да го набутат с пирони? А, не! Бог помни!

И изгледа всички с пламнали очи.

– Чували ли сте този израз – *deus ex machina*? Когато старогръцките трагичи се оплитали в сюжета, на сцената се спускаше Бог в специална

сценична машина и решавал всички проблеми. Това му е нужно на човечеството. То така се е оплело в сюжета си, че няма къде повече. Така че защо Бог да не ни подаде ръка от машината? От Божествената машина? И не само ръка – ръце! Трябват ни безброй такива машини – като телевизорите и хладилниците... Та на мястото на една повредена да се появяват две нови... Вярно ли е? Познах ли?

– Поразителна острота на мисълта – каза Светещото същество. – Да кажем така: ти си прав дотолкова, доколкото човек може да е прав, когато разсъждава за свръхчовешкото. Наистина, след изобретяването на тази машина ще тръгнат слухове за второ пришествие. Но така беше и след като се появи ЛСД. Затова няма да кажа, че си познал. Или че не си познал. И при двата варианта следват много въпроси, които нямат отговор.

– А какво се казва по този повод в Свещеното писание? – попита Дамата с кученцето.

– Писанието казва, че Духът диша там, където поиска – обади се Монтигомо. – Машината никъде не се изключва, доколкото си спомням.

– А тези от бъдещето какво толкова хубаво ще направят? – попита Дездемона. – Защо ще им се дава раят приживе?

– За същото, на което и на вас – каза Светещото същество. – Просто така.

– Именно – добави Монтигомо. – Ако в рая взимаха по заслуги, там щеше да си седи само Бог. Никой друг нямаше да попадне там. Спасението не е поради заслуги – той хвърли поглед към Светещото същество, – а само поради милосърдие. А щом е поради милосърдие, какво има да се чудим? Нали милосърдието е безкрайно. Мисля, че можем да споделим такива неща, че...

– Да бе – каза Дездемона и плю на земята.

– Едно не мога да разбера – каза Отличника, за да отклони разговора от щекотливата тема. – Как точно ще стане това? Първо хората ще построят апарата и после Бог ще влезе в него ли? Или Бог сам ще ни се яви във вид на машина?

– Според мен ще се яви във вид на машина, която ще построят хората – дълбокомислено каза Монтигомо.

– Ами кажете ни де – примоли се Дамата с кученцето и се обърна към бялото цвете-кресло. – Интересно ни е.

– Не мога – отговори Светещото същество. – Това е от така наричаните философски въпроси – също като за второто пришествие. На такива въпроси не отговарям. Понятията, с които оперирате, не определят

нищо освен самите себе си, а сами по себе си не означават нищо. Попитай нещо конкретно, става ли?

– Как се казва този апарат? – попита Телешкембьо.

– Ще има много различни имена. Ще го наричат дори „Playstation-0“, което, мисля, ще заинтересува нашия вундеркинд...

Отличника се ухили доволно. Персоналното внимание на Светещото същество му харесваше.

– Но това е в рамките на шегата. Най-известен ще е на потребителите като „Ultima Tool“ – по името на най-разпространения модел. Обикновените хора ще му казват „Рай-машина“. Техническото му название е „Глоботрон“.

– Защо? – Майката Родина се намръщи. – Заради глобализма ли?

– Успокойте се, няма нищо общо с глобализма – отговори Светещото същество. – Името е свързано с принципа на действие на апарата. Той въздейства на О-структурите на челните дялове на главния мозък, като синхронизира постъпващите по нервните канали сигнали по такъв начин, че се създава ефект, наречен когнитивен резонанс. Благодарение на него става това, за което така проникателно се сети нашият вундеркинд. Но това е физическата страна, която в нашия случай не играе никаква роля. Защото нали вече нямате тела...

– Тоест вече не можем да го изпробваме? – разочаровано попита Барби.

– Можете – каза Светещото същество. – Стига да искате.

– Но как? Това вече не го разбирам – каза Отличника. – Нали вече нямаме челни дялове. На какво ще въздейства тогава апаратът?

– Второто пришествие – каза Монтигомо – важи и за мъртвите, както и за живите. Според всички източници е точно така. Значи този опит би трябвало да ни е достъпен в измерението на чистия дух. Прав ли съм?

– Да – съгласи се Светещото същество. – Вероятно.

– Но какво по-точно представлява тази процедура? – попита Монтигомо. – Имам предвид като духовен опит.

Светещото същество се замисли.

– Може да се каже – отговори накрая то, – че това е скок в самия извор на онова щастие, чийто отблясък сте долавяли във всеки акт на потребление.

– И как се нарича този... това действие? – попита Телешкембьо. – Глоботомия ли?

Дездемона изсумтя нещо като „що не млъкнеш най-после“, но

Светещото същество се размя весело – несъмнено разговорът му доставяше истинско удоволствие.

– Наричайте го както си щете – каза то, когато спря да се смее. – Няма значение.

– Я ни кажете – попита Монтигомо, – всички ли чувстват едно и също?

– Сега ще го разберете сами, приятели – отговори Светещото същество, – и тези въпроси ще изчезнат. Време е да почваме – времето изтича.

– Ама как? – попита Майката Родина. – Ей така, веднага?

– Ами как иначе?

Чу се тихо жужене и стъблото на цветето оживя – засвети зеленикаво и трите му израстъка-филизи се разлистиха. Горният разцъфна във ветрило сребристи пластини, които се огънаха и образуваха вдлъбнати на с формата на човешко лице. Вторият, на половин метър по-надолу, се преобрази в пластина, която приличаше на ръка с вирнат палец. Най-долният се превърна в нещо като седалка на велосипед. Като ветропоказатели с различна форма, завъртени от вятъра, трите израстъка се обърнаха на една страна.

Метаморфозата трая само броени мигове и напомни на Отличника за компютърна анимация. Той си помисли, че сребристото ветрило с отпечатъка от лице прилича на авангарден писоар и че устройството може да се оприличи на скулптура, обединила естетиката на New Age и идеите на Марсел Дюшан. Но не сподели мислите си със Светещото същество.

Зеленикавата светлина струеше от миниатюрни дупчици, от тях като че ли излизаха и струйки пара и обвиваха конструкцията. Апаратът заприлича на гюм на сладоледаджия в горещ летен ден; изглеждаше, като че ли диша. Не беше ясно от какво е направено това устройство – детайлите му лъщяха като метални, но така можеше да изглежда и полиран камък или пластмаса. Пък и изобщо, помисли Отличника, възможно ли е да се твърди, че това нещо е направено от нещо? От какво е направено всичко в задгробния свят? Даже му стана страшно от тази мисъл.

Барби погледна гърдите си с отвращение, стана и каза:

– Аз съм първа. Какво да направя?

– Отиди до апарата – каза Светещото същество. – Сега стисни долния електрод с крака. Не, не така. Представи си, че се качваш на колело... Да, точно така. Сега си събери ръцете така, че вторият електрод да е точно между тях... А сега притисни лице до горния. Представи си, че

мериш маска...

Барби – леко приклеknала и събрала ръце като за молитва – приличаше на нещо средно между грешница на изповед и състезателка по плуване, готова за скок.

– Ще боли ли? – попита тя.

– Напротив, напротив – ласкаво каза Светещото същество.

Барби подсмръкна, наведе глава към сребърния писоар и лицето ѝ се скри във ветрилото от пластини. Пак се чу бръмчене, като че ли се включиха безброй миниатюрни електромоторчета, и пластините се пристигнаха към главата на Барби от всички страни.

След което стана нещо невъобразимо.

Чу се меко пукане (звук като този, който издава клозетната чиния в пътнически самолет, само че много по-силен) и Барби изчезна. Отстрани изглеждаше така, все едно тя е мъгла или дим, всмукан мигновено от трите израстъка на апарата: плоската длан всмука ръцете, надупченото седло – краката и корема, а главата и гърдите изчезнаха във ветрилото пластини.

– Бум и бам – каза Светещото същество. – Това е то щастieto.

Всички мълчаха потресено. Телешкембьо огледа останалите, все едно да се увери, че и те са видели същото като него. Дамата с кученцето отвърна на погледа му и повдигна рамене.

– Тя къде е? – попита Монтигомо.

– В какъв смисъл? – отвърна с въпрос Светещото същество.

– Ами къде е? Какво стана с тялото ѝ?

– Същото като с твоето тяло – отговори Светещото същество. – То умря. Разберете, това, което приемате за тела, е просто навик на ума, спомен, който постепенно започва да избледнява под въздействието на новите впечатления. Та значи тя току-що получи толкова нови впечатления, че споменът за тялото ѝ и за всичко, свързано с него, се изтри докрай и окончателно. А заедно с него и споменът за ужасните ѝ мозъкоцици. Апропо, приятели, дали те можеха да мислят? Може би като полкълбата – дясната рационална, а лявата...

– Не питам за това – прекъсна го Монтигомо. – Къде е тя сега?

– На този въпрос всеки може да отговори единствено сам, като също отиде там. И не защото аз крия нещо. Просто тези неща не подлежат на обяснение.

– Вие както щете – каза Майката Родина, – обаче аз на тая душегубка няма да се кача.

– И аз – каза Дамата с кученцето. – Искате да ни изпарите, така ли?

Светещото същество се засмя, после каза:

– Вие сами ще си се изпарите, без моята намеса. Още час-два и ще се изпарите. Или по-лошо.

– Какво значи по-лошо? – попита Дездемона.

– Никой не знае. Много е сложно да се предскаже накъде ще залитне един ум, който се е уплашил от самия себе си. Един може да стане говорещ роял, обречен на вечна самота. Друг – блатна тиня, която си мисли едно и също десет хиляди години. Трети – мирис на теменужки, навеки останал в някоя ръждива тенджерата. Четвърти – отблясък на залеза в околото на замръзнал алпинист. За всичко това има думи. Но какво да правим с онова, за което няма?

– Роял? – повтори Монтигомо. – Мирис на теменужки?

– Това не е най-страшното. Много по-сериозно е друго. Няма никаква гаранция, че ако станете изгубено в космоса заешко краче, ще помните, че това краче сте вие. Разбирате ли? Вие сте вие, докато помните, че сте вие. А ако не го помните, може би вече не сте вие? – Светещото същество тихичко се засмя. – Или все още сте вие? Най-великите философи на човечеството са били безсилни да отговорят на този въпрос. Още повече че и те не са били сигурни те ли са, или не са... Ако ще говорим сериозно, никой не ви натиква в щастието насила. Изборът си е ваш. Ето вратата. Минете през нея, докато още помните как се ходи! Никой не знае какво ще стане, когато се разпилеете из безкрайността, откъдето никой не се връща.

– И с всички ни ще стане същото като с нея? – попита Дамата с кученцето. – Имам предвид, това ще ни разкъса по същия начин?

– Всичко зависи от това с какво е зает умът в последната минута. То е като салют – едните ракети са сини, другите – розови. Един залп е като стрели, другият – като гирлянди.

– Ама наистина ли не боли? – попита Телешкембьо.

– Е, дръжте се като мъж де. От какво толкова ви е страх? Телешкембьо явно се засегна.

– Кой ви е казал, че ме е страх? – попита той и стана. Когато застава пред апарата, се видя, че панталоните на задника му са като разядени от киселина – през дупките червенееше обринатото му тяло. Самият той, изглежда, не подозираше това. Монтигомо изстена от отвращение. Подобен звук издаде и Дамата с кученцето, но Телешкембьо не им обърна внимание – сигурно реши, че това е реакция на телесната му непохватност. Пое седалката в гънките на тялото си и зае позата на благочестив плувец. После попита:

– За какво да си мисля?

– Представи си градина, пълна с червени ябълки – каза Светещото същество. – Шегувам се. Впрочем наистина можеш да си представиш такава градина или някакъв друг позитивен образ. Може и негативен. Това не е кой знае колко важно. Наведи сега главата...

Телешкембьо погледна за последен път другарите си в последното пътешествие, все едно търсеше нещо в очите им, но явно не намери онава, което търсеше. Въздъхна и отпусна лице в писоара.

Този път всичко беше различно. Щом лицето на Телешкембьо докосна металната вдлъбнатина, тялото му се изду и заедно с това стана прозрачно, като детско балонче. Всичко стана на практика мигновено – прозрачните крака се откъснаха от надупчената седалка и полетяха нагоре, ръцете се разпериха настрани като къси крилца. Чу се същото пукане като първия път.

– Нали не ви опръска? – попита Светещото същество. – Шегувам се... Седалката се дезинфекцира. Пак се шегувам.

– Сега аз – каза Дездемона. – И без това ме болят ушите.

Обиците-змии бяха опънали ушите ѝ надолу и се виждаше, че мърдат. Щом Дездемона зае необходимата поза, тялото ѝ се стегна и за секунда се превърна в къс дебел бич, който оглушително изпляска във въздуха и изчезна. На Отличника му се стори, че вижда на бича люспи и зигзагообразна ивица, но всичко стана прекалено бързо, за да е сигурен.

Следващият пътник към безкрайното щастие беше Майката Родина. Тя се приближи до апарата и внимателно го огледа. После каза:

– Ех, да бях доживяла до деня, когато ще я построят тая машина!

– Ами ти си доживяла – каза Светещото същество.

– Всъщност да де – без особен ентузиазъм се съгласи Майката Родина. – Може и така да се каже.

– В какво е разликата? Майката Родина вдигна рамене.

– А бе все пак...

Монтигомо вдигна ръка и се намеси:

– Искам да попитам нещо. Може ли?

– Давай.

– Може да е тъпо, обаче ми е интересно, а пък после вече ще е късно да се задават въпроси, нали така.

– Давай без предисловия, приятел. Няма време.

– Значи едно не мога да разбера. Когато душата отива в рая, ѝ се случва най-доброто възможно. Обаче може ли най-доброто възможно да се променя всяка година?

– Защо пък не?

– Ами тогава вече няма да е най-доброто. Тогава днес раят няма да е същият като вчера, а утре няма да е същият като днес... Това даже звучи странно... Нали? Нима във висшия ред на нещата може да има същите скокове и лашкания като на земята?

– Ти самият как мислиш? – попита Светещото същество.

– Мисля, че не може.

– Правилно. Какъв ти е въпросът тогава?

– Вие нали казахте истината? Че в бъдещето ще измислят този апарат?

– Разбира се. Аз винаги казвам истината.

– И на онези, които са идвали тук преди нас, също сте казвали истината?

– Естествено.

– И те също са виждали пред себе си този, как беше... глоботрон?

– Виж сега, драги, това е глоботрон за тебе. Те просто не си задаваха въпроса какво е. Чудото си е чудо.

– Какво сте показвали тогава на древните египтяни? Или на първите християни?

– Всекиму своето, извинявам се за каламбура. Само че не показвам аз. Вие си показвате всичко сами, разбирате ли? Египтяните виждаха задгробна река и изгрева на нов живот. Християните, скрити зад клоните на любимите си ябълки, наблюдаваха второто пришествие на Христа и изобщо целия си видеоклип, в който висшето блаженство е продукт на гвоздеите. Сега всичко стана по-лесно. Ако на вас, взискателните потребители, почна да ви говорят за Божията любов, вие с основание ще поискате да ви я възплътят в нещо осезаемо. Кое то всъщност и направихте. Затова с практичните хора решаваме въпроса в чисто практическа плоскост. Въпреки че има и изключения, разбира се... Преди вас имаше един много интересен пътник. С бели чорапки и с магарешки уши на челото – сложна душа. Цял час ме тормози. Аз, казва, съм чувал, че в Бардо трябва да се върви към светлината. Питам го – защо тогава непрекъснато се кръстиш? За всеки случай, казва...

Светещото същество се засмя заразително.

Изведнъж в залата лумна пурпурен пламък и се чу оглушителен пукот. Майката Родина, за която изобщо бяха забравили, беше изчезнала, без да се сбогува, и сега около апарата се кълбеше постепенно разсейващ се облак пара.

– Уф, стресна ме – измърмори Светещото същество.

– Значи сте лъгали всички предишни души – каза Монтигомо.

– Да съм ги лъгал? Защо да съм ги лъгал? Дайте да ви обясня още веднъж и стига вече приказки, става ли?

– Добре – каза Монтигомо. – Обаче обяснявайте така, че да разбере.

– Разбирането зависи от вас, не от мен – каза Светещото същество.
– Мостът към безкрайното щастие, за който говорим, изобщо не ви съединява с нещо външно, с някаква реалност, съществуваща в друго измерение. Аз просто ви помагам да намерите пътя към самите себе си. Съединявам онова, към което сте се стремили цял живот, с онова, което се е стремело към него. При което става, ако мога да се изразя така, късо съединение между субекта и обекта. Но тези две части са просто полюси на магнит. Просто половинки на съществото ви, като двете полукълба на мозъка, като дясната и лявата ръка. Вашите мечти – това сте самите вие, и ако се стремите към нещо външно, то е най-вече поради неразбирането на това, че външно няма никъде освен вътре, а вътре го няма изобщо никъде. Кошмарът, който ви заобикаля, често е толкова ужасно безнадежден, че казвате – ей, няма щастие в тоя живот... Може и да няма, но след като знаете какво точно няма там, значи това нещо го има някъде другаде. И щом знаете какво е, значи него вече го има в самите вас. Точно това е раят. А мостът към това щастие винаги е един и същ. В смисъл, че точките, които съединява, не се променят. Колкото до архитектурните особености на моста – във всяка епоха те са различни. Той може да има много подпори и да е прав като стрела. Може да виси на въжета. Може да е извит. Може да е украсен със статуи на мраморни красавици или с отвратителни сиви химери. Но това няма значение, понеже мостът съществува само за да се мине по него. После той изчезва. А това как точно изглежда, е съвсем произволна частност, която няма никакво отношение нито към истината, нито към лъжата...

– Тоест на едновременните християни сте показвали Исус Христос, а на нас показвате някакъв апарат – и всичко това е истина?

– Точно така.

Монтигомо помисли още малко.

– Но нали трябва да е или едното, или другото. Или едното второ пришествие, или другото. Защото просто не може тази апарат да съществува в един свят с възкръсналия Христос. Така че все пак какво наистина ще се случи в бъдещето?

– В бъдещето ще се случи следното. Вие поред ще станете, ще се приближите до глоботрона и ще изпитате най-хубавото, което са запазили за вас животът и смъртта. И там, сигурен съм, ще намерите

отговорите на въпросите си. Защото да забравиш въпроса поради абсолютната му ненужност означава и да му отговориш. При това няма по пълен отговор, защото с това въпросът се изчерпва окончателно.

Монтигомо събра кураж още преди Светещото същество да свърши. Като мърмореше нещо нечуто – може би молитва, – той отиде до цветето и зае необходимата поза. Чу се пукот и той се превърна в три фонтана дъгоцветна пара, все едно всеки електрод изстреля пръски от гигантски пулверизатор.

– Като във фризьорски салон – весело каза Светещото същество. – Е, а сега ти, любимце. Последният. Върви по-бързо при своята окончателна Playstation. Ти все пак си истински ясновидец. Как го каза? Че искаш да играеш на игри, където всички нови впечатления са компресирани в минимален обем време? Ето, играта е пред тебе. Като по поръчка.

Отличника попипа очилата си. Сега те приличаха на жива бодлива тел – и лекичко мърдаха, сякаш се събуждаха.

– А къде е Дамата с кученцето? – попита той. – Кученцето го виждам – ето там. Но тя къде е?

– Вече замина.

– Кога?

– Ами ти говореше нещо през това време – отговори Светещото същество. – Просто не си обърнал внимание.

– Нима? – подозрително попита Отличника. – И си е зарязала кученцето?

– Жените са капризни и празноглави създания – каза Светещото същество. – За тях привързаността изобщо не е характерно чувство. Те само я имитират, за да спечелят доверието ти. Сега, когато останахме само двамата, можем да говорим открито за тия неща. Нима не е така?

– Няма да споря – каза Отличника. – Имам един въпрос.

– Давай.

– Какво ще стане после?

– После? Кога после?

– Ами след като това... стане. Какво ще стане с мене тогава?

Светещото същество няколко секунди мълча, сякаш мислеше.

– А, разбрах какво питаш. Нищо.

– Моля?

– Ами помисли сам. Сега ще ти се случи най-хубавото от това, което изобщо може да съществува. Нали не искаш после да е по-лошо?

– Не искам.

– Значи няма да е.

– Тоест как?

– Ами така. Защото не е нужно. Времето е субективно нещо. Ти си умен човек и би трябвало да го разбираш. Колко според теб продължи заседанието на фокус групата?

– Около три часа – каза Отличника. – Или дори четири, ако почнем от самото начало, докато се запознавахме.

– Грешка. Всъщност мина само една секунда.

– Как така една секунда?

– Така. Виждаш ли колко дълга може да е? И това не е горната граница. А сега е време да тръгваш.

– Защо сте толкова сигурен, че ще тръгна след тези идиоти? – попита Отличника.

Светещото същество млъкна. Отличника огледа околната тъмнина, все едно се чудеше накъде да побегне, и изведнъж извика и се хвана за лицето.

– Ей затова – каза Светещото същество. – Винаги има избор. Но той, пак винаги, е диалектически.

Отличника някак си успя да стигне до апарата и стисна долния електрод между краката си. За няколко секунди болката го поотпусна и той свали ръце от лицето си. Изпод очилата му течеше кръв; самите стъкла бяха напукани и приличаха на паяжина.

– Не мога да разбера какво чакаш – каза Светещото същество. – Свободата е пред теб.

Отличника видя на металната шанга пред лицето си мъничък лого-тип – черната дума „GLOBO“ на жълт фон и весел червен надпис „Die Smart“⁴⁸ до нея.

– Последен въпрос – каза той. – Честна дума, съвсем последен въпрос.

– Слушам те – търпеливо каза Светещото същество. Отличника отвори уста, но наистина вече нямаше време.

Очилата се извиха и се впиха в очите му. Той изпищя и се опита да ги свали, но не можеше. Тогава запляска с ръце, все едно аплодираше на ставания с него кошмар. При петия или шестия опит успя да хване пластината на електрода за ръцете, главата му клюмна към сребърния писоар, и тогава...

Светещото същество някак си посърна. Известно време седеше в

48. Умирай умно! – Б.р.изд.

цвета си и лекичко полюшваше капишона си. Постепенно капишонът престана да свети, смъкна се и надолу по металното стъбло запълзя заоблено удебеление – все едно налапан заек минаваше през хранопровода на питон. Удебелението стигна до основата на стъблото и изпадна – приличаше на пъпеш в намачкана кожена торба.

Едновременно с това започна да се вижда околният свят, преди това скрит от тъмнината. Наоколо навсякъде, чак до хоризонта, се простираше камениста пустиня. От нея стърчаха лъскави жезла, а в прахоляка под тях потрепваха продълговати кожести яйца. Над някои стъбла мъждееха с тайнствена светлина бели цветове, но бяха увити в пашкули от черна мъгла и едва се виждаха, като през опушено стъкло.

Небето над пустинята беше забулено от облаци. Разкъсваше ги приличащ на рана отвор, в който сияеше нещо пулсиращо и лилаво. Оттам излитаха рояци сини пламъчета. Спускаха се надолу, завъртаха се около светещите цветове и след кратък лудешки танц с пукот изчезваха в металните стъбла. Тук-там по някое пламъче се измъкваше от този водовъртеж и политаше обратно към небето. Тогава по металните растения минаваше трепетна вълна и над пустинята се разнасяше протяжен звук – може би сигнал за тревога, а може би стон, пълен със съжаление за навеки изгубените души.

М:/ТХТ/РЕЛЕВИН/ДРР(NN)/ ЖИВОТЪТ НА ЗНАМЕНИТИТЕ ХОРА

ГОСТ НА ПРАЗНИКА БОН

Разказ

Във въздуха почти пред очите ми висят няколко мънички червени топчета. Цветът им е чист, формата им – съвършена. Много са красиви. Гледам ги и си спомням как беше преди.

Цял живот се опитвах да разбера какво е това красотата. Тя беше навсякъде – в цветето и облака, в нарисувания с четчицата знак, в младите лица, които се мяркат в тълпата, в безстрашието на готовия да умре воин. Тя ми се струваше най-важната тайна на света.

Всеки път тя ме лъжеше, като се преобразяваше в нещо ново. Но след това я познавах – като добре позната мелодия, изсвирена на друг инструмент. Чувствах, че зад съвършенството в извивката на крилото, меча и ресницата се крие един и същ неизразим принцип. Но не разбирах какъв е. Когато мислех за това, умът ми започваше да блуждае безцелно или тъпо спираше. А ако успях да удържа въпроса в себе си, вместо да стане разбираема, красотата изчезваше и сякаш се озовавах пред черното огледало на водоем, на чиято повърхност допреди секунда е блестяло слънцето.

Не можех разбираемо да обясня на друг какво е това красотата и се съмнявах, че някой изобщо е способен да го направи. Определенията, които срещаш в книгите по философия, не вършеха работа. Тежките им тромави конструкции бяха абсолютно лишени от онова качество, което се мъчеха да определят, което за мен беше ясно свидетелство за безполезността им. Но аз много добре знаех, че думите, макар и неспособни да обяснят красотата, могат да я задържат и дори да я създават.

Виждам на червения мъхнат килим няколко пръснати монети – съвсем близо. Те са лекичко размазани пред очите ми и затова блясъкът им изглежда мек и успокояващ. Но въпреки това в него се таи студът на опасността, студ, който металът излъчва дори в най-кратките си инкарнации.

Пряката заплаха, излъчвана от оголената стомана, винаги ми се е струвала нищожна в сравнение със скрития ужас на ежедневието.

Именно от него хората открай време са криели в книгите най-хубавото, което са успявали да добият в изтощените каменоломни на душите си. По същия начин навремето са заравяли в земята парите си, когато идвали смутни времена. Разликата е, че размириците, когато трябва да си криеш парите, стават рядко на този свят, а безкрайната катастрофа на красотата, от която се опитват да я скрият в книгите, е непрекъсната. Тази катастрофа всъщност е животът. И всъщност нищо не може да се опази – по същия начин можеш да се опиташ да спасиш осъден на смърт, като го снимаш преди екзекуцията. Знам само една книга, чийто автор е успял да направи нещо подобно. „Хагакуре“.

„Узнах, че пътят на самурая е смъртта“. Всичко друго в книгата беше просто коментар към тези думи, вторичен смисъл, произтичащ от прилагането на главния принцип към различни страни на човешкия опит. Когато ги отнесох към красотата, за пръв път започнах да разбирам къде да търся тайната ѝ. Всички пътища, на които я виждаше човек, водеха до смъртта. Това означаваше, че търсенето на прекрасното в крайна сметка води към гибел, тоест смъртта и красотата всъщност се оказваха едно и също.

Монетите излизат от полезрението ми и сега виждам само една от тях. Тя е безупречно кръгла, както трябва да е всяка монета. Най-съвършената фигура, окръжността – това е смъртта, защото в нея са слети краят и началото. Тогава безупречният живот трябва да е окръжност, която ще се затвори, ако към нея се добави една-единствена точка. Съвършеният живот е постоянно бодърстване до точката на смъртта, мислех си, очакването на секундата, когато ще се отвори вратата, зад която се крие най-важното. Не можеш да се отдалечиш от тази точка, без да пропуснеш най-важното; напротив, трябва непрекъснато да се стремиш към нея и отблясъкът на красотата може да озари живота ти и да го направи ако не осмислен, то поне не толкова безобразен като на повечето хора. Така разбирах думите в „Хагакуре“: „В ситуация «или/ или» без колебания избирай смъртта“.

Скритото в думите, за разлика от скритото в земята, е предназначено за другите или, както е в най-добрите книги, за никого. „Хагакуре“ се отнасяше тъкмо към книгите за никого – Дзете заповядал да хвърлят всичките му записани думи в огъня. Красотата на тази книга беше съвършена, защото тя не биваше да има читатели; тя приличаше на цвете на планински връх, непредназначено за човешки очи. Съдбата ѝ приличаше на съдбата на самия Дзете, който искал да напусне живота с господаря си, но останал да живее, изпълнявайки волята му; ако оприличим

книгите на хората, „Хагакуре“ беше сред тях такъв самурай, както Дзете сред хората.

Какво още беше тази книга? Колкото и да е странно, мисля, че любов. Не любов към хората или света. Тя, изглежда, не е имала конкретен обект. А и да е имала, няма да разберем кой е бил – Дзете е смятал, че любовта достига идеала, когато човек отнася тайната ѝ в гроба. Точно така е искал да постъпи той с издиктуваната от него книга; не е негова вината, че са научили тайната му.

Аз не само мисля за книгите – освен това ги виждам на лавиците. Вече няма да успее да разбере за какво са, но това не ме натъжава. На света има много ненужни книги и много малко такива, които си струва да помниш, да не говорим да ги пазиш. Затова Дзете казва, че е по-добре да изхвърлиш свитъка или книгата, след като ги прочетеш. Животът също е книга, това сравнение е банално като живота. Какъв е смисълът да я четеш до края, след като най-важното е казано на първите страници? А ако си го разбрал, струва ли си да се ровиш в дребния шрифт на безбройните забележки? Смъртта на млади години, когато човек е още чист и прекрасен, това е възможно най-доброто, но го разбрах едва когато собствената ми младост беше отминала. Оставаше ми едно – да се приготвя по подходящия начин, като се променя толкова, колкото позволява природата. В това, разбира се, имаше нещо изкуствено, но все пак беше по-добре, отколкото да оскърбя смъртта със старческо безобразие, както правят повечето хора.

Смъртта можеше да е наистина прекрасна. Можех да гледам с часове изображенията на свети Себастиан и исках и аз да умра така. Разбира се, вдъхновяваше ме не буквалното повторение на чуждия опит – много добре разбирах с какви трудности ще се сблъска организаторът на един толкова смел експеримент. Освен това знаех, че всъщност Себастиан е оцелял след разстрела и са го пребили до смърт с тояги с чепове (картини на тази тема нямаше – подозирах, че богатите хомосексуалисти от средните векове и Възраждането, които са поръчвали изображенията на страдащия юноша, са приемали втория вид смърт за прекалено буквална метафора). Във всеки случай трябваше да скъсам нишката на живота си със собствените си ръце, иначе смъртта се превръщаше в нещо непоносимо пошло. Реших, че сам ще пусна стрелата, която ще ме убие, но все пак изминах част от пътя към странния си идеал, като направих тялото си свършено – дори по-свършено от това, което виждах на картините.

Но страстта ми към свети Себастиан не беше проява на породена от садизъм чувственост, както би могло да се стори на някой дребнав ум. В

историята на преторианския трибун за мен беше важна духовната ѝ основа. Кръвта, стичаща се по дървото, за което беше вързан езекутираният, беше кръв на светец и това придаваше на ставащото особен смисъл. Вълнуваше ме това, че в тази смърт красотата се сливаше с нещо по-висше.

Себастиан беше светец. Беше съсед, в който обитаваше Бог, неоспоримият стопанин на целия театър на живота. Затова убийството му на практика беше убийство на Бога – не току-така във фантазиите ми Себастиан призоваваше Единия Бог в утрото преди езекуцията, току-що станал от миришещата си на морски водорасли постелка и облякъл скърцащите си доспехи (интересно, но като дете точно така си представях постелята на римските офицери – да миришат лекичко на морски водорасли). А можеше ли нещо да вълнува душата по-силно от гибелта на висшия източник на красотата?

Пронизаният от стрели юноша всъщност влияеше не толкова на чувствената, колкото на мистичната страна на душата ми. Не мога да кажа, че почитах европейския Бог. Бог наричаме онова, което все още не сме в състояние да убием, но когато успяваме, въпросът вече не е актуален. С други думи, Бог има, но само до известна граница. Нищеша я пресича с просташка прямота; дьо Сад е по-изящен и по-гаден. Но дори този свободен ум едва ли би могъл да си въобрази свети Себастиан да се убие със собствените си ръце.

Когато се самоубиваме, мислех си, ние посягаме на живеещия в нас Бог. Наказваме го за това, че ни е обрекъл на мъки, опитваме се да се сравним с него по всемогъщество или дори изнемаме функциите му, като внезапно слагаме край на започнатото от него куклено представление. Той може да създава света, но в наша власт е отново да го потопим в мрак; доколкото Бог е само една от идеите ни, самоубийството се явява и убийство на Бога. Освен това то може да бъде повторено безброй пъти, според броя на онези, които се осмелят да направят тази крачка, и всеки път Бог престава да е Бог и завинаги изчезва в мрака. Колко богове вече са изчезнали в този мрак, богове, чиито имена хората дори не си спомнят! А да запазиш за вечността своя Бог – и себе си заедно с него – няма начин, колкото и да щракаш с фотоапарата преди езекуцията.

Веднъж се снимах с роза, която докосвах с устни. Когато видях снимката, разбрах, че всички необходими снимки на езекутирания вече са направени; вече нищо не ме спираше да направя последната крачка.

Но кой знае защо, се бавех. Разбира се, не трябваше да калявам волята си за смърт – тя беше като звяр, който живееше в душата ми още от

мальк. Но дотогава този звяр много добре се разбираше с другите арендатори. Освен смъртта аз имах много други страсти. Смъртта беше търпелив общ работник – тя можеше да се окаже съавтор на книга, теоретик на естетичното кредо и дори свидетел на любовна оргия. Всъщност като че ли бяхме приятели. Но не възнамерявах да вляза в страшната й бръснарница като клиент, докато не се случи едно на пръв поглед мало-важно събитие.

Беше тринайсети юли, преди няколко години. Сигурен съм за датата, понеже си спомням, че в същия ден започваше празникът Бон. Планинският път, по който вървах, ме отведе до малко селце: пред вратите догаряха огньове, запалени, както винаги на този ден, та духовете на предците да могат да намерят пътя за вкъщи. Вече се свечеряваше; миришеше на горен коноп. На няколко пъти се обади незнайна птица. Странно, но нямаше хора – малко преди да стигна селото, видях само едно момиченце с наръч цветя. То мина покрай мен, без изобщо да покаже с нещо, че ме вижда, все едно че бях (или бяхме) безплътни духове. Спях и дълго гледах издигация се от огньовете пушек. Постепенно ме обзе покой; всичко, за което бях мислил досега, беше забравено. А после в паметта ми изплува една страница от „Хагакуре“. Видях я така ясно, все едно някой невидим отвори книгата точно пред очите ми:

„Не прилича ли човек на кукла с механизъм? Направен е майсторски – може да ходи, да тича, да скача, дори да говори, въпреки че в него няма никаква пружина. Но на следващата година той спокойно може да стане гост на празника Бон. Наистина всичко е суета в този свят. Хората непрекъснато забравят това“.

Хората не си ходят на гости на празника Бон – ставаше дума за духовете. Смисълът беше, че на всички ни е съдено да умрем и да станем духове.

„Но кой съм аз всъщност? – помислих си и по гърба ми полазиха тръпки. – Ето, стоя тук пред тези залостени врати. Дойдох по пътя, привлечен от пушека на огньовете. Мислил ли съм миналата година, че ще се озова тук точно в този ден? Никой тук не ме чака, но все пак аз съм гост в това планинско село. Гост на празника Бон. Вече. Така че има ли разлика между живите и мъртвите?“

В ума ми се отвори отдавна закован прозорец – спомних си церемониалното шествие, което бях видял като мальк.

Това беше много важен за мен спомен. С него беше свързан моментът, който ме отделяше от детството. Нещо странно и плашещо стана в душата ми, когато покрай къщи мина процесия с паланкин с олтар. Колкото повече пораствах, толкова по-малко разбирах какво е станало в този ден. Самото събитие, живо и пъстроцветно, продължаваше да живее в паметта ми, но в отпечатъка му нямаше никакъв смисъл, който да може да обясни какво все пак ми е направило толкова силно впечатление. Въпреки че помнех шнуровите по олтара и дори медните халки на жезъла на свещеника, споменът всъщност не беше за нищо. От него беше останала само обвивката, приличаше на хитиновата черупчица на отдавна умряла оса – отвън формата, цветът и шарките са се запазили, но вътре е пустота. Сигурно, мислех си, там всъщност никога не е имало нищо друго, просто когато сме деца всички сме малко вълшебници и можем да запълваме тази пустота с фантазии, които се превръщат за нас в реалност.

Но в онази минута на яснота и покой, застанал до гаснещия огън, аз отново изживях онова, което ме беше поразило преди толкова много години. А после пак го забравих – сигурно защото не можех да изразя същината на това изживяване: нали можем да задържим в съзнанието си единствено онова, което сме успели да облечем в думи. Когато този миг отмина, в паметта ми остана само фразата „гост на празника Бон“, а всичко останало изчезна или избледня. Споменът пак стана празен и безсъдържателен, но аз знаех – нещо много важно ще се върне при мен в момента на смъртта ми.

Когато се вирам в миналото, виждам, че точно в този ден желанието ми да умра стана просто и искрено. В днешната ситуация впрочем „взирам се в миналото“ звучи малко комично.

Пътят, казва Дзете, е нещо по-висше от праведността. Мислех, че тези думи препращат към най-известната фраза на „Хагакуре“, онази, която децата научават в училище дори в нашето духовно бедно време: „Узнах, че пътят на самурая е смъртта“. Смъртта беше праведна постъпка, това ставаше ясно дори от факта, че така бяха постъпвали всички праведници и светци без изключение, дори самият Буда. Но как можеш да изминеш пътя за един миг? Много мислих за това. Въпросът е там, разбрах накрая, че друга възможност така и така няма: заедно с живота смъртта е заключена в един-единствен миг и съществува само той; тъкмо тя е истинската му цел. Именно с нея свършва сегашният момент на времето, колкото и десетки години то да преминава в самото себе си.

Това беше студено и умозрително обяснение, подобно на

доказателство на математическа теорема. Но смъртта беше път в още един смисъл, поетичен. Може би защото цял живот пробвах и носех различни маски, аз не ценях нищо толкова високо, колкото искреността. Ако човек поеме по пътя на искреността, казват древните стихове, боговете винаги ще са с него. Но кой беше пътят на искреността? Не знаех по-добър отговор от стихотворението на неизвестния самурай от десети том на „Хагакуре“:

Всичко в този живот
е само лъжа.
Само смъртта е искреност.

Да вървиш по пътя на искреността означаваше да живееш всеки ден така, все едно вече си мъртъв, казваше книгата. През по-голямата част от живота си бях живял на обратно – приличах на мъртвец, който си мисли, че все още е жив. Но онова, което изпитах в планинското село на празника Бон, ми даде сила да поема по пътя на искреността, път от една-единствена крачка. И така стигнах до последната си среща с красотата и смъртта. Човек не може да е по-близо до смъртта, отколкото съм аз сега. Но не виждам красота. Или по-точно, не виждам онази красота, която очаквах да намеря.

Виждам обувка и опръскай с кръв крачол – от същия ракурс една футболна топка, ако имаше очи, щеше да вижда крака на играча. Отзад има етажерка с четири празни рафта; заедно с крака тя образува подобие на йероглифа „път“. Значи така изглеждал пътят на самурая. По този повод човек може и да се размее. Може и да заплаче. Но на мен ми остава само едно – да плувам покрай гладките брегове на тази неспираща мисъл и да гледам замръзналата във въздуха мълния на острието и разкривените лица на хората, които току-що – с втория удар – ми отрязаха главата.

„Хагакуре“ казва, че човек, на когото са отсекли главата, може да извърши едно последно действие. Приживе ми се струваше, че това са просто измислици за чудеса, като историята за Уеда Акинари, които четях като дете в бомбоубежището нощем. Сега знам, че това е истина. Докато си разпарях корема, си помислих за „Хагакуре“ и този спомен се разтегли през цялото дълго пътешествие към смъртта – моето последно действие. Защото то спокойно може да е и тръпка на паметта, мисъл.

Но тя не прилича на обикновените мисли на обикновените хора. Тя не прилича изобщо на нищо. Все едно призрачен розов храст е разцъфнал в пустотата, та в следващия момент да окапе и да изчезне завинаги – като дробове, появили се за едно-единствено вдишване. Този храст е моят ум. И моята последна мисъл. Виждам точката, където се събират всички конци, дърпали живота ми. Колко странно – тази точка е толкова очевидна, и все пак приживе не я бях забелязвал. А сега, когато на изчезващия ми храст разцъфна последната роза, аз не мога да я докосна с устни. Най-странното е, че дори в толкова пъти препрочетената „Хага-куре“ не намерих ключове за вратите си, въпреки че те бяха съвсем явни.

Ето например това място за китаеца, който украсявал дрехите и мебелите си с изображения на дракони. И дотолкова прекалявал, че привлякъл вниманието на драконския бог. И тогава зад прозорците на китаеца се появил истински дракон и бедният човечец умрял от страх. „Вероятно – меланхолично отбелязва Дзете – той е бил от онези, които говорят възвишени слова, а в живота се държат другояче“. Смъртта в живота ми беше също такъв дракон, тя беше сокът, с който напоих не само книгите си, но дори и името си, като го пренаписах с йероглифите „очарован от смъртта дявол“. Бях горделив и се зарекох, че ще мога да погледна в очите драконския бог, когато се появи пред мен, и че думите ми няма да се разминат с делата ми. И не само очаквах това, сам го търсех. Но кой беше този драконски бог?

В детството си четях и препрочитах приказката, в която прекрасният принц намира смъртта си в пастта на дракон. Толкова пъти, че съм запомнил един откъс наизуст.

„Драконът почна да яде принца – костите му се трошаха и пукаха. Разкъсваният юноша страдаше ужасно, но понасяше мъките. Накрая чудовището го разкъса целия. Тогава принцът внезапно се изцери и изскочи от пастта на дракона. По него нямаше дори дракотина. А драконът падна на земята и умря“.

Принцът държал под езика си вълшебен елмаз, който му връщал живота. Но мен не ме интересуваше елмазът – омагьосан и развълнуван от близостта на смъртта, аз негодувах, че принцът остава невредим. В крайна сметка разбрах как да направя тази история съвършена. Достатъчно беше да закроя с пръст няколко думи:

„Разкъсваният юноша страдаше ужасно, но понасяше мъките. Накрая чудовището го разкъса целия. Тогава принцът внезапно... падна на земята и умря“.

По същия начин, както постъпвах с тази приказка, се опитвах да постъпвам и с живота си. Опитвах се да убия принца, като си мислех, че няма нищо по-прекрасно от загиващата красота. Сега това ми е смешно. Но най-смешното е, че мислех, че аз съм принцът.

А всъщност бях драконът. И сега, когато драконът падна на земята и умря, принцът изскочи от пастта му – и по него наистина няма дори дракотина. Принцът не може да бъде убит, колкото и да се мъчи драконът да го убие. Той не може да бъде ухапан, не може да бъде дори одраскан, въпреки че няма елмаз под езика, нито дори език. Знам това много добре, защото го виждам, както ми беше обещано до огъня в пустото планинско селце. Знам, че е той, защото вече съм го виждал.

Беше много отдавна. Покрай къщи минаваше празнична процесия. Отпред вървеше свещеникът с маска на свещения лисугер и размахваше жезъла си – медните халки дрънчаха. След него носеха раклата за приношения, а зад нея беше черно-златният олтар, увенчан със златната птица Хоо, която блестеше на слънцето. Отвън имаше червени и бели шнулове, резба и много позлата. А в самия олтар имаше просто куб празнота. Празнотата ми заприлича на къс нощен мрак в контраст със сиянието на летния ден и ми стана страшно, защото съвсем ясно усетих как този люшкащ се в такт с движенията на тълпата обем на небитието, като някакъв изначален принц, властва над слънцето, празника и веселящите се хора – и като усетих това, разбрах, че не олтарът се люшка в такт с шествието, а цялото световно пространство се люшка в такт с движенията на куба празнота в олтара, защото вътре в него е целият свят – и аз, и слънцето, и земята и небето, вътре са родителите ми, всички живи и мъртви, раят и адът, боговете и дяволите и още много, много неща. Уплаших се и побягнах да се скрия вкъщи. Но тълпата, все едно й беше заповядал черният принц, нахлу в двора ни и дълго крещя под прозорците...

Оттогава се криех от принца. Криех се от него така, както криех от очите си с пръсти редовете, които правеха любимата ми приказка не такава, каквата исках. Но това не означаваше, че принцът не ме виждаше – всъщност аз не го виждах.

Драконът беше не само сляп, но и глупав. Не разпознаваше принца дори когато се срещаша над страниците на „Хагакуре“. Тялото ни получава живота от пустотата, казва Дзете, но това ми се струваше схоластика; честно казано, мислех, че той просто се съобразява със суеверията на епохата, също като Монтен, който час по час прекъсва разсъжденията си, за да свали шапка на католическата догма. Съществуването там,

където няма нищо, ми изглеждаше безсмислица дори в устата на Дзете, а пък думите за кукленото представление бяха за мен възплъщение на мъжкия му нихилизъм. Мускулестата фигурка си имаше важна работа – вдигаше меч, за да си разпори корема. Що за идиотска карикатура беше животът ми. Може ли, впрочем, човешкият живот да не е карикатура?

Мислех си, че гостът на празника Бон съм аз, но аз бях само кукла. Сега тази кукла домисля единствената останала ѝ мисъл и ще изчезне. Ще остане кукловодът, който веднъж я погледна право в очите от паланкина с олгара през един горещ летен ден. Къде трябваше да го търся? Къде се криеше той – онзи, който беше направил механизма ми? Възщност да се скрие май е единственото, което той никога не е можел. Но къде да го търсим все пак не е ясно, защото освен него няма нищо друго. Може би точно затова никой не може да го намери.

Но в това няма нищо страшно. Хората не са огледало, в което той гледа, за да види себе си, те са кукли и играят пред него представление след представление. За да танцувам пред очите му, не е необходимо да ми слага пружина от банела. Аз съм просто негова мисъл и той може да ме мисли както си поиска. Но след като не мога нито да го видя, нито да го пипна, той също е просто моя мисъл. И на това място, сблъскал се сам със себе си, умът млъква.

Може би в опита ми да стигна до кукловода с меч си се виждаше величието на бунта срещу небесата? Ха! Не е така. Това по-скоро приличаше на чудовищен анекдот, на който не можеш да спреш да се смееш именно защото е чудовищен. Оказва се, че не можеш да убиеш дори кукла. Куклите не умират – просто играта с тях свършва. Докато принцът се преструваше на дракон, драконът замисляше убийство. Вероятно бях злата кукла. Но този, който си играеше на мен, е добър. Затова виждам главното. Виждам истинския мен – него. По-точно, той вижда себе си, но то и не може иначе. И това, че го знам, прави всичко останало незначително.

А сега, безкрайно прекрасен, невидим за всички, освен за самия себе си, той отменя погледа си от мен и Юкио Мишима изчезва. Остава само той. Онзи единствен гост на празника Бон, който вечно идва на гости на самия себе си. А главата на Мишима, обезобразена от неловкия удар на меч, все така се търкаля и търкаля по червения килим и никога няма да стигне до края.

ЗАПИСКИ ЗА ТЪРСЕНЕТО НА ВЯТЪРА

Разказ

Писмо на студента Постепенност в подредбата на хаоса до господин Изящество на мъдростта

Отговарям на писмото ви, господин Дзян Дзъ-Я, с известно закъснение. То се дължи на събития, слухът за които вероятно вече е стигнал до вашите селения. Не пострадах по време на размириците; моля се и вие да сте избегнали бедствията. Не е изминало чак толкова много време от дните, когато под песента на цикадите вдигахме чаши в Жълтите планини, а колко неща се промениха! Мнозина, до вчера опора на Поднебесната, станаха на прах; други, тогава в зенита на могъществото и славата си, сега са опетнени с позор и имената им приличат на разграбени гробници. Само планините и реките са си същите, но струва ми се, че и те бавно променят облика си – и ще минат няколко поколения и нищо вече няма да напомня за миналото.

Това не бива да ни учудва, разбира се, защото в промените е единственото постоянство, дарено ни от Небето. Онзи, който е стъпил на Пътя, не се плаши от промените, понеже душата му е дълбока и в нея винаги цари покой, каквито и вълни да бушуват по света. Не бива да се плашим от тези вълни – те са само мнимости, подобни на слънчеви отблясъци по седефа на мида. От друга страна, не бива и прекалено да се стремим към покоя – и покоят, и вълнението са проява на едно и също, а се отбиваш от съкровения път точно тогава, когато решиш, че едни мнимости са по-важни от други.

Впрочем, господин Дзян Дзъ-Я, мислите ми сигурно ви карат да се усмихвате. И наистина, смешно е, когато един неук разсъждава за това какво би трябвало да чувства човек, постигнал Пътя, че на всичкото отгоре и в писмо до този човек. Единствено вашето вечно презрение към думите ми дава надежда, че ще простите на един беден литератор и този път. Наистина всичко е точно така, както обичате да казвате – три думи поражда десет хиляди беди!

В писмото си се интересувате запазил ли съм интереса си към идеята, родила се, когато ме угощавахте в имението си с прашеца на петте камъка. Опасявате се, че в гмежта на столичния живот може да съм забравил за преживяното през онази нощ. За да ви покажа колко е свежо всичко, което се случило, в паметта ми, ще си позволя да припомня

обстоятелствата, в които се роди споменаваният от вас замисъл.

Говорехме за нищожността на съвременните съчинения в сравнение с великите книги от древността, причината за което според мен беше, че днешните хора са се отклонили прекалено много от истинния Път. Вие казахте, че във всяка епоха хората са на еднакво разстояние от Пътя и че това разстояние е безкрайно. Аз възразих, че съвършено мъдрите са учили да виждаме Пътя във всичко, което ни заобикаля, и че следователно той винаги е до нас. Тогава, господин Дзян Дзь-Я, ако си спомняте, вие извадихте от калъфчето на пояса си феникс от бял нефрит, същия, който малко преди това бях искал да купя от вас за пет ляна злато, и попитахте още ли ми харесва. Помислих си, че одобрявате думите ми, и като предвкусвах чудесния подарък, отговорих утвърдително, но вие пак го прибрахте в калъфчето. Попитах какво означава всичко това. Да видиш Пътя и да го обладаваш не е едно и също, отговорихте вие.

Дълго се смяхме след тези думи; вие дори обърнахте с крак чайната дъска. Поради това, че едно наистина точно и съвсем трезво наблюдение породи у вас такова веселие, а също така и поради това, че цялото тяло ме сърбеше, заключавам, че към този миг прашецът на петте камъка вече е бил проявил изцяло въздействието си. Мислите ми се устремиха наведнъж на всички страни и си спомних как видях на пазара една принцеса от народа хунну, която вадеше от дебела греда пирони с онуй си място. И как тогава изведнъж осъзнах, че хунну не коват пирони, така че онова, което бях видял – тълпата около сцената, резките жестове и викове на облечената във вълчи кожи шаманка, вмирисаният ѝ помощник, който забиваше пироните в гредата с парче от бронзова камбана – не е варварска идиотщина, а апотеоз на нашата собствена култура, която търси начин да се облече в зверска кожа, без при това да изгуби идентичността си.

Очевидно поради този спомен и известни мисли за столичния живот, споменах, че в наши дни занаятът на съчинителя се различава от съдбата на хунската принцеса единствено по това, че съчинителят трябва да забива пироните сам и че истинска опора на духа може да е само класическият канон. На това вие възразихте, че така е било винаги и че просто в тази епоха на упадък едновременните панаирджийски номера ни изглеждат като свещенодействие. И че доколкото всяка епоха е епоха на упадък и на този свят се променят само лозунгите на управниците, така наричаният класически канон са просто надписите, които все още можем да прочетем на древните руини. И че точно затова във всяка

епоха този канон е толкова неповторим и произволен. Но какво наистина е било свещенодействието на древните, добавихте вие тъжно, за това изродените им потомци не могат дори да гадаят – ако, разбира се, не са фокусници или съчинители.

Като пример за такива фокуси и гадания вие споменахте модния напоследък роман „Пътешествие на Запад“. Понечих да възразя, понеже смятам тази книга за една от най-добрите творби на съвременната литература въпреки цялото ѝ стилистично несъвършенство, но мислите ми изведнъж се насочиха в неочаквана посока. Историята за Царя на маймуните и за Танския монах е разказ за пътешествие, казах, а възможно ли е да се създаде повествование, в чийто център да е Пътят? След което вие предложихте да се разходим в планината.

Няма да повтарям колко съм ви благодарен, господин Дзян Дзь-Я, за наученото, въпреки че начинът, по който ми го преподадохте, и до днес ме изпълва със страх. Още веднъж ви се извинявам, че се държах като неразумно дете.

Но онова, което се случи, беше толкова необикновено, че опитът да се скрия и досега ми се струва съвсем естествен. Колкото до нещастното недоразумение с корема ми, това, както ви е известно, често се случва след приемането на прашеца на петте камъка, особено ако в него има прекалено много цинобър. Тоест неудобно ми е не защото можете да ме помислите за страхливец – вие знаете, че не съм – а защото ви се наложи да ме търсите посред нощ в места, където и денем човек трябва да върви много внимателно.

Не отговарях на виковете ви не защото съзнанието ми беше помътено от нещо. Напротив, не си спомням някога преди да е било толкова ясно. Но то изцяло беше загърбило петте чувствени врати и се беше устремило към най-тайния чертог на ума, който пламтеше като огън. И тогава видях отблизо онова, до което толкова пъти се бях опитвал да се приближа чрез написаното в книгите и чрез разговори с постигналите истината. Видях Великия път, сам в себе си, как не се опира на нищо и не зависи от нищо. Разбрах защо е безполезно да се мъча да го постигна чрез размисли и разсъждения.

Ако уподобим построенията на ума на стълби, които трябва да ни издигнат до съкровено, то ние ги опираме не до стените на замъка на истината, а само до отраженията на същите тези стълби в огледалото на собствения си разум и затова, колкото и самоотвержено да се катерим нагоре и колкото и високо да се изкатерваме, сме обречени накрая отново и отново да виждаме самите себе си, без да се приближаваме до

истината, но и без да се отдалечаваме от нея. И колкото по-високи са стълбите ни, толкова по-високи стават и стените, защото самият замък се издига само когато се появяват онези, които искат да го превземат с пристъп, и колкото по-силно е желанието им, толкова по-непристъпен е той. Докато не започнем да търсим истината, тя не съществува. В това е истината.

Тази моя мисъл свърши със странен умствен скок – все едно мислех не по начина, както съм свикнал, а по някакъв съвсем невъзможен начин. И тук, господин Дзян Дзъ-Я, се прояви опитът ми в разкриване на престъпления, придобит от мен на държавна служба. Внезапно прозрях най-чудовищния заговор, съществувал някога в Поднебесната, след което ме налегна онзи пристъп на неударим смях, който ви помогна да ме намерите в мрака. Този заговор, в който сме включени всички, без изобщо да се досещаме за това, е светът около нас. А същността на заговора е в следното: светът е само отражение на йероглифите.

Но йероглифите, които го създават, не определят нищо реално и отрязват само другите йероглифи, тъй като всеки знак винаги се определя чрез другите. И няма нищо друго, никаква, така да се каже, истинска персона пред огледалото. Отраженията ни доказват истинността си, като ни препращат към други отражения. Човешката глупост, а също и най-гнусният грях човешки, се състои в следното: човекът вярва, че има не само отражения, но и нещо, което се е отразило. А такова няма. Никъде. Няма такова нещо. Никога не е имало. Нещо повече, няма го до такава степен, че дори да заявим, че го няма, означава да го създадем, та дори и в обрнат вид.

Представете си фокусник, който седи пред лампата и преплита пръстите си в сложни фигури, така че на стената се появяват сенки на зверове, птици, дяволи и красавици. А след това се уплашва до смърт от тези дяволи, влюбва се в красавиците и бяга от тигрите, забравил, че те са просто сенки от пръстите му. Бихме могли да го наречем безумец, ако самият той не беше просто сянка от знаците „фокус“ и „човек“. Целият свят е точно такъв театър на сенки; пръстите на фокусника са думите, а лампата е умът. В реалността ги няма не само предметите, за които намекуват сенките, но дори и самите сенки – има само светлина, която на едни места е повече, а на други – по-малко. Така че на какво да се надяваме? И от какво да се страхуваме? Но пък като говоря за това, не държа лампата на истината в ръцете си, а просто въртя пред нея пръстите на думите и създавам нови и нови сенки. Затова по-добре изобщо да не си отварям устата.

След като осъзнах това, смисълът на древните текстове ми се разкри толкова ясно, все едно сам ги бях писал; тайнствените места в коментарите към тях станаха прозрачни като драскулките на дете за първа година в училище. Освен това разбрах защо няма никаква полза да ги четем. Ако небето се беше продънило тогава над мен или ме беше залял потоп, изобщо нямаше да ми направи впечатление. И това, че вие ме намерихте, преди да падна от някоя стръмна пътека в пропастта, според мен наистина е по милостта на Небето.

Какво още разбрах? Ами това, че не сме съдове, напълнени със съзнание, а просто изписани страници, които се люшкат в него като треви от летния вятър. Ние си мислим, че съзнанието е наше свойство; по същия начин за една тревичка вятърът е нейна особеност, която понякога я превива към земята. И по своему тревичката е съвсем права. Как може тя да разбере, че вятърът не е само това? Тя няма с какво да погледне нагоре, за да види огромните облаци, които той носи над земята. Впрочем, ако имаше очи, тя най-вероятно щеше да реши, че именно облациите са вятърът – защото вятърът изобщо не може да се види.

Но най-поразителното е, че усещането „аз съм тревичка“ не възниква у тревичката, а у вятъра. Не тревичката, приведена към земята, мисли „ето го вятъра“; напротив, вятърът мисли „ето го вятъра“, когато навежда тревичката – нали затова разнася семената по земята. Всичко, което ѝ се струва на тревичката, всъщност се струва на вятъра, понеже само на него може да му се струва. Когато духа тревичката, вятърът става тревичка; когато духа планината, става планина. Тревичката цял живот се бори с вятъра, но животът ѝ се живее от същия този вятър, с който тя се сражава. Затова нито с тревичката, нито с планината, нито с човека всъщност нищо не може да се случи. Всичко става само с вятъра, а за него наистина не може да се каже, че има място, откъдето идва или където отива. Така че нима с него изобщо може да се случи нещо?

Когато се върнахме в имението, умът ми беше разтревожен и трябваше да положа усилия, за да мога да разговарям. Наистина, помислих си, въпреки всички бедствия, сполетели безбройните народи, никога дори един косъм не е паднал от нечия глава! Но не споделих тази мисъл с вас – нещо ми подсказа, господин Дзян Дзь-Я, че веднага ще ми оскубят доста косми. Но когато ме попитахте бих ли могъл да направя току-що постигнатото тема за литературно произведение, без да мисля много, отговорих утвърдително. Нещо повече, помня, че думите ви („сега, когато смътно си представяте в каква посока да търсите онова, което безкраките и безглавите наричат Пътя“) ми се сториха обидни – бях сигурен, че

съм постигнал истината – цялата и наведнъж.

Нямах никакви съмнения в способността си да осъществя замисленото – виждах и разбирах онова, което трябваше да изразя, също толкова ясно, както в момента виждам слънчевата светлина. И това разбиране ме изпълваше с такава сила, че не се съмнявах в способността на тази сила да се изрази. Да мисля за формата, в която щеше са стане това, ми се струваше преждевременно. Наистина, това беше момент на най-висше щастие – точно аз, чувствах го, щях да създам книга, невиджана книга, която нямаше да прилича на нищо от написаното някога, също както ясното и мощно състояние на духа ми не приличаше на нищо, което бях изпитвал дотогава. Може би тези думи ще ви накарат да се усмихнете, но в онзи момент ми се струваше, че съм избран от Небето, за да извърша нещо като деянията на Буда и Конфуций и дори да ги засенча.

Когато се върнах в столицата и свърших служебната си работа – беше се понатрупала доста, се заех с работата над книгата. Ако оприличим литературния талант на войска, поведох на тази война цялата си малка армия до последния войник. И ето че сега с тъга ви съобщавам за пълния провал на този поход. Но не бях разбит в боя. Аз не успях дори да се приближа до противника. И днес си мисля, че със същия успех можех да тръгна на бой с армия облаци или войска мъгли.

Причината за поражението ми сега ми се струва очевидна. Аз се опитвах да напиша за висшия принцип, чиято светлина бях видял ясно онази нощ. Но що за принцип е това? Все така не знам, ако разбираме под думата „знам“ способността да изложим на хартия нещо или да го обясним разбираемо на друг човек. Не мога да изплета от думите такава мрежа, че да успея да извлека с нея това чудо от мрака. И въпросът не е в малките ми способности. Ние можем да уловим само онова, което има форма, та дори то да е вода, приела формата на шепите ни, а това странно същество няма форма. Да му се придаде форма пък, без да го изгубим, не може, така че да го наричаме същество също е голяма грешка. Като се опитваме да го възплетим в знаци, ние приличаме на онзи, който ловял вятъра с шапката си и го отнасял в килера с надеждата след време да събере там цяла буря. А онзи, който твърди, че има книги, картини или музика, които съдържат в себе си Пътя, прилича на магьосник, който ни уверява, че богът на гръмотевиците живее в кратуната, окачена на колана му.

Когато говорите за пътешествията под въздействието на прашеца на петте камъка, вие обичате да повтаряте: да се появяваш и да се проявяваш е смъртно опасно. Не бива да ставаш нещо и някого задълго,

понеже това привлича вниманието на странните същества, обитаващи света, в който отиваме на гости. И в същото време казвате, че няма разлика между онзи свят и този (поради което веднага виждаш в слугите онези странни същества и си спомняш, че и тук сме само на гости). Но да се появяваш и да се проявяваш не може и при съзерцанието на Пътя. Лесно е да го виждаш, докато оставаш никой и нищо. Но ако понечиш да разкажеш за сиянието на Пътя, веднага се появява поискалият и оскърява Пътя със скверността на раждането си. А скверността на раждането, било то от тяло, дума или мисъл, е границата, която ни отделя от Пътя. Това е преградата, където се губи главното. А какво е днешното изкуство, ако не мръсни коптори, в които стотици алчни бабувачки измъкват от стенещата в родилни мъки празнота все нови и нови форми? Освен това, както забелязвам вече от много години, по същността си те са като пироните от миналата година. Когато пък наричат нещо необикновено дълбоко, става дума за това, че някой от пирионите случайно е забит един цун по-дълбоко и че шаманката е трябвало да се поизмъчи повечко.

Когато в нас се ражда съчинителят, ние напускаме Пътя. А когато съчинителят ражда първата фраза, в ада ликуват всички дяволи и всички мари. И това го казвам за най-добрите от нас, господин Дзян Дзь-Я, за онези, които искрено служат на Небето. В думите, чрез които искаме да обезсмъртим истината, е нейният гроб. „Да не се появяваш, да не се раждаш и да бъдеш всичко“ – самата тази фраза е пример за появяване, за раждане и ограниченост. Всичко в нашия свят е различна степен на появяване, проявяване и упадък и знаците на писмеността от най-древни времена отразяват единствено това. Така че как можем да кажем дори думичка за онова, което винаги е било появяено? Наистина, трудно е да обясним вятъра, ако имаме знаци само за понесените от него листа.

Онзи, който е живял в столицата, ще пожелае ли да живее на село, където покривите са от слама? Когато си видял сиянието на Пътя и знаеш какво е свободата, ще се върнеш ли в затвора на думите? А и дори да се върнеш, ще можеш ли да обясниш на другите онова, което си видял? Готов съм да допусна, господин Дзян Дзь-Я, че мога да обяснявам с намеци и иносказания, ясни за оногова, който е постигнал същото. Ето и сега се доверявам на думите и знам, че ще бъде разбран. Но възможно ли е да нарисуваш на стената на тъмницата онова, което е зад вратата на затвора, така, че да го разбере затворник, който никога не е излизал от подземие? За това, разбира се, би трябвало да питаме самия затворник. Но се страхувам, че той няма да разбере и въпроса.

Когато някой чете книга, той вижда измислени от други знаци. Същото става и когато гледа света: за нас гората е хиляди написани по различен начин йероглифи „дърво“. Когато се визира в себе си (това е възможно единствено защото има йероглифи „вътре“ и „вън“) и мисли за себе си (а това е възможно единствено защото има йероглиф „аз“), той вижда само отпечатьци на знаците, но не забелязва най-важното – върху какво се появяват тези отпечатьци. И така е, защото за висшата основа няма знак. Има йероглиф „син“, но като го гледаме, ние всъщност виждаме не скритата основа на всичко, а само черни чертички туш. И не е ли странно, че в древни времена този знак е бил изрязван на черупките на костенурки като фигура, обидно приличаща на така наречения „външен бъбрек“ – щръкнало срещу нас мъжко достойнство? Да, натам е тръгнало днешното човечество и по пътя си се наслаждава на фокусите на хунските певачки.

Точно това неведение подразбирам под затвор и тъмница. Дори някой изкусен целител да успее да накара човек да забрави временно думите, какво от това? Онзи, който цял живот е бил заслепяван от огньовете на фойерверките, ще забележи ли блещукащата звезда? Ще чуе ли песента на щуреца онзи, който е свикнал с грохота на барабаните? А истината говори с нас също толкова тихо, пък и не с нас, нека не се лъжем – а само със самата себе си. Впрочем, почнах с това, че няма никаква истина, докато не тръгнем да я търсим. А вече разсъждавам високо ли говори, или тихо, и с кого... Да, точно така създават света думите. Точно така в крайна сметка светът се оказва нищо – изхвърлена печатарска дъска, от която есенният вятър издухва разсъхналите се знаци. Наистина, едното уравновесява другото.

Историята за Царя на маймуните и Танския монах е роман за пътешествие в пространството. Ние обсъждахме може ли да се напише нещо подобно за странстванията по Пътя. Отначало тази задача ми се стори лесна, но като поразмислих, разбрах, че няма начин дори да се пристъпи към нея. Така мисля и сега. Но в „Пътешествие на Запад“ има едно място, което изцяло ме опровергава. Спомняте ли си какво става накрая, когато пътешествениците получават неизписани листове вместо свещените текстове, заради които са минали през толкова страни? И с оплаквания, че са ги излъгали, се връщат при Буда. И той им обяснява, че чистите листове всъщност са истинските свещени текстове. Понеже пътешествениците още не са готови да разберат какво е истинската святост, те получават онова, за което са дошли – цели кошници сутри и поучения. Но най-първото послание на Буда, което дошлите за наставления не

разбират – нима не то изцяло съдържа в себе си Пътя? На хартията няма нищо, но точно това е според мен единствено възможното повествование за съкровения, което няма да е измама още от първия знак.

Да, на стената на тъмницата може да се изобрази истината, която се открива на оногова, който е излязъл през вратите на затвора, и няма нищо по-просто от тази рисунка. Това си е самата стена, преди да е докосната от кредата или четката. Но затворникът и без това я гледа всеки ден и значи съкровеният му е открито също като на нас, тъй като ние не виждаме нищо повече от онова, което вижда той. Затворникът просто не знае, че съкровеният е пред него, защото не е започнал да го търси. Но как у него ще се роди желанието да търси съкровеният, щом дори не знае йероглифа му? По-скоро крайпътните камъни и облаците в небето ще почнат да търсят Пътя – но те не знаят нищо за него, а значи и не са го губили. И наистина, усилията и трупаните знания са нужни не за да намерим Пътя, а за да го изгубим. И първото, което правим сутрин, когато се будим, е наново да рисуваме тъмницата и собствената си фигура в нея. И макар тъмницата ни да е само рисувана, по-яки зандани не е имал и Цин Шъ Хуан.

В Книгата за Потока и Силата има една успоредица:

„Отсъствието на концепция за небето и земята е изворът“

„Наличието на концепция за десет хиляди неща е вратата на раждането“.

Смирено ще добавя, че от тези думи следва: докато я има концепцията за съкровения извор, съкровеният извор е недостижим. Когато пък концепцията изчезне, за какъв съкровен извор може да става дума? Ето точно това наричам съкровен извор.

Ние се въоръжаваме с думи и тръгваме на поход да намерим истината. Мислим си, че сме постигнали целта си, но когато се връщаме от похода, виждаме, че плячката ни е само думи, които с нищо не се различават от тези, с които сме тръгнали на път. Дори непоколебимата опора на мислите ми – Книгата за Потока и Силата – нали и нейната природа е същата! В нейна защита може да се каже, че самият Лао Дзъ не е искал да записва нищо и че трудът му е най-древният от известните ни подкупи, тъй като е написан с единствената цел да накара началника на заставата да отвори пътя на Запад. Но след като е от думи и отразява умозаключения, тази книга не е ли – в съответствие със собствената й мъдрост – последователност на врати на раждането, през които минава четящият я, като изживява, според броя на главите, осемдесет и един кратки живота? А щом е така, може ли да се каже, че последната страница обръща

онзи, който е отгърнал първата? Не знам.

Като съобщавам за невъзможността да изпълня замисленото, влизам в противоречие със самия себе си. Ще продължа обаче напред, както през онази нощ в планините. Кой знае, току-виж повестта за Пътя все пак би могла да съществува – и не само като снопче чисти листа. В мигове на размисъл виждах в далечината нещо като мираж, прекалено мъгляв, за да може да се говори за подробности, но все пак достатъчно ясен, за да го опиша най-общо. И така, в този текст не бива да се появява йероглифът „път“ – освен може би в първата и последната глава. Там този знак ще се мерне, за да очертае пространството, в което ще се развие тайнственото действие; освен това по този начин ще се покаже, че Пътят води само към себе си, без да се променя, но и без да остава същият. В самото начало може да се кажат няколко думи за раждането, а в края – за смъртта. Всичко останало между тези два крайпътни камъка ще е лишено от признаци на повествование за един обект. Виждам го като множество странни истории, които се разпадат на още повече мънички разкази, през които не може да се прекара нито една обща нишка – освен онази, изначалната, която бездруго минава през всичко. И така, като премахнем всички свързващи брънки, ще получим повест за най-главното, което не може да се премахне, понеже тъкмо то е Пътят на десетте хиляди неща. Такава повест ще прилича на сборник от много откъси, написани от различни хора в различни времена. Единственото, което ще ги споява един с друг, това е някакво присъщо им качество, което, господин Дзян Дзь-Я, аз не се наемам да определя. Ще кажа само, че в писмото си усетих присъствието му в момента, докато пишех за тревичката и вятъра. Но какво е то?

Истината изначално не съществува – това е установеният от небесата закон. Друг небесен закон е, че истината не може да се изрази дори тогава, когато се появява. Но главният небесен закон е, че никакви закони не действат, когато се извява волята на върховния властелин, защото законите не са нищо друго освен спомен за това какви са били по-раншните му повели. Означават ли тогава нещо, когато се явява той? Кой е този върховен властелин, ще попитате. И аз веднага ще изритам чайната дъска. И вие ще се усмихнете.

Ето защо Небесата позволяват нарушаването на собствените им закони. Ние се провираме през гората на невъзможностите незнайно как и тогава истината, която не съществува и която, дори да се появи, все пак не може да бъде изразена, внезапно изниква пред нас и сияе ярко като скъпоценен яспис в черната пръст. И когато това става, се появяват

думи, чиято тайна е неведома. Възможно е да има безкрайно много такива думи. Възможно е и нищо да не трябва да се съчинява и всичко, което трябва да влезе в тази повест, вече да е написано, но тези откъси да са разхвърляни из книгите от всички епохи; може би най-мъдрият сред учените да е бил способен само да направи орнамент от силогизми, а най-важната глава да е написана от невеж варварин. Сърцето ми знае, че повествованието, за което говоря, съществува. Но може да го прочете само онзи тайнствен вятър, който прелиства страниците на всички съществуващи книги. Между нас казано обаче, нима на този свят има нещо освен него?

КРАЙ

© 2003 Виктор Пелевин
© 2005 Иван Тотоманов, превод от руски

Виктор Пелевин
Диалектика переходного периода (из ниоткуда в никуда), 2003

Сканиране, разпознаване и последна редакция – *NomaD*, 7 септември 2007 г.

Публикация:
Издателска къща „Калиопа“, 2005 г.

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/3536>]